EUROBANK
Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

EUROBANK
Cyprus

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 3 Μαΐου 2023 • Ετος 9ο • Αρ. φύλλου 440* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΡΙΜΗΝΟ

Ρεκόρ κερδών για Deutsche Bank

Τα υψηλότερα κέρδη της τελευταίας 10ετίας εμφάνισε η Deutsche Bank το πρώτο τρίμηνο 2023, με την αρωγή των υψηλότερων επιτοκίων και των εισροών από τον βραχίονα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων. Τα προ φόρων κέρδη της τράπεζας ενισχύθηκαν 12%, στο 1,9 δισ. ευρώ, σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις αναλυτών για 1,7 δισ. ευρώ. **Σελ. 12**

ΟΙΚΟΣ MOODY'S

Απειλεί με υποβάθμιση την Ιταλία

Η Ιταλία είναι η μοναδική από όσες χώρες παρακολουθεί ο οίκος Moody's που κινδυνεύει να χάσει την επενδυτική βαθμίδα. Η Moody's προειδοποίησε τη Ρώμη για το ενδεχόμενο υποβάθμισης της πιστοληπτικής της δυνατότητας, καθότι έχει αρνητική προοπτική, ενώ δεν είναι καλή η εικόνα της σε μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με το Ταμείο Ανάκαμψης. **Σελ. 11**

ΕΡΙΚ ΦΟΝ ΧΙΠΕΛ

Παραγωγή δωρεάν καινοτομίας

Ο διακεκριμένος οικονομολόγος του Πανεπιστημίου MIT Ερικ φον Χίπελ, ο θεμελιωτής της θεωρίας της καινοτομίας των «κύριων» χρηστών, μιλάει στην «Κ» και επικρίνει την εμπορευματοποίηση της γνώσης ως αυτοσκοπό και εξηγεί τη σπουδαιότητα δημιουργίας οικοσυστήματος δωρεάν καινοτομιών και του μετασχηματισμού του επιχειρηματικού πνεύματος. **Σελ. 10**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Δίνουν μικρή ανάσα στους δανειολήπτες

Το μέτρο της «επιστροφής χρημάτων» αναμένεται να ανακοινώσουν ορισμένες τράπεζες εντός του τρέχοντος μηνός

Τρόπους για να απαλύνουν ελαφρώς την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί με τη συνεχή αύξηση των επιτοκίων και την αύξηση των δόσεων των δανειοληπτών που έχουν στεγαστικά δάνεια, εξετάζουν οι τράπεζες. Μέτρο το οποίο αναμένεται να ανακοινωθεί στο αμέσως επόμενο διάστημα προνοεί όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», την επιστροφή ποσού στο τέλος του χρόνου εάν ο δανειολήπτης συνεχίσει να εξυπηρετεί αδιάλληπτα τη δόση του. Θα αφορά συγκεκριμένα, δάνεια που έχουν χορηγηθεί για στεγαστικούς σκοπούς, είναι αξίας μέχρι 350 χιλιάδων ευρώ, είναι συνδεδεμένα με το επιτόκιο Euribor ή με το βασικό της ΕΚΤ και είναι ενήμερα. Το μέτρο «επιστροφής χρημάτων» αναμένεται να λειτουργήσει και ως μορφή «κινήτρου», αφού για να είναι επιλέξιμος ο δανειολήπτης να λάβει χρήματα πίσω, θα πρέπει να συνεχίσει να εξυπηρετεί το δάνειό του. Το μέτρο δεν αναμένεται να εφαρμοστεί από όλες τις τράπεζες, αλλά τουλάχιστον μία θα ανακοινώσει το μέτρο. Άλλες τράπεζες μπορεί να ανακοινώσουν άλλα μέτρα που να ταιριάζουν στο δανειστικό τους προφίλ και τα δάνεια που έχουν παραχωρήσει. **Σελ. 4**

ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΥΡΩ

Ανοιγμα λογαριασμού απευθείας στην ΕΚΤ

Πλησιάζει η μέρα που οι καταθέτες θα μπορούν να ανοίξουν λογαριασμό απευθείας στην ΕΚΤ και να έχουν τα χρήματά τους προστατευμένα από «κούρεμα». Τον Οκτώβριο, το Δ.Σ. της ΕΚΤ θα ορίσει το χρονοδιάγραμμα για το ψηφιακό ευρώ. Ετσι, κάποιος θα μπορεί να ψωνίσει χρησιμοποιώντας τον λογαριασμό του στην ΕΚΤ, όπως χρησιμοποιεί την κάρτα του. **Σελ. 14**

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Το στοίχημα brain gain στην Ελλάδα

Το κύμα φυγής χιλιάδων Ελλήνων επιστημόνων στο εξωτερικό, το λεγόμενο brain drain, έχει ανακοπεί, καθώς η χώρα έχει επιστρέψει στην κανονικότητα. Πλέον, το μεγάλο στοίχημα της επόμενης τετραετίας είναι το brain gain, δηλαδή η επιστροφή όσο το δυνατόν περισσότερων. Εμπόδιο η έλλειψη πολλών ποιοτικών θέσεων εργασίας με καλές αποδοχές. **Σελ. 15**

ΡΕΚΟΡ ΕΚΤΡΟΧΙΑΣΜΩΝ

Υπερβάσεις κόστους στους Ολυμπιακούς

Είναι δεδομένο ότι ο προϋπολογισμός των Ολυμπιακών Αγώνων θα εκτροχιαστεί, τονίζει ο καθηγητής Πληροφορικής Μπεντ Φλίβμηγιεργκ, ο οποίος έχει μετρήσει τους εκτροχιασμούς των προϋπολογισμών από το 1976. Με 49%, η Ελλάδα κατέχει μόλις τη 16η θέση ανάμεσα στις 19 διοργανώσεις που αντιμετώπισαν υπέρβαση κόστους από τη δεκαετία του '70. **Σελ. 22**

Ακλόνητος βασιλιάς παραμένει το δολάριο

Το δολάριο, «το νόμισμα των ΗΠΑ και πρόβλημα των άλλων χωρών», καθόρισε τις μοίρες των οικονομιών ανά τον κόσμο. Για πρώτη φορά, όμως, κι έπειτα από μια ομοβροντία γεωπολιτικών εντάσεων, μετά τις παρενέργειες της πανδημίας και την αίσθηση ότι χρησιμοποιείται από την Ουάσιγκτον ως όπλο, φαίνεται πως χάνει μέρος της κυριαρχίας του. Σύμφωνα με στοιχεία του ΔΝΤ, στα τέλη του περασμένου έτους το δολάριο αντιπροσώπευε το 58,36% των παγκόσμιων συναλλαγματικών διαθεσίμων, ποσοστό αισθητά μικρότερο από το άνω του 70% που ήταν το αντίστοιχο το 1999. Δεν παύουν, βέβαια, να ωχριούν μπροστά στα ποσοστά του δολαρίου τα αντίστοιχα ποσοστά αφενός του ευρώ και αφετέρου του γουάν, που ανέρχονται μόλις σε 20,5% και 2,7% αντιστοίχως. Παραμένει όμως ο ακλόνητος βασιλιάς στο εμπόριο. Το 72% των παγκόσμιων εμπορικών συναλλαγών το 2022 έγινε σε δολάρια –ποσοστό που παραμένει σταθερό εδώ και 30 χρόνια. **Σελ. 8**

Κενά γραφεία μετατρέπονται σε διαμερίσματα στις ΗΠΑ

Στη Νέα Υόρκη, όπου το ποσοστό των κενών γραφείων ανέρχεται στο 15,5% του συνόλου, ο δήμαρχος Ερικ Ανταμς ανακοίνωσε τον Ιανουάριο σχέδιο για τη δημιουργία 500.000 νέων κατοικιών του είδους. Και τα ποσοστά των κενών γραφείων αυξάνονται καθώς, σύμφωνα με τη μεσιτική CBRE, στο Σαν Φρανσίσκο φτάνουν στο 29,4%, στο Χιούστον στο 23,6%, στη Φιλαδέλφεια στο 21,7% και στην Ουάσιγκτον στο 20,3%. Ετσι, σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ κτιριακές εγκαταστάσεις γραφείων μετατρέπονται σε διαμερίσματα, όχι μόνο για να προσφέρουν προσιτή στέγη, αλλά και για να τονώσουν την τοπική οικονομία των κεντρικών περιοχών που άλλοτε ζούσαν από τα γραφεία και το προσωπικό τους και τώρα μαραζώνουν. **Σελ. 13**

Χωρίς εμπόδια η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης

Απορρίφθηκε προσφυγή

Τέλος στις όποιες αμφισβητήσεις του νόμου για την μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, βάζει η απόρριψη από το Ανώτατο της προσφυγής του Δήμου Αγλαντζιάς για ακύρωση σύστασης του νέου Δήμου Λευκωσίας. Η απόφαση του Δικαστηρίου ήταν ομόφωνη και η προσφυγή απορρίφθηκε ως εκπρόθεσμη. Ο δήμαρχος Αγλαντζιάς ανέφερε ότι δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια κινήσεων από πλευράς της δημοτικής αρχής. **Σελ. 5**

Δεν βγήκε λευκός καπνός για την ΑΤΑ

Συνεχίζονται οι συσκέψεις

Εντονες διεργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη για το θέμα της ΑΤΑ. Σήμερα Τετάρτη 3 Μαΐου θα έχουν σύσκεψη οι εργοδότες και αύριο θα έχουν οι συντεχνίες. Μέχρι στιγμής δεν έχει βγει λευκός καπνός για την μεσολαβητική πρόταση που παρουσίασε ο υπ. Εργασίας. Οι δύο πλευρές θα πρέπει να δώσουν τις απαντήσεις τους την Παρασκευή. **Σελ. 4**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Τέλος εποχής

Η είδηση της Παρασκευής ότι το ομοσπονδιακό ταμείο ασφάλισης καταθέσεων ετοιμαζόταν να θέσει την First Republic σε καθεστώς προστασίας έναντι των πιστωτών της, έκανε τον γύρο του κόσμου καθώς άλλο ένα επεισόδιο της τραπεζικής κρίσης στην Αμερική ξεκινούσε εντός του Σαββατοκύριακου. Η ανακοίνωση έφερε απώλειες 50% στην μετοχή της τράπεζας, μετά το πέρας της κανονικής διαπραγμάτευσης, με αποτέλεσμα η τύχη ακόμη μιας τράπεζας να είχε προδιαγραφεί. Οι αποφάσεις της Παρασκευής υπήρξαν το αποτέλεσμα των ανεπιτυχών προσπάθειών που έγιναν όλη την εβδομάδα για να βρεθεί κάποια ιδιωτική λύση μιας και ο χρόνος λειτουργούσε πλέον επιβαρυντικά. Είχε προηγηθεί, κατόπιν παροτρύνσεων του ταμείου ασφάλισης καταθέσεων, η κατάθεση του συνολικού ποσού των 30 δισ. δολαρίων από τις τέσσερις μεγάλες αμερικανικές τράπεζες προκειμένου να ανακοπεί η κατρακύλα και να επανέλθει η εμπιστοσύνη, κάτι όμως που δεν επετεύχθη.

Πριν τη Δευτέρα, οι ενδιαφερόμενες τράπεζες για απόκτηση της First Republic, συμπεριλαμβανομένης της JP Morgan, θα έπρεπε να καταθέσουν τις τελικές τους προσφορές. Η πίεση ήταν μεγάλη καθώς αν αφηνόταν ο χρόνος να κυλήσει, η First Republic θα ήταν η τρίτη κατά σειρά τράπεζα που από τον Μάρτιο θα χρειαζόταν να καλυφθεί από το ταμείο προστασίας των καταθετών. Χρηματιστηριακά η τράπεζά ήταν ήδη πτωχευμένη καθώς είχε απωλέσει σε μια εβδομάδα το 75% της αξίας της μετά τις τελικές τους προσφορές. Η πίεση ήταν μεγάλη καθώς αν αφηνόταν ο χρόνος να κυλήσει, η First Republic θα ήταν η τρίτη κατά σειρά τράπεζα που από τον Μάρτιο θα χρειαζόταν να καλυφθεί από το ταμείο προστασίας των καταθετών. Χρηματιστηριακά η τράπεζά ήταν ήδη πτωχευμένη καθώς είχε απωλέσει σε μια εβδομάδα το 75% της αξίας της μετά που ανακοίνωσε πως σε ένα τρίμηνο απώλεσε 100 δισ. δολάρια από την καταθετική της βάση. Να σημειώσουμε ότι με κεφαλαιοποίηση τον Νοέμβριου του 2021 στα 40 δισ. δολάρια, την Παρασκευή η συνολική αξία της τράπεζας ανερχόταν μόλις στα 557 εκ. δολάρια.

Την Πρωτομαγιά, ο συναγερμός τερματίστηκε αφού η JP Morgan μεταξύ έξι μνηστήρων κατέληξε σε συμφωνία εξαγοράς της 14ης μεγαλύτερης τράπεζας των ΗΠΑ. Το τίμημα της διάσωσης υπολογίστηκε στα 10,6 δισ. δολάρια για την απόκτηση 84 υποκαταστημάτων και εργασίες σε 8 πολιτείες των ΗΠΑ. Η First Republic από το Σαν Φρανσίσκο είναι εδραιωμένη στην αγορά της παραχώρησης δανείων σε νοικοκυριά εξυπηρετώντας μια κατά βάση εύρωστη πελατεία. Η διάσωση αποτελεί τη δεύτερη ακριβότερη στην τραπεζική ιστορία των ΗΠΑ.

Αν και κάποιος θα μπορούσε να ισχυριστεί πως τέλος καλό όλα καλά, ειδικοί της αγοράς τονίζουν πως οι τραπεζικές κρίσεις δεν εξαφανίζονται τόσο απλά, αλλά μετεξελίσσονται και κάνουν την εμφάνισή τους με κάθε νέα αφορμή προκαλώντας διάφορα προβλήματα. Η διαπίστωση είναι σημαντική αφού γίνεται σε μια δύσκολη συγκυρία όπου οι αυξήσεις των επιτοκίων και ο επίμονος πληθωρισμός προκαλούν ρωγμές στην συνοχή της οικονομίας. Την ίδια στιγμή η εμπιστοσύνη των καταθετών έχει χαθεί, γεγονός που εντείνει τις ανησυχίες πως και άλλες μικρότερες τράπεζες θα χρειαστούν στήριξη.

Όπως είναι αναμενόμενο, η δουλειά της FED ως η νομισματική αρχή της χώρας καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη και ευαίσθητη ταυτόχρονα. Η οικονομία ήδη από το πρώτο τρίμηνο του έτους βρίσκεται σε κατάσταση αναιμικής ανάπτυξης καταγράφοντας μόλις 1,1% άνοδο στο ΑΕΠ. Προ του φάσματος η οικονομία να τεθεί σε αρνητική τροχιά ανάπτυξης τα επόμενά τρίμηνα, γίνεται η πρόβλεψη πως η FED πριν το τέλος του έτους θα έχει προβεί σε μία τουλάχιστον μείωση των επιτοκίων. Σε κάθε περίπτωση, για τους Αμερικανούς οικονομολόγους η εποχή των αυξήσεων των επιτοκίων τελειώνει σήμερα που το ημερολόγιο γράφει 3 Μαΐου 2023. Με αρκετή καθυστέρηση όπως και κατά την προηγούμενη περίοδο, και η δική μας ΕΚΤ αναμένεται πως θα ακολουθήσει.

μπλε
Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών
Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!
Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!
Google play App Store
Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Για το Κρατικό Αρχείο λίγα

Η σημασία που έχει το Κρατικό Αρχείο Κύπρου είναι πολύ μεγάλη, είναι ο θεματοφύλακας της ιστορίας αυτού του νησιού. Ο αρχειακός του πλούτος, αν και δεν συγκρίνεται με εκείνον άλλων Αρχείων, ωστόσο δεν παύει να είναι πολύτιμος για τον ερευνητή, τον μελετητή, τον ιστοριοδίφη, τον φιλίστορα και φυσικά για τον φοιτητή. Έχει όμως το Κρατικό Αρχείο την κρατική στήριξη που χρειάζεται για να λειτουργεί με όρους του 21ου αιώνα; Υπάρχει αρχειακή πολιτική στις δημόσιες υπηρεσίες; Νομίζω πως όχι, και αυτό είναι ένα μεγάλο πρόβλημα.

Το Κρατικό Αρχείο της Κύπρου για πάρα πολλά χρόνια είχε αφεθεί στην τύχη του, στρυμωγμένο σε μερικούς ορόφους μιας πολυκατοικίας στο κέντρο της Λευκωσίας, με την τότε διεύθυνση σχεδόν να έχει επαναπαυθεί στον κιρκαδιανό ρυθμό της δημόσιας υπηρεσίας... Όλα κυλούσαν αργά και βασανιστικά για τους υπαλλήλους και φυσικά για τα πρόσωπα εκείνα που επέλεγαν το Κρατικό Αρχείο για να κάνουν την έρευνά τους. Αυτό που βοηθούσε την κατάσταση είναι οι λιγοστοί λειτουργοί του, και σε αυτούς επαφιόταν η ομαλή λειτουργία του Αρχείου.

Η αλλαγή διοίκησης έδειξε ότι όταν επιλέγεται ο κατάλληλος άνθρωπος για μία θέση κλειδί τα πράγματα μπορούν να προχωρήσουν και να βελτιωθούν. Όπως και έγινε, ο νέος διευθυντής, ο Χρίστος Κυριακίδης, έβαλε στόχους και θέλησε να δει την υπηρεσία του να πηγαίνει μπροστά.

Η μεταφορά του Αρχείου σε κατάστημα πρώην συνεργατικής τράπεζας, επί υπουργίας Έμιλυς Γιολίτη ήταν μια καταλυτική αλλαγή στη λειτουργία του Αρχείου. Έκτοτε, οι προσπάθειες από πλευράς του διευθυντή για εξεύρεση λύσεων και για άλλα προβλήματα του Αρχείου (Αρχειοστάσια, συντήρηση, αύξηση προσωπικού, νομοθεσία για τα Αρχεία κ.ά.) δεν σταμάτησαν. Επίσης, το προσωπικό του Αρχείου κάνει ό,τι μπορεί για να εξυπηρετείται το κοινό, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ωστόσο, αυτά δεν είναι αρκετά, κατά τη γνώμη μου, για να πούμε ότι το Κρατικό Αρχείο λειτουργεί όπως θα έπρεπε και φυσικά καμία μομφή στους ανθρώπους του Αρχείου.

Η μομφή πάει στην Πολιτεία, και μάλιστα στο υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης που δεν έχει καταλάβει και βλέπει την υπηρεσία του αυτή ως «παραπαίδι». Διότι, αν δεν την έβλεπε έτσι, θα είχαν φροντίσει να είχε το Κρατικό Αρχείο Κύπρου τις υποδομές και το προσωπικό που απαιτείται προκειμένου να είναι ένα κόσμημα για τον ερευνητικό κόσμο. Η καλή διάθεση των υπαλλήλων του Κρατικού Αρχείου δεν πρέπει να είναι το άλλοθι κανενός και καμιάς υπουργού.

Το Κρατικό Αρχείο Κύπρου είναι τόσο σημαντικό για τη χώρα, που δεν περιποιεί τιμή σε κανένα πολιτικό πρόσωπο να μην του δίνει την πρέπουσα σημασία. Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης ως δρ ιστορίας θα ήταν καλό θεωρούμε να εγκύψει στα ζητήματα του Κρατικού Αρχείου της Κύπρου, αναλογιζόμενος ίσως τον δικό του αρχειακό αγώνα για να εκπονήσει τη διδακτορική του διατριβή.

Όλα τα παραπάνω ισχύουν στο ακέραιο για όλα τα πνευματικά ιδρύματα της χώρας, τα οποία ουσιαστικά φυτοζωούν και λειτουργούν σχεδόν στον αναπνευστήρα, όπως η Κυπριακή Βιβλιοθήκη και το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών.

Η φιλοτιμία και η επαγγελματική ευσυνειδησία των λειτουργών τους μπορεί να είναι μια κάποια λύση και ίσως να είναι αρκετή για να γίνονται κάποια πράγματα προς όφελος της λειτουργίας τους, αλλά δεν πρέπει για κανένα λόγο να αποτελούν «κρυψώνα» των πολιτικών προϊσταμένων τους και χαλάκι για να κρύβονται από κάτω τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Η Πολιτεία θα πρέπει επιτέλους να σταματήσει να θεωρεί την ερευνητική κοινότητα της χώρας ως ευγενείς χομπίστες και τα πνευματικά ιδρύματα ως χαμένο δημόσιο χρήμα. Σε αυτά φυλάσσεται μέρος της ιστορίας του τόπου και ως γνωστόν η Ιστορία ούτε συγχωρεί ούτε δίνει άφεση αμαρτιών.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Περφόρμανς: Ευτυχισμένες μέρες για πιο Ευτυχισμένες Μέρες

Μετά τη σόλο περφόρμανς Breathing Eye (2021) και την περιπατητική περφόρμανς/βίντεο/ εγκατάσταση ΜΕΤΑ (2022) βασισμένα πάνω στο φιλμ του Σάμιουελ Μπέκετ, η Αριάννα Οικονόμου συνεχίζει την έρευνά της ορμώμενη από το θεατρικό του έργο «Happy Days» σε ένα ταξίδι ζωής, αναζητήσεων και νοήματος. Μιλώντας στο «Σημειωματάριο» λέει πως αυτό που πυροδότησε την ανάγκη της να μιλήσει για την Αριάννα Οικονόμου είναι η δική της υπαρξιακή αναζήτηση. «Γενικότερα μαζί με τη συνεργάτιδά μου καλλιτέχνη Έλενα Αγαθοκλέους η παρότρυνση ήταν να εντοπίσω τα κείμενα της Ουίνυ που οι θεματικές θα ήταν ερωτήματα προς εμένα, όπου σε αυτό τον διάλογο η Ουίνυ και εγώ συναντιόμαστε, κάποτε είμαι εγώ, και κάποτε είμαι αυτή».

Η Αριάννα Οικονόμου μιλάει για τη νέα της δουλειά, ένας αναστοχασμός της δικής της πορείας ως γυναίκας/ καλλιτέχνιδας.

Το Ευτυχισμένες μέρες για πιο Ευτυχισμένες Μέρες είναι τα δικά μου κείμενα, ιστορίες ως γυναίκας/ καλλιτέχνιδας σε αυτό τον τόπο, μέχρι στιγμής, παρελθόν, παρόν και μέλλον λέει η Αριάννα Οικονόμου για τη νέα της δουλειά.

–Τι βλέπετε κοιτάζοντας το παρελθόν; Τι θα αλλάζατε στο μέλλον;

–Ο ρόλος του παρελθόντος για μένα είναι πως είναι ένα εργαλείο για το πώς αυτό μπορεί να βοηθήσει το μέλλον και στο τι ευχόμαστε για το μέλλον. Ο παρόντας χρόνος, η διόπτρα αλλά και η δίοδος. Το παρόν είναι το μόνο που έχουμε. Στο δίδυμο σώμα- νους, η μνήμη και οι συνειρμοί μέσα από τις αντιλήψεις των αισθήσεων του σώματος: της ακοής, της γεύσης, της κιναίσθησης, της όρασης, της αφής είναι τρόποι για παρουσία στο τώρα. Αυτό μόνο έχουμε εξάλλου. Αυτό ησυχάζει τον νου, για να είμαστε στο τώρα για πλήρη παρουσία.

–Πώς μια προσωπική στιγμή ή στιγμές μπορούν να γίνουν κτήμα των πολλών μέσα από την τέχνη της περφόρμανς;

–Όταν είναι αυθεντική. Εξάλλου αυτός πιστεύω είναι και ο ρόλος της τέχνης, να επικοινωνήσει την ανθρώπινη εμπειρία πάνω σε αυτή τη γη.

–Τι ήταν αυτό που πυροδότησε την ανάγκη σας να μιλήσετε για την Αριάννα Οικονόμου μέσα από το «Happy Days» του Μπέκετ;

–Η επιλογή μου να δουλέψω μέσα από αυτό το «Happy Days» είναι η δική μου υπαρξιακή αναζήτηση. Το έργο αυτό ένα αριστουργηματικό θεατρικό έργο όπου τίποτα δεν κινείται είναι ένα έργο μαστοριάς του λόγου που τα κινεί όλα. Εδώ στη δική μου διαδικασία ήταν πως κείμενα/ ατάκες από την ηρωίδα του έργου Ουίνυ, μέσα από διάλογο με αυτά θα έφτανα σε κάποιες δικές μου απαντήσεις. Κρατούσα ένα ημερολόγιο καθ' όλη τη διαδικασία και κάπου έγραψα ότι αυτό που με ενδιαφέρει στη διαδικασία προς αυτή την περφόρμανς δεν είναι για κανένα κέρδος παρά μια πρόκληση για αναστοχασμό της δικής μου πορείας ως γυναίκας/ καλλιτέχνιδας. Το έργο μιλά για το Τέλος μετά το Τέλος, και το έργο «Happy Days» του Μπέκετ τελειώνει χωρίς τέλος. Τι είναι αλήθεια αυτός ο χρόνος μεταξύ του κουδουνιού για «ξύπνιο» και του κουδουνιού για «ύπνο» στη ζωή μας / μου; Η Ουίνυ μια γυναίκα θαμμένη μέσα σε ένα λόφο από χώμα σε ένα έρημο τοπίο μετά από μια αποκαλυπτική καταστροφή μάς μιλά για τη ρουτίνα και την καθημερινότητά της, ρυθμίζοντας τον χρόνο από την ώρα που κτυπά το κουδούνι για ξύπνιο μέχρι το κουδούνι για ύπνο, βάζοντας και βγάζοντας πράγματα μέσα και έξω από την τσάντα της και μιλώντας μας για τη δική της καθημερινότητα και ρουτίνα, ως να μη συμβαίνει τίποτα. Σε ένα κόσμο ελεύθερης πτώσης ισχύει; Τι μας δίνει νόημα στη ζωή μας; Πόσο ζωντανοί είμαστε σε αυτό που συμβαίνει σήμερα γύρω μας, στον πλανήτη, η κλιματολογική αλλαγή, τα θέματα του περιβάλλοντος, ο φόβος για το μέλλον; Πού με βρίσκουν εμένα όλα αυτά; Επίσης, ως χορεύτρια με ενδιαφέρει η κίνηση μέσα στην ακινησία. Υπάρχει κάτι ακίνητο σε αυτό τον κόσμο; Δεν είναι ο Τ.Σ Έλιοτ που μιλά για αυτό στα Τέσσερα Κουαρτέτα; At the still point of this world… there is the dance...

«Μέσω του αρχείου κάτι που είναι προσωπικό μπορεί να γίνει συλλογικό, αυτή είναι η ομορφιά του. Για την πρακτική της περφόρμανς το αρχείο δείχνει πίσω στο σώμα, το οποίο το ενεργοποιεί».

Επίσης τι είναι αυτό που είναι κολλημένο και δεν κινείται; Ποια η σχέση με την κίνηση, την αλλαγή και την κινητικότητα ή μη κινητικότητα; Τι είναι αυτό που δεν κινείται; Σε προσωπικό αλλά και τοπικό επίπεδο. Στη χώρα μου. Γενικότερα μαζί με τη συνεργάτιδά μου καλλιτέχνη Έλενα Αγαθοκλέους η παρότρυνση ήταν να εντοπίσω τα κείμενα της Ουίνυ που οι θεματικές θα ήταν ερωτήματα προς εμένα, όπου σε αυτό τον διάλογο η Ουίνυ και εγώ συναντιόμαστε, κάποτε είμαι εγώ, και κάποτε είμαι αυτή. Κάποτε οι δύο μας συναντιόμαστε σε ένα ενδιάμεσο χώρο σε ένα. Το Ευτυχισμένες μέρες για πιο Ευτυχισμένες Μέρες είναι τα δικά μου κείμενα, ιστορίες ως γυναίκας/ καλλιτέχνιδας σε αυτό τον τόπο, μέχρι στιγμής, παρελθόν, παρόν και μέλλον. Κάποτε είμαι η Ουίνυ μόνο και μόνο για να πω κάποιες ατάκες της, παίζοντας στο πιάνο και στα αγγλικά. Έχω και ατάκες της στα ελληνικά από τη μετάφραση του έργου από την Πατεράκη. Τα δικά μου κείμενα είναι η δική μου φωνή στα ελληνικά.

–Τι ρόλο παίζει η έννοια του Αρχείου, συμβατική ή όχι, στις δουλειές σας;

–Σε συνεργασία με τον Ευαγόρα Βανέζη θα υπάρξει μια προθήκη στην οποία το κοινό μπορεί πριν και μετά την παράσταση να δει. Αφορά μερικά από τα έργα μου που αναφέρω στην ίδια την παράσταση. Το αρχείο είναι ένας τόπος καταγραφής και τεκμηρίωσης των έργων μας. Το να φτιάχνεις ένα αρχείο είναι πράξη πρώτα από όλα πολιτική, αφού συνέχεια αντιμετωπίζεις το ερώτημα του τι να κρατήσεις και τι να αφήσεις. Αναγνωρίζεις στο πέρασμα του χρόνου σιωπές, ελλείψεις, αλλαγές. Είναι και σαν μια μηχανή που βοηθά τη μνήμη, επιτρέπει αναστοχασμό και το να συνεχίσεις. Μέσω του αρχείου κάτι που είναι προσωπικό μπορεί να γίνει συλλογικό, αυτή είναι η ομορφιά του. Για την πρακτική της περφόρμανς το αρχείο δείχνει πίσω στο σώμα, το οποίο το ενεργοποιεί.

Πληροφορίες

Παραστάσεις: Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή 5, 6, 7 Μαΐου, ώρα 8:00 μ.μ. Στέγη Χορού Λευκωσίας, Παρθενώνος 25, Λευκωσία. Απαραίτητη η κράτηση, τηλέφωνο 97772264.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Canto Ergo Sum

Το Ίδρυμα Τηλέμαχος Κάνθος διοργανώνει την ένατη εκδήλωση της σειράς Canto Ergo Sum, η οποία είναι αφιερωμένη στον συνθέτη και μαέστρο Άγι Ιωαννίδη, με την ευκαιρία των ογδοηκοστών του γενεθλίων. Η σοπράνο Μαριαλένα Αναστασιάδου και ο βαρύτονος Άλεξ Μοσκοφιάν θα παρουσιάσουν ένα πρόγραμμα με άριες και Lieder, καθώς και τον κύκλο15 ελληνικών και κυπριακών τραγουδιών «Εις τον Γυρόν της θάλασσας» του Άγι Ιωαννίδη για πρώτη φορά στην ολοκληρωμένη του μορφή, με τον συνθέτη στο πιάνο.

Κέντρο Τεχνών Κάνθου, Αγίου Νικολάου 49, Παλλουριώτισσα, Λευκωσία. Παρασκευή 5 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. Εισιτήρια θα πωλούνται το βράδυ της παράστασης. Πληροφορίες τηλέφωνο 22349879.

Εγκαινιάζεται την Παρασκευή 5 Μαΐου στην γκαλερί Marginalia στη Λευκωσία η έκθεση ζωγραφικής του Θοδωρή Μπαργιώτα με τίτλο «Μικρές Τελετουργίες».

Η Alpha C.K. Art Gallery παρουσιάζει τη νέα ατομική έκθεση του Ανδρέα Καλλή με τίτλο «Ο Κλήρος».

Η Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο, σε συνεργασία με την BPRarts Cultural Management, παρουσιάζει την υπαίθρια φωτογραφική έκθεση «Diversity: A State of Mind».

Μικρές Τελετουργίες

Εγκαινιάζεται την Παρασκευή 5 Μαΐου στην γκαλερί Marginalia στη Λευκωσία η έκθεση ζωγραφικής του Θοδωρή Μπαργιώτα με τίτλο «Μικρές Τελετουργίες» σε επιμέλεια Μιχάλη Βασιλειάδη. Όπως γράφει ο ιστορικός Τέχνης Γιάννης Κουκουλάς πέρα από κάθε θρησκευτικότητα με τη στενή έννοια, τα έργα του Μπαργιώτα αναπαριστούν μικρές τελετουργίες στις οποίες οι θεατές καλούνται να συμμετάσχουν και να συνδιαμορφώσουν τους όρους και τους κανόνες του παιχνιδιού. Ο Θοδωρής Μπαργιώτας αποφοίτησε με άριστα από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και στη συνέχεια έλαβε μεταπτυχιακό τίτλο σε Fine Art από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης ως υπότροφος του Οργανισμού ΝΕΟΝ. Επειδή του έλειψε ο Νότος, κατέληξε να διδάσκει ζωγραφική στο Louisiana State University στην Louisiana των ΗΠΑ, όπου εκπόνησε και διδακτορική διατριβή πάνω σε ζητήματα φιλοσοφίας της γενετικής και έλαβε τον τίτλο Doctor of Design. Έχει συμμετάσχει σε εκθέσεις στην Ελλάδα, στις ΗΠΑ και στη Βρετανία ενώ έχει εκδώσει δυο βιβλία στην Ελλάδα (Pernilongo 2012, Μαρμελάδα 2014).

Εγκαίνια Παρασκευή 5 Μαΐου, ώρα 7.00μ.μ. Διάρκεια έως 27 Μαΐου. Γκαλερί Marginalia.

Το έργο του Νίκου Νικολαΐδη

Ο Ελληνικός Πνευματικός Όμιλος Κύπρου διοργανώνει εκδήλωση παρουσίασης για τη ζωή και το έργο του Νίκου Νικολαΐδη Κυπρίου. Στην εκδήλωση θα προβληθεί ντοκιμαντέρ του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου για τη ζωή και το έργο του Νίκου Νικολαΐδη Κυπρίου – σενάριο και σκηνοθεσία Νάγιας Ρούσου, η οποία θα κάνει και εισαγωγική ομιλία. Αναφορά στο διήγημα «Ο Σκέλεθρας» από τη Λουκία Χατζημιχαήλ, μέλος Δ.Σ. ΕΠΟΚ, πρώην επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων. Η Ελένη Νικήτα, ιστορικός Τέχνης, πρώην διευθύντρια Πολιτιστικών Υπηρεσιών, θα μιλήσει για τον εικαστικό Νίκο Νικολαΐδη. Η Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή, πρόεδρος ΕΠΟΚ, φιλόλογος, κριτικός θα μιλήσει για τις αφηγηματικές δομές και διακειμενικές προσεγγίσεις στο «Βιβλίο του Μοναχού. Ανάγνωση αποσπάσματος από το μυθιστόρημα «Το Στραβόξυλο» από τον Γιώργο Αρέστη, αντιπρόεδρο ΕΠΟΚ, πρώην δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή, 5 Μαΐου και ώρα 7:00 μ.μ. στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Κέντρου Στροβόλου, Αρχιεπισκόπου Κυπριανού 34, Στρόβολος.

Υπαίθρια Φωτογραφική Έκθεση

Η Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο, σε συνεργασία με την BPRarts Cultural Management, παρουσιάζει την υπαίθρια φωτογραφική έκθεση «Diversity: A State of Mind». Το μικρό σε έκταση Ισραήλ παρουσιάζει ένα ιδιαίτερο πολυπολιτισμικό χαρακτήρα, με πληθώρα ιδιομορφιών και αντιθέσεων. Ένα αμάλγαμα λαών, πολιτισμών και παραδόσεων. Άνθρωποι με διαφορετικά εθνοτικά, θρησκευτικά, πολιτιστικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά συνυπάρχουν σε μια κοινωνία με στοιχεία νεωτεριστικά και συντηρητικά, κοσμικά και θρησκευτικά, μοντέρνα και παραδοσιακά. Με κάθε τρόπο, το Ισραήλ γιορτάζει το δικαίωμα στη Διαφορετικότητα. Σηματοδοτώντας τα 75 χρόνια από την Ανεξαρτησία του Κράτους του Ισραήλ, δύο διαπρεπείς Ισραηλινοί φωτογράφοι, ο Natan Dvir και ο Gabi Ben Avraham, φέρνουν στο φως τις ιδιαιτερότητες και τις συναρπαστικές διαφορές και ομοιότητες της πολύμορφης ισραηλινής κοινωνίας, όπως αυτές αποτυπώνονται στην καθημερινότητα. Η έκθεση «Diversity: A State of Mind» διοργανώνεται από την Πρεσβεία του Ισραήλ στην Κύπρο με την υποστήριξη των Δήμων Λάρνακας, Λεμεσού και Λευκωσίας.

Ημερομηνίες: 24 Απριλίου- 4 Μαΐου, Πλατεία Ευρώπης, Φοινικούδες, Λάρνακα. 5-12 Μαΐου, Παραθαλάσσιος Μώλος (πλατεία Rula Park), Λεμεσός και 13 Μαΐου έως 4 Ιουνίου, Πλατεία Ελευθερίας (Υποεπίπεδο), Λευκωσία.

Ανδρέας Καλλή: «Ο Κλήρος»

Η Alpha C.K. Art Gallery παρουσιάζει τη νέα ατομική έκθεση του Ανδρέα Καλλή. Πρόκειται για την πέμπτη του ατομική έκθεση. Η νέα έκθεση του καλλιτέχνη με τίτλο «Ο Κλήρος», παρουσιάζει ζωγραφικά και γλυπτικά έργα που δημιουργήθηκαν τα τελευταία τρία χρόνια. Ο Ανδρέας Καλλή μέσα από μια αναστοχαστική αναδρομή στις παιδικές και νεανικές του μνήμες θίγει μια σειρά από ουσιώδη ζητήματα που αφορούν την έννοια της ταυτότητας τη θέση του ατόμου μέσα στα ιστορικά συγκείμενα της εποχής του, την επιδίωξη της συνύπαρξης και της ομορφιάς. Το ιστορικό παρελθόν λειτουργεί ως πεδίο έμπνευσης, δράσης και κριτικής στάσης για το τώρα. «Ο Κλήρος» γίνεται κληροδότημα και παρακινεί τον θεατή να αναστοχαστεί για τη σύσταση της προσωπικής του ταυτότητας και τη σχέση του με τον κόσμο. Την έκθεση την επιμελή η ιστορικός τέχνης Νίκη Παπασπύρου και συνοδεύεται από κατάλογο. Ο κατάλογος της έκθεσης είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα www.ackgallery.com.

Διάρκεια έως 6 Μαΐου. Alpha C.K. Art Gallery, λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ 3 & Παπανικολή, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22751325 | www.ackgallery.com

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

HELLENIC BANK

Αποκατάσταση 100 εκατομμυρίων δέντρων μέχρι το 2025. Μπορούμε να το καταφέρουμε.

Στην **Ελληνική Τράπεζα**, συνεχίζουμε τη συνεργασία μας με το **Priceless Planet Coalition™** της **Mastercard®** για ακόμα μία χρονιά.

Κάνε τις αγορές σου με κάρτες Mastercard της Ελληνικής Τράπεζας από **24/04/23** έως **14/05/23**, και εμείς θα προσφέρουμε μέρος των χρημάτων των αγορών σου ως στήριξη στην παγκόσμια προσπάθεια για αποκατάσταση 100 εκατομμυρίων δέντρων μέχρι το 2025 με στόχο έναν καλύτερο πλανήτη για τις επόμενες γενιές. Παράλληλα, ενισχύουμε την αναδάσωση της Κύπρου μας.

Μαζί για κάτι καλό.

Μάθε περισσότερα για το **Priceless Planet Coalition** στο https://www.hellenicbank.com/ppc

PRICELESS PLANET COALITION

In collaboration with

WORLD RESOURCES INSTITUTE

CONSERVATION INTERNATIONAL

Ανακοινώνουν λύσεις οι τράπεζες για τα επιτόκια

Η αύξηση των επιτοκίων που αναμένεται να ανακοινώσει αύριο η ΕΚΤ πιθανώς να είναι είτε 0,25%, είτε το πολύ 0,50%

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Από τον Ιούλιο του 2022 τα δανειστικά επιτόκια έχουν κάνει άλμα ύψους 3,5% και έχουν φέρει τους δανειολήπτες σε δύσκολη θέση, βλέποντας τη δόση των δανείων τους να έχει ανέβει επικίνδυνα. Οι κυπριακές τράπεζες αναζητούν τρόπους για να απαλύνουν ελαφρώς την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και μάλλον βρήκαν τον τρόπο με τον οποίο θα δώσουν «ανάσα» τουλάχιστον σε δανειολήπτες που έχουν λάβει στεγαστικά δάνεια. Συγκεκριμένα, μέτρο το οποίο αναμένεται να ανακοινωθεί στο αμέσως επόμενο διάστημα προνοεί όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», την επιστροφή ποσού στο τέλος του χρόνου εάν ο δανειολήπτης συνεχίσει να εξυπηρετεί αδιάλειπτα τη δόση του. Θα αφορά συγκεκριμένα, δάνεια που έχουν χορηγηθεί για στεγαστικούς σκοπούς, είναι αξίας μέχρι 350 χιλιάδων ευρώ, είναι συνδεδεμένα με το επιτόκιο

Μόνο στις τράπεζες, πρέπει να είναι 2 - 3 δισεκατομμυρίων ευρώ τα στεγαστικά δάνεια τα οποία είναι ενήμερα και αξίας μέχρι 350 χιλιάδων ευρώ.

Euribor ή με το βασικό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και είναι ενήμερα. Ορισμένες τράπεζες αναμένεται να ανακοινώσουν πως θα λαμβάνουν κανονικά τη δόση με το επιτόκιο όπως έχει διαμορφωθεί, ωστόσο θα οριστεί ένα όριο και ό,τι πληρώνεται πάνω από αυτό στο τέλος του χρόνου θα επιστρέφεται στον δανειολήπτη. Είναι σημαντικό, το δάνειο να εξυπηρετείται κανονικά μέχρι τη στιγμή που θα ανακοινωθεί το μέτρο, αλλά επίσης και μετά τη ρύθμιση αυτή να συνεχίσει να εξυπηρετείται. Ανακοίνωση για το παραπάνω μέτρο θα πρέπει να αναμένουμε εντός Μαΐου από τις τράπεζες, έχοντας και την ανάλογη πίεση και από το υπουργείο Οικονομικών, το οποίο ενδιαφέρεται γενικότερα να βρίσκεται σε καλό επίπεδο η κυπριακή οικονομία και να μην δημιουργηθούν προβλήματα. Αυτό δεν σημαίνει ότι η απόφαση αυτή θα ανακοινωθεί από όλες τις τράπεζες, αλλά τουλάχιστον μία θα ανακοινώσει το μέτρο. Άλλες τράπεζες μπορεί να μην ανακοινώσουν αντίστοιχο μέτρο, διότι μπορεί να μην ταιριάζει στο δανειστικό τους προφίλ και τα δάνεια που έχουν παραχωρήσει.

Ενα μέτρο «επιστροφής χρημάτων» αναμένεται να λειτουργήσει και ως μία μορφή «κινήτρου», αφού για να είναι επιλέξιμος ο δανειολήπτης να λάβει χρήματα πίσω, θα πρέπει να συνεχίσει να εξυπηρετεί το δάνειό του.

Μόνο στις τράπεζες, πρέπει να είναι στεγαστικά δάνεια 2 - 3 δισεκατομμυρίων ευρώ, στην περίμετρο που περιέγραψε το υπουργείο Οικονομικών, δηλαδή τα δάνεια που έχουν τα χαρακτηριστικά που περιγράφηκαν πάνω. Εξαιρούνται βέβαια τα δάνεια των εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων.

Για όποια ενέργεια τέτοιου τύπου προβούν οι τράπεζες θα πρέπει να ενημερώσουν τον εγχώριο εποπτη και αν κρίνει ο ίδιος ότι πρέπει να δώσει ή να ζητήσει από αρχές εκτός Κύπρου εγκρίσεις, θα προχωρήσει αναλόγως. Εν αναμονή αποφάσεων λοιπόν των τραπεζών εντός Μαΐου και της έκτασης που θα έχουν.

Προς νέα αύξηση

Την Τετάρτη 3 Μαΐου η αύξηση των επιτοκίων στην Αμερική αναμένεται να είναι της τάξης του 0,25%, ή αλλιώς 25 μονάδων βάσης. Η αύξηση των επιτοκίων στην Ευρώπη την Πέμπτη 4 Μαΐου αναμένεται πιθανώς να είναι είτε 0,25%, είτε 0,50% και έτσι οι δόσεις των δανειοληπτών για δάνεια που συνδέονται με Euribor και βασικό επιτόκιο της ΕΚΤ θα αυξηθούν ακόμα περισσότερο. Αναλυτές εκτιμούν πως αυτή θα είναι και η τελευταία αύξηση επιτοκίων. Η ΕΚΤ έχει προχωρήσει σε αυξήσεις των επιτοκίων σε έξι διαδοχικές συνεδριάσεις νομισματικής πολιτικής για να κατευνάσει τον πληθωρισμό και να τον φέρει στα αποδεκτά όρια του 2%. Οι αυξήσεις ήταν της τάξης του 0,5% και 0,75%. Τα αποτελέσματα πάντως των αυξήσεων αυτών δεν έχουν αντίκτυπο στις οικονομίες, άρα και δεν έχουν γίνει ουσιαστικά βήματα για να κατευναστεί ο πληθωρισμός που έφτασε κάποια χρονική περίοδο από το 2022 μέχρι και σε χαμηλά διψήφια νούμερα. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Μάρτιο 2023 στην Κύπρο αυξήθηκε κατά 1,15 μονάδες και έφτασε στις 114,03 μονάδες σε σύγκριση με 112,88 μονάδες τον Φεβρουάριο 2023. Ο πληθωρισμός τον Μάρτιο 2023 στην Κύπρο αυξήθηκε με ρυθμό 5,8%. Για την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2023, ο ΔΤΚ σημείωσε αύξηση 6,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Τα ΜΕΔ να μην επιστρέψουν

Ένα μέτρο «επιστροφής χρημάτων» αναμένεται να λειτουργήσει και ως μία μορφή «κινήτρου», αφού για να είναι επιλέξιμος ο δανειολήπτης να λάβει χρήματα πίσω, θα πρέπει πάση θυσία να συνεχίσει να εξυπηρετεί το δάνειό του. Για παράδειγμα, αν ενός δανειολήπτη έχει αυξηθεί η δόση κατά 300 ευρώ, τότε θα πρέπει να συνεχίσει να τα δίνει για να τους επιστραφούν για παράδειγμα 100 ευρώ ανά δόση, ίσον 1.200 ευρώ στο τέλος του χρόνου. Τα ποσά είναι ενδεικτικά και θα δούμε τις αποφάσεις των τραπεζών για το πού θα τεθεί το όριο.

Οι τράπεζες μπορεί να το «παίζουν» μέχρι στιγμής «άνετες» δίχως να βλέπουν ιδιαίτερο πρόβλημα στους ισολογισμούς τους, όμως το «φάντασμα» των νέων ΜΕΔ καραδοκεί. Τα ΜΕΔ τον Ιανουάριο του 2023 είδαμε να αυξάνονται ελαφρώς, στα 2,32 δισ. ευρώ έναντι 2,30 δισ. ευρώ τον Δεκέμβρη του 2022. Η εφημερίδα λαμβάνει παράπονα παντός τύπου για τις δόσεις των δανείων, κυρίως από δανειολήπτες που εξυπηρετούν τα δάνειά τους. Στις πλείστες περιπτώσεις, ένα στεγαστικό δάνειο έχει ανέβει από τον Ιούλιο του 2022, 100 - 400 ευρώ. Εκείνοι οι δανειολήπτες βλέποντας την πίεση που τους ασκείται και με παρονομαστή ότι θέλουν να συνεχίσουν να εξυπηρετούν το δάνειό τους βρίσκονται σε ένα αδιέξοδο. Ερωτηματικό προκύπτει για το αν θα είναι σε θέση να συνεχίσουν να πληρώνουν την «φουσκωμένη» δόση μέχρι τέλους του χρόνου, ώστε και να επωφεληθούν από μέτρα όπως αυτά που θα ανακοινωθούν για τα στεγαστικά δάνεια και την επιστροφή κάποιου ποσού.

Αναμένουν και για καταθετικά

Μεγάλη συζήτηση έχει γίνει και για τα καταθετικά επιτόκια. Παρόλο που αναμένουμε αποφάσεις και για τα καταθετικά επιτόκια στο επόμενο διάστημα (ήδη έχουν προχωρήσει μερικές τράπεζες σε δημιουργία προϊόντων για κλειστά ποσά στους 18 μήνες), φαίνεται πως θα είναι κερδισμένοι κατά κύριο λόγο οι μεγάλοι καταθέτες. Οι ευάλωτοι και η μεσαία τάξη δεν φαίνεται πως θα επωφεληθεί από μέτρα για τα καταθετικά επιτόκια, αν και εξ ορισμού θα έπρεπε οι αυξήσεις να συνάδουν ελαφρώς και με τις αυξήσεις στα δανειστικά.

Στο ακουστικό οι εργαζόμενοι για ΑΤΑ

Η απόφαση θα επηρεάσει λίγο κάτω από 200 χιλιάδες εργαζόμενους, περίπου έναν στους δύο

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Σήμερα Τετάρτη 3 Μαΐου θα έχουν σύσκεψη οι εργοδότες για την Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) και την Πέμπτη 4 Μαΐου θα έχουν οι συντεχνίες. Λευκός καπνός για την μεσολαβητική πρόταση που παρουσίασε ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Γιάννης Παναγιώτου την Παρασκευή 28 Απριλίου στους κοινωνικούς εταίρους ακόμα δεν έχει βγει. Και οι εργοδότες και οι συντεχνίες βλέπουν σημεία που θα μπορούσαν να βελτιωθούν στη μεσολαβητική πρόταση του υπουργού για την ΑΤΑ. Η απόφαση θα επηρεάσει λίγο κάτω από 200 χιλιάδες εργαζόμενους στην Κύπρο, περίπου δηλαδή έναν στους δύο. Συγκεκριμένα, δικαιούχοι της ΑΤΑ είναι οι υπάλληλοι στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα (ημικρατικοί) και οι εργαζόμενοι της τοπικής αυτοδιοίκησης. Δικαιούχοι είναι και μεγάλοι κλάδοι στον ιδιωτικό τομέας όπως στις κατασκευές και τα ξενοδοχεία και όπου αλλού υπάρχουν συλλογικές συμβάσεις, όπως για παράδειγμα, τράπεζες.

Την Τρίτη 2 Μαΐου κατά την σύσκεψη των συντεχνιών αποφασίστηκε νέα πανσυνδικαλιστική σύσκεψη την Πέμπτη 4 Μαΐου για να ενημερώσουν τις οργανώσεις του δημοσίου τομέα οι ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ και ΠΑΣΥΔΥ. Οι ζυμώσεις θα συνεχίσουν ώστε οι συντεχνίες να δώσουν στον κ. Παναγιώτου την τελική τους θέση επί της πρότασης που έχουν στα χέρια τους, την Παρασκευή 5 Μαΐου στην κοινή συνεδρία στο Υπουργείο Εργασίας. Αντίστοιχα, θα εξετάσουν και οι εργοδότες την μεσολαβητική πρόταση του κ. Παναγιώτου ώστε να δώσουν την τελική τους θέση.

Όπως δήλωσαν εξάλλου από την προηγούμενη Παρασκευή, αν και είναι αντίθετες με τη φύση της ΑΤΑ, θα εξετάσουν τις προτάσεις του υπουργού με προσοχή και σεβασμό. Οι συντεχνίες θέλουν την εξεύρεση μιας μόνιμης αποδεκτής ρύθμισης, ενώ οι εργοδότες θέλουν μία διαφορετική λύση, εκτός πλαισίου της ΑΤΑ, αφού επανειλημμένα έχουν τονίσει ότι είναι ένας παρωχημένος θεσμός. Την ελπίδα πάντως ότι θα καταβληθούν προσπάθειες από τα ενδιαφερόμενα μέλη με θετική διάθεση για να επιτευχθεί συμφωνία για την ΑΤΑ, εκφράζει από την Παρασκευή 28 Απριλίου ο υπουργός Εργασίας σε δηλώσεις του στα μέσα. Πάγια θέση του υπουργού Εργασίας είναι να ανανεωθεί η συμφωνία, να διαφυλαχθεί η εργατική ειρήνη αλλά και να εφαρμοστεί η πρόταση βάσει των δυνατοτήτων των δημόσιων οικονομικών.

Η ΑΤΑ παραχωρείται μέχρι στιγμής στο 50% της ετήσιας αύξησης του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και ο αριθμός αυτός καλώς εχόντων των πραγμάτων θα ανέβει στο 66,7%.

Η ΑΤΑ παραχωρείται μέχρι στιγμής στο 50% της ετήσιας αύξησης του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, εφόσον στο δεύτερο και στο τρίτο τρίμηνο του προηγούμενου έτους καταγράφονται θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας.

Η ΑΤΑ δίδεται για να καλυφθεί η ετήσια απώλεια της αγοραστικής δύναμης που δέχονται οι καταναλωτές λόγω των αυξήσεων των τιμών που φέρνει ο πληθωρισμός.

Την Παρασκευή της 28ης Απριλίου παρουσιάστηκε η μεσολαβητική πρόταση που κατέθεσε η Κυβέρνηση στους κοινωνικούς εταίρους. Η συμβιβαστική πρόταση της Παρασκευής 28 Απριλίου που παρουσίασε ο υπουργός εδράζεται σε 4 σημεία.

Την Παρασκευή της 28ης Απριλίου παρουσιάστηκε η μεσολαβητική πρόταση που κατέθεσε η Κυβέρνηση στους κοινωνικούς εταίρους.

Πρώτον, την ανανέωση της ενδιάμεσης συμφωνίας του 2017 για περίοδο τριών ετών, δεύτερον, την αύξηση του ποσοστού καταβολής της ΑΤΑ στα δύο τρίτα του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή αντί στο 50% που ισχύει σήμερα (66,7% δηλαδή) και του 0% που ίσχυε προηγουμένως, τρίτον, την άμεση καταβολή των αυξήσεων στους εργαζομένους από την 1η Ιουνίου σύμφωνα με τον πληθωρισμό του 2022 και τέταρτον, την ανάπτυξη δομημένου κοινωνικού διαλόγου για ολοκληρωμένη συμφωνία μέχρι το 2025 με μονιμότητα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Της* **ΜΑΡΙΑΣ ΦΥΛΑΚΤΟΥ***

Εύκολη πρόσβαση σε επενδυτικές επιλογές με τη σωστή πληροφόρηση

Οι πρόσφατες αυξήσεις στα επιτόκια λόγω των πληθωριστικών πιέσεων που καταγράφονται τους τελευταίους μήνες, καθιστούν την αποτελεσματική διαχείριση του πλούτου επιχειρήσεων, επενδυτών, αλλά και νοικοκυριών ως μια ιδιαίτερα σημαντική, πολύπλοκη και απαιτητική διαδικασία. Η αγοραστική αξία των καταναλωτών έχει μειωθεί την ίδια στιγμή που επενδυτές χωρίς ορθή και εμπεριστατωμένη πληροφόρηση, ωθούνται σε μη εύστοχες για τους ίδιους επιλογές. Δεν είναι λίγοι αυτοί που έσπευσαν να αποσυρθούν από επενδύσεις, φοβούμενοι ότι θα αποβούν ζημιογόνες για τους ίδιους, ενώ στο πέρασμα του χρόνου η απόφαση αυτή αποδείχθηκε λανθασμένη.

Οι επενδυτές σε Κύπρο και Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, έχουν αποκτήσει πρόσβαση σε μεγάλο όγκο πληροφόρησης, μέσα από Μέσα ενημέρωσης, διαδίκτυο και διάφορες διαθέσιμες επενδυτικές πλατφόρμες, γεγονός που τους καθιστά πιο ενημερωμένους, αλλά και πιο ευάλωτους απέναντι σε κάποιες επενδυτικές ευκαιρίες που ενίοτε εμφανίζονται. Ωστόσο, όλος αυτός ο όγκος πληροφοριών, γεννά στους επενδυτές απορίες και ανασφάλεια, ενώ κρύβει και πολλές παγίδες, ως εκ τούτου η ομάδα μας στην Eurobank Κύπρου έχει θέσει ως ύψιστη προτεραιότητα την στενή επαφή με τους επενδυτές-πελάτες, μέσω μιας ολιστικής, πελατοκεντρικής προσέγγισης. Πρώτιστο μέλημα για την ομάδα μας αποτελεί η κατανόηση των αναγκών, των δεδομένων και των γνώσεων των πελατών μας, έτσι ώστε να τους ενημερώνουμε με τον πιο εποικοδομητικό για τους ίδιους τρόπο, με απώτερο στόχο την ακριβή κατανόηση δεδομένων και εξελίξεων. Είναι άλλωστε θεμελιώδους σημασίας, σε τέτοιες περιόδους, να εδραιωθεί ένα αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης. Οι επιλογές που θα κάνουν οι επενδυτές θα πρέπει να ταιριάζουν στο επενδυτικό τους προφίλ και χρονικό ορίζοντα, το ρίσκο που επιθυμούν να αναλάβουν και τις αντίστοιχες αναμενόμενες αποδόσεις.

Προκλήσεις και κρίσεις πάντα θα υπάρχουν, παράλληλα όμως πάντα θα προκύπτουν επενδυτικές ευκαιρίες με ελκυστικές αποδόσεις.

Μπορεί η κυπριακή και η ελληνική επενδυτική αγορά να είναι συγκριτικά μικρές σε σχέση με τις διεθνείς αγορές, ωστόσο, πλέον η πρόσβαση σε επενδύσεις εκτός συνόρων είναι ιδιαίτερα εύκολη και απλή. Προκλήσεις και κρίσεις πάντα θα υπάρχουν, παράλληλα όμως πάντα θα προκύπτουν επενδυτικές ευκαιρίες με ελκυστικές αποδόσεις. Αυτό που χρειάζεται από πλευράς των επενδυτών, είναι να διαμορφώσουν μια νοοτροπία βασισμένη στην αρχή ότι η επένδυση είναι μια συνεχής διαδικασία και όχι κάτι που ολοκληρώνεται με την αγορά κάποιων μετοχών ή ομολόγων. Ιδιαίτερα σημαντική παράμετρος επίσης τόσο για Κύπριους όσο και για Έλληνες επενδυτές, είναι το να παραμένουν ανοιχτοί στην εξέταση διεθνών επενδυτικών ευκαιριών, μακριά από παγιωμένες προσωπικές αντιλήψεις.

Στην μετά την πανδημία εποχή έχουν αναδειχθεί δυναμικά στο προσκήνιο συγκεκριμένες τάσεις όσον αφορά στην επενδυτική δραστηριότητα. Μια από αυτές αφορά στα κριτήρια και τους στόχους ESG (Environmental, Social, Governance), ενός τομέα που αγγίζει και επηρεάζει ολόκληρο το φάσμα τόσο της Οικονομίας όσο και της καθημερινής λειτουργίας οργανισμών, φορέων και κυβερνήσεων διεθνώς. Αντίστοιχα, ιδιαίτερη δυναμική τα τελευταία χρόνια εμφανίζει ο κλάδος της υγείας, της έρευνας στην υγεία και των υποδομών υγειονομικής περίθαλψης-φροντίδας. Η τεχνολογία αποτελεί επίσης τομέα που παραμένει στο προσκήνιο, καθώς πλέον επηρεάζει την καθημερινότητα όλων, ενώ το ενδιαφέρον διατηρείται και για άλλους, πιο παραδοσιακούς τομείς. Σημαντική παράμετρος που θα πρέπει να χαρακτηρίζει κάθε επενδυτικό χαρτοφυλάκιο είναι η διασπορά σε τομείς, γεωγραφικές περιοχές, είδη επένδυσης, διατηρώντας παράλληλα την επιθυμητή ρευστότητα σε μετρητά, τόσο για τις καθημερινές αλλά και τις μελλοντικές τους ανάγκες. Η Eurobank Κύπρου λειτουργεί εξειδικευμένο τμήμα για επενδυτικά κεφάλαια από Κύπρο και Ελλάδα, ενώ παρέχει ιδιαίτερα ευρύ και ολοκληρωμένο χαρτοφυλάκιο υπηρεσιών και επενδυτικών προϊόντων. Η ομάδα μας αντιμετωπίζει τον κάθε επενδυτή ως ξεχωριστό, καθώς οι ανάγκες, οι συνθήκες αλλά και τα δεδομένα του καθενός διαφέρουν, ανάλογα με τον τομέα, τη χώρα δραστηριοποίησης και το επενδυτικό ενδιαφέρον. Ο κάθε πελάτης έχει τον δικό του σύμβουλο επενδύσεων και μια καταρτισμένη ομάδα, η οποία παρέχει τις εξειδικευμένες υπηρεσίες μέσα από μία άκρως πελατοκεντρική προσέγγιση.

*Manager, Investment Services Cyprus and Greece Wealth Management στη Eurobank Κύπρου

Χωρίς εμπόδια η υλοποίηση της νέας τοπικής αυτοδιοίκησης

Η απόρριψη της προσφυγής του Δήμου Αγλαντζιάς από το Ανώτατο βάζει τέλος στις όποιες αμφισβητήσεις

Η απόφαση του Δικαστηρίου στην προσφυγή του Δήμου Αγλαντζιάς ήταν ομόφωνη και απορρίφθηκε ως εκπρόθεσμη.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή του Δήμου Αγλαντζιάς για ακύρωση σύστασης του νέου Δήμου Λευκωσίας, όπως προνοεί το νομοθετικό πλαίσιο μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης, ουσιαστικά βάζει ταφόπλακα στις όποιες αμφισβητήσεις είχαν εκδηλωθεί μετά την ψήφιση του νόμου από την Βουλή. Ένα χρόνο πριν από την έναρξη εφαρμογής του νέου χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης, ξεδιαλύνονται τα όποια σύννεφα είχαν δημιουργηθεί και φαίνεται να απειλούσαν την υλοποίηση της φιλόδοξης διοικητικής μεταρρύθμισης. Για να καταστεί αντιληπτό το αποτύπωμα μιας ενδεχόμενης θετικής απόφασης του Ανωτάτου στην προσφυγή του Δήμου Αγλαντζιάς, τη Δευτέρα το πρωί υπήρχαν απόψεις που ήθελαν τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης να δεχόταν πλήγμα που ενδεχομένως να οδηγούσε στην ακύρωσή της. Απόψεις

Η απόφαση του Ανωτάτου τερματίζει κάθε προσπάθεια παρεμπόδισης υλοποίησης του νόμου για την μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης με τον δήμαρχο Αγλαντζιάς να δηλώνει ευθαρσώς πως δεν υπάρχουν άλλα νομικά όπλα.

που είχαν ως βάση ανυπόστατες διαρροές που έδειχναν ότι το Ανώτατο θα δικαίωνε τον Δήμο Αγλαντζιάς. Ωστόσο οι έντεκα δικαστές δεν αποφάνθηκαν σε σχέση με το επίδικο θέμα, απέρριψαν την προσφυγή ως εκπρόθεσμη. Δηλαδή κατατέθηκε εκτός των χρονικών πλαισίων που ορίζει το Σύνταγμα.

Λευκή πετσέτα

Η απόφαση του Ανωτάτου τερματίζει κάθε προσπάθεια ανατροπής της μεταρρύθμισης από πλευράς του Δήμου Αγλαντζιάς. Το συμπέρασμα αυτό εξάγεται από την πρώτη αντίδραση του δημάρχου της Αγλαντζιάς Ανδρέα Κωνσταντίνου. Αμέσως μετά την ανακοίνωση της ομόφωνης απόφασης των έντεκα δικαστών ο κ. Κωνσταντίνου σαφέστατα έδειξε ότι υπό τις παρούσες συνθήκες δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια κινήσεων από πλευράς της δημοτικής αρχής. Αν και επικαλέστηκε το γεγονός ότι το Δικαστήριο δεν μπήκε στην ουσία της προσφυγής, αν και έκανε λόγο για μια ασάφεια, παραδέχθηκε πως ο Δήμος Αγλαντζιάς θα συνεχίσει κανονικά τις διεργασίες, ώστε να μετατραπεί σε διαμέρισμα του Δήμου Λευκωσίας. «Αυτόν τον ένα χρόνο που απομένει θα κάνουμε ό,τι μπορούμε, ώστε να κρατήσουμε τον Δήμο Αγλαντζιάς όπως τον έχουμε αφήσει, δηλαδή πρότυπο, σημείο αναφοράς για ολόκληρη την Κύπρο», συμπληρώνοντας πως «ο Δήμος Αγλαντζιάς δεν έχει επόμενα νομικά βήματα». Με εμφανές το αίσθημα της απογοήτευσης προχώρησε σε ευχολόγια για υλοποίηση της μεταρρύθμισης μετατοπίζοντας το όλο θέμα σε πολιτικό επίπεδο. «Έγινε μία μεταρρύθμιση πίσω από κλειστές πόρτες, με προσωπικές αιτήσεις και πολιτικά συμφέροντα».

Η απόφαση

Το σκεπτικό της απόφασης του Δικαστηρίου εξήγησε ο πρόεδρος του Ανωτάτου Αντώνης Λιάτσος. Το ζήτημα του εκπρόθεσμου απασχόλησε κατά προτεραιότητα το Δικαστήριο, δεδομένης της καθοριστικής, όπως είπε ο κ. Λιάτσος, «σημασίας του για την έκβαση της υπό κρίση περίπτωσης και του γεγονότος ότι άπτεται και της δικαιοδοσίας του παρόντος Δικαστηρίου να επιληφθεί της προσφυγής και της δημόσιας τάξης γενικότερα». Όπως είπε ο κ. Λιάτσος το ζήτημα της προθεσμίας που θέτει το Σύνταγμα σε σχέση με διοικητικές προσφυγές, τίθεται αυστηρά ως ζήτημα δημόσιας τάξης, σημειώνοντας πως «δεν είναι διαδικαστικό ή τυπικό, αλλά ουσιαστικό και ιδιαίτερης συνταγματικής διάστασης». Στο σκεπτικό της απόφασης σημειώνεται. «Εν προκειμένω, μάλιστα, εφόσον εγείρονται κατ' εξοχήν ζητήματα πολιτειακής τάξης, είναι πρόδηλη η σημασία της έγκαιρης επίλυσής τους, όπως προκύπτει και από τη συντομότερη προθεσμία που προβλέπεται στο Άρθρο 139, καθότι η σύγκρουση ή αμφισβήτηση εξουσιών μεταξύ Αρχών και Οργάνων της Δημοκρατίας, δεν είναι θέμα το οποίο μπορεί να αναμένει επ' αόριστόν για να εγερθεί. Αντίθετα, θα πρέπει να εγείρεται και να αποφασίζεται προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος, το συντομότερο δυνατό, εξ ου και η προθεσμία των 30 ημερών για καταχώρηση προσφυγής».

Το σκεπτικό

Αναλύοντας το σκεπτικό του Δικαστηρίου αναφορικά με τον χρόνο έναρξης του περιθωρίου των 30 ημερών προσφυγής, ο πρόεδρος του Ανωτάτου υπέδειξε πως «καθοριστικό χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας των τριάντα ημερών, είναι κατά συνταγματική επιταγή, η ημέρα κατά την οποία προκύπτει αποκρυστάλλωση της αμφισβήτησης εξουσίας ή αρμοδιότητας». Παραθέτοντας τα γεγονότα, ο προσβαλλόμενος Νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή στις 3 Μαρτίου του 2022 και αποστάλθηκε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για έκδοσή του στις 28 Μαρτίου του 2022, με τον Πρόεδρο να τον αναπέμπει για επανεξέταση από τη Βουλή. Στη συνέχεια η Βουλή στις 7 Απριλίου του 2022, αφού επανεξέτασε τον Νόμο, αποφάσισε να εμείνει στην προηγούμενη απόφαση της ενημερώνοντας σχετικά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος τον υπέγραψε. Ακολούθως ο νόμος δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα στις 15 Απριλίου του 2022. Στις 31 Μαρτίου του 2022 ο Δήμος Αγλαντζιάς με επιστολή προς τη Βουλή εξέφραζε αντίθεση προς τη ψήφιση του Νόμου, επικαλούμενος, μεταξύ άλλων, παραβίαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, αλλά και του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

Η καθοριστική ημερομηνία

Το Δικαστήριο έκρινε πως η Βουλή τελούσε υπό αμφισβήτηση, καθ' όλη τη διάρκεια που ο νόμος συζητείτο. Σύμφωνα με το Ανώτατο «υπό τις συνθήκες, η μεταγενέστερη υπογραφή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και ακολούθως η δημοσίευση του Νόμου στην Επίσημη Εφημερίδα, είναι άνευ σημασίας για σκοπούς της Συνταγματικής επιταγής του Άρθρου 139.4, προς άσκηση δηλαδή προσφυγής εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας των 30 ημερών». Ωστόσο, αυτό το οποίο προκαλεί αίσθηση είναι η αναφορά στην απόφαση πως «θα ήταν διαφορετική η προσέγγιση αν εξουδετέρωνε την ως άνω συνταγματική επιταγή και θα έπληττε τους λόγους δημοσίου συμφέροντος που εξυπηρετεί».

Τι πρέπει να γνωρίζετε σχετικά με την κατάθεση:

1. **Υπάρχουν χρεώσεις σε περίπτωση ανάληψης μέρους ή όλου του ποσού της κατάθεσής σας, πριν τη λήξη (18 μήνες).**
2. **Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να απορρίψει οποιαδήποτε αίτηση κατά την κρίση της και να αποσύρει οποιοδήποτε σχέδιο ανά πάσα στιγμή.**
3. **Οι καταθέσεις σας στην Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ προστατεύονται από το Σύστημα Εγγύησης των Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων (ΣΕΚ).**

Όριο Προστασίας καταθέσεων συνολικού ποσού εκ EUR 100.000 ανά καταθέτη ανά πιστωτικό ίδρυμα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΜΠΕΝ ΓΟΥΙΝΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Οι ΗΠΑ απειλούνται από μια απολύτως προβλέψιμη κρίση

Κάποια στιγμή μεταξύ Ιουνίου και Ιουλίου οι Ηνωμένες Πολιτείες θα ξεμείνουν από μετρητά. Αυτή θα είναι η πρώτη μεγάλη δοκιμασία του προέδρου Τζο Μπάιντεν αφ' ης στιγμής ανακοίνωσε την υποψηφιότητά του για μια δεύτερη θητεία στον Λευκό Οίκο. Εάν οι Δημοκρατικοί και οι Ρεπουμπλικανοί δεν συμφωνήσουν να άρουν το όριο δανεισμού της κυβέρνησης, η χώρα μπορεί να υποστεί μια άνευ προηγουμένου καταστρεπτική χρεοκοπία. Η ιστορία δείχνει ότι οι νομοθέτες θα καταλήξουν σε συμφωνία την τελευταία στιγμή, αλλά ακόμη και μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να αναταράξει τις ούτως ή άλλως ευάλωτες αγορές. Μετά τις πτωχεύσεις τραπεζών και την εντεινόμενη αστάθεια, το τελευταίο πράγμα που χρειάζονται ο Αμερικανός πρόεδρος και το χρηματοπιστωτικό σύστημα των ΗΠΑ είναι μια προβλέψιμη κρίση. Οι επενδυτές ανησυχούν για «μαύρους κύκνους», ή απροσδόκητα, σπάνια και καταστροφικά γεγονότα, σύμφωνα με τον ορισμό του συγγραφέα Νασίμ Νικολας Ταλέμπ. Η αντιπαράθεση για το ανώτατο όριο του χρέους, όμως, είναι

Αν δεν υπάρξει συμφωνία στο Κογκρέσο για αναστολή του ορίου χρέους, οι συνέπειες θα είναι καταστροφικές.

ένας «λευκός κύκνος», ή ένα εντελώς προβλέψιμο, πολύ συχνό γεγονός που έχει τη δυνατότητα να είναι τόσο επιζήμιο όσο το πιο σκοτεινό αδελφάκι του. Το Κογκρέσο κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για το ανώτατο όριο του χρέους, το οποίο περιορίζει το ποσό που μπορεί να δανειστεί το υπουργείο Οικονομικών για να εξοφλήσει τους λογαριασμούς του – αυτό συνέβη σχεδόν 80 φορές από το 1960. Το τελευταίο όριο είναι τα 31,4 τρισ. δολ. Η Moody's Analytics εκτιμά ότι η καταληκτική ημερομηνία, το λεγόμενο «X-date», θα μπορούσε να φτάσει στα τέλη Ιουλίου. Τα ασθενέστερα από τα αναμενόμενα φορολογικά έσοδα, ωστόσο, αυξάνουν τις πιθανότητες να μείνει χωρίς μετρητά η κυβέρνηση στις αρχές Ιουνίου. Το να παρέλθει αυτή η ημερομηνία άνευ συμφωνίας στο Κογκρέσο θα σήμαινε χρεοκοπία. Το υπ. Οικονομικών θα αδυνατούσε να εκδώσει ομόλογα για να χρηματοδοτήσει τις ανάγκες του κράτους. Κι αυτό με τη σειρά του θα υποχρεωνόταν να μειώσει δραματικά τις δαπάνες για να διαγράψει το δημοσιονομικό έλλειμμα των 350 δισ. δολαρίων. Αυτές οι περικοπές θα συρρικνώσουν, σε μόλις ένα χρόνο, την οικονομία κατά 4% και θα εξαλείψουν περίπου 7 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, αυξάνοντας την ανεργία στο 8% από το σημερινό 3,5%, σύμφωνα με τη Moody's. Το χρηματιστήριο θα απολέσει πιθανώς το ένα πέμπτο της αξίας του, εξανεμίζοντας 10 τρισ. δολάρια από την περιουσία των νοικοκυριών. Επιπλέον, η Fed πιθανότατα δεν θα είναι σε θέση να δεχθεί κρατικά ομόλογα των ΗΠΑ ως εγγύηση, καθιστώντας σχεδόν αδύνατο το να παράσχει ρευστότητα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, σε όλες τις προηγούμενες διαμάχες για τον κρατικό δανεισμό, το Κογκρέσο κατέληξε να αυξήσει ή να αναστείλει το ανώτατο όριο του χρέους.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Των* **ΝΑΟΜΙ ΡΟΒΝΙΚ, ΓΙΟΡΟΥΚ ΜΠΑΧΤΣΕΛΙ** *και* **ΝΤΑΡΑ ΡΑΝΑΣΙΝΓΚΕ / REUTERS**

Τα μαθήματα από την τραπεζική κρίση

Καθώς η πρεμία επιστρέφει στις αγορές που ταλαιπωρήθηκαν από τον τραπεζικό όλεθρο τον Μάρτιο, ήρθε η ώρα να αναλογιστούμε το ποια ήταν η απάντηση των αρμόδιων παραγόντων σε αυτόν.

Το ΔΝΤ είχε προειδοποιήσει για έναν «επικίνδυνο συνδυασμό τρωτών σημείων» στις αγορές. Η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών αναφέρει για πρώτη φορά μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ότι οι κεντρικές τράπεζες αντιμετωπίζουν διογκούμενο πληθωρισμό, που συμπίπτει με πολύ υψηλά επίπεδα χρέους, απειλώντας την οικονομική σταθερότητα. «Οι κίνδυνοι για το χρηματοπιστωτικό σύστημα δεν δείχνουν τόσο πιεστικοί όσο τον Μάρτιο, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι η κρίση έχει παρέλθει», δήλωσε ο επικεφαλής οικονομολόγος της North Trust, Καρλ Τάνενμπαουμ, ο οποίος εργάστηκε στο τμήμα κινδύνου της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) κατά την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008.

Η Fed και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα συνέχισαν την αύξηση των επιτοκίων τον Μάρτιο, καθώς η Silicon Valley Bank (SVB) κατέρρευσε και η

Η συνέχιση των αυξήσεων επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες έστειλε το μήνυμα ότι η κατάσταση είναι διαχειρίσιμη.

ελβετική Credit Suisse (CS) αναγκάστηκε να συγχωνευθεί με τη UBS. «Αν δεν είχαν κάνει αυτές τις αυξήσεις στο κόστος δανεισμού, τότε υπήρχε περίπτωση οι άνθρωποι να απελπιστούν και να πουν πως η κατάσταση είναι ακόμη χειρότερη από ό,τι νομίζαμε», υπογράμμισε ο Ντάριο Πέρκινς, γενικός διευθυντής αρμόδιος για παγκόσμια μακροοικονομικά θέματα στην TS Lombard και πρώην σύμβουλος στο υπουργείο Οικονομικών της Βρετανίας.

«Χαμηλός και σταθερός πληθωρισμός είναι καλός για τις αγορές και την οικονομία, επομένως οι κεντρικές τράπεζες έπρεπε να δείξουν τη σοβαρότητά τους ως προς το πώς τον αντιμετωπίζουν», πρόσθεσε ο Τάνενμπαουμ.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ συνεδρίασε μόλις δώδεκα ημέρες μετά τη διάλυση της SVB και η συνεδρίαση της ΕΚΤ στις 16 Μαρτίου διεξήχθη δύο ημέρες πριν από τη διάσωση της Credit Suisse. Οι μετοχές των περιφερειακών τραπεζών των ΗΠΑ σημείωσαν πτώση 36% τον Μάρτιο. Οι κεντρικές τράπεζες άμβλυναν τις αυξήσεις των επιτοκίων, διατυπώνοντας ένα μήνυμα, στο πλαίσιο του οποίου ελήφθησαν υπόψη οι κίνδυνοι αστάθειας, επιδεικνύοντας καθησυχαστική «ταπεινότητα», είπε ο Ντάριο Πέρκινς. Βέβαια, δεν ήταν όλη η επικοινωνία εξαιρετική.

Η Τράπεζα της Ελβετίας είχε δηλώσει στις 15 Μαρτίου ότι η Credit Suisse πληρούσε τις απαιτήσεις κεφαλαίων και ρευστότητας. «Και έπειτα από ελάχιστες ημέρες η Credit Suisse διελύθη "εις τα εξ ων συνετέθη"», είπε ο Γκάελ Κόμπες, επικεφαλής της βασικής έρευνας στον ελβετικό όμιλο διαχείρισης κεφαλαίων της Unigestion. Αυτή η ανατροπή υπογράμμισε το ότι υπάρχει το ενδεχόμενο να βρεθούν σε μειονεκτική θέση οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών, όπως ο ίδιος πρόσθεσε.

Ablebook: Μία εφαρμογή εναντίον των αποκλεισμών

«Η προσβασιμότητα για όλους είναι ένα θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης» λένε οι εμπνευστές της, Αντρέας Βασιλείου και Συμεών Στυλιανού

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Οι δημιουργοί του Ablebook, Αντρέας Βασιλείου και Συμεών Στυλιανού, μία από τις startup εταιρίες που στήριξε το IDEA Innovation Center της Τράπεζας Κύπρου, μιλάνε για την εφαρμογή που δημιούργησαν, η οποία θα παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες και υπηρεσίες γύρω από την προσβασιμότητα των ΑμεΑ μέσα στα αστικά κέντρα και τα χωριά της περιφέρειας, όπως και για τη συμβολή τους στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου για την ενίσχυση της προσβασιμότητας στην τέχνη για όλους. Ο Ανδρέας και ο Συμεών λένε χαρακτηριστικά: «Η προσβασιμότητα είναι ένα θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης και όλοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να απολαμβάνουν την πολιτιστική κληρονομιά τους. Συνολικά, οι τεχνολογικές και κοινωνικές καινοτομίες μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία ενός πιο προσβάσιμου κόσμου για τα άτομα με αναπηρία και να προάγουν την ισότητα και τη δικαιοσύνη στην κοινωνία μας».

–Όταν μιλάμε για το Ablebook σε ποιους αναφερόμαστε;

–Το Ablebook και η κεντρική ιδέα της δημιουργίας της πηγάζει από τα βιώματα του ιδρυτή και CEO της, Ανδρέα Βασιλείου. Ο Ανδρέας ως ένα άτομο εκ γενετής με αναπηρία βίωσε πολλές δυσκολίες και ανεπάρκειες του συστήματος. Αντιμετωπίζοντας καθημερινά τον κοινωνικό και επαγγελματικό αποκλεισμό, κυρίως μετά το τέλος των σπουδών του έβρισκε μόνο κλειστές πόρτες στον τομέα της εργασίας, γι' αυτό πήρε τα πράγματα στα χέρια του και δημιούργησε το Ablebook. Το Ablebook ξεκίνησε από μία ιστοσελίδα, η οποία αρχικά ενημέρωνε το κοινό για οτιδήποτε αφορούσε τα άτομα με αναπηρία στην Κύπρο. Στη συνέχεια της πορείας του, γεννήθηκε η ιδέα της εφαρμογής, που θα παρείχε όλες τις σχετικές πληροφορίες και υπηρεσίες γύρω από την προσβασιμότητα των ΑμεΑ μέσα στα αστικά κέντρα και τα χωριά της περιφέρειας της Κύπρου.

–Εσύ, Συμεών, πώς συνεργάστηκες με τον Αντρέα;

–Παρακολουθώντας στενά την πορεία του Ανδρέα και βιώνοντας μαζί του τα εμπόδια που αντιμετώπιζε καθημερινά, αποφάσισα να συμβάλω σε αυτή την προσπάθεια και να συμμετέχω ενεργά στην ανάπτυξη της ιδέας του Ablebook, από τον ρόλο του CBO (Chief Business Officer). Έτσι φτάσαμε σήμερα, δύο φίλοι από την Αραδίππου, να αναπτύξουμε τη δική μας startup επιχείρηση, η οποία φιλοδοξεί να είναι μία από τις πρώτες κοινωνικές επιχειρήσεις που θα ιδρυθούν στην Κύπρο, μόλις τεθεί σε ισχύ η νομοθεσία. Είμαστε δύο νέοι με όραμα μία πιο προσβάσιμη και ισότιμη κοινωνία, που σ' αυτό θα συμβάλει εν μέρει και η δική μας πλατφόρμα/εφαρμογή.

–Να πούμε ποια είναι τα χαρακτηριστικά του Ablebook;

–Το πρώτο χαρακτηριστικό είναι ένας διαδραστικός χάρτης που επιτρέπει στους χρήστες να επιλέξουν την τοποθεσία που θέλουν να κατευθυνθούν, επιλέγοντας ταυτόχρονα μέσω ειδικών φίλτρων τις κατηγορίες τοποθεσιών και τις διευκολύνσεις που επιθυμούν. Ειδικότερα, οι χρήστες μπορούν να δουν τις διαθέσιμες διευκολύνσεις προσβασιμότητας σε κάθε τοποθεσία μέσω φωτογραφιών, καθώς και να κατευθυνθούν στις επιχειρήσεις και να επικοινωνήσουν μαζί τους. Επιπρόσθετα οι χρήστες μπορούν να αναφέρουν προβλήματα που αντιμετωπίζουν

> **«Φτάσαμε σήμερα, δύο φίλοι από την Αραδίππου, να αναπτύξουμε τη δική μας startup επιχείρηση, η οποία φιλοδοξεί να είναι μία από τις πρώτες κοινωνικές επιχειρήσεις που θα ιδρυθούν στην Κύπρο, μόλις τεθεί σε ισχύ η νομοθεσία».**

σε κάποιον χώρο, με άμεση επικοινωνία μαζί μας. Τέλος, στην εφαρμογή, υπάρχουν πάνω από 1000 τοποθεσίες που δείχνουν τις διευκολύνσεις τους προς τα ΑμεΑ καθώς και όλοι δημόσιοι χώροι στάθμευσης για ΑμεΑ στην Κύπρο. Δεύτερο χαρακτηριστικό της εφαρμογής είναι η Ablecard. Μια κάρτα μέλους αποκλειστικά για άτομα με αναπηρίες, μέσω της οποίας οι επιχειρήσεις που συνεργάζονται μαζί μας παρέχουν επιπλέον προνόμια στα άτομα με αναπηρίες π.χ. εκπτώσεις κ.ά. Τρίτο χαρακτηριστικό της εφαρμογής μας, είναι το «Kids» section. Αυτή η ενότητα παρέχει πληροφορίες για προσβάσιμους χώρους όπου τα παιδιά με αναπηρίες μπορούν να ασχοληθούν με τον αθλητισμό, όπως πάρκα, γυμναστήρια, ομάδες / ακαδημίες αθλητισμού, μονοπάτια στη φύση και άλλα. Το τελευταίο διαθέσιμο χαρακτηριστικό της εφαρμογής είναι το Ablebook Portal. Μέσω του Ablebook Portal οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να χειρίζονται το προφίλ τους στην εφαρμογή, να αλλάζουν το περιεχόμενο, ώρες λειτουργίας, φωτογραφίες κτλ. Πάντα υπάρχει έλεγχος της Ablebook σε περίπτωση αλλαγής των διευκολύνσεων και η συνέπεια στις παροχές υπηρεσιών της κάθε επιχείρησης.

–Ποιος είναι ο στόχος του Ablebook app;

–Στόχος μας είναι το Ablebook app να καταστεί το κύριο ψηφιακό εργαλείο, το οποίο θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία και κατ' επέκταση των ευάλωτων ομάδων, επιτρέποντάς τους να συμμετέχουν στην κοινωνία και να απολαμβάνουν τις ίδιες ευκαιρίες και στα κοινωνικά αγαθά.

Μέσω αυτής της πλατφόρμας επιχειρείται η συνεχής ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, καθώς και η προώθηση καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

–Μιλήστε μας για το IDEA της Τράπεζας Κύπρου και τη σχέση του με την Ablebook.

–Το IDEA Innovation Center είναι ένα επιχειρηματικό στούντιο που βοηθά τους επιχειρηματίες να αναπτύξουν και να εκκινήσουν επιτυχημένα startups. Με τη βοήθεια του IDEA, καταφέραμε και εμείς να αποκτήσουμε τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να δημιουργήσουμε και να διαχειριστούμε μια επιτυχημένη επιχείρηση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η επιχείρησή μας είχε τη δυνατότητα να περάσει από την ιδέα στην υλοποίηση μέσα από την στήριξη του IDEA. Σε εννέα μήνες λάβαμε την απαραίτητη εκπαίδευση και την υποστήριξη που χρειαζόμασταν για να την αναπτύξουμε. Χωρίς τη βοήθεια του IDEA Innovation Center της Τράπεζας Κύπρου δεν θα βρισκόμασταν εδώ που βρισκόμαστε σήμερα.

–Ποια είναι τα επόμενά σας σχέδια σε σχέση με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου;

–Επιδιώκουμε να συνεργαστούμε με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου για να παρέχουμε ακόμη περισσότερες πληροφορίες και υπηρεσίες σχετικά με την προσβασιμότητα στα μουσεία και τα πολιτιστικά κέντρα στην Κύπρο.

Θα θέλαμε να προωθήσουμε τη χρήση της εφαρμογής σε σχολεία και πανεπιστήμια στην Κύπρο, ώστε οι νέοι να ενημερώνονται για τη σημασία της προσβασιμότητας στην κουλτούρα και την τέχνη και να μπορούν να αξιοποιούν την εφαρμογή για τις επισκέψεις τους στα μουσεία και τα πολιτιστικά κέντρα.

Ακόμη να αναπτύξουμε περισσότερες δραστηριότητες και εκδηλώσεις που θα είναι προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρίες. Αυτό θα περιλαμβάνει για παράδειγμα εκθέσεις τέχνης, θεατρικές παραστάσεις, μουσικές συναυλίες και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις που θα σχεδιαστούν με γνώμονα την προσβασιμότητα. Κλείνοντας, μέσω της συνεργασίας μας επιθυμούμε να δώσουμε το παράδειγμα και στα υπόλοιπα μουσεία και πολιτιστικά κέντρα στο νησί μας να ακολουθήσουν τις καινοτομίες γύρω από προσβασιμότητα.

«Στόχος μας είναι το Ablebook app να καταστεί το κύριο ψηφιακό εργαλείο, το οποίο θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία και κατ' επέκταση των ευάλωτων ομάδων, επιτρέποντάς τους να συμμετέχουν στην κοινωνία και να απολαμβάνουν τις ίδιες ευκαιρίες και τα κοινωνικά αγαθά».

Ενίσχυση της προσβασιμότητας

Η πλατφόρμα προωθεί καινοτόμες λύσεις και σε συνεργασία με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου θέλει να βοηθήσει στην προώθηση και την ενίσχυση της προσβασιμότητας στην κουλτούρα και την τέχνη για όλους. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα άτομα με αναπηρία, καθώς η πρόσβαση σε πολιτιστικά αγαθά και δραστηριότητες είναι σημαντική για την κοινωνική ενσωμάτωση και την αυτοεκτίμησή τους. Ο Ανδρέας και ο Συμεών λένε πως οι παρεχόμενες υπηρεσίες, όπως οι μόνιμες βιντεογραφημένες ξεναγήσεις στην κυπριακή νοηματική γλώσσα και οι απτικοί σταθμοί, μπορούν να βοηθήσουν τους ανθρώπους με αναπηρίες να απολαύσουν την επίσκεψη στο μουσείο με τον ίδιο τρόπο όπως οι υπόλοιποι επισκέπτες: «Οι μόνιμες βιντεογραφημένες ξεναγήσεις στην κυπριακή νοηματική γλώσσα και οι απτικοί σταθμοί βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση των εκθέσεων και των αντικειμένων που παρουσιάζονται στα μουσεία. Οι απτικοί σταθμοί μπορούν επίσης να βοηθήσουν τα άτομα με αναπηρία να απολαύσουν τα αντικείμενα μέσω της αφής και της υφής, προσφέροντας μια πιο πλούσια εμπειρία» και προσθέτουν πως η παροχή ηχητικών και πολυαισθητηριακών ξεναγήσεων μπορεί να διευκολύνει ακόμα την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε πληροφορίες και περιεχόμενο, όπως ιστορικές πληροφορίες, καλλιτεχνικές αναφορές και περιγραφές των εκθεμάτων. Επιπλέον, η διάθεση ψηφιακού υλικού, όπως βίντεο, εικόνες και κείμενα σε διαδικτυακή πλατφόρμα ή σε ειδικές εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα, μπορεί να επεκτείνει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στον πολιτιστικό πλούτο. Η πρόσβαση στο ψηφιακό υλικό μπορεί να γίνει από το σπίτι ή από άλλες τοποθεσίες και η χρήση ειδικών τεχνολογιών, όπως οι οθόνες αφής ή οι φορητοί υπολογιστές, μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Συγκεκριμένα για το μουσείο του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Κύπρου λένε: «Η παροχή ηχητικών και πολυαισθητηριακών ξεναγήσεων μπορεί να βελτιώσει την εμπειρία των επισκεπτών στο μουσείο, ενώ οι οδηγοί για τα δύο μουσεία και τις περιοδικές εκθέσεις του, μπορούν να βοηθήσουν στην προώθηση των εκθέσεων και των πολιτιστικών εκδηλώσεων». Οι δύο εμπνευστές της εφαρμογής αναφέρουν επίσης πως πραγματοποιούνται εργαστήρια που απευθύνονται σε διάφορες ευάλωτες ομάδες, όπως οι άνθρωποι με αναπηρίες ή άτομα με διανοητικές δυσκολίες. Συνολικά, η συνεργασία με το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, τονίζουν ο Ανδρέας και ο Συμεών, μπορεί να βοηθήσει στην προώθηση της προσβασιμότητας στην κουλτούρα και την τέχνη για όλους, περιλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, ενισχύοντας έτσι την κοινωνική συμπερίληψη και την πολιτιστική ανοχή. Επιπλέον, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των επισκεπτών στα μουσεία και σε μεγαλύτερη αναγνώριση του πολιτιστικού πλούτου της χώρας. «Η προσβασιμότητα είναι ένα θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης και όλοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να απολαμβάνουν την πολιτιστική κληρονομιά τους.

Συνολικά, οι τεχνολογικές και κοινωνικές καινοτομίες μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία ενός πιο προσβάσιμου κόσμου για τα άτομα με αναπηρία και να προάγουν την ισότητα και τη δικαιοσύνη στην κοινωνία μας».

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν έδωσε έγκριση για τα 3 ξενοδοχεία στο Βαρώσι

Διαψεύδονται κατηγορηματικά οι ισχυρισμοί του Τουρκοκύπριου επιχειρηματία

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Το ζήτημα που ανέδειξε προ ημερών ο τουρκοκυπριακός Τύπος για την πώληση τριών ξενοδοχείων ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας σε Τουρκοκύπριο επιχειρηματία στην περίκλειστη περιοχή των Βαρωσίων, συζητήθηκε στην προγραμματισμένη συνάντηση που είχαν χθες στο υπουργείο Εξωτερικών, ο ΥΠΕΞ, Κωνσταντίνος Κόμπος και αντιπροσωπεία του δήμου Αμμοχώστου –με επικεφαλής τον δήμαρχο Σίμο Ιωάννου. Λίγο νωρίτερα, ο κ. Ιωάννου στην

> **Επρόκειτο για απλή παρουσίαση μιας σφραγίδας πιστοποιούντος υπαλλήλου σε ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.**

εκπομπή «Διασπορά Ειδήσεων» του «ΣΠΟΡ FM 95.0» διέψευσε κατηγορηματικά τους ισχυρισμούς του τ/κ δημοσιεύματος για αγοραπωλησία με την έγκριση των αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τόνισε ότι επρόκειτο για απλή παρουσίαση μιας σφραγίδας πιστοποιούντος υπαλλήλου σε ένα ιδιωτικό συμφωνητικό, που παρουσιάστηκε ως τεκμήριο της ΚΔ.

Υπουργείο Εξωτερικών και Δήμος Αμμοχώστου συζήτησαν τις τελευταίες εξελίξεις με φόντο τις προσπάθειες για επανέναρξη των συνομιλιών, τα τελευταία γεγονότα που αφορούν διάνοιξη μέρους της περίκλειστης πόλης και την πτυχή που εδράζεται στο περιουσιακό. Αντάλλαξαν επίσης απόψεις για το πώς θα μπορούσε να υπάρξει συντονισμός σε διεθνές επίπεδο προκειμένου να μην προχωρήσουν τα τετελεσμένα επί του εδάφους –πάντα με γνώμονα την εφαρμογή των σχετικών ψηφισμάτων του Σ.Α. του ΟΗΕ για την Αμμόχωστο.

Το ιστορικό

Ο Τουρκοκύπριος επιχειρηματίας δήλωσε ότι αγόρασε από τους ιδιοκτήτες τους τρία ξενοδοχεία και δύο ορόφους πολυκατοικιών στην περίκλειστη Αμμόχωστο και πρόσθεσε ότι θα τα ανοίξει για κρατήσεις για το 2025, σε περίπτωση που δεν προκύψει οποιοδήποτε εμπόδιο εντός δύο μηνών. Το δημοσίευμα αναφέρει επίσης ότι ο Τουρκοκύπριος επιχειρηματίας αγόρασε και δύο ορόφους σε πολυκατοικία για να διαμένουν άτομα που θα εργάζονται στο ξενοδοχείο. Υπενθυμίζεται πως πρόκειται για τα ξενοδοχεία «Aegean Hotel», «Golden Seaside Apartment Hotel» και «Cleo Hotel» και πως ο Τ/κ επιχειρηματίας, που σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» φέρεται να ανήκει πολιτικά στον χώρο του UBP, δήλωσε πως θα λειτουργήσει σύστημα ηλεκτρονικών κρατήσεων εντός διμήνου για τον χρονικό ορίζοντα της επταετίας 2025-2032. Η πώληση έγινε μέσω της τουρκικής Επιτροπής Ακινήτων Περιουσιών που λειτουργεί στα Κατεχόμενα.

Δηλώσεις Χασίπογλου

Ο γ.γ. του UBP («Κόμμα Εθνικής Ενότητας»), Oguzhan Hasipoglu, προέβη σε δηλώσεις σε σχέση με το ζήτημα των τριών ξενοδοχείων δίνοντας, σαφώς, πολιτική διάσταση στο εν λόγω ζήτημα. Ο Τουρκοκύπριος πολιτικός ανέφερε: «Είναι στην πραγματικότητα η «διοίκηση στο Νότο» (σ.σ. η ΚΔ) που θα πανικοβληθεί μετά την πώληση των ξενοδοχείων στο Marash (σ.σ. στο Βαρώσι) και αν αυτά τα ξενοδοχεία αγοραστούν από τους Τουρκοκύπριους, όχι από εκείνους που θα τα πουλήσουν. Η «Ελληνοκυπριακή Διοίκηση της Νότιας Κύπρου» (σ.σ. η ΚΔ), η οποία φαινόταν να μην θέλει λύση για 40 χρόνια και είπε όχι σε όλα τα σχέδια λύσης, προκάλεσε το κλείσιμο της Αμμοχώστου, της σημαντικότερης τουριστικής περιοχής της Μέσης Ανατολής. Έχουν εκλέξει φανταστικούς δημάρχους σε αυτήν την περιοχή που δεν μπορούν να διαχειριστούν και να ζήσουν σε ένα όνειρο, και να δώσουν ελπίδα στους πολίτες τους». «Η περίκλειστη Αμμόχωστος έχει γίνει σύμβολο των τραπεζιών διαπραγμάτευσης που συνεχίζονται χωρίς αποτέλεσμα. Τώρα με ποιο πρόσωπο θα εμποδίσουν τους πολίτες τους να πάνε και να ζήσουν υπό τη διοίκησή μας ή να διαθέσουν την περιουσία τους; Οι Τουρκοκύπριοι και οι Ελληνοκύπριοι δεν περίμεναν αρκετό καιρό για το Βαρώσι;» συμπλήρωσε ο Τουρκοκύπριος πολιτικός.

Τα είπαν ΥΠΕΞ - Δήμος Αμμοχώστου, ωστόσο το ζήτημα παραμένει πολιτικό και δύσκολο ως προς τη διάσταση επί του εδάφους.

Η μεγάλη εικόνα

Το ζήτημα της πώλησης των τριών ξενοδοχείων στο Βαρώσι δείχνει να απέχει ουσιαστικά από τη διάσταση που αρχικά του αποδόθηκε λόγω του τ/κ δημοσιεύματος που έκανε λόγο για εμπλοκή των αρχών της ΚΔ και δη του Κτηματολογίου, και να εδράζεται σε μια αμιγώς πολιτική διάσταση σε σχέση με το Κυπριακό, την Αμμόχωστο και την διαδικασία επανεκκίνησης των συνομιλιών. Οι σημαντικές διαστάσεις εδώ είναι τρεις:

Η επί του εδάφους διάσταση σε σχέση με το πώς η Τουρκία προχωράει με το πρότζεκτ της διάνοιξης της περίκλειστης πόλης της Αμμοχώστου ως τετελεσμένου που αλλάζει άρδην τις παραμέτρους του Κυπριακού όπως το γνωρίζαμε. Δεδομένου ότι το ένα ξενοδοχείο φαίνεται να βρίσκεται στην περιοχή του Άγιου Μέμνωνα, εντός στρατιωτικής δηλαδή περιοχής, το ενδεχόμενο λειτουργίας του δημιουργεί νέα δεδομένα

Η προέκταση της πίεσης εντός της ελληνοκυπριακής κοινότητας και δη των Αμμοχωστιανών σε σχέση με το ζήτημα προσφυγής στην Επιτροπή Ακινήτων Περιουσιών στα Κατεχόμενα και του debate που αυτή δημιουργεί στην δημόσια σφαίρα. Ο Δήμαρχος Αμμοχώστου επανέλαβε στον "ΣΠΟΡ FM 95.0" το ζήτημα ίσης κατανομής βαρών διότι «η πραγματικότητα είναι ότι αν πωληθούν οι περιουσίες στην περίκλειστη θα κλείσει το εδαφικό», όπως χαρακτηριστικά ανέφερε και

Σε σχέση με το αν, πρακτικά, υπάρχουν τρόποι στην εργαλειοθήκη της ΚΔ προκειμένου να αποτρέψει κινήσεις της Τουρκίας επί του εδάφους στα Κατεχόμενα, και δη στην Αμμόχωστο, που απομακρύνουν περαιτέρω το ενδεχόμενο επιστροφής στο τραπέζι του διαλόγου και δη «εκεί που μείναμε στο Κρανς Μοντανά» όπως η Λευκωσία, διαρκώς, επικοινωνεί προς πάσα κατεύθυνση.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ερχεται το Ψηφιακό Ευρώ

Το ψηφιακό ευρώ πρόκειται να είναι μια νέα μορφή ψηφιακού νομίσματος από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Σκοπός του θα είναι να παρέχει μια ασφαλή, γρήγορη και αποτελεσματική μέθοδο πληρωμής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θα βασίζεται σε ένα σύστημα κατανεμημένου καταλόγου (distributed ledger technology), όπως συμβαίνει με την τεχνολογία blockchain που χρησιμοποιείται ήδη ευρέως, ενώ θα επιτρέπει στους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις τη χρήση ψηφιακών νομισμάτων με απόλυτη ασφάλεια. Το ψηφιακό ευρώ, όμως, βρίσκεται ακόμα σε φάση ανάπτυξης και δοκιμής από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και αναμένεται να βγει στην αγορά μέσα στα επόμενα χρόνια. Αυτή θα είναι μια απάντηση στους επικριτές των ψηφιακών νομισμάτων αφού βλέπουμε τα τελευταία χρόνια να χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο με τις τράπεζες να τρέχουν για να προλάβουν τις εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Οι λόγοι που βλέπουμε ότι το επόμενο διάστημα πρόκειται να επικρατήσει είναι αρκετοί, αφού μπορεί να αυξήσει την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα των πληρωμών διευκολύνοντάς τες, όπως επίσης και μειώνει τον κίνδυνο της απάτης και την ίδια ώρα αυξάνει την εμπιστοσύνη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Από την άλλη, το κόστος μειώνεται δραματικά ενώ ακόμα και αυτοί που δυσκολεύονται για διάφορους λόγους να πραγματοποιήσουν πληρωμές, τους διευκολύνει μειώνοντας κατά πολύ τους μεσάζοντες για μια τέτοια ενέργεια. Τέλος, μπορούμε να πούμε ότι το ψηφιακό ευρώ μπορεί να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις αφού μέσω της ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων θα επωφεληθούν οι ίδιοι κερδίζοντας περισσότερο χρόνο ή μειώνοντας το κόστος τους. Βρισκόμαστε στην εποχή που αποκαθηλώνονται τα παραδοσιακά νομίσματα και περνάμε στην ψηφιακή εποχή. Οι λύσεις που έχουν φέρει οι fintech φαίνεται ότι έχουν αλλάξει τα δεδομένα γιατί ήδη οι πολίτες τις επιβραβεύουν αυξάνοντας τη χρήση τους. Η κυκλοφορία του ψηφιακού ευρώ θα είναι η επιστέγαση της προσπάθειας ετών των fintech που είχαν σκοπό να γίνουν αποδεκτές οι λύσεις τους αφού έτσι θα μπορέσουν να αναπτυχθούν ακόμα περισσότερο αναγκάζοντας τις παραδοσιακές τράπεζες να αλλάξουν πιο γρήγορα.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Μεγάλο κόστος, ελάχιστα κέρδη για τη Ρωσία

Εχασε 20.000 στρατιώτες από την επίθεση στο Ντονέτσκ χωρίς να καταλάβει σημαντικά εδάφη

Η χειμερινή επίθεση του ρωσικού στρατού στην ανατολική Ουκρανία κατέληξε σε αποτυχία και τείνει να εξελιχθεί σε μπούμερανγκ, καθώς τα εδαφικά κέρδη ήταν ελάχιστα και οι απώλειες τρομακτικές. Αυτή την εικόνα σχηματίζει κανείς από τις τελευταίες τοποθετήσεις Αμερικανών αξιωματούχων, ενώ φαίνεται να είναι θέμα εβδομάδων, αν όχι και ημερών, η έναρξη της από καιρό αναμενόμενης ουκρανικής αντεπίθεσης.

«Η προσπάθεια της Ρωσίας για μια επίθεση στο Ντονμπάς, κυρίως μέσω της πόλης Μπαχμούτ, απέτυχε, καθώς δεν κατάφερε να καταλάβει κανένα πραγματικά σημαντικό, από στρατηγική

Διπλασιασμό της παραγωγής πυραύλων και βλημάτων πυροβολικού ζήτησε ο Ρώσος υπουργός Αμυνας.

άποψη, έδαφος», δήλωσε σε δημοσιογράφους ο Τζον Κίρμπι, εκπρόσωπος εθνικής ασφαλείας του Λευκού Οίκου. Ανέφερε, δε, ότι κατά τους τελευταίους πέντε μήνες, στη διάρκεια των οποίων μαίνεται η μάχη του Μπαχμούτ, οι Ρώσοι είχαν τεράστιες απώλειες, της τάξης των 100.000 ανδρών, εκ των οποίων 20.000 έχασαν τη ζωή τους.

Οπως διευκρίνισε ο Αμερικανός αξιωματούχος, ο παραπάνω απολογισμός βασίζεται σε εκτιμήσεις των μυστικών υπηρεσιών της χώρας του. Οι ίδιες πηγές εκτιμούν ότι οι μισοί από τους νεκρούς προέρχονται από την ιδιωτική εταιρεία μισθοφόρων Wagner του Γεβγκένι Πριγκόζιν και οι άλλοι μισοί από τον τακτικό ρωσικό στρατό. Κληθείς να σχολιάσει τις δηλώσεις Κίρμπι, ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσκόφ τις χαρακτήρισε «αέρα κοπανιστό», υποστηρίζοντας ότι οι Αμερικανοί δεν είναι σε θέση να έχουν αξιόπιστη πληροφόρηση για τις ρωσικές απώλειες. Η τελευταία φορά που δόθηκαν επίσημα στοιχεία από τη Μόσχα ήταν τον περασμένο Σεπτέμβριο, όταν ο υπουργός Αμυνας Σεργκέι Σοϊγκού ανέφερε ότι 5.937 Ρώσοι στρατιώτες είχαν χάσει έως εκείνη τη στιγμή τη ζωή τους.

Τη Δευτέρα ο Πριγκόζιν επανέλαβε, για πολλοστή φορά, ότι η Wagner υφίσταται πολύ μεγαλύτερες του αναμενόμενου απώλειες γιατί δεν εφοδιάζεται αποτελεσματικά από το ρωσικό υπουργείο Αμυνας και προειδοποίησε ότι αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα, η ουκρανική αντεπίθεση μπορεί να αποδειχθεί «τραγωδία» για τη χώρα του. Χθες, ο Σεργκέι Σοϊγκού, σε δηλώσεις του που μεταδόθηκαν από την κρατική τηλεόραση, ανακοίνωσε ότι διέταξε τον διπλασιασμό της παραγωγής πυραύλων ακριβείας και βλημάτων πυροβολικού, ώστε να δοθεί ώθηση στη μάχη για την κατάληψη του Μπαχμούτ και άλλων περιοχών της ανατολικής Ουκρανίας. Επιπλέον, οι ρωσικές επιθέσεις με χρήση πυραύλων και drones κατά τα τελευταία εικοσιτετράωρα φαίνεται να έχουν στόχο την αποδυνάμωση της ουκρανικής αεράμυνας, ώστε να καταστεί δυσχερέστερη η ουκρανική αντεπίθεση.

Οι αυξανόμενες δυσκολίες στο ρωσικό στρατόπεδο και η άφιξη των νέων οπλικών συστημάτων που προέρχονται από τη Δύση ενισχύουν την αισιοδοξία των Ουκρανών. Επιστρέφοντας από επιθεώρηση των στρατευμάτων του στο Μπαχμούτ, ο αρχηγός του ουκρανικού στρατού ξηράς Ολεξάντρ Σίρσκι ήταν κατηγορηματικός: «Σε πείσμα όλων των προβλέψεων και των συμβουλών που δεχόμαστε, θα συνεχίσουμε τη μάχη για να κρατήσουμε το Μπαχμούτ», δήλωσε ο Σίρσκι, εκτιμώντας ότι παρά το βαρύ κόστος της η αντίσταση σε αυτό το κρίσιμο σημείο του μετώπου επιτρέπει στον ουκρανικό στρατό να προετοιμάσει με καλύτερους όρους την αντεπίθεσή του. Προσέθεσε, δε, ότι κατά το τελευταίο εικοσιτετράωρο οι ουκρανικές δυνάμεις κατάφεραν να εκδιώξουν τους Ρώσους από ορισμένες θέσεις που είχαν προηγουμένως καταλάβει.

Σε άλλες δηλώσεις του ο Ντμίτρι Πεσκόφ δήλωσε ότι η Μόσχα έχει πλήρη άγνοια για την υπόγεια ειρηνευτική πρωτοβουλία που φέρεται να έχει αναλάβει ο Πάπας Φραγκίσκος, σύμφωνα με δηλώσεις του ίδιου του Ποντίφικα στην πτήση της επιστροφής του από πρόσφατη επίσκεψη στην Ουγγαρία. Τέλος, ο εκπρόσωπος Τύπου του Κρεμλίνου προειδοποίησε ότι η συμφωνία για την εξαγωγή ουκρανικών σιτηρών από τα λιμάνια της Μαύρης Θάλασσας, η οποία εκπνέει στις 18 Μαΐου, δεν θα ανανεωθεί αν δεν ικανοποιηθούν οι όροι της Μόσχας για τη διευκόλυνση των εξαγωγών ρωσικών αγροτικών προϊόντων και λιπασμάτων.

REUTERS, A.P.

Ουκρανός στρατιώτης στοχεύει προς τους Ρώσους αντιπάλους με ένα RPG, στην πρώτη γραμμή του μετώπου στο Ντονέτσκ.

Ακήρυχτος πόλεμος κατασκόπων στη Γερμανία

Κάθε μέρα, καθώς κάθεται στο γραφείο του στην ομοσπονδιακή βουλή στο Βερολίνο, ο βουλευτής Ερχαρτ Γκρουντλ κοιτάζει από το παράθυρό του το κτίριο της ρωσικής πρεσβείας, γνωρίζοντας ότι κάποιος ίσως παρακολουθεί τις κινήσεις του.

Εδώ και χρόνια, ένας ακήρυχτος πόλεμος κατασκόπων διεξάγεται στον ίσκιο της λεωφόρου Ούντερ ντερ Λίντεν. Τα μέλη της Μπούντεσταγκ έλαβαν προειδοποιήσεις από την υπηρεσία ασφαλείας της βουλής προκειμένου να μην εκθέτουν τις οθόνες των υπολογιστών τους προς την κατεύθυνση της ρωσικής διπλωματικής αποστολής, να πάψουν να χρησιμοποιούν ασύρματα συστήματα ευάλωτα σε υποκλοπή και να κλείνουν τις κουρτίνες κατά τη διάρκεια συσκέψεων.

Στα τέλη του περασμένου μήνα η Ρωσία διαμαρτυρήθηκε για «μαζική» απέλαση διπλωματών της από το Βερολίνο. Η κίνηση αυτή των γερμανικών μυστικών υπηρεσιών σηματοδοτεί νέα αποφασιστικότητα από μέρους της κυ-

Η ρωσική πρεσβεία στο Βερολίνο έγινε και πάλι αρχηγείο πληροφοριοδοτών της Μόσχας.

βέρνησης Σολτς να περιστείλει τη μέχρι πρότινος σχεδόν ανεξέλεγκτη δράση Ρώσων κατασκόπων σε γερμανικό έδαφος.

Ρωσικές ομάδες χάκερ διείσδυσαν τουλάχιστον δύο φορές σε ιστοσελίδες Γερμανών βουλευτών και της ίδιας της Μπούντεσταγκ, με το δεύτερο περιστατικό να έχει καταγραφεί λίγους μήνες πριν από τις εκλογές του 2021, που ανέδειξαν νικητή τον Ολαφ Σολτς. Πριν από μερικά χρόνια, Γεωργιανός αντικαθεστωτικός είχε δολοφονηθεί σε πάρκο της πόλης, ενώ το 2021 η αστυνομία συνέλαβε φρουρό της βρετανικής πρεσβείας, ο οποίος κατασκόπευε για λογαριασμό της Ρωσίας. Στα τέλη του περασμένου χρόνου, Γερμανός αξιωματικός των μυστικών υπηρεσιών αποκαλύφθηκε ότι διέρρεε πληροφορίες στη Ρωσία για τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Ο αναλυτής των υπηρεσιών πληροφοριών Στέφαν Μάιστερ εκτιμά ότι η αδιαφορία της γερμανικής κυβέρνησης για τις υπηρεσίες πληροφοριών της χώρας θα απαιτήσει χρόνια για να διορθωθεί. Το 2000, ο Μάιστερ θυμάται ότι η γερμανική υπηρεσία αντικατασκοπείας δεν διέθετε ούτε έναν ρωσόφωνο αξιωματικό. Ο Ρώσος πρόεδρος Πούτιν, που είχε υπηρετήσει στις τάξεις της KGB στην Ανατολική Γερμανία, θεωρούσε πάντα τη Γερμανία πρωταρχικό στόχο για κατασκοπευτικές δραστηριότητες.

Η ρωσική πρεσβεία έχει γίνει επίσης σκηνικό ύποπτων θανάτων. Δύο υπάλληλοι σκοτώθηκαν πέφτοντας από παράθυρα του σταλινικής αρχιτεκτονικής κτιρίου. Η γερμανική υπηρεσία αντικατασκοπείας υποστήριξε σε πρόσφατο ντοκιμαντέρ ότι επιβεβαίωσε οπτικά την ύπαρξη εξοπλισμού ηλεκτρονικής παρακολούθησης στην οροφή της ρωσικής πρεσβείας, ίσως για την υποκλοπή συνομιλιών και δεδομένων από τα γραφεία βουλευτών της γειτονικής Μπούντεσταγκ.

Τις προσπάθειες αντιμετώπισης της ρωσικής κατασκοπείας δυσχεραίνει επίσης ο ομοσπονδιακός χαρακτήρας του γερμανικού κράτους, όπου κάθε κρατίδιο διαθέτει αυτόνομη υπηρεσία πληροφοριών με διαφορετικές προτεραιότητες. Η χρήση μεθόδων παραπληροφόρησης από το Κρεμλίνο, όπως η ειδησεογραφική αξιοποίηση της μεταναστευτικής κρίσης για την προώθηση του ακροδεξιού κόμματος AfD, πρέπει να αντιμετωπιστεί με συνταγματικά κατοχυρωμένες, αλλά δραστικές πρωτοβουλίες. Μέλη του κόμματος ήταν άλλωστε τακτικοί προσκεκλημένοι στα δείπνα της ρωσικής πρεσβείας πριν από την εισβολή στην Ουκρανία. Πολλοί από τους βουλευτές αυτούς κατέχουν σήμερα κρίσιμες θέσεις σε κοινοβουλευτικές επιτροπές.

THE NEW YORK TIMES

Πυρά Ερντογάν κατά των ΛΟΑΤΚΙ

Στον στιγματισμό των ΛΟΑΤΚΙ με προσβλητικούς χαρακτηρισμούς και αδιανόητες συγκρίσεις προσφεύγει το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) της Τουρκίας, προσβλέποντας σε ψήφους συντηρητικών ψηφοφόρων ενόψει των κρίσιμων προεδρικών και βουλευτικών εκλογών της 14ης Μαΐου. Μιλώντας στα εγκαίνια του εκλογικού κέντρου του ΑΚΡ στη Σανλιούρφα της νοτιοανατολικής Τουρκίας, ο υπουργός Δικαιοσύνης Μπεκίρ Μπογκντάζ έφτασε στο σημείο να παραλληλίσει τους ομοφυλόφιλους με ναρκομανείς και κλέφτες. «Μπορεί κανείς να θεωρήσει τη χρήση ναρκωτικών ως δικαίωμα και ελευθερία; Μπορεί κανείς να θεωρήσει την κλεψιά ως δικαίωμα και ελευθερία;» διερωτήθηκε ρητορικά,

Οξύτατες φραστικές επιθέσεις του Τούρκου προέδρου και υπουργών του προς άγραν ψήφων από το συντηρητικό ακροατήριο.

για να στηλιτεύσει «όσους προσπαθούν να νομιμοποιήσουν τους ΛΟΑΤΚΙ και τις κάθε είδους διαστροφές». Το σύνθημα είχε δώσει ο ίδιος ο Ερντογάν το Σάββατο, στη μεγάλη προεκλογική συγκέντρωσή του στη Σμύρνη, όπου δήλωσε ότι «σε αυτό το έθνος, τα θεμέλια της οικογένειας είναι σταθερά» και ότι «δεν θα αναδυθούν οι ΛΟΑΤΚΙ σε αυτή τη χώρα». Ανάλογες, καυστικές επιθέσεις κατά των ομοφυλοφίλων είχε εξαπολύσει λίγο νωρίτερα ο υπουργός Αμυνας, Σουλεϊμάν Σοϊλού. Οι πατριαρχικές διακηρύξεις του ΑΚΡ βρίσκουν απήχηση σε εκτεταμένα στρώματα της συντηρητικής τουρκικής κοινωνίας, όπως έδειξε η συμμετοχή χιλιάδων πολιτών σε πορεία που διοργανώθηκε τον Μάρτιο στην Κωνσταντινούπολη, με αίτημα να απαγορεύσει η κυβέρνηση αυτό που οι οργανωτές αποκαλούν «προπαγάνδα των ΛΟΑΤΚΙ».

Στο μεταξύ, ο εκπρόσωπος του ΑΚΡ στην κεντρική εφορευτική επιτροπή ανακοίνωσε χθες ότι περίπου 500.000 Τούρκοι της διασποράς έχουν ήδη ασκήσει το εκλογικό τους δικαίωμα στα εκλογικά κέντρα που έχουν στηθεί στο εξωτερικό. Το ειδικό βάρος των αποδημών είναι σημαντικό, αφού περίπου 3,4 εκατομμύρια Τούρκοι που ζουν σε άλλες χώρες έχουν δικαίωμα ψήφου.Η άκρως πολωτική ατμόσφαιρα της τουρκικής πολιτικής ζωής απειλεί να μεταφερθεί και στις χώρες που φιλοξενούν μεγάλες τουρκικές μειονότητες. Στη Μασσαλία, τέσσερα άτομα τραυματίστηκαν και μεταφέρθηκαν σε νοσοκομείο στη διάρκεια επεισοδίων μεταξύ οπαδών και αντιπάλων του Ερντογάν έξω από εκλογικό κέντρο. Εξάλλου στη Νυρεμβέργη, έντονες αντιδράσεις Γερμανών πολιτών και πολιτικών προκάλεσε η απόφαση της δημοτικής αρχής να επιτρέψει στο τοπικό παράρτημα του ΑΚΡ να αναρτήσει προεκλογικές αφίσες σε δημόσιους χώρους.

REUTERS, AL MONITOR

Αντισημιτισμός στην ευρωπαϊκή Αριστερά

Αντιμέτωπη με αλλεπάλληλα κρούσματα αντισημιτισμού βρίσκεται τις τελευταίες μέρες η ευρωπαϊκή Κεντροαριστερά, ειδικά στη Βρετανία και στη Γερμανία.

Η Ντάιαν Αμποτ, στέλεχος των Βρετανών Εργατικών, αποπέμφθηκε από τον ηγέτη του κόμματος, σερ Κιρ Στάρμερ, επειδή άφησε να εννοηθεί ότι οι Εβραίοι, ως λευκοί, δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο ρατσισμό «σε όλη τους τη ζωή».

Ούσα μαύρη η ίδια, επιχείρησε να υποβαθμίσει τον αντισημιτισμό σε σχέση με τον ρατσισμό που υφίστανται οι μαύροι. Η αντίδραση του σερ Κιρ ήταν άμεση, καθώς η ηγεσία του κόμματος, ειδικά υπό τον προκάτοχό του Τζέρεμι Κόρμπιν, έχει συστηματικά κατηγορηθεί για ανοχή ή και υπόθαλψη του αντισημιτισμού.

Συγγνώμη από Guardian

Λίγες μέρες μετά το επεισόδιο η εφημερίδα Guardian, που έχει αριστερό ιδεολογικό πρόσημο, δημοσίευσε μια γελοιογραφία με σαφώς αντισημιτικό περιεχόμενο. Στο σκίτσο εμφανίζεται ο Εβραίος πρώην τραπεζίτης Ρίτσαρντ Σαρπ, ο οποίος παραιτήθηκε από επικεφαλής του BBC, με μεγάλη μύτη, κυνικό χαμόγελο και μάτια με σακούλες, να κραδαίνει το βιογραφικό του και να κρατάει ένα καλαμάρι και το κεφάλι του Βρετανού πρωθυπουργού. Το γεγονός ότι η φυσιογνωμία του είναι αποτρόπαια, σε συνδυασμό με την απεικόνισή του πάντα σε συσχετισμό με χρήματα και εξουσία, εμπίπτει στη μακρά αντισημιτική παράδοση της απεικόνισης των Εβραίων ως άσχημων ανθρώπων, διψασμένων για ισχύ, κατήγγειλαν οι αναγνώστες. Η εφημερίδα απέσυρε το σκίτσο μετά την κατακραυγή και ζήτησε συγγνώμη από την εβραϊκή κοινότητα, που διαμαρτυρήθηκε στη διεύθυνση.

Στο μεταξύ, προχθές παραιτήθηκε από τους Πρασίνους ο δήμαρχος του Τίμπινγκεν, Μπόρις Πάλμερ, ο οποίος είχε ενοχλήσει σφόδρα τη γερμανική κοινή γνώμη με τη χρήση της λέξης «αράπης». Οταν διαδηλωτές τού επιτέθηκαν αποκαλώντας τον «ρατσιστή», ο ίδιος υπεραμύνθηκε της χρήσης της λέξης. «Δεν είναι δυνατόν να καταδικάζεται ένας άνθρωπος στη βάση μιας και μονα-

Κρούσματα στη Βρετανία και στη Γερμανία οδήγησαν σε αποπομπές και παραιτήσεις πολιτικών και στις δύο χώρες.

δικής λέξης. Αυτό είναι σαν το αστέρι με το οποίο στιγμάτιζαν οι ναζί τους Εβραίους», είπε. Η αποστροφή ήταν η σταγόνα που έκανε το ποτήρι να ξεχειλίσει, αφού ειδικά στη Γερμανία οποιαδήποτε απόπειρα σχετικοποίησης ή ευτελισμού του Ολοκαυτώματος προκαλεί, ευλόγως, μεγάλες αντιδράσεις.

Η απόφασή του να παραιτηθεί από το κόμμα προκάλεσε ανακούφιση στους Πρασίνους, αν και παραμένει άγνωστο κατά πόσον θα αποσυρθεί από τη δημοτική αρχή της πόλης στο κρατίδιο της Βάδης-Βυρτεμβέργης.

Συλλήψεις για λαθρεμπόριο στο σκοτεινό Διαδίκτυο

Τη σύλληψη περισσότερων των 288 υπόπτων και την κατάσχεση 51 εκατ. ευρώ σε μετρητά και κρυπτονομίσματα από διεθνή σπείρα που διακινούσε ναρκωτικά και δεδομένα στο «σκοτεινό Ιντερνετ» (dark web) ανακοίνωσε χθες ο υπουργός Δικαιοσύνης των ΗΠΑ, Μέρικ Γκάρλαντ.

«Το υπουργείο μας κινείται αποφασιστικά εναντίον των παράνομων συναλλαγών σε κρυπτονομίσματα», είπε ο Γκάρλαντ σε συνέντευξη Τύπου που παραχώρησε στην Ουάσιγκτον.

Κατά τη διάρκεια της κοινής αστυνομικής επιχείρησης με τη Europol σε διάφορες χώρες, εντοπίσθηκαν περισσότερα από 850 κιλά ναρκωτικών ουσιών και λογισμικό διαχείρισης της δημοφιλούς πλατφόρμας του σκοτεινού Ιντερνετ Monopoly Market, μέσω της οποίας μπορούσε κανείς να αγοράσει όπλα,

Εντοπίσθηκαν περισσότερα από 850 κιλά ναρκωτικών ουσιών και λογισμικό διαχείρισης της πλατφόρμας Monopoly Market, μέσω της οποίας μπορούσε κανείς να αγοράσει όπλα, ναρκωτικά, και λογισμικό υποκλοπών.

ναρκωτικά, λογισμικό υποκλοπών και πολλά άλλα. Η επιχείρηση ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2021, ενώ ο Γκάρλαντ ανέφερε ότι 153 ύποπτοι έχουν συλληφθεί στις ΗΠΑ, συμπεριλαμβανομένου κατοίκου της Καλιφόρνιας, ο οποίος πούλησε συνθετική ηρωίνη φεντανίλ και μεθαμφεταμίνες αξίας 2 εκατ. δολαρίων μέσω της σελίδας.

Η γερμανική αστυνομία είχε δεσμεύσει το λογισμικό διαχείρισης της παράνομης πύλης αγορών Monopoly τον Δεκέμβριο του 2021, για να συνεργασθεί στενά με τη Europol και τις διεθνείς υπηρεσίες καταπολέμησης διακίνησης ναρκωτικών προκειμένου να αντλήσουν ακριβείς πληροφορίες για τη σπείρα.

Η επιχείρηση Spec-Tor, που οδήγησε στην εξάρθρωση του κυκλώματος, αποτελεί συνέχεια της επιχείρησης Hydra του 2022 και της Genesis Market του 2023, με στόχο τη «διατάραξη» της λειτουργίας του darknet. Η ανωνυμία που προφέρει το σκοτεινό Διαδίκτυο επιτρέπει την άμεση και σχεδόν απρόσκοπτη διακίνηση κεφαλαίων και την ανταλλαγή πληροφοριών μακριά από τα βλέμματα διωκτικών υπηρεσιών.

Στη διεθνή επιχείρηση συμμετείχαν δυνάμεις ασφαλείας από το αμερικανικό FBI, την υπηρεσία δίωξης ναρκωτικών DEA, το γραφείο ερευνών των αμερικανικών ταχυδρομείων και την υπηρεσία δημοσίων εσόδων IRS.

Αστυνομικές και εισαγγελικές υπηρεσίες που συμμετείχαν στην επιχείρηση προέρχονταν από την Αυστρία, τη Βραζιλία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία, την Πολωνία, την Ελβετία και τη Βρετανία.

Η παράνομη διακίνηση κεφαλαίων μέσω κρυπτονομισμάτων και σκοτεινού Διαδικτύου αποτελεί σοβαρή απειλή για τη Δύση και τον υπόλοιπο κόσμο, επιτρέποντας τη χρηματοδότηση εγκληματικών οργανώσεων και εξτρεμιστικών κινημάτων σε κάθε σημείο έντασης.

REUTERS

Κυρίαρχο, αλλά «πληγωμένο» το δολάριο

Υποχωρεί το μερίδιό του στα διεθνή συναλλαγματικά διαθέσιμα, προσπάθειες απεξάρτησης από την Κίνα μέχρι την Αργεντινή

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Υπήρξε ο αδιαμφισβήτητος κυρίαρχος του παιχνιδιού και παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα από το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και το Μπρέτον Γουντς, καθώς στηριζόταν στα μεγαλύτερα αποθέματα χρυσού στον κόσμο. Το δολάριο, «το νόμισμα των ΗΠΑ και πρόβλημα των άλλων χωρών», κατά τη διάσημη πλέον δήλωση του Τζον Κόναλι, υπουργού Οικονομικών των ΗΠΑ επί κυβέρνησης Νίξον, καθόρισε τις μοίρες των οικονομιών ανά τον κόσμο τις δεκαετίες που έχουν παρέλθει έκτοτε. Για πρώτη φορά, όμως, και έπειτα από μια ομοβροντία γεωπολιτικών εντάσεων, μετά τις παρενέργειες της πανδημίας και την αίσθηση ότι χρησιμοποιείται από την Ουάσιγκτον ως όπλο, φαίνεται πως χάνει μέρος της κυριαρχίας του.

Την περασμένη Τρίτη η Κίνα ολοκλήρωσε την πρώτη της αγορά υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) από τη γαλλική Total Energies πληρώνοντας στο νόμισμά της, το γουάν. Την Τετάρτη η κυβέρνηση της Αργεντινής ανακοίνωσε πως εφεξής πληρώνει σε γουάν ό,τι εισάγει από την Κίνα και πως μέσα στον Απρίλιο πλήρωσε στο κινεζικό νόμισμα εισαγωγές κινεζικών προϊόντων αξίας περίπου ενός δισ. δολ. Ανακοίνωσε επίσης πως στη συνέχεια θα κάνει το ίδιο με τις εισαγωγές της από την Κίνα, που σε μηνιαία βάση ανέρχονται περίπου σε 790 εκατ. δολ.

Και πριν από λίγες εβδομάδες, μέσα στον Απρίλιο, δύο ηγέτες επισκέφθηκαν το Πεκίνο και αναφέρθηκαν ευθέως στην ανάγκη να περιοριστεί η παντοδυναμία του δολαρίου: αφενός ο πρόεδρος της Βραζιλίας, Λούλα ντα Σίλβα, ζήτησε να περιοριστεί ο ρόλος του δολαρίου στο παγκόσμιο εμπόριο και αφετέρου ο πρωθυπουργός της Μαλαισίας, Ανουάρ Ιμπραήμ, απηύθυνε έκκληση για τη θέσπιση ενός Ασιατικού Νομισματικού Ταμείου, που θα στηρίξει τις προσπάθειες των οικονομιών ανά τον κόσμο να μειώσουν την εξάρτησή τους από το δολάριο. Ενώ στις αρχές Απριλίου, η Ινδία συμφώνησε με τη Μαλαισία να χρησιμοποιούν την ινδική ρουπία στο μεταξύ τους διμερές εμπόριο.

Εν ολίγοις, δεν είναι πλέον μόνο η Κίνα που προσπαθεί από την εποχή της προεδρίας Ομπάμα, δηλαδή προ του εμπορικού πολέμου του Ντόναλντ Τραμπ, να ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του γουάν. Δεν είναι πλέον μόνον οι διακηρυγμένοι εχθροί της υπερδύναμης, όπως το Ιράν και η Ρωσία, που συσπειρώνονται για να χρησιμοποιήσουν τα δικά τους νομίσματα στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές, να παρακάμψουν τον οικονομικό τους αποκλεισμό και να περιορίσουν την παντοδυναμία του δολαρίου. Είναι μια ευρύτερη τάση, που αρχίζει να εμφανίζει απτά αποτελέσματα. Οπως επί λέξει επισημαίνει το ΔΝΤ, «η παρουσία του δολαρίου ΗΠΑ στο διεθνές εμπόριο, στο παγκόσμιο χρέος και τον εκτός τραπεζών δανεισμό εξακολουθεί να υπερβαίνει εντυπωσιακά το μερίδιο των ΗΠΑ στο διεθνές εμπόριο, στις εκδόσεις ομολόγων και τον διεθνή δανεισμό.

Οι κεντρικές τράπεζες, όμως, δεν κρατούν πλέον τόσα δολάρια στα διαθέσιμά τους όσα κρατούσαν στο παρελθόν». Σύμφωνα με στοιχεία του ΔΝΤ, στα τέλη του περασμένου έτους το δολάριο αντιπροσώπευε το 58,36% των παγκόσμιων συναλλαγματικών διαθεσίμων, ποσοστό αισθητά μικρότερο από το άνω του 70% που ήταν το αντίστοιχο το 1999. Δεν παύουν, βέβαια, να ωχριούν μπροστά στα ποσοστά του δολαρίου τα αντίστοιχα ποσοστά αφενός του ευρώ και αφετέρου του γουάν, που ανέρχονται μόλις σε 20,5% και 2,7% αντιστοίχως στο ίδιο χρονικό διάστημα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το 72% των παγκόσμιων εμπορικών συναλλαγών το 2022 έγινε σε δολάρια – ποσοστό που παραμένει σταθερό εδώ και 30 χρόνια.

Ακλόνητος βασιλιάς στο εμπόριο

Επιχειρώντας να υπερασπιστεί το δολάριο που, όπως τονίζει, δέχεται αναμφίβολα επιθέσεις και κινδυνεύει να χάσει την κυριαρχία του, η ευρωπαϊκή online εφημερίδα Politico υπογραμμίζει πως οι κίνδυνοι για το αμερικανικό νόμισμα απορρέουν από την αποσύνδεση των οικονομιών, από τον κατακερματισμό δηλαδή της παγκόσμιας οικονομίας και τον διαχωρισμό της σε γεωπολιτικά στρατόπεδα, και όχι από την ανάδυση ενός ισχυρού ανταγωνιστικού νομίσματος.

Και εμμέσως φέρει γι' αυτά ευθύνη η πολιτική της υπερδύναμης, αν και το Politico εκτιμά πως αυτό δεν αφορά τις γεωπολιτικές εντάσεις ανάμεσα στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες αλλά κυρίως τα επίπεδα δανεισμού της Ουάσιγκτον, τις δαπάνες και τον πληθωρισμό.

Η απουσία ανταγωνιστικού νομίσματος, ικανού να αντικαταστήσει το δολάριο, είναι ορατή και σαφής. Ο μοναδικός πιθανός αντικαταστάτης του στο μέλλον θα μπορούσε, κατά πολλούς, να είναι τα ψηφιακά νομίσματα, που έχουν, άλλωστε, συζητηθεί κατά καιρούς ως μια επιλογή από τις ηγεσίες των αναδυόμενων οικονομιών. Ωστόσο, αυτές οι μορφές αποκεντρωμένης χρηματοδότησης έχουν χάσει σε μεγάλο βαθμό τη λάμψη τους μετά τα αλλεπάλληλα σκάνδαλα που εκδηλώθηκαν τον τελευταίο χρόνο στον κόσμο των κρυπτονομισμάτων. Επιπλέον η υποχώρηση του δολαρίου αφορά σχεδόν αποκλειστικά το μερίδιό του στα παγκόσμια συναλλαγματικά διαθέσιμα καθώς η κυριαρχία του παραμένει αδιαμφισβήτητη στο διεθνές εμπόριο. Μια μικρή υποχώρησή του σημειώνεται επίσης στην έκθεση που έχουν μεγάλες οικονομίες στα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου. Η Κίνα, για παράδειγμα, παραδοσιακά δεύτερος μεγαλύτερος πιστωτής της υπερδύναμης μετά την Ιαπωνία, έχει περιορίσει σημαντικά τις επενδύσεις της αυτές τα τελευταία χρόνια. Κατέχει πλέον ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου συνολικής αξίας σχεδόν 849 δισ. δολ. ενώ μέχρι και το 2017 η αντίστοιχη αξία των επενδύσεών της ήταν της τάξης του ενός τρισ. δολ. Σήμερα η έκθεσή της στο αμερικανικό χρέος βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 12 ετών. Εδώ τελειώνουν όμως οι απώλειες για το δολάριο, που εξακολουθεί να κυριαρχεί στο παγκόσμιο εμπόριο και στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές

Στο δολάριο τιμολογούνται το πετρέλαιο και τα σημαντικότερα εμπορεύματα. Οποιαδήποτε περί του αντιθέτου εντύπωση είναι εσφαλμένη. Στη διάρκεια του περασμένου έτους, η συνολική αξία του παγκόσμιου εμπορίου ανήλθε σε 32 τρισ. δολ. και το δολάριο αντιπροσώπευε πάνω από το 72% των συναλλαγών. Το ποσοστό αυτό, πάντως, παραμένει σταθερό εδώ και 30 χρόνια. Ακόμη πιο καθοριστική είναι η κυριαρχία του δολαρίου στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Το περασμένο έτος, οι αμερικανικές αγορές κεφαλαίου είχαν κατά μέσον όρο συνολικό κύκλο εργασιών ύψους 32 τρισ. δολ. μηνιαίως. Το ποσό αυτό ισούται με τον ετήσιο κύκλο εργασιών του παγκόσμιου εμπορίου. Σύμφωνα, άλλωστε, με την Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, στα τέλη του περασμένου έτους η αξία των συμβολαίων παραγώγων που άλλαξαν χέρια υπερέβη τα 638 τρισ. δολ. και το δολάριο αντιπροσώπευε το 88% του συνόλου των συναλλαγών.

Οι προσπάθειες

Σχολιάζοντας τις προσπάθειες των κεντρικών τραπεζών να προστατεύσουν τα νομίσματά τους και να αποφύγουν τις μαζικές εκροές κεφαλαίων, ο Σεντρίς Τσεχάμη, αναλυτής της Fitch Solutions, τόνισε πως «αλλάζοντας τη σύνθεση των διαθεσίμων τους και επιλέγοντας μεγαλύτερη ποικιλία νομισμάτων στο χαρτοφυλάκιό τους, ίσως κατορθώσουν να μειώσουν τις πιέσεις».

849 δισ. δολ.,

στα χαμηλά 12 ετών, έχουν περιοριστεί οι επενδύσεις της Κίνας σε ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου.

Βεβαιότητα

Ερμηνεύοντας την επιλογή πολλών χωρών να χρησιμοποιήσουν τα νομίσματά τους στο εξωτερικό τους εμπόριο, ο πρώην πρέσβης της Βραζιλίας στην Κίνα, Μάρκος Καραμούρου, τόνισε πως «το εμπόριο στα τοπικά νομίσματα δίνει σε εξαγωγικές και εισαγωγικές επιχειρήσεις μεγαλύτερη βεβαιότητα σε ό,τι αφορά τα έσοδά τους και τις πωλήσεις τους».

150 δισ. δολ.

έφτασε το 2022 το διμερές εμπόριο Βραζιλίας - Κίνας, που ενδεχομένως σύντομα να γίνεται σε γουάν.

Η τάση

Σχολιάζοντας την επέκταση της τάσης για απομάκρυνση από το δολάριο, ο Μαρκ Τίβνκεερ, αναλυτής της Tosca Fund στο Χονγκ Κονγκ, τόνισε πως «διαπιστώνει κανείς ότι αν διαφωνεί με την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ κινδυνεύει να του κατάσχουν ή να του "παγώσουν" τα συναλλαγματικά του διαθέσιμα».

Προς κλιμάκωση οι πιέσεις στο αμερικανικό νόμισμα

Η τάση για μείωση της εξάρτησης από το δολάριο είναι η συνισταμένη ετερόκλητων παραγόντων και κατά πολλούς πρόκειται να συνεχιστεί και να κλιμακωθεί περαιτέρω. Δημοσκόπηση της MLIV Pulse μεταξύ επενδυτών φέρει την πλειονότητα των ερωτηθέντων να προεξοφλεί πως μέσα σε μια δεκαετία το δολάριο θα αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 50% των παγκόσμιων συναλλαγματικών διαθεσίμων.

Οι προβληματισμοί προς την κατεύθυνση της απεξάρτησης από το δολάριο άρχισαν να εμφανίζονται από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, όταν οι συνέπειες της νομισματικής πολιτικής της Federal Reserve στάθηκαν ολέθριες για τις αναδυόμενες οικονομίες.

Καταλύτες η στροφή της Fed σε περιοριστική πολιτική και η οικονομική προσέγγιση Ρωσίας - Κίνας.

Η κρίση των ανασφάλιστων στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ προκάλεσε τότε την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, που έπληξε τις οικονομίες ανά τον κόσμο ενσπείροντας προβληματισμό για την ευρωστία του αναδυόμενου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ακολούθησε η άνευ προηγουμένου αναπτυξιακή νομισματική πολιτική της Federal Reserve και με την πρώτη στροφή της σε αυξήσεις επιτοκίων πριν από μια δεκαετία η κυριολεκτική αιμορραγία κεφαλαίων που γνώρισαν οι αναδυόμενες οικονομίες. Κάτι ανάλογο, αν και σε ηπιότερους τόνους, γνωρίζουν και τώρα πολλές αναδυόμενες οικονομίες, ενώ η επιθετική στροφή της Fed σε περιοριστική νομισματική πολιτική αναγκάζει τις κεντρικές τράπεζες πολλών άλλων χωρών να την ακολουθήσουν για να αποτρέψουν τη ραγδαία υποτίμηση των νομισμάτων τους και μια επανάληψη των ανεξέλεγκτων εκροών κεφαλαίων. Και στο μεταξύ η πρόσφατη κρίση των περιφερειακών αμερικανικών τραπεζών έχει αναζωπυρώσει την ανησυχία για τη σταθερότητα του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Δεν παύει, άλλωστε, να είναι σχεδόν απαγορευτικό το κόστος που έχει για τις αναπτυσσόμενες χώρες ο δανεισμός τους σε δολάρια. Αναμφίβολα, όμως, στους παράγοντες που έχουν επιταχύνει τελευταία μια σχεδόν παγκόσμια προσπάθεια για απεξάρτηση από το δολάριο εντάσσεται και η ομοβροντία κυρώσεων που επέβαλε η Ουάσιγκτον και οι σύμμαχοί της στη ρωσική οικονομία και προπαντός η απόφαση της υπερδύναμης να «παγώσει» τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Ρωσίας μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Λειτούργησε ως καταλύτης στην κυοφορούμενη από καιρό οικονομική προσέγγιση της Κίνας με τη Ρωσία. Ανάλογες πιέσεις ασκεί προς αυτή την κατεύθυνση και η κυριαρχία της Κίνας στο παγκόσμιο εμπόριο, όπως και η γενικότερη ανάδυσή της σε δεύτερη οικονομία στον κόσμο. Σύμφωνα με στοιχεία του ΔΝΤ, το περασμένο έτος η Κίνα ήταν ο κυριότερος εμπορικός εταίρος 61 χωρών, όταν συνεκτιμηθούν εισαγωγές και εξαγωγές. Την ίδια περίοδο οι ΗΠΑ ήταν ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος 30 χωρών.

Ricoh RansomCare:
Προστατευτείτε
από τις Κυβερνοεπιθέσεις

Tsiakkastel OFFICE LINE

Επικοινωνήστε μαζί μας στο 22862700 ή στο info@tsiakkastel.com.cy

Την Κυριακή 7 Μαΐου
μαζί με την «Καθημερινή»

Κάρολος Γ΄

ο άνθρωπος, ο βασιλιάς

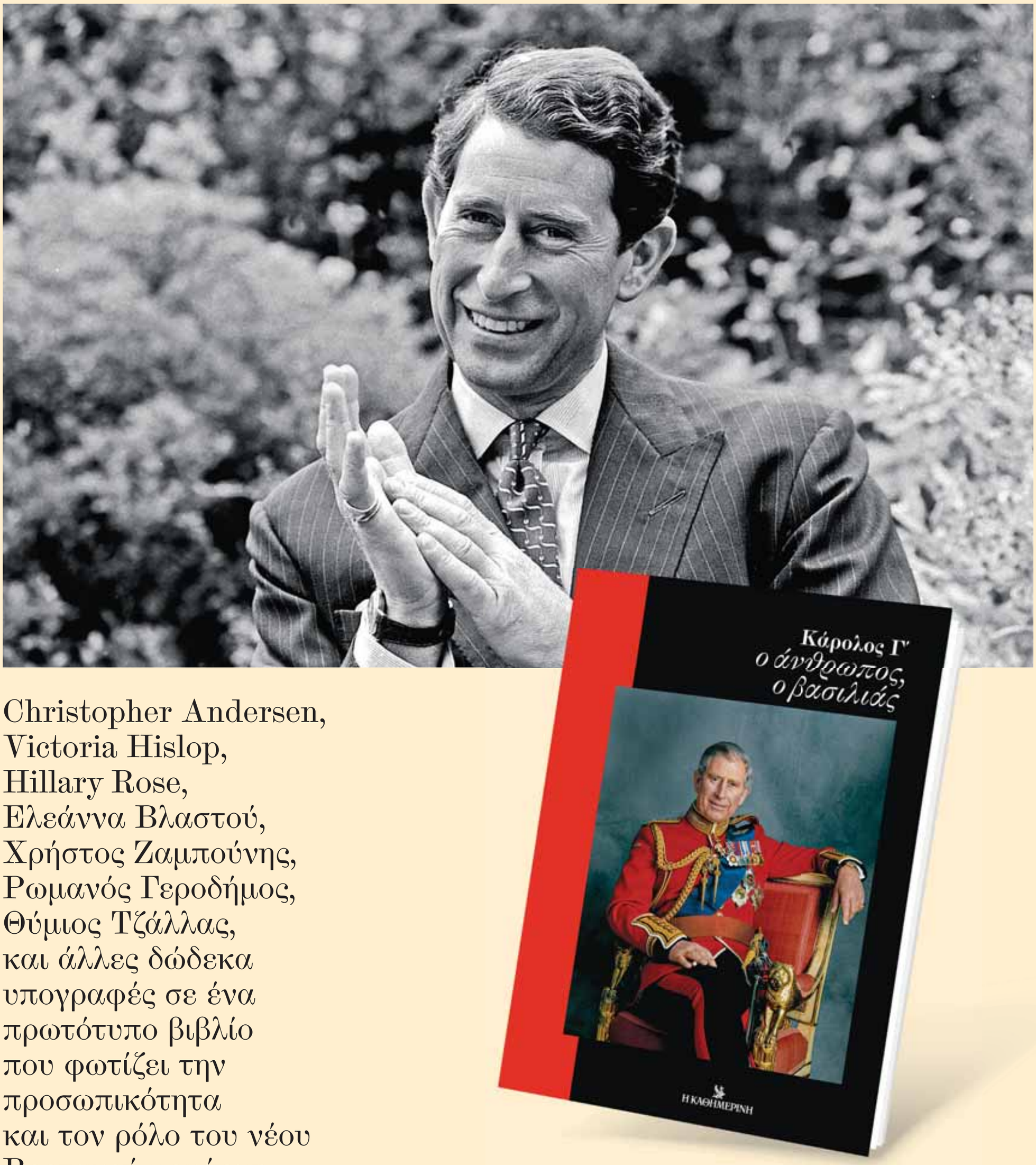

Christopher Andersen,
Victoria Hislop,
Hillary Rose,
Ελεάννα Βλαστού,
Χρήστος Ζαμπούνης,
Ρωμανός Γεροδήμος,
Θύμιος Τζάλλας,
και άλλες δώδεκα
υπογραφές σε ένα
πρωτότυπο βιβλίο
που φωτίζει την
προσωπικότητα
και τον ρόλο του νέου
Βρετανού μονάρχη
και αναδεικνύει τους
ιδιαίτερους δεσμούς
του με την Ελλάδα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ερικ φον Χίπελ, *οικονομολόγος του Πανεπιστημίου MIT*

Μπορούμε να παράγουμε δωρεάν καινοτομία

Μέσω του Διαδικτύου οι καταναλωτές γίνονται οι ίδιοι παραγωγοί νέων τεχνολογικών προϊόντων που έχουν ανάγκη

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΚΑΤΣΙΚΙΔΗ**

Σε έναν κόσμο συνεχούς εμπορευματοποίησης και πατεντοποίησης της κάθε καινοτομίας, ακόμη και των αναγκαίων για τη βελτίωση πολύ σοβαρών ασθενειών, μερίδα του λέοντος του επιστημονικού κλάδου αποτελούμενη από διακεκριμένους ειδικούς προτείνουν τον ελεύθερο διαμοιρασμό της γνώσης και τη συνέργεια μεταξύ κατασκευαστριών εταιρειών και των χρηστών-ληπτών των προϊόντων για την ταχύτερη ανάπτυξη νέων τεχνολογιών. Ο διακεκριμένος οικονομολόγος του Πανεπιστημίου MIT Ερικ Φον Χίπελ, ο θεμελιωτής της θεωρίας της καινοτομίας των «κύριων» χρηστών, αναλύει στην «Κ» το πώς οι χρήστες-λήπτες των προϊόντων συμβάλλουν στην ανάπτυξη πολλών καινοτομιών που αργότερα διατίθενται στην αγορά μέσω των μεγάλων εταιρειών-πολυεθνικών.

Ο καθηγητής Χίπελ, συγγραφέας των δωρεάν διακινούμενων έργων «Democratizing Innovation» και «Free Innovation», επικρίνει την εμπορευματοποίηση της γνώσης ως αυτοσκοπό και εξηγεί τη σπουδαιότητα δημιουργίας οικοσυστήματος δωρεάν καινοτομιών και του μετασχηματισμού του επιχειρηματικού πνεύματος.

– Ποιες είναι οι αρχές και τα πιθανά εμπόδια της θεωρίας της καινοτομίας του «κύριου» χρήστη και πώς η θεωρία αυτή μετασχηματίζει το σημερινό δόγμα της εμπορικής καινοτομίας;

– Για πολλά χρόνια, μέχρι την άφιξη της ψηφιακής εποχής και της εποχής του Διαδικτύου, οι εταιρείες-παραγωγοί προϊόντων είχαν ένα μεγάλο πλεονέκτημα καινοτομίας έναντι των καταναλωτών που ήθελαν να αναπτύξουν προϊόντα που να ανταποκρίνονται στις δικές τους ανάγκες. Οι παραγωγοί διέθεταν εξειδικευμένο εξοπλισμό και εξειδικευμένες ομάδες προγραμματιστών καινοτομίας και έτσι μπορούσαν να αναπτύξουν προϊόντα που οι μεμονωμένοι χρήστες δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να αναπτύξουν.

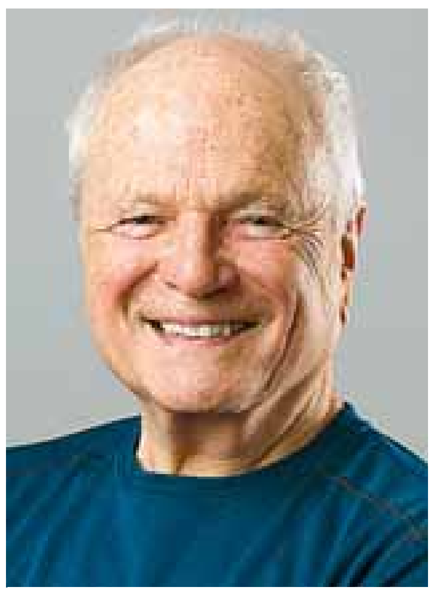

Ο διακεκριμένος οικονομολόγος του Πανεπιστημίου MIT Ερικ φον Χίπελ, ο θεμελιωτής της θεωρίας της καινοτομίας των «κύριων» χρηστών, αναλύει στην «Κ» το πώς οι χρήστες-λήπτες των προϊόντων συμβάλλουν στην ανάπτυξη πολλών καινοτομιών.

Σήμερα, αυτή η εικόνα έχει αλλάξει εντελώς. Λόγω του Διαδικτύου, οι «κύριοι» χρήστες που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν κάτι νέο για τον εαυτό τους μπορούν εύκολα να συγκεντρωθούν και να δημιουργήσουν μια εικονική ομάδα ειδικών, η οποία θα αποτελείται από τον ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ειδικών με τις ομάδες καινοτομίας των κατασκευαστριών εταιρειών. Επίσης, πλέον, οι ομάδες των χρηστών έχουν δωρεάν πρόσβαση σε ψηφιακά εργαλεία σχεδιασμού που διαμοιράζονται στο πλαίσιο πολιτικών ανοικτής - ελεύθερης πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων προηγμένων εργαλείων ψηφιακής προσομοίωσης και τεχνητής νοημοσύνης. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι «κύριοι» χρήστες είναι εξίσου καλά εξοπλισμένοι με τις κατασκευάστριες εταιρείες και μπορούν να καινοτομούν, ενώ, παράλληλα, έχουν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα: γνωρίζουν τις δικές τους ανάγκες πολύ καλύτερα από τους παραγωγούς. Το αποτέλεσμα είναι ότι, σήμερα, ομάδες χρηστών μπορούν να αναπτύξουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες το ίδιο φθηνά ή και φθηνότερα από τους παραγωγούς – και τα προϊόντα που αναπτύσσουν οι καταναλωτές συχνά εξυπηρετούν καλύτερα τις ανάγκες τους.

Αυτό που πρέπει να κάνουν οι εταιρείες είναι να επανδρώσουν τα τμήματα έρευνας αγοράς τους, τα οποία ιστορικά αναζητούσαν μόνο τις ανεκπλήρωτες ανάγκες των χρηστών.

Επιτρέψτε μου να δώσω ένα παράδειγμα. Σήμερα, υπάρχουν 9 εκατομμύρια άνθρωποι στον κόσμο με διαβήτη τύπου 1, την πιο σοβαρή μορφή αυτής της ασθένειας. Οι παραγωγοί ιατρικού εξοπλισμού είχαν αναπτύξει προϊόντα για αυτούς τους ασθενείς, αλλά πολλά πράγματα που οι χρήστες πραγματικά χρειάζονταν δεν ήταν διαθέσιμα, παρά τα επανειλημμένα αιτήματά τους. Για παράδειγμα, δεν προσφερόταν η δυνατότητα απομακρυσμένης παρακολούθησης των επιπέδων σακχάρου στο αίμα των μικρών παιδιών όταν αυτά βρίσκονταν μακριά από τους γονείς τους στο σχολείο ή κατά τη διάρκεια του ύπνου, ενώ δεν υπήρχε τρόπος αυτόματης παροχής ινσουλίνης σύμφωνα με κανόνες προσαρμοσμένους σε κάθε χρήστη. Οταν τους ζητούνταν αυτές οι βελτιώσεις, οι κατασκευάστριες εταιρείες έλεγαν: «Είναι περίπλοκο - περιμένετε υπομονετικά - θα το κάνουμε», ενώ στη συνέχεια δεν ανέπτυσσαν αυτό που χρειάζονταν οι ασθενείς.

Τελικά, οι χρήστες έχασαν την υπομονή τους και δημιούργησαν τη συνεργασία ανάπτυξης προϊόντων NightScout που αποτελείται από μη αμειβόμενους εθελοντές. Οπως είναι κατανοητό, το σύνθημα αυτής της ομάδας χρηστών ήταν, «Δεν περιμένουμε». Αυτή η ομάδα είχε πολλούς μηχανικούς με υψηλή εξειδίκευση, οι οποίοι είχαν διαβήτη ή διαβητικά παιδιά. Τους πήρε μόλις λίγους μήνες για να αναπτύξουν όλες τις τροποποιήσεις και τις καινοτομίες που χρειάζονταν. Στη συνέχεια, προσέφεραν τα σχέδιά τους δωρεάν σε κάθε ασθενή και παραγωγό που τα ήθελε. Σήμερα, οι παραγωγοί έχουν παρακινηθεί από αυτό που έκαναν οι ασθενείς για τους εαυτούς τους και οι καινοτομίες των χρηστών είναι πλέον διαθέσιμες στο εμπόριο. Οι ασθενείς - καινοτόμοι είναι ενθουσιασμένοι με αυτό το αποτέλεσμα. Παράλληλα, αυτό δείχνει ξεκάθαρα στους παραγωγούς ότι δεν είναι πλέον οι μόνοι καινοτόμοι που υπάρχουν, δηλαδή αν δεν δημιουργήσουν αυτό που χρειάζονται οι χρήστες, τότε αυτοί θα αναπτύξουν τις δικές τους λύσεις.

Οταν αναπτύσσετε ένα τεχνητό πάγκρεας για να βοηθήσετε το παιδί σας που πάσχει από διαβήτη τύπου 1, δεν περιμένετε να ανταμειφθείτε από την πώληση του σχεδίου.

– Γιατί οι εταιρείες να δεχτούν ένα φθηνότερο οικοσύστημα καινοτομιών που βασίζεται στις καινοτομίες των χρηστών;

– Λοιπόν, δεν είναι υποχρεωμένες να το κάνουν. Μπορούν να αγνοήσουν τις καινοτομίες των χρηστών αν θέλουν, αλλά αυτό δεν θα ήταν οικονομικά συνετό. Αντ' αυτού, θα πρέπει να μάθουν να συνεργάζονται με καινοτόμους «κύριους» χρήστες. Εχουμε διαπιστώσει ότι θα εξοικονομήσουν χρήματα αν το κάνουν αυτό. Αυτό που πρέπει να κάνουν οι εταιρείες είναι να επανδρώσουν τα τμήματα έρευνας αγοράς τους, τα οποία ιστορικά αναζητούσαν μόνο τις ανεκπλήρωτες ανάγκες των χρηστών. Πρέπει να τροποποιήσουν τη διαδικασία αναζήτησης, έτσι ώστε να αναζητούν μεταξύ άλλων πρωτότυπες καινοτομίες που οι χρήστες –οι δυνητικοί πελάτες τους– έχουν αναπτύξει για τις δικές τους ανάγκες και τις έχουν δοκιμάσει στο πεδίο.

– Πώς διασφαλίζεται η ιδέα/το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ενός χρήστη από την πιθανή εμπορική αξιοποίηση και εκμετάλλευση από ένα τρίτο πρόσωπο-εταιρεία;

– Δεν διασφαλίζεται. Σε γενικές γραμμές, το ενδιαφέρον με την καινοτομία των χρηστών είναι ότι οι καινοτόμοι χρήστες αναπτύσσουν τα νέα τους προϊόντα για προσωπική ανταμοιβή και όχι για να τα πουλήσουν. Ετσι, όταν αναπτύσσετε ένα τεχνητό πάγκρεας για να βοηθήσετε το παιδί σας που πάσχει από διαβήτη τύπου 1, δεν περιμένετε να ανταμειφθείτε από την πώληση του σχεδίου, αλλά ανταμείβεστε με τη δημιουργία μιας λύσης που θα βοηθήσει το παιδί σας. Και όταν συνεργάζεστε με άλλους, μοιράζεστε επίσης τα σχέδιά σας ανοιχτά και ελεύθερα.

Φυσικά, αυτό το μοτίβο πηγαίνει πολύ πέρα από τον ιατρικό εξοπλισμό. Στον τομέα των σπορ, οι skateboarders και οι ποδηλάτες ορεινών τοποθεσιών αναπτύσσουν και δοκιμάζουν συνεργατικά τον εξοπλισμό που χρειάζονται. Εάν ένας κατασκευαστής θέλει να παράγει και να πουλάει αυτό που έχουν αναπτύξει, καλώς. Ομως, οι χρήστες προτιμούν να περνούν τον χρόνο τους απολαμβάνοντας το άθλημά τους αντί να είναι στο υπόγειό τους κατασκευάζοντας ένα αντίγραφο ενός πρωτότυπου σχεδίου. Και ακόμη και αν κάποιος ήθελε να κατοχυρώσει την καινοτομία με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δεν θα μπορούσε να το κάνει επειδή αναπτύχθηκε σε συνεργασία με άλλους, δηλαδή δεν ήταν σαφές ποιος ήταν ο «εφευρέτης». Φυσικά, οι κατασκευαστές μπορούν να αναπτύξουν και να κατοχυρώσουν με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας βελτιώσεις στα αρχικά σχέδια των χρηστών.

Αναγκαίο η βιομηχανική παραγωγή να φτάσει στο 15%-18% του ΑΕΠ

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Την ανάγκη να ενισχυθεί η βιομηχανική παραγωγή και να φτάσει στο 15%-18% του ΑΕΠ επισήμαναν εκπρόσωποι της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας από το βήμα του οικονομικού φόρουμ των Δελφών. Παράλληλα αναφέρθηκαν στις επενδύσεις του κλάδου, αποτιμώντας θετικά κίνητρα, όπως το επενδυτικό clawback, επανέλαβαν ωστόσο πως το πρόβλημα της υπερφορολόγησης δεν έχει εκλείψει. «Εάν δεν είμαστε οικονομικά ανεξάρτητοι δεν θα είμαστε ποτέ εθνικά ανεξάρτητοι», τόνισε ο Θεόδωρος Τρύφων, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ενωσης Φαρμακοβιομηχανίας και συνδιευθύνων σύμβουλος της Elpen, εκτιμώντας πως τα πράγματα για την ελληνική οικονομία θα είναι δύσκολα εάν η βιομηχανική παραγωγή δεν φτάσει τουλάχιστον στο 15%-18% του ΑΕΠ. «Περάσαμε 10 πολύ δύσκολα χρόνια αποεπένδυσης και υπερφορολόγησης, τόσο οι ελληνικές όσο και οι ξένες εταιρείες, ωστόσο σταθήκαμε όρθιοι σε ό,τι αφορά επενδύσεις σε θέσεις εργασίας, σε κάλυψη των ασθενών και κοιτάμε μπροστά για την επόμενη ημέρα της τεχνολογίας», ανέφερε, υπενθυμίζοντας πως η Elpen υλοποιεί επενδυτικό πλάνο ύψους 155 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2019-2025.

Πρόκληση αποτελεί η εύρεση ταλέντου που θα βοηθήσει στην υποστήριξη αυτών των επενδύσεων. «Οσον αφορά την τεχνογνωσία και το κομμάτι που προσπαθούμε να εξειδικευτούμε εμείς, τη βιοτεχνολογία, δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή επιστήμονες στην Ελλάδα, αλλά έχουμε ανοίξει τα ραντάρ μας στην Ευρώπη», αναφέρει ο CEO της Demo και αντιπρόεδρος της ΠΕΦ, Δημήτρης Δέμος, τονίζοντας πως «υπάρχουν πάρα πολλοί Ευρωπαίοι που θέλουν να έρθουν να δουλέψουν στην Ελλάδα, αλλά και Ελληνες που επιστρέφουν από το εξωτερικό για να εργαστούν στις εταιρείες μας». Η Demo υλοποιεί επενδυτικό πλάνο ύψους 356 εκατ. ευρώ για τα έτη 2021-2027, στο πλαίσιο του οποίου θα εγκαινιάσει σε οκτώ μήνες από τώρα ερευνητικό κέντρο στον Αγιο Στέφανο Αττικής για την ανάπτυξη βιοτεχνολογικών φαρμάκων. Ο Νίκος Μαντζούφας, διοικητής της ειδικής υπηρεσίας συντονισμού του ΤΑΑ, ανέφερε πως υπάρχουν 53 επενδυτικά σχέδια των ελληνικών φαρμακευτικών εταιρειών που έχουν αξιοποιήσει τα 250 εκατ. ευρώ που δόθηκαν μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, ενώ, όπως ειπώθηκε, σχεδιάζεται η επέκταση του κινήτρου κατά επιπλέον 150 εκατ. Υπενθυμίζεται πως το clawback αποτελεί αγκάθι για τη φαρμακοβιομηχανία, καθώς, «συνιστά μέτρο έμμεσης φορολόγησης». Το επενδυτικό clawback αποτελεί μέτρο συμψηφισμού του clawback με παραγωγικές επενδύσεις και επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη, ένα κίνητρο που αποτιμάται θετικά από τον κλάδο.

Η ακρίβεια πλήττει τα ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ

Ολοένα και «μικραίνει» το ηλεκτρονικό «καλάθι» του σούπερ μάρκετ, καθώς οι ανατιμήσεις οδηγούν τους καταναλωτές στην παραγγελία λιγότερων προϊόντων, κατ' αντιστοιχία με ό,τι συμβαίνει όταν επισκέπτονται ένα φυσικό κατάστημα. Την ίδια ώρα αυξάνεται η συμμετοχή των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, τα οποία επίσης επιλέγουν ολοένα και περισσότερο οι καταναλωτές κατά τις παραγγελίες τους από ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ. Αξίζει, πάντως, να σημειωθεί ότι, παρά το γεγονός πως πλέον δεν υπάρχουν περιορισμοί λόγω COVID-19, οι πωλήσεις των ηλεκτρονικών σούπερ μάρκετ διατηρούνται σταθερές (σε πραγματικούς όρους και όχι λαμβάνοντας υπόψη τον πληθωρισμό), κάτι που σημαίνει ότι αποτελεί μονόδρομο για τις επιχειρήσεις οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων η συνέχιση της επένδυσης σε αυτή την κατηγορία καταστημάτων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Convert Group, ο τζίρος των ηλεκτρονικών σούπερ μάρκετ κατά το α΄ τρίμηνο του 2023 διαμορφώθηκε σε 76 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 10% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Σε αυτό το ποσό δεν συγκαταλέγονται οι «παίκτες» του λεγόμενου «quick commerce» (παράδοση παραγγελιών ειδών παντοπωλείου σε λιγότερο από 60 λεπτά) και όη η BOX, το eFood Market, το Instashop, το Pop Market, η Rabbit και η Wolt Market, «παίκτες» που, σύμφωνα με την Convert Group, κερδίζουν συνεχώς μερίδιο στην ελληνική αγορά. Αντιθέτως συγκαταλέγονται οι πωλήσεις που πραγματοποιούν μέσω της συνεργασίας τους με τις παραπάνω πλατφόρμες οι αλυσίδες Σκλαβενίτης, ΑΒ Βασιλόπουλος, MyMarket, Μασούτης, Κρητικός, Θανόπουλος και e-fresh.gr. Οι εν λόγω συνεργασίες, πάντως, αποτελούν σε ορισμένες περιπτώσεις «κλειδί» για την επιτυχία των ηλεκτρονικών πωλήσεων. Πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αποκλειστική συνεργασία που έχει η efood με τη Σκλαβενίτης, συνεργασία η οποία από ειδικούς της αγοράς χαρακτηρίζεται το πιο δυνατό κανάλι ηλεκτρονικών πωλήσεων στην κατηγορία του οργανωμένου λιανεμπορίου τροφίμων.

Οι καταναλωτές περιορίζουν τις αγορές τους, όπως ακριβώς κάνουν και στα φυσικά καταστήματα.

Τον Ιανουάριο του 2023 το μέσο ηλεκτρονικό «καλάθι» περιείχε 33,1 προϊόντα, τον Φεβρουάριο είχε 32,8 και τον Μάρτιο υποχώρησε στα 32,2 προϊόντα.

Η αύξηση του τζίρου κατά 10% είναι στην ουσία πληθωριστική, δεδομένου ότι η μέση αξία κάθε προϊόντος αυξήθηκε επίσης κατά 10%. Οι ανατιμήσεις οδήγησαν μεν σε αύξηση των παραγγελιών κατά 9%, λόγω και της έρευνας αγοράς που κάνουν ευκολότερα οι καταναλωτές ψωνίζοντας από τα ηλεκτρονικά σούπερ μάρκετ, όμως μειώνεται σταδιακά ο αριθμός των προϊόντων που προμηθεύονται οι καταναλωτές. Ετσι, ενώ τον Ιανουάριο του 2023 το μέσο ηλεκτρονικό «καλάθι» περιείχε 33,1 προϊόντα, τον Φεβρουάριο είχε 32,8 και τον Μάρτιο υποχώρησε στα 32,2 προϊόντα. Σε σύγκριση με το α΄ τρίμηνο του 2022, ο αριθμός των τεμαχίων του μέσου «καλαθιού» υποχώρησε το α΄ τρίμηνο του 2023 κατά 10%. Αξίζει να σημειωθεί ότι την ίδια ώρα το μερίδιο των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας (σε αξία) στις πωλήσεις των ηλεκτρονικών σούπερ μάρκετ διαμορφώθηκε σε 15,2%, αυξημένο κατά μιάμιση ποσοστιαία μονάδα σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2022, ενώ το μερίδιο σε όγκο διαμορφώθηκε σε 18,7%, ενισχυμένο κατά 1,4 ποσοστιαία μονάδα σε σύγκριση με το α΄ τρίμηνο του 2022.

Οι κατηγορίες με τη μεγαλύτερη αύξηση αξίας πωλήσεων το α΄ τρίμηνο του 2023 σε σύγκριση με το α΄ τρίμηνο του 2022 είναι οι ακόλουθες: 33% σε προϊόντα για κατοικίδια, 19% σε χαρτικά και είδη καθαρισμού, 13% σε ποτά και αναψυκτικά, 11% σε είδη αρτοποιίας, 10% σε βρεφικά είδη, 8% σε φρέσκα τρόφιμα, 8% σε κατεψυγμένα τρόφιμα, 6% σε προϊόντα περιποίησης και ομορφιάς.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

pwc
Κάνε το επόμενο βήμα στην καριέρα σου
Γίνε επαγγελματίας Coach & Mendor
Μάθετε περισσότερα
και εγγραφείτε

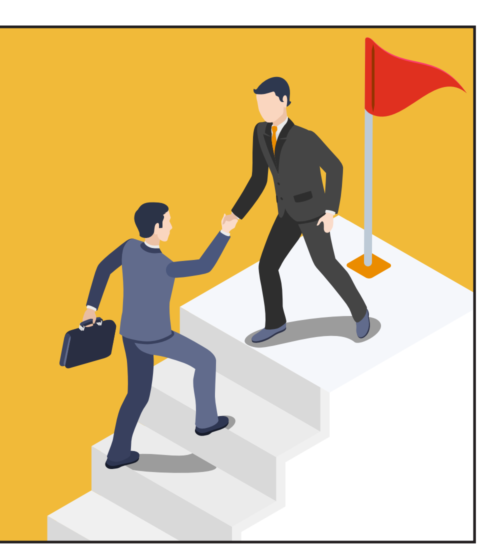

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο ρόλος της τεχνολογίας στην πράσινη μετάβαση

Των **ΟΟΥΕΝ ΓΚΑΦΝΙ ΚΑΙ ΤΖΟΑΝ ΦΑΛΚ* / REUTERS**

Σε κάθε Παγκόσμια Ημέρα της Γης έχουμε την ευκαιρία να ελέγξουμε την κατάσταση του πλανήτη μας. Κατά τη φετινή, διαπιστώνουμε ότι τα πάμπολλα μη αναστρέψιμα σημεία καμπής βρίσκονται πλέον επικίνδυνα κοντά. Μπορούμε να υπολογίσουμε σε μήνες τι απομένει σε προϋπολογισμό για τη σταθεροποίηση της ανόδου της θερμοκρασίας κατά 1,5 βαθμό Κελσίου μόνο – δεν είναι πάνω από 75 μήνες. Η Γη, όπως τη γνωρίζαμε από την απαρχή του πολιτισμού, εξαφανίζεται στον καθρέφτη οπισθοπορίας των οχημάτων μας πολλαπλών δραστηριοτήτων, που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα. Έχουμε ευθύνη, ως πολίτες, εταιρείες και κυβερνήσεις, να κάνουμε το καθετί δυνατό να περιστείλουμε τις εκπομπές όσο το δυνατόν γρηγορότερα και να τις φθάσουμε στο 50% του στόχου έως το 2030. Στην τελευταία έκθεση της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή φαίνεται πως αυτό είναι εφικτό τεχνικά, οπότε τι θέτουμε ως προτεραιότητα; Τη δενδροφύτευση, τη δέσμευση και αποθήκευση ρύπων, την αλλαγή διατροφής ή την αιολική και την ηλιακή ενέργεια; Η απάντηση είναι απλή, το να ενισχύσουμε τους βρόχους ανατροφοδότησης, που βρίσκονται παντού.

Οσο αυξάνεται η ζήτηση για φωτοβολταϊκά και ανεμογεννήτριες, μειώνεται η τιμή τους.

Σκεφθείτε έναν ογκόλιθο να κατρακυλά τον λόφο και να αυξάνει την επιτάχυνσή του έως το σημείο να αδυνατεί πλέον να σταματήσει ή ένα μικρόφωνο τόσο κοντά σε μεγάφωνο, που προκαλεί τη ραγδαία ενίσχυση ενός αφόρητου θορύβου. Η μητέρα όλων των βρόχων ανατροφοδότησης είναι ο νόμος του (Γκόρντον) Μουρ στον κλάδο της υψηλής τεχνολογίας. Στη δεκαετία του 1960 ο αποβιώσας Μουρ, συν τοις άλλοις, ιδρυτής της Intel, παρατήρησε ότι η ισχύς των υπολογιστών διπλασιάζεται ανά έτος έως και διετία, όταν η τιμή των ημιαγωγών υποχωρεί. Οσο πιο ισχυροί γίνονται οι τελευταίοι, τόσο χρησιμότεροι καθίστανται, υποχρεώνοντας τους μηχανικούς να τους ενδυναμώσουν έτι περισσότερο, ενεργοποιώντας ένα βρόχο ανατροφοδότησης. Ο απλός νόμος αυτός, ο οποίος κατέστη γενικός εμπειρικός κανόνας και ακολουθείται από άπασες τις τεχνολογικές εταιρείες, άλλαξε μια για πάντα τον κόσμο, προσφέροντάς μας Διαδίκτυο, έξυπνα κινητά τηλέφωνα και ακόμη ισχυρότερη τεχνητή νοημοσύνη. Οι λύσεις για την κλιματική αλλαγή, οι οποίες λαμβάνουν διαστάσεις τάχιστα, έχουν όλες στον πυρήνα τους βρόχους ανατροφοδότησης. Εάν όχι, τότε είναι και η πιο αδύναμη. Οι περιπτώσεις της ηλιακής και της αιολικής ενέργειας έχουν ήδη ενταχθεί σε αυτό το μοτίβο. Κι ενώ ολοένα και περισσότερα φωτοβολταϊκά συστήματα και ανεμογεννήτριες πωλούνται, το κόστος της συναφούς τεχνολογίας μειώνεται δραστικά, δημιουργώντας πολύ μεγαλύτερη ζήτηση και οδηγώντας σε ακόμη μεγαλύτερη πτώση τιμών. Αυτό εξηγεί και γιατί κατά το παρελθόν έτος οι ανανεώσιμες πηγές συνέβαλαν μαζικότατα στην παραγωγική ικανότητα αθροιστικά και κατά ποσοστό 83%.

Ακόμη ένα παράδειγμα θα μπορούσε να είναι τα ηλεκτροκίνητα οχήματα. Κατά την τελευταία δεκαετία, η τιμή των μπαταριών λιθίου –το ακριβότερο τμήμα ενός αμαξιού– έχει καταβαραθρωθεί κατά 90%. Οπερ σημαίνει πως το αυτοκίνητο καθίσταται πιο προσιτό, πιο πολλοί θα το αγοράσουν, άρα θα φθηνύνει και άλλο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχουν πολλαπλοί βρόχοι ανατροφοδότησης.

Κι ενώ τα κινητά εξαρτήματα λιγοστεύουν, το κόστος συντήρησης υποχωρεί και τα καθιστά πολύ ελκυστικότερα. Οσο περισσότεροι τα αγοράσουν, τόσο θα οξύνεται η πίεση για σταθμούς φόρτισης, τα δίκτυα θα επεκτείνονται και θα δημιουργούνται ακόμη μεγαλύτερα – και αυτό θα πείθει ακόμη περισσότερους διστακτικούς οδηγούς, που φοβούνται μήπως ξεμείνουν χωρίς μπαταρία.

* Οι κ. Οουεν Γκάφνι και Τζόαν Φαλκ είναι συνιδρυτές της Εκθετικής Πρωτοβουλίας Οδικού Χάρτη, που στοχεύει στην ανάληψη εκθετικής δράσης για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Η Moody's απειλεί με υποβάθμιση την αξιολόγηση της Ιταλίας

Κινδυνεύει να χάσει την επενδυτική βαθμίδα, πρόβλημα η χαμηλή ανάπτυξη

Η Ιταλία είναι η μοναδική από όσες χώρες παρακολουθεί ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's Investors Service που κινδυνεύει να χάσει τη βαθμολογία επένδυσης. Η Moody's προειδοποίησε τη Ρώμη για το ενδεχόμενο υποβάθμισης της πιστοληπτικής της δυνατότητας, δεδομένου ότι έχει ήδη αρνητική προοπτική, ενώ δεν είναι ικανοποιητική η εικόνα της σε ό,τι αφορά τις μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με τα δικαιώματά της από τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης.

«Η Ιταλία είναι η μόνη χώρα με βαθμολογία Baa3 και αρνητική προοπτική», τόνισαν οι αναλυτές του εν λόγω οίκου και απέδωσαν την κακή προοπτική στην «αναιμική ανάπτυξή της και στο υψηλό κόστος της χρηματοδότησής της, που ενδέχεται να επιδεινώσουν περαιτέρω τη δημοσιονομική της κατάσταση». Η βαθμολογία Baa3 είναι μόλις μια βαθμίδα πάνω από το επίπεδο των ομολόγων «σκουπιδιών» και η Moody's έχει θέσει το ιταλικό χρέος σε αρνητική προοπτική από τον Αύγουστο. Πρόκειται για μια ιδιαιτέρως απαισιόδοξη αποτίμηση της κατάστασης στη γειτονική χώρα, που εδώ και περίπου έξι μήνες κυβερνάται από έναν ετερόκλητο συνασπισμό με πρωθυπουργό την ακροδεξιά Τζόρτζια Μελόνι. Σύμφωνα με τους αναλυτές της Moody's, η Ιταλία αντιμετωπίζει «αυξημένο κίνδυνο» σε ό,τι αφορά την εφαρμογή κρίσιμων μεταρρυθμίσεων που στοχεύουν στην τόνωση του δυναμικού ανάπτυξής της και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα μέτρα που αποτελούν προϋπόθεση για να αντλήσει κεφάλαια από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Σε περίπτωση υποβάθμισης του ιταλικού χρέους στο επίπεδο των ομολόγων «σκουπιδιών», τα ομόλογα της χώρας δεν θα είναι πλέον τόσο ελκυστικά για τους επενδυτές.

Με τις επισημάνσεις της η Moody's θυμίζει στη Ρώμη πόσο εύκολα μπορεί να αντιστραφεί η ευνοϊκή μεταχείριση που έχει τύχει από τις αγορές ομολόγων στη διάρκεια του έτους. Η διαφορά ανάμεσα στην απόδοση του δεκαετούς ομολόγου και την απόδοση του αντίστοιχου γερμανικού, το γνωστό spread, έχει περιοριστεί στις 187 μονάδες βάσης έχοντας σημειώσει σημαντική υποχώρηση από τις 250 μονάδες στις οποίες βρισκόταν στα τέλη του περασμένου έτους. Η ευνοϊκή αυτή αντιμετώπιση από την αγορά ομολόγων οφείλεται στη σχετικά ήρεμη πολιτικά περίοδο που διανύει η χώρα, με καθοριστική τη δεδηλωμένη δέσμευση της κυβέρνησης να τηρήσει δημοσιονομική σύνεση, αλλά και την πολιτική της ΕΚΤ να στηρίζει τα ομόλογα ουσιαστικά όλων των χωρών της Ευρωζώνης. Η κυβέρνηση της Τζόρτζια Μελόνι έχει επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή να μην υπονομεύσει την ιταλική οικονομία και ο προϋπολογισμός που παρουσίασε προσφάτως προβλέπει σταθερή μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του χρέους παράλληλα με σειρά επενδύσεων. Σχολιάστηκε, έτσι, θετικά από τους οικονομικούς αναλυτές.

Οι αναλυτές της Moody's απέδωσαν την κακή προοπτική της ιταλικής οικονομίας στην «αναιμική ανάπτυξή της και στο υψηλό κόστος της χρηματοδότησής της». Πρόκειται για μια ιδιαιτέρως απαισιόδοξη αποτίμηση της κατάστασης στη γειτονική χώρα, που εδώ και περίπου έξι μήνες κυβερνάται από έναν ετερόκλητο συνασπισμό με πρωθυπουργό την Τζόρτζια Μελόνι.

Σε περίπτωση υποβάθμισης του ιταλικού χρέους στο επίπεδο των ομολόγων «σκουπιδιών», όμως, θα πληγεί το εθνικό χόντρο της γειτονικής χώρας που παράλληλα θα εισέλθει σε αχαρτογράφητα νερά, καθώς τα ομόλογά της δεν θα είναι πλέον τόσο ελκυστικά για τους επενδυτές. Δεν σημαίνει, πάντως, πως θα σταματήσει να αγοράζει τα ομόλογά της η ΕΚΤ στο πλαίσιο των προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης, καθώς εντάσσονται σε αυτά τα προγράμματα όσο τους δίνει επενδυτική βαθμίδα ένας τουλάχιστον από τους τέσσερις μεγάλους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης. Και στην προκειμένη περίπτωση ο οίκος S&P Global Ratings επιβεβαίωσε την περασμένη εβδομάδα τη βαθμολογία που έχει δώσει στο ιταλικό χρέος και είναι μια βαθμίδα υψηλότερη, στο BBB και με σταθερή προοπτική, όπως άλλωστε έχει κάνει και ο οίκος Fitch. Τα ιταλικά ομόλογα ουσιαστικά δεν επηρεάστηκαν από την προειδοποίηση της Moody's, καθώς το spread των δεκαετών παρέμεινε σταθερό στις 189 μονάδες βάσης. Ο δανεισμός της Ιταλίας υπερβαίνει, πάντως, το 140% του ΑΕΠ της, ενώ η ανάπτυξη της οικονομίας της παραμένει επίμονα αναιμική.

BLOOMBERG

Ανω των 2,2 δισ. δολ. επενδύσεις από ΙΚΕΑ για επέκταση στις ΗΠΑ

Περισσότερα από 2,2 δισ. δολάρια θα επενδύσει η ΙΚΕΑ τα επόμενα τρία χρόνια για να επεκταθεί στις ΗΠΑ, σηματοδοτώντας τη μεγαλύτερη επενδυτική ώθηση της σουηδικής εταιρείας επίπλων από τότε που άνοιξε στην αμερικανική ήπειρο, πριν από σχεδόν 40 χρόνια. Οι omnichannel (πολυκαναλικές) εμπειρίες λιανικής γίνονται ολοένα και πιο δημοφιλείς υπό το φως της «έκρηξης» των διαδικτυακών αγορών που προκλήθηκε από την πανδημία.

Οι ρίζες της προϋπήρχαν της πανδημίας: Στις ΗΠΑ, η τάση αυτή ενισχύθηκε από την Amazon με την εξαγορά της Whole Foods το 2017, η οποία ενσωμάτωσε μια σειρά τεχνολογικών εξελίξεων στην εμπειρία των φυσικών αγορών. Σύντομα, οι μεγάλες αλυσίδες λιανικής πώλησης, όπως η Walmart και η Target, ακολούθησαν το παράδειγμά της. Η επένδυση των 2,2 δισ. δολαρίων της εταιρείας θα περιλαμβάνει νέα καταστήματα και σημεία παραλαβής, ενώ αποσκοπεί στη βελτίωση της προσβασιμότητας, διατηρώντας παράλληλα τα προϊόντα προσιτά. Αυτό δήλωσε στο CNBC ο Χάβι Κουινόουνς, διευθύνων σύμβουλος και επικεφαλής υπεύθυνος βιωσιμότητας της ΙΚΕΑ U.S.

Η σουηδική ΙΚΕΑ, η οποία άνοιξε το πρώτο της κατάστημα στις ΗΠΑ το 1985, στη Φιλαδέλφεια, επιδιώκει να κερδίσει μερίδιο αγοράς στις ΗΠΑ, καθώς οι καταναλωτές με χαμηλά εισοδήματα αναζητούν πιο προσιτά προϊόντα. «Σε όλες τις πολιτείες των ΗΠΑ βλέπουμε ευκαιρίες, αλλά θα έλεγα ιδιαίτερα στον Νότο, όπου παρατηρείται μεγάλη ζήτηση στην οποία δεν έχουμε καταφέρει μέχρι στιγμής να ανταποκριθούμε», δήλωσε ο Τόλγκα Ονκιου, επικεφαλής της ΙΚΕΑ Retail στον όμιλο Ingka. Ο όμιλος, που «τρέχει» τα καταστήματα ΙΚΕΑ, ανακοίνωσε ότι σχεδιάζει να ανοίξει οκτώ νέα μεγάλα και εννέα μικρότερα καταστήματα ΙΚΕΑ, καθώς και να αναβαθμίσει υπάρχοντα καταστήματα στις ΗΠΑ, που είναι η δεύτερη μεγαλύτερη αγορά της εταιρείας, μετά τη Γερμανία. Στο μεταξύ, καθώς οι καταναλωτές περικόπτουν τα έξοδά τους, οι μεγάλες εταιρείες λιανικής, η Walmart και η διαδικτυακή εταιρεία λιανικής επίπλων Wayfair, περικόπτουν θέσεις εργασίας και κλείνουν καταστήματα, δημιουργώντας μια ευκαιρία για την ΙΚΕΑ να αγοράσει φθηνότερους χώρους καταστημάτων και αποθηκών. Η επέκταση της ΙΚΕΑ θα δημιουργήσει 2.000 θέσεις εργασίας, ανέφερε ο Ingka.

Η σουηδική εταιρεία, η οποία άνοιξε το πρώτο της κατάστημα το 1985, στη Φιλαδέλφεια, επιδιώκει να κερδίσει μερίδιο αγοράς στις ΗΠΑ, καθώς οι καταναλωτές με χαμηλά εισοδήματα αναζητούν πιο προσιτά προϊόντα.

Σχεδιάζει να ανοίξει οκτώ νέα μεγάλα και εννέα μικρότερα καταστήματα σε βάθος τριετίας.

Τα δημητριακά... έσωσαν την Airbnb

Μερικοί επιχειρηματίες εξασφαλίζουν επενδύσεις στην πρώτη φάση εκκίνησης της δραστηριότητάς τους με καλά οργανωμένες παρουσιάσεις και PowerPoint με σχετικά σλάιντ και διαγράμματα. Ο Μπράιαν Τσέσκι, διευθύνων σύμβουλος της πλατφόρμας διασύνδεσης επισκεπτών και ιδιοκτητών διαμερισμάτων της Airbnb, και οι άλλοι δύο συνιδρυτές της, το έκαναν με κουτιά δημητριακών αξίας 40 δολαρίων. Οταν ο Τσέσκι και οι Τζόε Γκέμπια και Νάθαν Μπλιτσάρζικ, συγκεκριμένα, ίδρυσαν την εταιρεία το 2008, οι επενδυτές ήταν επιφυλακτικοί με την ιδέα ότι οι άνθρωποι θα προσκαλούσαν αγνώστους στο σπίτι τους για διανυκτερεύσεις. Η εταιρεία απορρίφθηκε από τον κόσμο των παραγόντων των καινοτομικών κεφαλαίων και το τρίο στράφηκε σε άλλους τρόπους για τη συγκέντρωση πόρων, είπε ο Τσέσκι και αναφέρει σε δημοσίευμά του το ενημερωτικό δίκτυο του CNBC και το moneyreview.gr.

Πώς μια ιδέα των ιδρυτών κατάφερε να προσελκύσει τον πρώτο τους χρηματοδότη και να τους «ξελασπώσει» οικονομικά στα πρώτα τους βήματα.

Το 2008 το συνέδριο των Δημοκρατικών στο Ντένβερ, που έσπασε το ρεκόρ του μεγαλύτερου πολιτικού συνεδρίου όλων των εποχών, αποτέλεσε τη μεγάλη ευκαιρία της Airbnb. Εθνικά τηλεοπτικά δίκτυα των ΗΠΑ, όπως το NBC και το CBS, παρουσίαζαν την άγνωστη νεοφυή εταιρεία, η οποία είχε αναλάβει να φιλοξενήσει και να κοιμίσει τους συνέδρους. Ομως, η ζωή των προναφερθέντων δεν ήταν καθόλου εύκολη. Παρά την επιτυχία τους στο συνέδριο, οι ιδρυτές της Airbnb αδυνατούσαν να συντηρήσουν το ενδιαφέρον για τον ιστότοπό τους. Και εν τω μεταξύ, είχαν συσσωρεύσει χρέη 40.000 δολαρίων. Καθισμένοι στο τραπέζι της κουζίνας τους, μια μέρα, σκέφτηκαν μία ιδέα που θα τους βοηθούσε να ξεχρεώσουν και θα λειτουργούσε σαν διαφήμιση για την Airbnb.

Ο Μπράιαν Τσέσκι, διευθύνων σύμβουλος της πλατφόρμας διασύνδεσης επισκεπτών και ιδιοκτητών διαμερισμάτων της Airbnb.

Οι Τσέσκι και Γκέμπια, που πρόσφατα είχαν αποφοιτήσει από τη Σχολή Σχεδίου του Ροντ Αϊλαντ, σχεδίασαν δύο κουτιά δημητριακών που «έπαιζαν» με τη μεγάλη πολιτική κόντρα της εποχής. «Ομπάμα Os, τα δημητριακά της αλλαγής» και «Κάπτεν Μακέινς, ένας ανυπότακτος σε κάθε κουτί», έγραφαν τα δύο κουτιά. Αρχικά, η Airbnb έστειλε τα δημητριακά της σε εκατοντάδες μπλόγκερ τεχνολογίας, ελπίζοντας ότι κάποιοι από αυτούς θα έγραφαν για την ιστορία της. Και μετά, άρχισε να τα πουλάει αντί 40 δολαρίων το κουτί. Οπως ήταν αναμενόμενο, τα Ομπάμα Os ξεπούλησαν, ενώ τα άλλα έμειναν στα αζήτητα. Ετσι, οι νεαροί επιχειρηματίες κατάφεραν να συγκεντρώσουν 30.000 δολάρια, ενώ τους έμειναν και 300 κουτιά δημητριακών, τα οποία έφαγαν τους επόμενους μήνες, καθώς ήταν άφραγκοι. Αυτή η τακτική τράβηξε την προσοχή τουλάχιστον ενός επενδυτή, ο οποίος τους έκανε μία προσφορά ειδικά λόγω των δημητριακών.

«Αν μπορείτε να πείσετε τους ανθρώπους να πληρώσουν 40 δολάρια για κουτιά δημητριακών 4 δολαρίων, ίσως, απλώς ίσως, να μπορέσετε να πείσετε αγνώστους να ζήσουν μεταξύ τους», τους είπε ο επενδυτής, ο οποίος τους έδωσε 20.000 δολάρια για το 6% της εταιρείας τους, μερίδιο το οποίο σήμερα, ούτε λίγο ούτε πολύ, αποτιμάται στα 75 δισ. δολάρια.

Κέρδη 5,71 δισ. δολ. το πρώτο τρίμηνο για τον όμιλο Meta

Υπεράνω των προβλέψεων των αναλυτών και του επενδυτικού κοινού αποδείχθηκαν τα οικονομικά αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου της Meta, μητρικής εταιρείας του Facebook, όπως αναφέρει το moneyreview.gr. Εν τω μεταξύ, η τιμή της μετοχής της Meta μετά την ανακοίνωση και την απροσδόκητη ανάκαμψη στις πωλήσεις ψηφιακών διαφημίσεων είχε άνοδο κατά 15%, κάτι που, όπως αναφέρει σχετικά το Bloomberg, της εξασφαλίζει πίστωση χρόνου να διοχετεύσει κεφάλαια σε καινοτομικές δράσεις με υψηλά στοιχήματα τύπου τεχνητής νοημοσύνης και επαυξημένης πραγματικότητας. Καθόλου τυχαία, η Meta ανακοίνωσε πως οι μηνιαίοι χρήστες του Facebook πλησίασαν τα 3 δισεκατομμύρια σε παγκόσμια κλίμακα. «Η δουλειά μας με την τεχνητή νοημοσύνη οδηγεί σε καλά αποτελέσματα στις εφαρμογές και στην επιχείρησή μας», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Meta και ιδρυτής του Facebook, Μαρκ Ζούκερμπεργκ. «Γινόμαστε επίσης πιο αποτελεσματικοί, ώστε να μπορούμε να κατασκευάζουμε καλύτερα προϊόντα πιο γρήγορα και να βρισκόμαστε σε ισχυρότερη θέση για να υλοποιήσουμε το μακροπρόθεσμο όραμά μας».

Οι μηνιαίοι χρήστες του Facebook πλησίασαν τα 3 δισεκατομμύρια σε παγκόσμια κλίμακα.

Ειδικότερα, η πλατφόρμα της Meta ανακοίνωσε κέρδη 5,71 δισ. δολαρίων, ή 2,20 δολάρια ανά μετοχή, για την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου. Ήταν δε μειωμένα κατά 19% από τα 7,47 δισ. δολάρια ή τα 2,72 δολάρια ανά μετοχή, ένα χρόνο νωρίτερα. Τα έσοδα αυξήθηκαν 3%, στα 28,65 δισ. δολάρια από 27,91 δισ. δολάρια. Οι αναλυτές, κατά μέσο όρο, ανέμεναν κέρδη 2,02 δολαρίων ανά μετοχή με έσοδα 27,67 δισ. δολαρίων. Εν τω μεταξύ, πέραν τούτου υπάρχει ο κίνδυνος να της επιβληθούν πρόστιμα και απαγόρευση χρήσης μη ασφαλών συμβατικών ρητρών για τη στήριξη των διατλαντικών διαβιβάσεων δεδομένων, διότι κλιμακώνεται νομική διαμάχη, η οποία στο πρόσφατο παρελθόν είχε υποχρεώσει τον κολοσσό των κοινωνικών δικτύων να απειλήσει πως πρόκειται να αποσυρθεί πλήρως από την Ευρωπαϊκή Ενωση. Στη δεδομένη συγκυρία, η Ιρλανδική Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων, ο κύριος φορέας παρακολούθησης της προάσπισης της ιδιωτικότητας στην Ε.Ε. και υπεύθυνος για το Facebook της Meta, θα ανακοινώσει την απόφαση τον επόμενο μήνα, ανέφερε η εταιρεία. Η ιρλανδική απόφαση θα εκδοθεί εν μέσω νομικού κενού για χιλιάδες εταιρείες από το 2020 και εντεύθεν, όταν το ανώτατο δικαστήριο της Ε.Ε. ακύρωσε σύμφωνο Ε.Ε. - ΗΠΑ για τέτοιες ροές δεδομένων λόγω φόβων για κατασκοπεία των δεδομένων των χρηστών της Ε.Ε.

Κάτω από τις προσδοκίες οι επιδόσεις του ομίλου ειδών πολυτελείας Kering

Δεν αποδείχθηκαν τόσο εντυπωσιακές οι πωλήσεις του ομίλου ειδών πολυτελείας και υψηλής ραπτικής Kering όσο εκείνες των ανταγωνιστικών οίκων του LVMH και της Hermès το πρώτο τρίμηνο, όπως αναφέρει σχετικά σε δημοσίευμά της η βρετανική εφημερίδα Financial Times, παρατηρώντας ότι η επίδοση επηρεάστηκε από τον βραχίονα χονδρικής πώλησης και την αγορά της Βόρειας Αμερικής. Τα έσοδα του Kering, ο οποίος έχει έδρα στο Παρίσι και κατέχει μεταξύ πολλών άλλων εμπορικών σημάτων και εκείνα των Gucci και Saint Laurent, αυξήθηκαν κατά 1%, στα 5,1 δισ. ευρώ σε συγκρίσιμη ετήσια βάση τους πρώτους τρεις μήνες του 2023, πολύ πίσω από το 23% της Hermès και το 18% του LVMH. Ωστόσο, συγκρινόμενα με τα αποτελέσματα στα τέλη του 2022 είναι σαφώς ευνοϊκά. Τα έσοδα του Kering το τέταρτο τρίμηνο, συγκεκριμένα, μειώθηκαν κατά 7%, λόγω των εγκλεισμών της πολιτικής μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, που είχε επιβληθεί στην Κίνα. Συν τοις άλλοις, δυσμενώς επηρέασε τις πωλήσεις και μια ατυχής και προκλητική διαφημιστική εκστρατεία για το εμπορικό σήμα Balenciaga, μέρος του ομίλου. Η αποτυχία έπληξε τις πωλήσεις στην Ευρώπη και στη Βόρεια Αμερική.

Οι πωλήσεις του οίκου Gucci, μεγαλύτερου εμπορικού σήματος του ομίλου, που αντιπροσωπεύει το ήμισυ του συνόλου των εσόδων του, ήταν γενικά αμετάβλητες.

Τα έσοδα του ομίλου, που κατέχει, μεταξύ άλλων, τα σήματα Gucci και Saint Laurent, αυξήθηκαν κατά 1%, στα 5,1 δισ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο.

Αξίζει να επισημανθεί πως, ενώ οι πωλήσεις στα καταστήματα της Kering αυξήθηκαν κατά 4% στις αρχές του 2023, η χονδρική διανομή, την οποία η εταιρεία προσπαθεί να μειώσει, παρέσυρε τον όμιλο προς τα κάτω. Οι πωλήσεις στον οίκο υψηλής ραπτικής Gucci, το μεγαλύτερο εμπορικό σήμα του ομίλου, που αντιπροσωπεύει το ήμισυ του συνόλου των εσόδων του, ήταν γενικά αμετάβλητες στην αρχή του έτους, ενώ αυτές στον οίκο Saint Laurent αυξήθηκαν κατά 8%. Ειδικότερα, ο οίκος μόδας Gucci βρίσκεται εν μέσω μιας στροφής μετά την ξαφνική αποχώρηση του σχεδιαστή του, Αλεσάντρο Μικέλε, στα τέλη του 2022. Ο νέος δημιουργικός διευθυντής, Σαμπάτο ντε Σάρνο, δε, αναμένεται να παρουσιάσει την πρώτη του συλλογή τον Σεπτέμβριο, καθώς ο οίκος επιδιώκει να δώσει νέα εστίαση στον σχεδιασμό του και να τονώσει τη διαχρονική γραμμή των ρούχων του. «Η απόδοση του Kering κατά το πρώτο τρίμηνο παρέμεινε μεικτή, όπως περιμέναμε.

Κι ενώ ασχολούμαστε με το να αναζωογονήσουμε το δέλεαρ των εμπορικών σημάτων μας και να βελτιώσουμε το προφίλ τους στις βασικές αγορές μας, μας ενθαρρύνει η σταδιακή βελτίωση των δραστηριοτήτων από μήνα σε μήνα στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου», δήλωσε, τέλος, ο επικεφαλής του Kering, Φρανσουά-Ανρί Πινό, αντίπαλον δέος του Μπερνάρ Αρνό, ιδιοκτήτη του LVMH.

Ρεκόρ 10ετίας για τα τριμηνιαία κέρδη της Deutsche Bank

Επιταχύνει το πρόγραμμα περικοπών, ανακοίνωσε 800 απολύσεις στελεχών

Τα υψηλότερα κέρδη 10ετίας εμφάνισε ο κολοσσός της γερμανικής τράπεζας Deutsche Bank, με την αρωγή των υψηλότερων επιτοκίων και των εισροών από τον βραχίονα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, παρά τις αντίξοες συνθήκες στην καρδιά της χρηματοπιστωτικής κρίσης τον Μάρτιο. Οπως ανακοίνωσε ο μεγαλύτερος τραπεζικός όμιλος της Γερμανίας, τα προ φόρων κέρδη του ενισχύθηκαν 12% στο 1,9 δισ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο, εν συγκρίσει με τις προβλέψεις των αναλυτών για 1,7 δισ. ευρώ. Ο γενικός οικονομικός διευθυντής Τζέιμς φον Μόλτκε είπε ότι η Deutsche Bank έχει αποδείξει την αντοχή και την ισχύ της κατά το πρώτο τρίμηνο, σύμφωνα με δημοσίευμα της Financial Times. Ωστόσο, αν και παρατηρήθηκε αυτή η ευνοϊκή εξέλιξη με την κερδοφορία, η τράπεζα δήλωσε πως επιταχύνει το πρόγραμμα περικοπής δαπανών και αναθεώρησε προς τα πάνω τον στόχο εξοικονόμησης κατά 25% στα 2,5 δισ. ευρώ. Υπό το πρίσμα αυτό θα υπάρξουν περικοπές 800 θέσεων εργασίας. Αξίζει να επισημανθεί ότι τα κέρδη στην εταιρική τραπεζική την πρώτη τριμηνία παρουσίασαν αύξηση της τάξεως του 35% και υπεραντιστάθμισαν την πτώση του 19% στην επενδυτική τραπεζική. Η μείωση του αριθμού των εξαγορών και συγχωνεύσεων προκάλεσε την πτώση. Αξίζει να αναφερθεί πως ειδικά τα έσοδα από τις συναλλαγές σταθερού εισοδήματος μειώθηκαν κατά 17%, μια από τις χειρότερες επιδόσεις μεταξύ των επενδυτικών τραπεζών που έχουν δημοσιεύσει οικονομικά αποτελέσματα μέχρι στιγμής.

Τα προ φόρων κέρδη ενισχύθηκαν 12%, στο 1,9 δισ. ευρώ, εν συγκρίσει με τις προβλέψεις των αναλυτών για 1,7 δισ. ευρώ.

Οι περικοπές θέσεων εργασίας που ανακοινώθηκαν αναμένεται να βοηθήσουν την τράπεζα να εξοικονομήσει επιπλέον 500 εκατ. ευρώ ετησίως έως το 2025.

Η Deutsche Bank σχεδιάζει να απομακρύνει από την εργασία τους περίπου 800 ανώτερα στελέχη, που δεν διεκπεραιώνουν επαφές με πελάτες, διότι ο διευθύνων σύμβουλός της Κρίστιαν Τσέβινγκ εντείνει την εκστρατεία του για ελάττωση κόστους. Αλλωστε, επιβραδύνονται οι εμπορικές δραστηριότητες της τράπεζας, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό αιμοδότησαν την ανάπτυξή της, όπως αναφέρει σε δημοσίευμά του το Bloomberg. Οι περικοπές θέσεων εργασίας, που ανακοινώθηκαν την Πέμπτη, αναμένεται να βοηθήσουν την εταιρεία να εξοικονομήσει επιπλέον 500 εκατ. ευρώ (553 εκατομμύρια δολάρια) ετησίως έως το 2025, ανεβάζοντας τον μεσοπρόθεσμο στόχο της στα 2,5 δισ. ευρώ. Η τράπεζα ανέφερε ότι θα καταγράψει περίπου 500 εκατ. ευρώ σε σχετικές επιβαρύνσεις φέτος για έξοδα, όπως οι περικοπές θέσεων εργασίας.

Στον βραχίονα της λιανικής τραπεζικής τα κέρδη ενισχύθηκαν κατά 10%, ενώ αθροιστικά τα έσοδα του ομίλου το πρώτο τρίμηνο αυξήθηκαν κατά 5%, στα 7,7 δισ. ευρώ και οι δαπάνες κατά 1%. Λίγες ώρες νωρίτερα είχε ανακοινωθεί ευρύς ανασχηματισμός, στο πλαίσιο του οποίου αποχωρεί η υπεύθυνη των δραστηριοτήτων της Deutsche Bank στις Ηνωμένες Πολιτείες, Κριστιάνα Ρίλεϊ. Η τελευταία μετακινείται στην ισπανική τράπεζα Santander, σύμφωνα με καλά ενημερωμένες πηγές.

Επιπλέον, ο διοικητικός προϊστάμενος Στέφαν Σάιμον αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες της Ρίλεϊ και ο Κλαούντιο ντε Σάνκτις, διευθυντής του βραχίονα διαχείρισης πλούτου, διαδέχεται τον Καρλ φον Ρορ, που αποχωρεί τον Οκτώβριο με τη λήξη του συμβολαίου του.

BLOOMBERG, F.T.

Ισχυρό κίνητρο η τετραήμερη εργασία

Ιδιαίτερα δημοφιλής φαίνεται να είναι η τετραήμερη εβδομάδα εργασίας, σε τέτοιο βαθμό μάλιστα που πολλοί είναι εκείνοι που δηλώνουν ιδιαιτέρως πρόθυμοι να εγκαταλείψουν τη δουλειά τους για να έχουν μία παραπάνω ημέρα ελεύθερη. Τα σχετικά στοιχεία αναφέρονται σε δημοσίευμα του moneyreview.gr και του αμερικανικού ενημερωτικού δικτύου CNBC. Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο και αφορούσε τη συμμετοχή 868 εργαζομένων, εξ αυτών το 61% δηλώνει ότι προτιμά να έχει μια τετραήμερη εβδομάδα εργασίας από την παραδοσιακή πενθήμερη. Το δε 33% παρατηρεί ότι θα εγκατέλειπε τη δουλειά του για να βρει απασχόληση σε εταιρεία με τέσσερις εργάσιμες ημέρες.

Ενας στους τρεις εργαζομένους θα εγκατέλειπε την εργασία του για να εργαστεί σε άλλη επιχείρηση τέσσερις ημέρες την εβδομάδα.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως τη στιγμή που μεγάλες εταιρείες στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας και των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών προβαίνουν σε μαζικές απολύσεις, πολλοί εργαζόμενοι εξακολουθούν να θεωρούν αναγκαία τη μεγαλύτερη ευελιξία στο πλαίσιο της απασχόλησής τους. Οι μισοί από τους ερωτηθέντες λένε ότι θα ήταν πιο παραγωγικοί με μια συντομευμένη εβδομάδα εργασίας και το 10% θα δεχόταν να μειωθεί ο μισθός του για να εξασφαλίσει ένα τέτοιο ευνοϊκό πλαίσιο. Για δεκαετίες ολόκληρες μια τετραήμερη εβδομάδα εργασίας θεωρούνταν σχεδόν ισοδύναμη με ένα σενάριο επιστημονικής φαντασίας.

Η δομή μιας συντομευμένης εβδομάδας εργασίας μπορεί να ποικίλλει, με ορισμένες εταιρείες να επιλέγουν τέσσερις ημέρες με δεκάωρες βάρδιες και άλλες να περιορίζονται σε μια εβδομάδα εργασίας 32 ωρών.

Ωστόσο, πληθαίνουν σε παγκόσμια κλίμακα τα σχετικά πειράματα, τα οποία δείχνουν πως οι εταιρείες που το δοκιμάζουν μένουν ευχαριστημένες από τα αποτελέσματα, αλλά και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Μια εξάμηνη δοκιμή που διεξήχθη από τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό 4 Day Week Global, που θεωρείται το μεγαλύτερο πείραμα τετραήμερης εβδομάδας στον κόσμο, έδειξε ότι οι εργαζόμενοι ήταν λιγότερο εξαντλημένοι, πιο αφοσιωμένοι στο έργο τους, καθώς και πιο χαρούμενοι από την καθημερινή τους εργασία, την προσωπική τους ζωή, τα οικονομικά και τις σχέσεις τους. Οι επιχειρήσεις μέτρησαν επίσης τα οφέλη, όπως η υψηλότερη παραγωγικότητα και η ικανοποίηση, που μεταφράστηκε σε υψηλότερα έσοδα και λιγότερες αλλαγές στο προσωπικό.

Η δομή μιας συντομευμένης εβδομάδας εργασίας μπορεί να ποικίλλει, με ορισμένες εταιρείες να επιλέγουν τέσσερις ημέρες με δεκάωρες βάρδιες και άλλες να περιορίζονται σε μια εβδομάδα εργασίας 32 ωρών. Το 56% των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφερε ότι θα ήταν πρόθυμο να κάνει μεγαλύτερες βάρδιες για να έχει τρεις ημέρες κενές κάθε εβδομάδα. Μάλιστα, περισσότερο από το ένα τρίτο των εργαζομένων παραδέχεται ότι, ούτως ή άλλως, δεν είναι εξίσου παραγωγικό και τις πέντε ημέρες της εβδομάδας. Περίπου το 15% λέει ότι έχει συμμετάσχει στις λεγόμενες «Bare Minimum Mondays», κάνοντας ελάχιστη δουλειά τις Δευτέρες, ενώ είναι παραγωγικότερο την υπόλοιπη εβδομάδα. Παράλληλα, το 22% των εργαζομένων λέει ότι είναι συγκεντρωμένο στην αρχή της εβδομάδας του, αλλά μπορεί να είναι λιγότερο παραγωγικό την Παρασκευή. Ωστόσο το 53% διαπιστώνει ότι είναι παραγωγικό και τις πέντε ημέρες της εβδομάδας. Τέλος, συνολικά τα τέσσερα στα δέκα άτομα που συμμετείχαν στην έρευνα επισημαίνουν πως προτιμούν να τηρούν μια παραδοσιακή πενθήμερη εβδομάδα.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η πολυπλοκότητα των τραπεζικών ομίλων

Του **ΡΟΥΠΑΚ ΓΚΟΟΥΖ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Οι μετοχές των τραπεζικών ομίλων μετά τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 υποτίθεται πως θα ήταν ανιαρές και δεν θα παρουσίαζαν ενδιαφέρον: περισσότερα κεφάλαια, περισσότερη συμμόρφωση, λιγότερος κίνδυνος έκρηξης συναλλαγών. Η ιδέα ήταν ότι οι μέτοχοι θα αποδέχονταν χαμηλότερες αποδόσεις ιδίων κεφαλαίων με αντάλλαγμα ένα σταθερότερο και περισσότερο προβλέψιμο επιχειρηματικό μοντέλο. Εντούτοις, αυτό το ιδεατό κατασκεύασμα υπονομεύθηκε από τις πρόσφατες εξελίξεις. Ενα από τα συμπεράσματα που εξήχθησαν έχει να κάνει με το ότι είναι επικίνδυνο να αγοράζεις μετοχές σε μεγάλους, πολύπλοκους τραπεζικούς ομίλους, ακόμη κι αν με μια πρώτη ανάγνωση δείχνουν πως είναι φθηνές. Είναι πολύ πιο δύσκολο να συνειδητοποιήσει κανείς πώς λειτουργούν οι τράπεζες εν συγκρίσει με τους περισσότερους άλλους τύπους εταιρειών. Πρώτον, η αξία τους βρίσκεται σε έναν ισολογισμό υψηλής μόχλευσης. Επομένως, η εστίαση στα ετήσια έσοδα, στο κόστος και στα κέρδη κινδυνεύει να χάσει την ουσία. Τα φαινομενικά σκοτεινά παράγωγα, οι μη ρευστοποιημένοι τίτλοι ή τα τιτλοποιημένα δάνεια μπορούν να προκαλέσουν μεγάλες απώλειες. Προτού η Credit Suisse αποκαλύψει ένα πλήγμα 5,5 δισ. δολαρίων από την κατάρρευση των επενδυτικών κεφαλαίων της Archegos Capital Management, λίγοι επενδυτές είχαν πιθανώς ακούσει για τον πελάτη της αυτόν ή είχαν ασχοληθεί με αυτήν τη δραστηριότητά, η οποία για αρκετό καιρό ήταν και η βασική της στο πεδίο του χρηματιστηρίου. Είναι αλήθεια ότι τα κέρδη των τραπεζών επηρεάζουν πολλές φορές την αντίστοιχη τιμή της μετοχής. Απλώς δείτε το χάσμα στην αποτίμηση του τίτλου μεταξύ της Morgan Stanley με τις υψηλές αποδόσεις και της Goldman Sachs. Ωστόσο, αυτό που έχει εξίσου σημασία για τους μετόχους είναι ο κίνδυνος μιας σχεδόν ή ολικής διάλυσης, όπως αποδεικνύεται στην περίπτωση της Silicon Valley Bank και της Credit Suisse. Γι' αυτό ο διευθύνων σύμβουλος της JPMorgan, Τζέιμι Ντάιμον, αρέσκεται να μιλάει για τον «ισολογισμό-φρούριο». Η διαχείριση κινδύνου, όχι τα τριμηνιαία κέρδη, είναι αυτό που πραγματικά έχει σημασία.

Εκεί εντοπίζεται η δεύτερη δυσκολία: η αδιαφάνεια. Οι τράπεζες δημοσιεύουν τεράστιο όγκο χρηματοοικονομικών πληροφοριών, ιδιαίτερα μετά τις κατασταλτικές ρυθμίσεις εξ αφορμής της κρίσης του 2008. Παρά ταύτα, τα πιο σημαντικά στοιχεία συχνά κρύβονται. Κανένας επενδυτής δεν μπορούσε να γνωρίζει ότι η Credit Suisse επέτρεψε στην Archegos να χρηματοδοτήσει τις συναλλαγές της με ανεπαρκή εξασφάλιση σε μετρητά. Ομολογουμένως, ορισμένοι χρηματοπιστωτικοί όμιλοι είναι πιο πρόθυμοι από άλλους να αγνοήσουν την πεπατημένη. Ενδεχομένως το επενδυτικό κοινό θα μπορούσε στις αποτιμήσεις του να συνεκτιμήσει αυτό το στοιχείο. Αλλά τα πράγματα αλλάζουν. Η γερμανική Deutsche Bank, για παράδειγμα, φαινόταν να υποπίπτει πολύ εύκολα σε σφάλματα και να πέφτει σε παγίδες, έως ότου αίφνης έπαψε να το κάνει. Είναι επίσης αξιοσημείωτο ότι ακόμη και οι ρυθμιστικές αρχές, που έχουν πολύ καλύτερες πληροφορίες και πρόσβαση στη διαχείριση καταστάσεων, συχνά φαίνεται πως υστερούν. Απλώς κοιτάξτε τη FINMA, θεματοφύλακα του κλάδου στην Ελβετία, η οποία υπογράμμισε την υποτιθέμενη ισχυρή οικονομική θέση της Credit Suisse λίγες μέρες πριν η ίδια διαγράψει δικούς της τίτλους και συνδράμει στη σύμπηξη της συμφωνίας να διασωθεί από την UBS.

Οι ίδιες οι εποπτικές αρχές αποτελούν μια άλλη πηγή αβεβαιότητας. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν μοναδική σημασία για την υπόλοιπη οικονομία, ενώ είναι και πολιτικά τοξικά, γεγονός το οποίο καθιστά συχνό φαινόμενο τις απρόβλεπτες κινήσεις σε επίπεδο ρυθμιστικής πολιτικής. Ο ύπατος εποπτης των τραπεζών της Ευρώπης, Αντρέα Ενρία, απαγόρευσε τα μερίσματα και τις επαναγορές μετοχών κατά τη διάρκεια της πανδημίας, παρόλο που τα επίπεδα κεφαλαίου των τραπεζών δεν είχαν μειωθεί στα επίπεδα στα οποία θα ενεργοποιούνταν κανονικά τέτοια μέτρα.

Χιλιάδες κενά γραφεία στις ΗΠΑ μετατρέπονται σε κατοικίες

Νέα προγράμματα από τις αρχές πολλών πόλεων για προσιτή στέγη

Στον 31ο όροφο ενός κτιρίου γραφείων στο κέντρο του Μανχάταν, εργάτες κατασκευαστικών εταιρειών μετατρέπουν τα άλλοτε γραφεία σε κατοικίες και προσθέτουν και ορισμένες περαιτέρω ανέσεις όπως ένα γραφείο κέτερινγκ, έναν κοινό χώρο υποδοχής, εξοπλισμό πυρόσβεσης και ένα είδος μπάρμπεκιου που λειτουργεί με φυσικό αέριο. Το κτίριο είναι κενό από το 2021 και μετατρέπεται τώρα σε 588 διαμερίσματα που μπορούν να στεγάσουν 1.000 ανθρώπους. Μιλώντας στο Associated Press, ο Τζο Τσιλέλι, γενικός διευθυντής της μεσιτικής Vanbarton Group, τονίζει πως «παίρνουμε ένα κενό κτίριο και δίνουμε ζωή όχι μόνον σε αυτό αλλά και σε όλη τη γειτονιά». Δεν πρόκειται για μεμονωμένη περίπτωση. Στη Νέα Υόρκη, όπου το ποσοστό των κενών γραφείων ανέρχεται στο 15,5% του συνόλου, ο δήμαρχος Ερικ Ανταμς ανακοίνωσε τον Ιανουάριο σχέδιο για τη δημιουργία 500.000 νέων κατοικιών του είδους. Και τα ποσοστά των κενών γραφείων αυξάνονται καθώς, σύμφωνα με τη μεσιτική CBRE, στο Σαν Φρανσίσκο φτάνουν στο 29,4%, στο Χιούστον στο 23,6%, στη Φιλαδέλφεια στο 21,7% και στην Ουάσιγκτον στο 20,3%.

Ετσι, σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ κτιριακές εγκαταστάσεις γραφείων μετατρέπονται σε διαμερίσματα όχι μόνο για να προσφέρουν προσιτή στέγη αλλά και για να τονώσουν την τοπική οικονομία των κεντρικών περιοχών που άλλοτε ζούσαν από τα γραφεία, τις επιχειρήσεις και το προσωπικό τους και τώρα μαραζώνουν. Η πανδημία, τα lockdowns και η τηλεργασία έχουν νεκρώσει αυτές τις περιοχές που ενδεχομένως δεν θα ανακάμψουν ποτέ πλήρως. Με αυτόν τον σκοπό οι Αρχές πολλών πόλεων της υπερδύναμης προσφέρουν σημαντικές φοροαπαλλαγές σε εργολαβικές εταιρείες για να ενθαρρύνουν τα έργα μετατροπής των γραφείων σε διαμερίσματα υπό τον όρο ότι ένα ποσοστό από αυτά τα διαμερίσματα θα πωλείται ή θα ενοικιάζεται σε προσιτές τιμές, κάτω από τις τιμές της αγοράς.Τον Ιανουάριο το Πίτσμπουργκ εγκαινίασε διαδικασία υποβολής προσφορών για την κατασκευή προσιτών κατοικιών μέσω της «μετατροπής παλιών και ανεκμετάλλευτων χώρων γραφείων». Η Βοστώνη, επίσης, ανακοίνωσε αντίστοιχο σχέδιο τον Οκτώβριο, με στόχο να αναθερμάνει την οικονομική ζωή του κέντρου της πόλης μέσω της μετατροπής γραφείων σε κατοικίες. Και μέσα στον Απρίλιο το Σιάτλ προκήρυξε διαγωνισμό μεταξύ ιδιοκτητών ακινήτων και εταιρειών σχεδιασμού για την παρουσίαση προτάσεων μετατροπής γραφείων σε κατοικίες.

Στόχος, να τονώσουν και την τοπική οικονομία κεντρικών περιοχών που άλλοτε ζούσαν από τις επιχειρήσεις και τώρα μαραζώνουν.

Η δήμαρχος της Ουάσιγκτον, Μιούριελ Ελίζαμπεθ Μπάουζερ, έχει αναγάγει τις μετατροπές γραφείων σε ακρογωνιαίο λίθο του σχεδίου της για αναθέρμανση της ζωής και της οικονομικής δραστηριότητας στο κέντρο της πόλης. Το σχέδιό της που ανακοινώθηκε στις αρχές του έτους, έχει στόχο να προσελκύσει 15.000 νέους κατοίκους στο κέντρο της πόλης, όπου τώρα ζουν 25.000 άνθρωποι. Ολος αυτός ο πυρετός της μετατροπής των γραφείων σε κατοικίες δέχεται, πάντως, και σφοδρές επικρίσεις. Οργανώσεις που ζητούν προσιτή στέγη εκφράζουν φόβους πως το σχέδιο θα εκτροχιαστεί από τον αρχικό του στόχο και θα εγκαταλειφθεί ο στόχος της φτηνής στέγης. Ακόμη, όμως, και οι υποστηρικτές του μοντέλου της μετατροπής επισημαίνουν πως οι φοροαπαλλαγές σε πλούσιους εργολάβους δεν είναι το καλύτερο μέσο για να επιτευχθεί ο στόχος.

Και καθώς αρκετοί εργοδότες αρχίζουν να στρέφονται στο υβριδικό μοντέλο εργασίας, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον θα θελήσουν οι άνθρωποι να εγκατασταθούν σε κεντρικές περιοχές των πόλεων εάν δεν χρειάζεται να βρίσκονται εκεί κάθε μέρα.

Οπως τόνισε σε πρόσφατο συνέδριο δημάρχων στην Ουάσιγκτον ο δήμαρχος του Πίτσμπουργκ, Εντ Γκέινι, «πρέπει να μετατραπεί το κέντρο σε πραγματική γειτονιά, σε τόπο στον οποίο μπορεί κανείς να ζει, να διασκεδάζει και να δραστηριοποιείται». Υπήρξαν άνθρωποι που αποφάσισαν να εγκατασταθούν στο κέντρο της πόλης πριν από την πανδημία καθώς το δέλεαρ τότε ήταν πώς θα μπορούσαν να πηγαίνουν στη δουλειά τους με τα πόδια και γρήγορα. Ακολούθησε η πανδημία και το κέντρο μετατράπηκε σε σελληνιακό τοπίο. Ακόμη και πριν από τα lockdowns, όμως, πολλοί άνθρωποι αυτής της κατηγορίας βρέθηκαν ενώπιον δυσάρεστων εκπλήξεων όταν διαπίστωσαν πως δεν υπήρχαν στην περιοχή ορισμένες από τις συνήθεις ανέσεις που βρίσκει κανείς σε μια γειτονιά κατοικιών: σούπερ μάρκετ τροφίμων ή μαγαζιά με είδη για κατοικίδια. Οπως τονίζει ο Τσακ ντ' Απρίξ, στέλεχος της συμβουλευτικής εργολαβικών εταιρειών Downtown Economics, παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες το εγχείρημα της προσέλκυσης κατοίκων σε περιοχές πρώην γραφείων και επιχειρήσεων. Το είδος καταστημάτων, παροχών και εταιρειών που χρειάζονται οι κάτοικοι διαφέρει από εκείνο των υπαλλήλων εταιρείας που περνούν λίγες ώρες της ημέρας στην περιοχή.

Στη Νέα Υόρκη, όπου το ποσοστό των κενών γραφείων ανέρχεται στο 15,5% του συνόλου, ο δήμαρχος Ερικ Ανταμς ανακοίνωσε τον Ιανουάριο σχέδιο για τη δημιουργία 500.000 νέων κατοικιών. Αντίστοιχα προγράμματα έχουν ανακοινώσει, μεταξύ άλλων, το Πίτσμπουργκ, η Βοστώνη και η Ουάσιγκτον.

GoGordian REAL ESTATE

Go industrial
ακίνητα επιχειρηματικής επέκτασης!

Αποθήκη στο Στρόβολο, Λευκωσία

- Μισθωμένη βιομηχανική αποθήκη.
- Προνομιακή θέση στην Κυβερνητική Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου.
- Εξαιρετική πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού.
- Αποτελείται από ισόγειο και μεσοπάτωμα με συνολικό εμβαδόν 1,462 τ.μ..
- Το κτήριο περιλαμβάνει εγκαταστάσεις παραγωγής και αποθήκευσης.
- Ιδανικό για χρήση ως εκθεσιακός χώρος, κέντρο διανομής, αποθήκευσης και παραγωγής.

Ref: 8835

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

€570.000 + Φ.Π.Α

Ανοιγμα λογαριασμού απευθείας στην ΕΚΤ

Το σχέδιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για το ψηφιακό ευρώ, τι προσφέρει στους καταθέτες και πώς θα εφαρμοσθεί

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η ιδέα τού να έχει κάποιος έναν καταθετικό λογαριασμό απευθείας στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, που θα είναι προστατευμένος από πιθανές αστοχίες στο τραπεζικό σύστημα και άρα δεν θα απειλείται με ενδεχόμενο «κούρεμα», δεν αποτελεί ένα θεωρητικό σενάριο. Ο νέος οδικός χάρτης για το ψηφιακό ευρώ, που θα απαντά σε αυτή την απειλή, ανακοινώθηκε την περασμένη εβδομάδα από την ΕΚΤ, φέρνοντας ένα βήμα πιο κοντά αυτή την προοπτική, και το επόμενο ραντεβού έχει οριστεί για τον Οκτώβριο, στη συνεδρίαση των διοικητών των κεντρικών τραπεζών, που θα λάβουν τις τελικές αποφάσεις για τον χρόνο υλοποίησης του ψηφιακού ευρώ (digital euro).

Το ψηφιακό ευρώ δεν θα διαφέρει σε τίποτα από έναν κοινό λογαριασμό που ένα φυσικό πρόσωπο ή μια επιχείρηση τηρεί σε μια εμπορική τράπεζα. Στην πράξη θα αποτελεί ένα μέσο συναλλαγών για μεταφορές χρημάτων ή πληρωμές αγορών, όπως συμβαίνει σήμερα με το απλό νόμισμα. Ετσι, κάποιος θα μπορεί να κάνει μια αγορά σε ένα εμπορικό κατάστημα χρησιμοποιώντας, αντί του λογαριασμού του στην τράπεζα ή της κάρτας του, τον λογαριασμό του στην ΕΚΤ. Η διαφορά θα είναι ότι τα χρήματα που θα είναι τοποθετημένα στην ΕΚΤ δεν θα υπόκεινται στην απειλή του «κουρέματος», καθώς θα περιβάλλονται από την αυξημένη προστασία της Κεντρικής Τράπεζας.

Σε όλη την Ευρώπη

Στην αρχική του έκδοση το ψηφιακό ευρώ θα αφορά κατοίκους, εμπόρους και κυβερνήσεις της Ζώνης του Ευρώ, με προοπτική να επεκταθεί και σε χώρες του ευρύτερου ευρωπαϊκού χώρου. Στην έκθεση προόδου που δημοσιεύθηκε την προηγούμενη εβδομάδα, η ΕΚΤ εξειδικεύει τον τρόπο που το νόμισμα θα μπει στη ζωή μας και, όπως αναφέρει, «οι τελικοί χρήστες θα μπορούν να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν το ψηφιακό ευρώ είτε μέσα από τις υφιστάμενες διαδικτυακές εφαρμογές για τραπεζικές συναλλαγές και πληρωμές, δηλαδή το internet ή mobile banking που τηρούν στις εμπορικές τράπεζες, είτε μέσω μιας ψηφιακής εφαρμογής ευρώ που θα παρέχεται από το Ευρωσύστημα». Ουσιαστικά οι υπηρεσίες ενσωμάτωσης για το ψηφιακό ευρώ, όπως αναφέρεται στην έκθεση, «δεν θα αποκλίνουν από τις καθιερωμένες διαδικασίες για το άνοιγμα ενός κοινού λογαριασμού σε μια εμπορική τράπεζα ή σε ένα ίδρυμα πληρωμών». Αντιστοίχως η πρόσβαση θα γίνεται μέσω του κινητού και μιας εφαρμογής που θα είναι είτε ένα νέο app της ΕΚΤ είτε το app της εμπορικής τράπεζας με την οποία συνεργάζεται ένα φυσικό πρόσωπο ή μια επιχείρηση. Τα χρήματα θα είναι όμως κατατεθειμένα απευθείας στην Κεντρική Τράπεζα και θα είναι εξ ολοκλήρου εγγυημένα από το Ευρωσύστημα. Οπως επισήμανε η υποδιοικήτρια της ΤτΕ, Χριστίνα Παπακωνσταντίνου, μιλώντας στο συνέδριο Payments 360, «στην περίπτωση υιοθέτησης ενός ψηφιακού ευρώ από το Ευρωσύστημα, αυτό θα αποτελέσει ένα μέσο πληρωμής που θα ενσωματώνει τα χαρακτηριστικά της άμεσης συναλλαγής, ενώ ταυτόχρονα θα διατηρεί και τις ιδιότητες του χρήματος κεντρικής τράπεζας, όπως η προσβασιμότητα, η ασφάλεια και η χρηστικότητα».

Το ποσό και οι όροι για μια κατάθεση στην ΕΚΤ δεν έχουν οριστικοποιηθεί. Πιλοτικά προτείνεται να ξεκινήσει με 3.000 ευρώ.

Ασφάλεια

Για χώρες όπως η Ελλάδα που έχει ζήσει την εμπειρία των capital controls αλλά και την απειλή του «κουρέματος» των καταθέσεων τα χρόνια της μεγάλης οικονομικής κρίσης –οι μνήμες επανήλθαν εν μέσω προεκλογικής εκστρατείας–, η προοπτική ενός ψηφιακού νομίσματος εγγυημένου από την Κεντρική Τράπεζα στοχεύει στην αποτροπή αυτής της απειλής. Ετσι, η ανάγκη να επιδιώκεις να αποσύρεις χρήματά σου από τις τράπεζες ή να κρατάς τα χρήματα στο στρώμα θα εκλείψει ακόμη και κάτω από ακραίες συνθήκες, όπως θα μπορούσε να είναι μια νέα χρηματοοικονομική κρίση, όπως αυτή που συνέβη πρόσφατα με την κατάρρευση των αμερικανικών τραπεζών.

Το ποσό αλλά και οι όροι βάσει των οποίων κάποιος θα διατηρεί μια κατάθεση στην ΕΚΤ δεν έχουν οριστικοποιηθεί και η πρότασή της για πιλοτική έναρξη με 3.000 ευρώ παραμένει σε μια προσπάθεια να αποτραπεί η αποθησαύριση και η απόσυρση καταθέσεων από τις εμπορικές τράπεζες.

Το ψηφιακό ευρώ δεν θα διαφέρει σε τίποτα από έναν κοινό λογαριασμό που ένα φυσικό πρόσωπο ή μια επιχείρηση τηρεί σε μια εμπορική τράπεζα. Στην πράξη θα αποτελεί ένα μέσο συναλλαγών για μεταφορές χρημάτων ή πληρωμές αγορών, όπως συμβαίνει σήμερα με το απλό νόμισμα.

Ζητούμενο είναι αν τα χρήματα αυτά θα εκτοκίζονται και με βάση ποιο επιτόκιο, παράμετρος που δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί. Αυτό που έχει διασφαλιστεί είναι πάντως ότι το ψηφιακό ευρώ θα αποτελέσει ένα είδος «δημόσιου αγαθού» και το Ευρωσύστημα θα αναλάβει το κόστος της υποδομής έτσι ώστε το ψηφιακό νόμισμα να γίνεται αποδεκτό τόσο στα φυσικά τερματικά των εμπόρων σε όλη την Ευρώπη όσο και στα ηλεκτρονικά καταστήματα για αγορές μέσω Διαδικτύου.

Απάντηση στις big tech

Η σκοπιμότητα για τη δημιουργία του digital euro δεν εξαντλείται στην ανάγκη προστασίας των καταθέσεων των Ευρωπαίων πολιτών. Ενέχει και γεωπολιτικά χαρακτηριστικά, καθώς επιχειρεί να λειτουργήσει ως ανάχωμα στην προοπτική διείσδυσης των big tech εταιρειών, όπως η Google και η Apple, ή στην επικράτηση των διεθνών συστημάτων πληρωμών, όπως η Visa και η MasterCard, στον ευρωπαϊκό χώρο πληρωμών. «Καμπανάκι» για τις επερχόμενες προκλήσεις στον χώρο των πληρωμών υπήρξε πριν από λίγες μέρες το λανσάρισμα από την Apple ενός νέου καταθετικού λογαριασμού με επιτόκιο 4,15%, που είναι δέκα φορές πάνω από το μέσο επίπεδο των επιτοκίων στις ΗΠΑ, ενώ ήδη η Viber μέσω της υπηρεσίας Viber Pay λανσάρει στη χώρα μας υπηρεσίες άμεσων πληρωμών.

Η εγγύηση των καταθέσεων

Η πρόσφατη τραπεζική αναταραχή στις αμερικανικές τράπεζες επανέφερε μνήμες του παρελθόντος για την πιθανότητα διάχυσης της χρηματοοικονομικής κρίσης και έχει θορυβήσει τις Αρχές σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ενωσης, αναζητώντας τη χρυσή τομή μεταξύ της ανάγκης για την προστασία των καταθέσεων, της διατήρησης της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της υλοποίησης του ψηφιακού νομίσματος. Η αναταραχή στην άλλη άκρη του Ατλαντικού συνέπεσε με τα προβλήματα στην Credit Suisse και η σκόνη που σήκωσε η κατάρρευση της ελβετικής τράπεζας λειτούργησε ως θρυαλλίδα για την ισχυροποίηση των εθνικών συστημάτων εγγύησης καταθέσεων που εξοπλίζονται με υπερεξουσίες για τη διάσωση μιας τράπεζας. Το «δόγμα» στην Ε.Ε. με βάση την πρόταση της Επιτροπής, που δημοσιοποιήθηκε τον Απρίλιο για την ενίσχυση των εθνικών συστημάτων εγγύησης καταθέσεων, μπορεί να απέχει από τη δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού που θα εγγυάται τις καταθέσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξελίσσεται ωστόσο σε μια «βαριά βιομηχανία» διάσωσης των τραπεζών μέσα από τα εθνικά συστήματα, όπως είναι στη χώρα μας το ΤΕΚΕ. Με βάση την πρόταση της Επιτροπής, τα εθνικά συστήματα, δηλαδή το ΤΕΚΕ, θα μπορούν να μετεξελιχθούν σε θεσμό όπως είναι το ΤΧΣ, παρεμβαίνοντας στις τραπεζικές κρίσεις. Εκτός από την εγγύηση των καταθέσεων έως το ποσό των 100.000 ευρώ, που ισχύει και σήμερα, θα μπορεί να ανακεφαλαιοποιεί τράπεζες, να πουλάει στοιχεία του ενεργητικού τους και να λειτουργεί ως «διασώστης» τραπεζών σε εθνικό επίπεδο κατά τις περιόδους κρίσης.

Ευρωπαϊκή οδηγία για τις χρεώσεις σε άμεσες πληρωμές

Τα λεγόμενα instant payments, δηλαδή οι μεταφορές χρημάτων από λογαριασμό σε λογαριασμό που βασίζονται στην τεχνολογία της άμεσης πληρωμής τόσο μεταξύ των φυσικών προσώπων όσο και προς τις επιχειρήσεις, αποτελούν μία από τις ταχύτερες αναπτυσσόμενες βιομηχανίες στον κόσμο με συνολικά έσοδα 2,1 τρισ. δολάρια το 2022.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, θα αποτελέσουν την κυρίαρχη μορφή πληρωμών στην Ευρώπη –αποτελούν ήδη το βασικό εργαλείο πληρωμών στις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης– και αναμένεται να μονοπωλήσουν τις εξελίξεις στον χώρο των πληρωμών, εξασφαλίζοντας ταχύτητα και ευκολία στις συναλλαγές.

«Εάν οι άμεσες πληρωμές δεν αναπτυχθούν επαρκώς, ικανοποιώντας το αίτημα των πολιτών για καινοτόμες πληρωμές, άλλοι φορείς θα καλύψουν αυτό το κενό», ανέφερε η υποδιοικήτρια της ΤτΕ Χριστίνα Παπακωνσταντίνου μιλώντας στο συνέδριο Payments 360. «Οι big techs, δηλαδή οι παγκόσμιες εταιρείες τεχνολογίας, αποκτούν συνεχώς μεγαλύτερο ρόλο και μερίδιο αγοράς στην παροχή λύσεων που αλληλεπιδρούν απευθείας με τους χρήστες πληρωμών και η υπερβολική εξάρτηση από μη Ευρωπαίους παρόχους και υποδομές θα μπορούσε να βλάψει τον ανταγωνισμό, καθιστώντας την ευρωπαϊκή αγορά πληρωμών λιγότερο δυναμική, ποικιλόμορφη και καινοτόμο. Θα μπορούσε επίσης να αφήσει σημαντικούς τομείς της οικονομίας μας εκτεθειμένους σε επιλογές εταιρειών με παγκόσμια ισχύ στην αγορά, που δεν συμμερίζονται απαραίτητα τους στρατηγικούς στόχους της Ευρώπης», σημείωσε.

Γι' αυτό και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί νέο κανονισμό που καθιστά υποχρεωτική την παροχή άμεσων μεταφορών πίστωσης από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών, μέσω των διαύλων εκκίνησης πληρωμών λιανικής, όπως η σάρωση κωδικού QR μέσω smartphone, επιδιώκοντας έτσι την επίτευξη μιας κρίσιμης μάζας όσον αφορά τον αριθμό των συναλλαγών και των χρηστών. Επιπλέον, ο κανονισμός ρυθμίζει και το θέμα της τιμολόγησης των άμεσων πληρωμών, εξασφαλίζοντας ότι η χρέωση για τον καταναλωτή θα είναι ελκυστική και διαφανής. Στην Ευρώπη τα σχήματα άμεσων πληρωμών όπως το δικό μας Iris που λανσάρει η ΔΙΑΣ, αποτελούν το κύριο εργαλείο για πληρωμές μέσω e-commerce. Το μεγαλύτερο σχήμα είναι το Blik στην Πολωνία μέσω του οποίου διενεργείται το 67% του e-commerce στη χώρα, ενώ αντίστοιχα ισχυρά σχήματα είναι αυτό της Ολλανδίας, της Φινλανδίας, της Γερμανίας κ.λπ., τοπικά δηλαδή σχήματα που κυριαρχούν έναντι των συστημάτων πληρωμών όπως της Visa και της MasterCard.

Δεν είναι τυχαίο ότι η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη δημιουργία του πανευρωπαϊκού συστήματος πληρωμών European Payment Initiative (EPI) «ξαναζεσταίνεται» με έμφαση τα instant payments και πριν από λίγες μέρες η EPI ανακοίνωσε την εξαγορά δύο εταιρειών, της iDEAL (Ολλανδία) και της PQI (Λουξεμβούργο), αλλά και τη διεύρυνση των τραπεζών που θα συμμετάσχουν στο σύστημα. Το προϊόν EPI θα είναι μια λύση ψηφιακού πορτοφολιού και ένα άμεσο μέσο πληρωμής από λογαριασμό σε λογαριασμό κάτω από ένα εμπορικό σήμα, ενοποιημένο σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Ευελιξία για τη μείωση χρέους, απαιτήσεις για μεταρρυθμίσεις

Οι προτάσεις της Κομισιόν για τους νέους δημοσιονομικούς κανόνες

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Σε ένα νέο πλαίσιο δημοσιονομικής πειθαρχίας, με μεγαλύτερη ευελιξία ως προς τον ρυθμό μείωσης του δημοσίου χρέους της, σε σύγκριση με τους υφιστάμενους κανόνες, αλλά και απαιτήσεις για μεταρρυθμίσεις, βάζουν την Ελλάδα, όπως και τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ενωσης, από το 2025 οι νέοι δημοσιονομικοί κανόνες που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι προτάσεις για το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης έγιναν δεκτές κατ' αρχήν με ικανοποίηση στην Αθήνα, καθώς, όπως αναφέρουν αρμόδιες πηγές, «έχουν ως θεμέλιο λίθο την προσέγγιση κάθε κράτους-μέλους με ευελιξία, ώστε να καθορίσει το μονοπάτι της δημοσιονομικής προσαρμογής του, ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν σε αυτό. Δεν απαιτεί επιθετική, ασφυκτική αντιμετώπιση, αλλά σταδιακή και αξιόπιστη. Επίσης εξασφαλίζεται ο αντικυκλικός χαρακτήρας της δημοσιονομικής πολιτικής». Η Κομισιόν έκανε πίσω, ωστόσο, στο θέμα των επενδύσεων και δεν προβλέπει πλέον ειδική μεταχείριση για τις επενδύσεις, ούτε καν τις πράσινες, καθώς δεν υπήρξε σχετική συμφωνία στις διαπραγματεύσεις που προηγήθηκαν.

Εθνικά σχέδια

Στη βάση των προτάσεων της Επιτροπής βρίσκονται τα εθνικά μεσοπρόθεσμα σχέδια, 4ετούς διάρκειας, με δυνατότητα 3ετούς παράτασης. Τα κράτη-μέλη θα διαμορφώνουν, έτσι, με δική τους πρωτοβουλία τα μονοπάτια δημοσιονομικής προσαρμογής τους, που θα ενσωματώνουν δημοσιονομικούς, μεταρρυθμιστικούς και επενδυτικούς στόχους. Ολοι αυτοί οι στόχοι θα παρακολουθούνται και τα κράτη-μέλη θα έχουν τη δυνατότητα χαλαρότερης δημοσιονομικής προσαρμογής, αν εφαρμόζουν μεταρρυθμίσεις και επενδύουν.

Το μέγεθος της μείωσης του χρέους θα συμφωνείται με την Ε.Ε. βάσει της ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους κάθε κράτους-μέλους.

Για την Ελλάδα, όπως και τα άλλα κράτη-μέλη με χρέος πάνω από 60% του ΑΕΠ τους, θα απαιτείται να μειώσουν το χρέος τους στο τέλος της 4ετίας, αλλά το μέγεθος της μείωσης θα συμφωνείται με την Κομισιόν βάσει της ανάλυσης βιωσιμότητας του χρέους κάθε κράτους-μέλους και δεν θα υπάρχει ένας ενιαίος ποσοτικός στόχος για όλους. Για την Ελλάδα, αναφέρουν οι αναλυτές, εκτιμάται ότι θα χρειαστεί ένας ρυθμός μείωσης του χρέους που να αντιστοιχεί σε πρωτογενές πλεόνασμα περίπου 2% του ΑΕΠ, όπως έχει υπολογιστεί και στο Πρόγραμμα Σταθερότητας, που θα καταθέσει στις 30/4 η κυβέρνηση στην Κομισιόν.

Σημειώνεται ότι η αντίστοιχη γερμανική πρόταση απαιτεί μείωση χρέους κατά τουλάχιστον 1% του ΑΕΠ κάθε χρόνο, κάτι που χαρακτηρίσθηκε από οικονομικούς αναλυτές έντονα προκυκλικό. Το υφιστάμενο πλαίσιο είναι ακόμη πιο ακραίο καθώς απαιτεί ετήσια μείωση του χρέους κατά 1/20 του υπερβάλλοντος του 60% του ΑΕΠ μεγέθους, κάτι που θα σήμαινε εξωπραγματικά πρωτογενή πλεονάσματα της τάξης του 6%-7% του ΑΕΠ για την Ελλάδα, αν και στην πράξη ο συγκεκριμένος κανόνας δεν εφαρμόσθηκε.

Τα σχέδια των κρατών-μελών με έλλειμμα πάνω από 3% του ΑΕΠ ή και χρέος πάνω από 60% του ΑΕΠ τους θα συμφωνούνται με την Κομισιόν, η οποία θα εκδίδει τη λεγόμενη «τεχνική τροχιά» καθορίζοντας την πορεία προσαρμογής. Κεντρικό στοιχείο των εθνικών σχεδίων θα είναι και οι λεγόμενες «καθαρές δαπάνες», η αύξηση των οποίων δεν πρέπει να υπερβαίνει την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ.

Επίσης, τα κράτη με δημοσιονομικό έλλειμμα (μαζί με τους τόκους, όχι πρωτογενές) άνω του 3% του ΑΕΠ τους ετησίως θα χρειαστεί να το μειώνουν κατά 0,5% του ΑΕΠ τους ετησίως, σε μια προσθήκη ονομαστικού στόχου που έκανε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιθανώς για να μετριάσει τις γερμανικές αντιδράσεις. Σημειωτέον ότι η Ελλάδα είχε δημοσιονομικό έλλειμμα 2,3% του ΑΕΠ της το 2022, σύμφωνα με την πρόσφατη ανακοίνωση της Eurostat.

Ενα σημείο προς διευκρίνιση, σύμφωνα με ελληνικές πηγές, είναι κατά πόσον η απαιτούμενη δημοσιονομική προσαρμογή πρέπει να επιτυγχάνεται ισομερώς, κάθε χρόνο, στη διάρκεια της 4ετίας, ή θα εκτιμάται συνολικά στο τέλος της 4ετίας, δίνοντας τη δυνατότητα να αποδώσουν με χρονική καθυστέρηση τα μέτρα που λαμβάνονται, όπως συμβαίνει συχνά.

Τα κράτη-μέλη θα διαμορφώνουν με δική τους πρωτοβουλία τα μονοπάτια δημοσιονομικής προσαρμογής τους, που θα ενσωματώνουν δημοσιονομικούς, μεταρρυθμιστικούς και επενδυτικούς στόχους. Ολοι αυτοί οι στόχοι θα παρακολουθούνται και τα κράτη-μέλη θα έχουν τη δυνατότητα χαλαρότερης δημοσιονομικής προσαρμογής, αν εφαρμόζουν μεταρρυθμίσεις και επενδύουν.

Ειδική αναφορά γίνεται στη μεταπρογραμματική εποπτεία των κρατών-μελών που ήταν σε μνημονιακά προγράμματα, όπως η Ελλάδα. Αυτή θα πρέπει να επικεντρώνεται στη δυνατότητα αποπληρωμής του χρέους, στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που δεν ολοκληρώθηκαν και στην εξέταση ενδεχόμενης ανάγκης να ληφθούν διαρθρωτικά μέτρα, αν χρειάζεται.

Το brain drain φθίνει, αλλά το brain gain αργεί ακόμη

Η ελληνική οικονομία συνεχίζει να μην παράγει καλές θέσεις εργασίας

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η επιστροφή των Ελλήνων που έφυγαν στο εξωτερικό (brain gain) αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα στοιχήματα για την επόμενη τετραετία, καθώς οι καλύτερες προοπτικές που εμφανίζει σήμερα η ελληνική οικονομία σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία δημιουργούν τις συνθήκες περιορισμού του φαινομένου της διαρροής ανθρώπινου κεφαλαίου στο εξωτερικό που έχει μείνει γνωστό ως brain drain. Τα στοιχεία όμως δείχνουν ότι το αναμενόμενο brain gain αργεί ακόμη.

Η καθαρή μεταναστευτική εκροή των ατόμων με ελληνική υπηκοότητα που κορυφώθηκε κατά τη διάρκεια των ετών της μεγάλης ύφεσης στην Ελλάδα και διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα κατά τη διάρκεια των ετών της μεγάλης στασιμότητας, παρότι μειώνεται, δεν έχει περάσει σε θετική τροχιά.

Είναι ενδεικτικό, όπως επισημαίνεται σε πρόσφατη μελέτη της Eurobank, ότι το 2021 παρότι η οικονομία ανέκαμψε απότομα από την ύφεση που προκάλεσε η πανδημία, η καθαρή μεταναστευτική ροή παρέμεινε αρνητική (εκροή), αποτέλεσμα που φανερώνει ότι εξακολουθούν να υφίστανται δομικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας που εμποδίζουν την αντιστροφή του φαινομένου. Κι όπως σημειώνουν με νόημα οι οικονομολόγοι, ο πραγματικός δείκτης οικονομικής ανάκαμψης για μια χώρα είναι η δημιουργία ρεύματος επιστροφής αυτών που έφυγαν. Και έφυγαν πολλοί. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, από το 2010 μέχρι το 2021 η εκροή ανθρώπινου κεφαλαίου (brain drain) ήταν 592.200 άτομα. Αντίστοιχα, η εισερχόμενη μετανάστευση Ελλήνων (brain gain) ήταν 342.900 άτομα. Με αποτέλεσμα να εμφανίζεται εκροή 249.300 ατόμων. Βέβαια, πλέον, η καθαρή μεταναστευτική εκροή των ατόμων με ελληνική υπηκοότητα σταδιακά φθίνει. Από τα 39.100 άτομα το 2012 μειώθηκε στα 5.900 άτομα το 2021.

Όπως μάλιστα επισημαίνουν οι οικονομικοί αναλυτές της Eurobank, όσο βελτιώνονται οι προοπτικές που εμφανίζει η ελληνική οικονομία, όσο μειώνονται η αβεβαιότητα και η ανεργία, όσο δημιουργούνται προϋποθέσεις για αύξηση των επενδύσεων και εξασφάλιση περισσότερων και καλύτερα αμειβόμενων θέσεων εργασίας, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα η καθαρή μεταναστευτική εκροή των τελευταίων 12 ετών να μετατραπεί σε εισροή (brain gain), με ευεργετικές επιδράσεις για την οικονομία και το κοινωνικό σύνολο.

Οι αιτίες

Η οικονομική κρίση επιδείνωσε δραματικά τις προοπτικές εύρεσης εργασίας στην Ελλάδα, ειδικότερα των νέων και υψηλά καταρτισμένων Ελλήνων, με αποτέλεσμα η μετανάστευση να καταστεί ελκυστική επιλογή για πολλούς εξ αυτών. Ωστόσο, το brain drain δεν είναι αποκλειστικά σύμπτωμα της οικονομικής κρίσης. Αντανακλά ευρύτερες παραγωγικές και διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, οι οποίες αναδείχθηκαν και επιδεινώθηκαν την τελευταία δεκαετία. Σύμφωνα μάλιστα με τον ΣΕΒ, σε αυτές περιλαμβάνονται:

• Το στρεβλό παραγωγικό μοντέλο που δεν ευνοεί τη δημιουργία ποιοτικών, παραγωγικών και καλά αμειβόμενων θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης.

• Το σχετικά χαμηλό επίπεδο των οικονομικών απολαβών που έχουν οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα. Μεταξύ 2008-2018, το καθαρό μέσο ετήσιο εισόδημα πτυχιούχων μειώθηκε κατά 36%, ενώ το χάσμα από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ε.Ε. (26.704 ευρώ) ξεπέρασε το 50%.

• Οι μη ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας στην Ελλάδα.

• Το χαμηλό επίπεδο υποκειμενικής και υλικής ευημερίας, όπως αυτό μετράται με τους δείκτες ποιότητας ζωής.

Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη «Έκθεση για την Ποιότητα της Ανώτατης Εκπαίδευσης 2021» που εκπονείται σε ετήσια βάση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, το ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 25-64 με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι πολύ χαμηλό σε σχέση με τον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ και της Ε.Ε. Και αντίστοιχα η ανεργία τους είναι η υψηλότερη μεταξύ αυτών των χωρών. Οι αποδοχές, δε, των εργαζομένων με ανώτατη εκπαίδευση είναι μόλις ελαφρώς υψηλότερες σε σχέση με τις αποδοχές των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ σε άλλες χώρες είναι υπερδιπλάσιες. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να εκτιμηθεί από τους ειδικούς ως αποτέλεσμα πολιτικών κοινωνικής συνοχής, αφού δεν υπάρχουν πολύ μεγάλες αποκλίσεις μισθών, όπως ισχύει άλλωστε και σε χώρες που ακολουθούν πολιτικές χαμηλής ανισότητας, όπως για παράδειγμα οι σκανδιναβικές. Όμως στην Ελλάδα η μικρή μισθολογική απόκλιση δεν προκύπτει ως αποτέλεσμα κοινωνικής πολιτικής. Στον αντίποδα, οι ειδικοί θεωρούν πως οφείλεται στην απουσία ζήτησης των υψηλής ειδίκευσης υπηρεσιών, με άμεση συνέπεια τη... διαρροή του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στο εξωτερικό.

Από το 2010 μέχρι το 2021 μετανάστευσαν περίπου 592.000 άτομα. Από αυτά επέστρεψαν λίγο περισσότερα από τα μισά.

Και αυτό έχει ως συνέπεια την απώλεια αναπτυξιακής δυναμικής, τη δημιουργία ελλείψεων σε κρίσιμους κλάδους, την επιδείνωση ενός ήδη μεγάλου προβλήματος, του δημογραφικού, τη δημιουργία ενός σημαντικού δημοσιονομικού κόστους λόγω της μη απόδοσης της δημόσιας επένδυσης που έχει γίνει για την εκπαίδευση όσων φεύγουν (εκτιμάται σε 34.037 ευρώ ανά άτομο για αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης) και εντέλει την υπονόμευση της διαδικασίας μετάβασης της χώρας σε μια οικονομία υψηλότερης προστιθέμενης αξίας.

Τα ελληνικά μυαλά

Με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση του ανθρωπίνου κεφαλαίου και των ροών εργαζομένων υψηλών δεξιοτήτων, ώστε αυτές να λειτουργούν προς όφελος της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, ο ΣΕΒ σε μελέτη του προτείνει δύο άξονες στρατηγικής. Ο πρώτος άξονας αφορά τη γενική αναβάθμιση των παραγωγικών δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας, ώστε να είναι σε θέση να δημιουργήσει πολλές, ποιοτικές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας σε κλάδους εξωστρεφείς και υψηλής προστιθέμενης αξίας. Συστατικά στοιχεία αυτού του παραγωγικού μετασχηματισμού αποτελούν η αύξηση του ποσοστού της βιομηχανίας μακροπρόθεσμα στο 15% του ΑΕΠ, η παραγωγική μεγέθυνση των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ώστε να αυξηθεί η παραγωγικότητά τους, η βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η ολοκλήρωση της διαδικασίας του ψηφιακού μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας, ώστε να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που δημιουργεί η 4η βιομηχανική επανάσταση, καθώς και η ενίσχυση της αξιοκρατίας και της διαφάνειας. Όπως προκύπτει άλλωστε από τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, το 31,3% των Ελλήνων διδακτόρων, δηλαδή το πιο εκπαιδευμένο τμήμα του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, δούλεψε κάποια στιγμή στο εξωτερικό, ενώ το 13,4% εξακολουθεί να δουλεύει εκτός Ελλάδας. Επέλεξαν να φύγουν στο εξωτερικό όχι για προσωπικούς αλλά κατά κύριο λόγο για επαγγελματικούς λόγους, όπως είναι η επαγγελματική ανέλιξη, οι καλύτερες οικονομικές απολαβές, οι καλύτερες συνθήκες εργασίας και, βέβαια, η εργασία στο αντικείμενό τους· ένα πάρα πολύ σημαντικό κομμάτι, δε, αυτών που ζουν στο εξωτερικό απασχολείται σε ΑΕΙ (40,3%) και σε ερευνητικά κέντρα (15%). Το 75,2% των διδακτόρων εγκαταστάθηκε κυρίως σε Λονδίνο, Παρίσι, Βρυξέλλες, Νέα Υόρκη. Το 67,5% των διδακτόρων πήγε σε χώρες που χαρακτηρίζονται καινοτόμες, ακριβώς επειδή η ισχυρή καινοτομικότητα μιας χώρας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα προσέλκυσης υψηλά εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Ο δεύτερος άξονας αφορά, σύμφωνα με τον ΣΕΒ, την εφαρμογή ειδικότερων στοχευμένων πολιτικών, που θα συμβάλουν στον επαναπατρισμό του ανθρώπινου δυναμικού που έχει μεταναστεύσει και στη διακράτηση όσων ήδη σκέφτονται να εγκαταλείψουν τη χώρα.

Χαμηλά οι αμοιβές των πτυχιούχων

Αποδοχές εργαζομένων με ανώτατη εκπαίδευση, με βάση σύγκρισης τις αποδοχές των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες αποτυπώνονται στο επίπεδο των 100 μονάδων (ΟΟΣΑ).

! Οι αποδοχές των εργαζόμενων με ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι μόλις ελαφρά υψηλότερες σε σχέση με τις αποδοχές των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενώ σε άλλες χώρες είναι υπερδιπλάσιες.

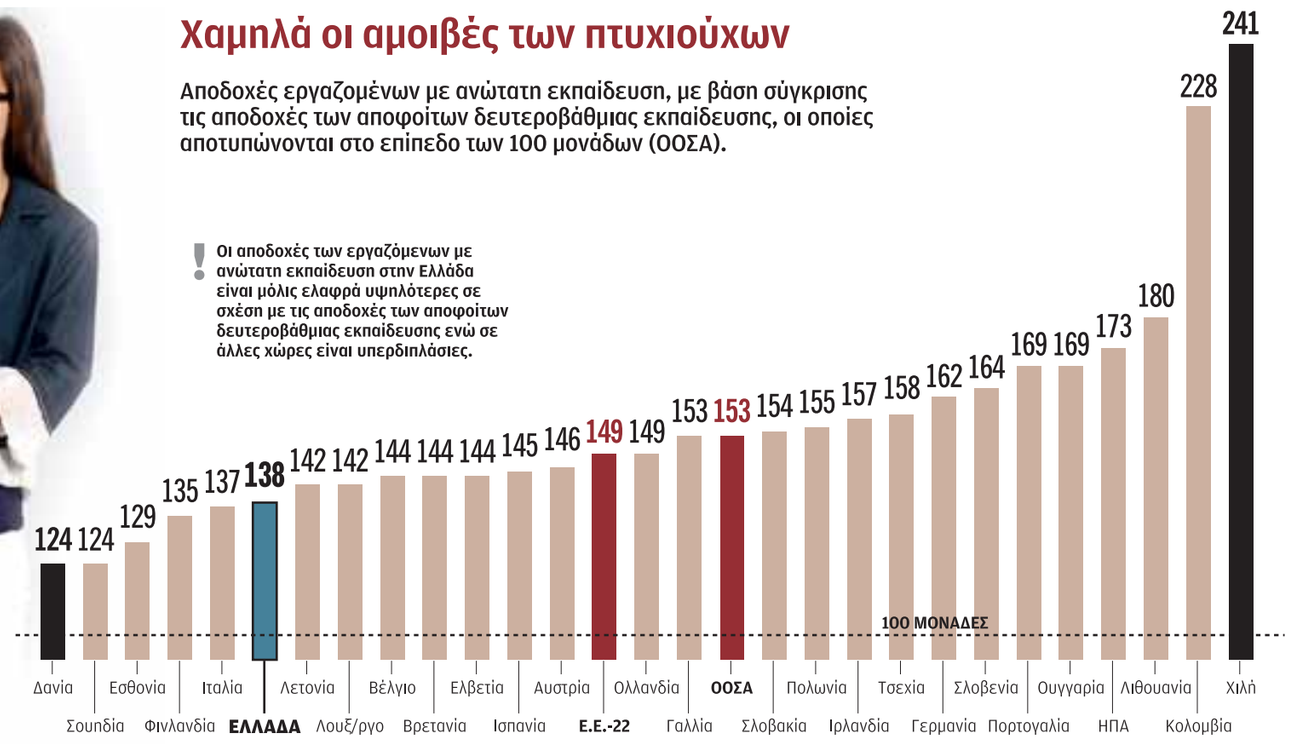

ΠΗΓΗ: ΕΘΑΑΕ (2022)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το MINTHIS SPA απέσπασε χρυσό βραβείο στο Ετήσια Βραβεία Τουρισμού

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ χαρά ανακοινώνουμε την βράβευση του Minthis Spa στα ετήσια Βραβεία Τουρισμού για το 2022. Το Minthis Spa απέσπασε το χρυσό βραβείο, στην κατηγορία Spa Hotel / Resort. Τα βραβεία τουρισμού είναι εξαιρετικά σημαντικά για το Minthis καθώς ο κύριος στόχος μας είναι να προσφέρουμε στους επισκέπτες μας μια πολυτελή και αξέχαστη εξατομικευμένη εμπειρία. Η κατάκτηση αυτού του βραβείου είναι μια αξιοσημείωτη αναγνώριση για το έργο του Spa στο θέρετρο θέτοντας νέες επίπεδα αριστείας για το μέλλον.

Το destination Spa στεγάστηκε σε ένα εντυπωσιακής αρχιτεκτονικής κτίριο που σχεδιάστηκε και τοποθετήθηκε έτσι ώστε η γαλήνη που εκπέμπει η απίστευτη θέα της οροσειράς του Τροόδους να κυριαρχεί σε κάθε αίθουσα. Μέσα από τα τεράστια παράθυρα δεσπόζει καταπράσινη η προστατευόμενη περιοχή Natura 2000, και επιβεβαιώνεται η συνεκτική σχεδιαστική φιλοσοφία του Resort για ολιστική αντιμετώπιση των αναγκών του σύγχρονου ανθρώπου.

Το Minthis Spa είναι ουσιαστικά συνδεδεμένο με τη φύση, προσφέροντας στους επισκέπτες του μια ολιστική προσέγγιση για την ευεξία, συνδυάζοντας την αναζωογοντική δύναμη των τοπικών βοτάνων και μετάλλων με τη σύγχρονη επιστήμη για να αναζωογονήσει και να αποκαταστήσει σώμα και μυαλό κατά τη διάρκεια της διαμονής τους.

Ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Pafilia, Δημήτρης Ασιώτης σχολίασε «Η ομορφιά του Minthis Spa δεν είναι εύκολο να αποτυπωθεί σε ένα κείμενο ή σε μια εικόνα. Η τοποθεσία, η αρχιτεκτονική, η αίσθηση που αποπνέει το κτίριο, οι θεραπείες και η ομάδα που λειτουργεί το Spa, το αναδεικνύουν σε ένα πραγματικά εκπληκτικό προορισμό που δεν μπορεί να συγκριθεί με κανέναν άλλο. Οι εγκαταστάσεις είναι με τέτοιο τρόπο κατανεμημένες, ώστε να αποτελούν μια συλλογή από εμπειρίες «τύπου μπουτίκ» και να φαντάζουν οικείες και προσωπικές στον καθένα που τις βιώνει. Οι επισκέπτες μας θα πρέπει να μπορούν να «χαθούν» και να «κρυφτούν» μέσα στα διάφορα επίπεδα του χώρου, δημιουργώντας προσωπικές, ιδιωτικές εμπειρίες».

Κάθε χρόνο τα Βραβεία Τουρισμού τιμούν επαγγελματίες του κλάδου που προωθούν την ομορφιά του νησιού και προσφέρουν μοναδικές εμπειρίες σε επισκέπτες από όλα τα μέρη του κόσμου. Αναδεικνύουν και επιβραβεύουν τις βέλτιστες πρακτικές, την αριστεία και τις καινοτόμες πρωτοβουλίες από επιχειρήσεις και φορείς της τουριστικής βιομηχανίας μέσω μιας κριτικής επιτροπής επαγγελματιών με μεγάλη εκτίμηση που είναι ειδικοί στον τομέα τους.

ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ο δύσκολος δρόμος της αύξησης των μισθών

Ο πληθωρισμός ροκανίζει το εισόδημα, οι οικογένειες με παιδιά υπερφορολογούνται, τα επιδόματα ευνοούν όσους φοροδιαφεύγουν

ΠΗΓΗ: ΟΟΣΑ

		ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΜΕ ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ	ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΓΕΝΗ	ΔΙΑΦΟΡΑ
Οι 10 χώρες με την **καλύτερη** φορολογική μεταχείριση οικογενειών με δύο παιδιά	Πολωνία	11,90%	33,60%	-21,70%
	Λουξεμβούργο	20,10%	40,40%	-20,30%
	Τσεχία	22,70%	39,80%	-17,10%
	Αυστρία	30,20%	46,80%	-16,60%
	Βέλγιο	37,80%	53,00%	-15,20%
	Γερμανία	32,90%	47,80%	-14,90%
	Σλοβακία	26,80%	41,60%	-14,80%
	Ιρλανδία	20,80%	34,70%	-13,90%
	Σλοβενία	28,90%	42,80%	-13,90%
	Νέα Ζηλανδία	7,90%	20,10%	-12,20%
Οι 10 χώρες με τη **χειρότερη** φορολογική μεταχείριση οικογενειών με δύο παιδιά	Κολομβία	-4,80%	0,00%	-4,80%
	Μεγάλη Βρετανία	27,20%	31,50%	-4,30%
	Φινλανδία	39,20%	43,10%	-3,90%
	Κορέα	20,40%	24,20%	-3,80%
	Νορβηγία	32,30%	36,00%	-3,40%
	ΕΛΛΑΔΑ	33,70%	37,10%	-3,40%
	Τουρκία	37,20%	37,20%	0,00%
	Μεξικό	20,40%	20,40%	0,00%
	Κόστα Ρίκα	29,20%	29,20%	0,00%
	Χιλή	7,00%	7,00%	0,00%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Οι εργαζόμενοι στην Ελλάδα υπέστησαν το 2022 την τέταρτη μεγαλύτερη μείωση του πραγματικού τους εισοδήματος, λόγω του πληθωρισμού μεταξύ όλων των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ. Η απώλεια πηγάζει από την αύξηση του κόστους ζωής με ρυθμό πολλαπλάσιο συγκριτικά με την αύξηση του ονομαστικού εισοδήματος, αλλά έρχεται να προστεθεί και στις «πάγιες αδυναμίες» της χώρας: τη δυσμενή φορολογική μεταχείριση των οικογενειών με παιδιά –το ζευγάρι με δύο παιδιά έχει στην Ελλάδα την 4η χειρότερη μεταχείριση μεταξύ των 38 χωρών-μελών του ΟΟΣΑ–, αλλά και την εκτεταμένη φοροδιαφυγή, που έχει ως αποτέλεσμα οι όποιες επιδοματικές πολιτικές να «στοχεύουν» όχι στους πιο αδύναμους, αλλά σε αυτούς που εμφανίζουν στη φορολογική τους δήλωση το χαμηλότερο εισόδημα: το 40% των φορολογουμένων με τις ετήσιες αποδοχές που δεν ξεπερνούν τα 5.000 ευρώ και το επιπλέον 20% των οικογενειών που εμφανίζουν αποδοχές από 5.000 έως 10.000 ευρώ τον χρόνο.

Η αγοραστική δύναμη της οικογένειας μετριέται αν από το μεικτό εισόδημα αφαιρεθούν οι κρατήσεις για φόρους και ασφαλιστικές εισφορές, αν προστεθούν τα πάσης φύσεως επιδόματα και αν συνυπολογιστεί η αύξηση

Οι Ελληνες υπέστησαν το 2022 την τέταρτη μεγαλύτερη μείωση του πραγματικού τους εισοδήματος μεταξύ των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ.

του κόστους ζωής, όπως αποτυπώνεται (εν μέρει, καθώς οι μεταβολές στις χρηματοοικονομικές δαπάνες, όπως οι δόσεις των δανείων, δεν ενσωματώνονται) στον δείκτη του πληθωρισμού. Ο ΟΟΣΑ «μέτρησε» τη μεταβολή του εισοδήματος στο +1,5%, ανεβάζοντας τις ετήσιες αποδοχές στα 19.912 ευρώ από 19.614 ευρώ το 2021. Αυτό το ποσό περιλαμβάνει και τις εργοδοτικές εισφορές. Αν αφαιρεθούν, τότε οι μεικτές αποδοχές που αντιστοιχούν στον εργαζόμενο περιορίζονται περίπου στις 15.000 ευρώ. Και αν αφαιρεθούν και οι κρατήσεις για τους φόρους και τις ασφαλιστικές εισφορές, απομένουν περίπου 12.350 ευρώ τον χρόνο ή 930 ευρώ τον μήνα.

Η αύξηση υπολογίστηκε από τον ΟΟΣΑ στο 1,5%, αφενός διότι ελήφθησαν υπόψη οι εργοδοτικές εισφορές (οι οποίες μειώθηκαν το 2022 και δεν αυξήθηκαν) και αφετέρου διότι χρησιμοποιήθηκε ο μέσος όρος για όλους τους εργαζομένους. Ο κατώτατος μισθός αυξήθηκε με πολλαπλάσιο ποσοστό από το 1,5%, αλλά εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα δεν πήραν καμία αύξηση, κάτι που προφανώς συγκρατεί τον μέσο όρο. Το ότι υπήρχε απώλεια εισοδήματος το 2022 είναι πάντως ξεκάθαρο για όλους, καθώς ο πληθωρισμός έφθασε στο 9,7% χωρίς να συνυπολογίζονται οι επιβαρύνσεις από την αύξηση του κόστους του χρήματος.

Στην ατζέντα του προεκλογικού διαλόγου μπήκε ήδη και το θέμα της αύξησης των ονομαστικών μισθών και το θέμα των κρατήσεων για τους φόρους και τις ασφαλιστικές εισφορές, όπως επίσης και αυτό της συγκράτησης των τιμών. Για την αύξηση των ονομαστικών αποδοχών έχουν τοποθετηθεί και η κυβέρνηση και η αξιωματική αντιπολίτευση, ενώ για το θέμα των επιβαρύνσεων υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις, με τη σημερινή κυβέρνηση να τάσσεται υπέρ της περαιτέρω μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών και της αύξησης του αφορολογήτου για τις οικογένειες με παιδιά και την αξιωματική αντιπολίτευση να προτάσσει τη μείωση των έμμεσων φόρων.

Αν τα μέτρα που προτείνονται και η ανάπτυξη της οικονομίας φέρουν τον μέσο μεικτό μισθό στα 1.500 ευρώ (από 1.176 ευρώ σήμερα), όπως ανέφερε και ο πρωθυπουργός, οι καθαρές αποδοχές θα διαμορφωθούν από τα 930 ευρώ στα 1.148 ευρώ. Δηλαδή, η μεικτή αύξηση των 334 ευρώ ανεβάζει τις καθαρές αποδοχές κατά 262 ευρώ, καθώς τα υπόλοιπα χάνονται από τις κρατήσεις για τους φόρους και τις ασφαλιστικές εισφορές. Στην προσπάθεια επομένως που θα καταβληθεί μέσα στην επόμενη 4ετία να βελτιωθεί το πραγματικό εισόδημα, θα ανακύψουν τα ακόλουθα εμπόδια:

1. Ο πληθωρισμός θα συνεχίσει να ροκανίζει το πραγματικό εισόδημα, μειώνοντας την αγοραστική δύναμη.

2. Η φορολογική κλίμακα, αν δεν τιμαριθμοποιηθεί, θα έχει ως αποτέλεσμα να παρακρατείται ολοένα και μεγαλύτερο κομμάτι της ονομαστικής αύξησης που θα δίδεται στους μισθούς.

3. Οσοι λαμβάνουν σήμερα τις επιδοματικές ενισχύσεις που προβλέπει η νομοθεσία, θα κινδυνεύουν να χάσουν επιδόματα λόγω της αύξησης των ονομαστικών αποδοχών αν δεν αναπροσαρμοστούν ταυτόχρονα και τα εισοδηματικά κριτήρια των επιδομάτων. Αυτό είναι ένα πεδίο στο οποίο αναπτύσσονται οι αδικίες λόγω της φοροδιαφυγής. Οι νομοταγείς (κατά κύριο λόγο οι μισθωτοί) θα διατρέχουν τον κίνδυνο μεγαλύτερων κρατήσεων και απώλειες επιδομάτων, σε αντίθεση με τους φοροφυγάδες οι οποίοι θα διατηρήσουν όλα τα «κεκτημένα».

Υπέρογκα βάρη σε ζευγάρια με παιδιά

Μια «κρυφή» αρνητική πρωτιά της Ελλάδας αναδεικνύει η έρευνα του ΟΟΣΑ για τις κρατήσεις στους μισθούς από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Η χώρα μας εφαρμόζει μία από τις πέντε χειρότερες πολιτικές ενίσχυσης των ζευγαριών με δύο παιδιά μέσα από το φορολογικό σύστημα.

Πρακτικά, είτε κάποιος είναι εργένης είτε είναι παντρεμένος με δύο παιδιά, έχει την ίδια φορολογική αντιμετώπιση, κάτι που δεν συμβαίνει –τουλάχιστον σε αυτό τον βαθμό– σε καμία άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Από το σύνολο δε των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ, οι μόνες που κατατάσσονται σε χειρότερη θέση από την Ελλάδα είναι η Τουρκία, το Μεξικό, η Χιλή και η Κόστα Ρίκα.

Πρώτη η Ελλάδα

Ο εργένης στις χώρες-μέλη του ΟΟΣΑ επιβαρύνεται με κρατήσεις για φόρους και ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν στο 34,6% του συνολικού εισοδήματος. Ο παντρεμένος με τα δύο παιδιά –ο οποίος φέρνει και το ένα και μοναδικό εισόδημα στο νοικοκυριό– τυγχάνει πολύ ευνοϊκότερης μεταχείρισης καθώς ο συντελεστής πέφτει στο 25,6%, δηλαδή 8,9 μονάδες χαμηλότερα. Ποιο είναι το αντίστοιχο ποσοστό στην Ελλάδα; Μόλις 3,4%, που είναι και το χειρότερο μεταξύ όλων των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ. Διότι ενώ στον εργένη παρακρατείται το 37,1% των μεικτών αποδοχών, στον παντρεμένο με τα δύο παιδιά το ποσοστό πέφτει στο 33,7%. Η σύγκριση με τις χώρες που κατατάσσονται στις πρώτες θέσεις της λίστας είναι χαώδης. Στην Πολωνία, ο συντελεστής του εργένη διαμορφώνεται στο 33,6% και του παντρεμένου με τα δύο παιδιά στο 11,9%. Στο Λουξεμβούργο, το 40,4% του εργένη γίνεται 20,1% και στην Τσεχία το 39,8% πέφτει στο 22,7%. Ελαφρύνσεις μεγαλύτερες των 10 ποσοστιαίων μονάδων εμφανίζουν ακόμη η Αυστρία, το Βέλγιο η Γερμανία, η Σλοβακία, η Ιρλανδία, η Σλοβενία, η Νέα Ζηλανδία, η Ελβετία, η Λετονία και άλλες. Το πρόβλημα επομένως στην Ελλάδα είναι διπλό. Αφενός, ο ούτως ή άλλως πολύ υψηλός συντελεστής κρατήσεων –το 33,7% είναι από τα υψηλότερα στη λίστα του ΟΟΣΑ για τις οικογένειες με δύο παιδιά– και αφετέρου, η διαπίστωση ότι δεν υπάρχει αποτελεσματική πολιτική στήριξης της οικογένειας μέσω του φορολογι-κού συστήματος.

Οι κρατήσεις

Με κριτήριο τον συντελεστή κρατήσεων του εργένη, η Ελλάδα υπερβαίνει μεν τον μέσο όρο των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ (37,1% έναντι 34,6%) αλλά ο συντελεστής αυτός κατατάσσει τη χώρα στη 19η θέση των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ (σε σύνολο 38 χωρών). Για τις οικογένειες με δύο παιδιά, ο συντελεστής πέφτει μεν στο 33,7% αλλά κατατάσσει τη χώρα στις 8 χώρες με τη μεγαλύτερη φορολογική επιβάρυνση. Υψηλότερο συντελεστή στη συγκεκριμένη κατηγορία εφαρμόζουν μόνο η Φινλανδία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Σουηδία, η Τουρκία, η Ιταλία και η Ισπανία. Συγκριτικά δε με το 2021, δεν υπήρξε βελτίωση της κατάστασης. Μείωση υπάρχει συγκριτικά με το 2019, έτος κατά το οποίο ο συντελεστής κρατήσεων ήταν στο 37,2%

Από το σύνολο των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ, οι μόνες που κατατάσσονται σε χειρότερη θέση από την Ελλάδα, σε ό,τι αφορά τη φορολογική μεταχείριση των οικογενειών με παιδιά, είναι η Τουρκία, το Μεξικό, η Χιλή και η Κόστα Ρίκα.

Παραμένει ακριβό το ηλεκτρικό ρεύμα στην Ελλάδα

Τη 10η υψηλότερη τιμή μεταξύ των 31 μελών του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας πληρώνουν τα νοικοκυριά και τη 2η η βιομηχανία

ΤΗΣ ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Υψηλή συγκέντρωση και χαμηλό ανταγωνισμό εξακολουθεί να εμφανίζει η εγχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, παρά τις επιτυχείς τα τελευταία χρόνια μεταρρυθμίσεις, επισημαίνει ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας (IEA) στην έκθεσή του για την Ελλάδα που παρουσίασε στην Αθήνα. Η έκθεση του IEA εξετάζει το διάστημα από το 2017 που παρουσίασε την προηγούμενη έκθεσή του για την Ελλάδα και αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει γίνει στον ενεργειακό τομέα της χώρας στην κατεύθυνση της απανθρακοποίησης, διαπιστώνει ωστόσο ότι απαιτούνται πιο επίμονες δράσεις προκειμένου να μειώσει την εξάρτησή της από τα ορυκτά καύσιμα και να πετύχει τον στόχο για μηδενικές εκπομπές ρύπων έως το 2050. Οπως επισημαίνεται, αν και έχει μειώσει το μερίδιό της στα ορυκτά καύσιμα από 91% το 2011 σε 82% το 2021, παραμένει πάνω από το 78% που είναι ο μέσος όρος του IEA.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τη χονδρεμπορική αγορά ρεύματος, η έκθεση διαπιστώνει πως, παρά τις βελτιώσεις, η ελληνική αγορά εξακολουθεί να εμφανίζει υψηλή συγκέντρωση και χαμηλό ανταγωνισμό. Σε ό,τι αφορά τη λιανική αγορά διαπιστώνει ότι στην Ελλάδα η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας για τους οικιακούς καταναλωτές το δεύτερο τρίμηνο του 2022 ήταν η 10η ακριβότερη μεταξύ των 31 χωρών-μελών του οργανισμού και η 2η ακριβότερη για τη βιομηχανία. Συγκεκριμένα, ο IEA στην έκθεσή του τονίζει ότι το β΄ τρίμηνο του 2022 η μέση τιμή για τα νοικοκυριά στην Ελλάδα ήταν 272 δολ./MWh. Ο μέσος όρος των οικιακών τιμολογίων στις χώρες του IEA το ίδιο τρίμηνο ήταν 255 δολ./MWh. Οσον αφορά την τιμή του βιομηχανικού ρεύματος, που κατά

Η ελληνική αγορά εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από υψηλή συγκέντρωση και περιορισμένο ανταγωνισμό, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας.

μέσον όρο στην Ελλάδα την ίδια περίοδο ήταν στα 243 δολ./MWh, ήταν η 2η υψηλότερη τιμή ανάμεσα στις 31 χώρες-μέλη του IEA, όπου ο μέσος όρος διαμορφώθηκε στα 174 δολ./MWh.

Ο λογαριασμοί ρεύματος, σύμφωνα με τον IEA, εξακολουθούν να είναι περίπλοκοι και περιλαμβάνουν χρεώσεις που δεν σχετίζονται με την ενέργεια, όπως η τηλεόραση και τα δημοτικά τέλη. Ο Οργανισμός συνιστά να εξεταστεί το ενδεχόμενο εξάλειψής τους από τους λογαριασμούς ρεύματος. Το μερίδιο της ΔΕΗ, όπως επισημαίνεται, εξακολουθεί να είναι σημαντικό και οι υψηλές τιμές ενέργειας ενισχύουν τις πιέσεις στους μικρούς προμηθευτές καθώς και τους κινδύνους που ενδεχομένως να τους οδηγήσουν εκτός αγοράς. Ο Οργανισμός συνιστά επίσης στην κυβέρνηση να εξετάσει το ενδεχόμενο θεσμοθέτησης υποχρέωσης για τους λιανοπωλητές να καλύπτουν σημαντικό μέρος των συμβάσεων σταθερής τιμής με μακροπρόθεσμα συμβόλαια, προκειμένου να ενισχυθούν οι δυνατότητες αντιστάθμισης των κινδύνων. Οι περιορισμένες ευκαιρίες αντιστάθμισης, σύμφωνα με τον IEA, είχαν ως αποτέλεσμα να αφήσουν τους Ελληνες προμηθευτές πολύ εκτεθειμένους στις πρόσφατες αυξήσεις στις τιμές χονδρικής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες πέρασαν στους τελικούς καταναλωτές.

Ο λογαριασμοί ρεύματος εξακολουθούν να είναι περίπλοκοι και περιλαμβάνουν χρεώσεις που δεν σχετίζονται με την ενέργεια, όπως η τηλεόραση και τα δημοτικά τέλη. Ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας συνιστά να εξεταστεί το ενδεχόμενο εξάλειψής τους από τους λογαριασμούς.

Η έκθεση σχολιάζει και τα έκτακτα μέτρα ενίσχυσης των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας, επισημαίνοντας τον αρνητικό αντίκτυπο στις αγορές. «Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να παρακολουθούν στενά τον αντίκτυπο αυτών των έκτακτων μέτρων στις αγορές χονδρικής και λιανικής και να τα προσαρμόζουν όπου είναι απαραίτητο, δίνοντας προτεραιότητα σε άλλα μέτρα χωρίς ρυθμιζόμενα στοιχεία τιμών, όπως οι άμεσες επιδοτήσεις και οι φορολογικές μειώσεις», αναφέρει χαρακτηριστικά.

Για τις ΑΠΕ επισημαίνει την ανάγκη επιτάχυνσης της διαδικασίας αδειοδότησης νέων έργων και συνιστά στην ελληνική κυβέρνηση να προχωρήσει σε διαβούλευση με τους διαχειριστές συστήματος και διανομής, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη σύνδεση τουλάχιστον 4 GW νέων έργων έως το 2025. Καλεί επίσης την κυβέρνηση να εργαστεί μαζί με τους φορείς της αγοράς και τις τοπικές κοινωνίες ώστε να καταρτιστεί ένα σχέδιο προτεραιοτήτων για την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ, το οποίο θα διασφαλίζει την ταχεία αδειοδότηση και σύνδεση των έργων και ταυτόχρονα την εξισορρόπηση πόρων, το κόστος δικτύου, περιβαλλοντικά και πολιτισμικά θέματα και χρήσεις γης.

Ο IEA διαπιστώνει την πρόοδο που έχει σημειώσει η χώρα στον τομέα των ΑΠΕ. Το 2021 η Ελλάδα βρέθηκε στη 14η θέση μεταξύ των χωρών-μελών του IEA. Την ίδια χρονιά οι ΑΠΕ αντιπροσώπευαν το 22% της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας της Ελλάδας, το 36% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, το 36% της ζήτησης θέρμανσης και ψύξης, και το 4,3% στον τομέα των μεταφορών.

Σχετικά με την ενεργειακή απόδοση ο IEA συνιστά στην ελληνική κυβέρνηση να εστιάσει τα προγράμματα ανακαίνισης κτιρίων σε ριζικές ανακαινίσεις που συνδυάζουν θερμική μόνωση με αντλίες θερμότητας για να προσφέρουν τα μέγιστα οφέλη στην εξοικονόμηση ενέργειας και στη μείωση των λογαριασμών. Επίσης συνιστά την προώθηση της αντικατάστασης παλαιών οχημάτων, ιδίως φορτηγών, με την παροχή κινήτρων, συμπεριλαμβανομένου ενός προγράμματος διάλυσης, και την ανταλλαγή παλαιότερων οχημάτων με πιο αποδοτικά οχήματα.

Η έκθεση επαινεί την Ελλάδα για τον εθνικό νόμο της για το κλίμα που εγκρίθηκε τον Μάιο του 2022, αλλά και την επιτυχία στον τομέα της απολιγνιτοποίησης. Οπως μάλιστα σημείωσε κατά τη διάρκεια της παρουσίασης της έκθεσης η αναπληρώτρια γενική διευθύντρια του IEA Mary Warlick, η Ελλάδα μπορεί να χρησιμεύσει ως παράδειγμα για τις χώρες σε όλο τον κόσμο που εργάζονται για τη μείωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από άνθρακα.

payabl.

payments made **simple.**

7 βασικές τάσεις πληρωμών το 2023 που θα επηρεάσουν εμπόρους και καταναλωτές

ΤΟ ΤΟΠΙΟ των πληρωμών συνεχίζει να αλλάζει δραματικά. Βρισκόμαστε ενώπιον τεκτονικών αλλαγών που προωθούνται τόσο από ανατρεπτικές εταιρείες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας (FinTech) όσο και από καθιερωμένους παίκτες. Ως αποτέλεσμα, τόσοι οι έμποροι όσο και οι καταναλωτές έρχονται καθημερινά αντιμέτωποι με νέες επιλογές, από εναλλακτικές μεθόδους πληρωμών μέσω κάρτας ή μετρητών μέχρι νέες λύσεις για POS και επαλήθευση ταυτότητας.

Η ομάδα της payabl. έχει συγκεντρώσει 7 τάσεις πληρωμών που πρέπει να προσέξει κανείς το 2023.

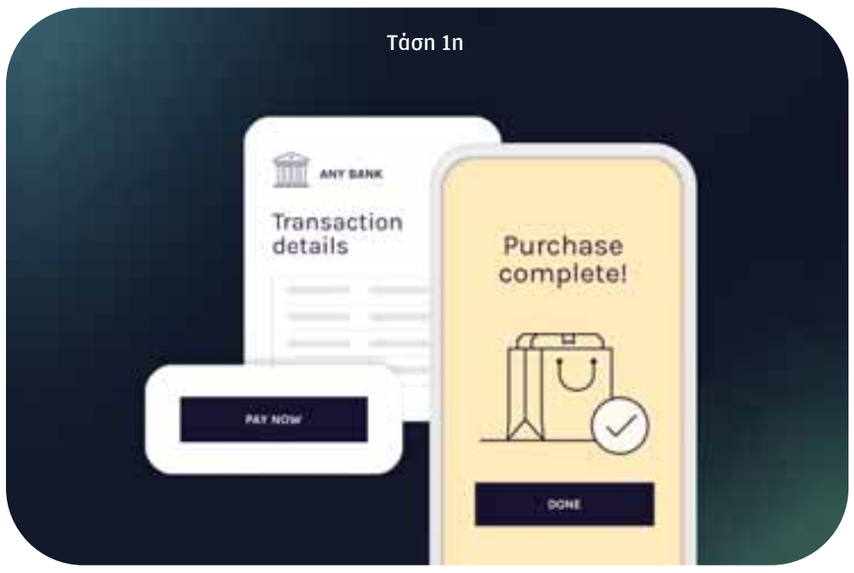

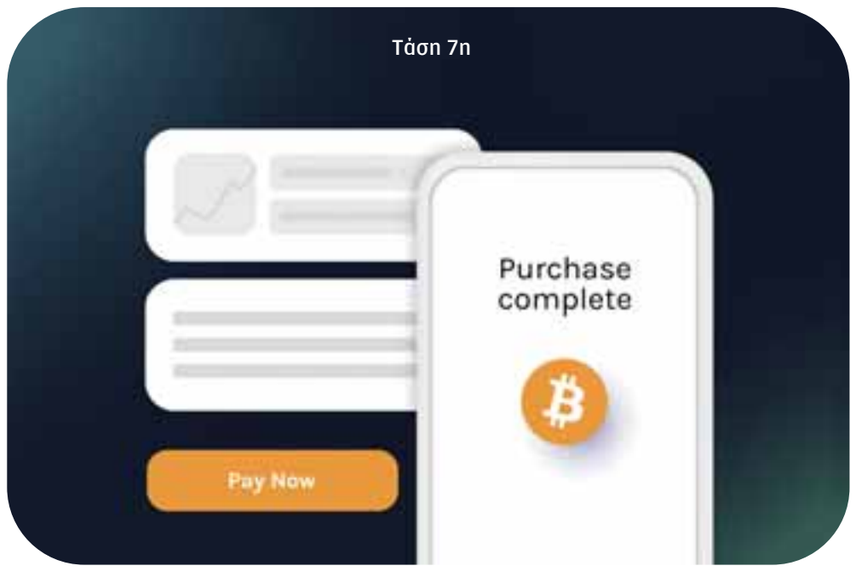

Αύξηση των εναλλακτικών τρόπων πληρωμής, καθώς τα συστήματα καρτών συνεχίζουν να καινοτομούν

Τάση 1η: Η συνεχής άνοδος των πληρωμών μέσω κινητού και των εναλλακτικών πληρωμών

Οι εναλλακτικοί τρόποι πληρωμών προσφέρουν χαμηλότερες χρεώσεις συναλλαγών, κάτι που τους καθιστά ελκυστικούς για τους εμπόρους. Εν τω μεταξύ, το γεγονός ότι παρέχουν ροές πληρωμών χωρίς τριβές συνεπάγεται το ότι οι καταναλωτές επιθυμούν όλο και περισσότερο να χρησιμοποιούν αυτές τις μεθόδους.

Ως επακόλουθο, το 2023 θα δούμε περαιτέρω διείσδυση των παρόχων πληρωμών μέσω κινητών τηλεφώνων (βλ. Apple Pay και Google Pay). Μπορούμε επίσης να περιμένουμε αύξηση στην υιοθέτηση εναλλακτικών μεθόδων πληρωμών όπως η A2A (Account to Account) και τη συνεχιζόμενη ανάπτυξη της BNPL (Buy Now, Pay Later). Μια πρόβλεψη που δημοσιεύθηκε φέτος από την McKinsey προβλέπει ότι μέχρι το 2025, οι εκδότες καρτών στις ΗΠΑ θα έχουν παραχωρήσει το 15% των κερδών τους σε νεότερες μορφές δανεισμού όπως η BNPL.

Μπορούμε επίσης να περιμένουμε να δούμε το 2023 να γίνουν διαθέσιμες περισσότερες επιλογές για τοπικές αγορές, καθώς μικρότεροι έμποροι ανοίγουν τα φτερά τους. Οι πληρωμές αποτελούν κρίσιμο στοιχείο των τοπικών αγορών, ενώ διαπιστώθηκε και από μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την PPRO ότι ένας στους πέντε καταναλωτές θα εγκαταλείψει μια αγορά, εάν δεν μπορεί να πληρώσει με τη μέθοδο που προτιμά. Η προσφορά αυτών των προτιμώμενων μεθόδων δεν είναι καθόλου εύκολη - στην αγορά της Λατινικής Αμερικής, για παράδειγμα, μορφές πληρωμής όπως τα κουπόνια μετρητών (cash coupons) είναι ευρέως διαδεδομένες - και οι πάροχοι πληρωμών που μπορούν να ανταποκριθούν σε αυτές τις προκλήσεις, προσφέροντας λύσεις στους εμπόρους, θα έχουν μεγάλη ζήτηση το 2023.

Το ενδεχόμενο αυξημένης ρύθμισης αυτών των εναλλακτικών μεθόδων πληρωμής (ιδίως της BNPL) θα μπορούσε να επιβραδύνει την ολοένα αυξανόμενη υιοθέτησή τους. Ωστόσο, με τις εταιρείες πληρωμών να έχουν λάβει περίπου 9 δισ. δολάρια σε χρηματοδότηση από επιχειρηματικό κεφάλαιο (venture capital, VC) κατά το πρώτο τρίμηνο αυτού του έτους, αναμένεται να παρατηρηθεί μεγαλύτερη ανάπτυξη των εναλλακτικών τρόπων πληρωμών τους επόμενους 12 μήνες.

Τάση 2η: Η μέθοδος P2C θα σημειώσει άνοδο ως επιλογή πληρωμής

Καθώς η άνοδος των εναλλακτικών τρόπων πληρωμών συνεχίζεται, τα συστήματα καρτών αναπτύσσουν τις δικές τους καινοτομίες, όπως τη μέθοδο Push to Card (P2C).

Η εν λόγω μέθοδος πληρωμής έχει γίνει δημοφιλής για πληρωμές peer-to-peer αλλά και για πληρωμές μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών (business-to-consumer). Στις τελευταίες, τα χρήματα που καταβάλλονται από έναν έμπορο κατατίθενται απευθείας στον λογαριασμό που είναι συνδεδεμένος με την κάρτα του παραλήπτη.

Απλή και πρακτική, αυτή η μέθοδος πληρωμής προσφέρει τη δυνατότητα μεταφοράς χρημάτων σε πραγματικό χρόνο, κάθε μέρα, όλη μέρα. Αυτό σημαίνει ότι οι πελάτες, οι προμηθευτές και οι πωλητές δεν χρειάζεται να περιμένουν 2-3 ημέρες για να λάβουν τα χρήματά τους. Επιπρόσθετα, λόγω του ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα – αποδέκτες που πραγματοποιούν αυτές τις συναλλαγές push έχουν εγκριθεί από τα δίκτυα καρτών, αυτή η μέθοδος πληρωμής κρίνεται ως ασφαλής.

Ενώ η υπηρεσία SEPA Instant επιτρέπει άμεσες τραπεζικές μεταφορές στην Ευρώπη, η υιοθέτηση ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό από χώρα σε χώρα. Ως αποτέλεσμα, η μέθοδος P2C έχει καταστεί μια δημοφιλής εναλλακτική λύση στις τραπεζικές μεταφορές για πληρωμές μεταξύ peer-to-peer.

Μπορείτε επίσης να περιμένετε εντονότερη παρουσία του P2C στο ηλεκτρονικό εμπόριο το 2023, ιδίως καθώς θα αντιμετωπιστούν τα όποια ζητήματα διαλειτουργικότητας. Σε έρευνα της Edgar Dunn για τη Visa, διαπιστώθηκε ότι το 61% των καταναλωτών και των μικρών επιχειρήσεων που ερωτήθηκαν δήλωσε ότι θα ήταν πιθανό να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο P2C, επομένως πρόκειται για μια μέθοδο πληρωμής που σημειώνει ανοδική πορεία.

Τάση 3η: Τα ποσοστά δημιουργίας tokens θα συνεχίζουν να αυξάνονται

Αυτό το καλοκαίρι, η Visa ανέφερε ότι μέσα σε 12 μήνες εξέδωσε περισσότερα διακριτικά δικτύων από όσες φυσικές κάρτες είχε σε κυκλοφορία. Προφανώς, η δημιουργία διακριτικών για τα δίκτυα (network tokenization) αποδεικνύεται δημοφιλής. Αυτό συμβαίνει, επειδή λύνει ένα σημαντικό προβληματικό σημείο για τους εμπόρους: τις μειώσεις που μπορούν να αποφευχθούν. Με τη δημιουργία διακριτικών δικτύων, τα διαπιστευτήρια των πληρωτών που τηρούνται στο αρχείο είναι πάντα ενημερωμένα. Η Visa ισχυρίζεται επίσης ότι έχει παρατηρήσει μείωση κατά 28% στις απάτες σε πληρωμές με χρήση των διακριτικών δικτύων. Οι ειδικοί της payabl. πιστεύουν ότι η μέθοδος αυτή έχει περαιτέρω δυνατότητες ανάπτυξης, αφού επιτρέπει αξιόπιστες ψηφιακές συναλλαγές για τον διαρκώς αυξανόμενο κλάδο του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Οι καταναλωτές υιοθετούν παλιές και νέες τεχνολογίες πληρωμών

Οι καταναλωτές θα έχουν περισσότερες επιλογές στα ταμεία (φυσικά και εικονικά), καθώς τα βιομετρικά στοιχεία κερδίζουν επιτέλους την εμπιστοσύνη των πελατών και οι κωδικοί QR συνεχίζουν την επιστροφή τους.

Τάση 4η: Οι κωδικοί QR μπορούν να τα καταφέρουν στην Ευρώπη

Οι κωδικοί QR είναι πανταχού παρόντες σε πολλά μέρη της Ασίας εδώ και πάνω από μια δεκαετία (η Alipay ξεκίνησε τις πρώτες πληρωμές μέσω QR το 2011). Η σάρωση ενός κωδικού στα ταμεία και η πληρωμή μέσω κινητού είναι συνηθισμένο φαινόμενο για τους αγοραστές στην Ταϊλάνδη, την Ινδία και την Κίνα. Επιπλέον, πρόσφατη έρευνα δείχνει ότι το θεωρούν ασφαλέστερο και πιο βολικό. Στην Ευρώπη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών εργάστηκε φέτος για την τυποποίηση της χρήσης των κωδικών QR. Στόχος είναι η καλύτερη διαλειτουργικότητα και διασυνοριακή χρήση. Εάν αυτό επιτευχθεί, το 2023 θα μπορούσε να είναι η χρονιά που θα δούμε ευρύτερη υιοθέτηση των πληρωμών QR και στην Ευρώπη. Είναι σίγουρα ένα από τα θέματα που πρέπει κανείς να παρακολουθεί.

Τάση 5η: Οι πελάτες θα μάθουν να εμπιστεύονται τα βιομετρικά στοιχεία για πληρωμές

Οι κωδικοί PIN είναι άβολοι. Εκτός του ότι είναι δύσκολο να τους θυμάται κανείς, δεν αποδεικνύουν ότι το άτομο που πραγματοποιεί τη συναλλαγή είναι και ο πραγματικός κάτοχος της κάρτας.

Τα βιομετρικά στοιχεία (biometrics) επιλύουν αυτά τα προβλήματα, αλλά η υιοθέτησή τους είναι αργή. Η πρώτη μέθοδος βιομετρικών πληρωμών δημιουργήθηκε το 2007 και αμέσως μετά απέτυχε. Ωστόσο, το 2023 θα μπορούσε να είναι η χρονιά που οι βιομετρικές πληρωμές θα αποκτήσουν επιτέλους ευρεία αποδοχή. Με την Apple και την Google να έχουν θέσει τις βάσεις μέσω της βιομετρίας των συσκευών, οι καταναλωτές είναι πλέον πιο πρόθυμοι από ποτέ να πραγματοποιήσουν τις συναλλαγές τους μέσω σάρωσης ίριδας, δακτυλικού αποτυπώματος (touchID) ή αναγνώρισης προσώπου. Έρευνα της MasterCard διαπίστωσε ότι πάνω από το 65% των καταναλωτών πιστεύουν ότι τα βιομετρικά στοιχεία είναι πιο ασφαλή από τους κωδικούς PIN. Επιπλέον, η αύξηση των ανέπαφων πληρωμών έχει ενισχύσει την ελκυστικότητα των βιομετρικών στοιχείων. Δεν αποτελεί έκπληξη, λοιπόν, το γεγονός ότι η MasterCard εγκαινίασε φέτος ένα νέο σύστημα βιομετρικών πληρωμών. Εν τω μεταξύ, στις ΗΠΑ, επιχειρήσεις όπως η PayPal, η Bank of America και η eBay αποδέχονται ήδη τη μέθοδο βιομετρικής ταυτοποίησης FIDO. Μπορείτε να είστε βέβαιοι ότι θα πραγματοποιήσετε περισσότερες πληρωμές με τη χρήση βιομετρικών στοιχείων το 2023.

Οι έμποροι στο τιμόνι της ανάπτυξης

Ενώ οι καταναλωτές απολαμβάνουν τα οφέλη των τεχνολογικών εξελίξεων, οι έμποροι θα δουν επίσης νέες ευκαιρίες να ξεκλειδώνονται από τις τελευταίες εξελίξεις στην παροχή υπηρεσιών πληρωμών.

Τάση 6η: Οι έμποροι θα συνεχίσουν να λαμβάνουν και να απαιτούν περισσότερα από τους παρόχους πληρωμών

Οι διασυνοριακές συναλλαγές, οι πωλήσεις σε όλα τα κανάλια (omni-channel) και η προσαρμοσμένη εμπειρία του χρήστη (UX) αποτελούσαν μέχρι πρότινος προνόμιο των κολοσσών του ηλεκτρονικού εμπορίου. Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια, οι πάροχοι πληρωμών έχουν καταστήσει αυτά τα οφέλη διαθέσιμα σε εμπόρους όλων των μεγεθών. Ως αποτέλεσμα, οι έμποροι περιμένουν πλέον περισσότερα από τους παρόχους πληρωμών τους. Επικεντρώνονται στην εμπειρία του χρήστη, τη ροή πληρωμών, τις δυνατότητες αυτοεξυπηρέτησης και την τοπική αγορά, κι όχι απλώς στο κόστος. Έτσι, καθώς το ηλεκτρονικό εμπόριο συνεχίζει την αδιάκοπη ανάπτυξή του, μπορείτε να αναμένετε ότι οι έμποροι θα συνεχίσουν να απαιτούν (και να λαμβάνουν) το καλύτερο από τους παρόχους πληρωμών τους.

Οι παγκόσμιες τάσεις θα συνεχίσουν να επηρεάζουν τις πληρωμές

Τάση 7η: Τα κρυπτονομίσματα θα συνεχίσουν να ενσωματώνονται στις υποδομές πληρωμών

Όπως αποδεικνύει η κατάρρευση της FTX, το τέλος αυτού του έτους ήταν όσο ασταθές και δύσκολο ήταν και όλο το έτος. Όμως, αν και το μέλλον των κρυπτονομισμάτων δεν φαίνεται καθόλου προβλέψιμο, οι ειδικοί της payabl. εξακολουθούν να πιστεύουν ότι θα παρατηρηθεί περαιτέρω ενσωμάτωση των κρυπτονομισμάτων στις πληρωμές το 2023. Εξάλλου, τα θεμελιώδη στοιχεία που οδήγησαν στην άνοδο των κρυπτονομισμάτων παραμένουν αμετάβλητα.

Η πρόβλεψη αυτή υποστηρίζεται από πρόσφατη έρευνα που δημοσίευσε η Deloitte, η οποία διεξάχθηκε ανάμεσα σε 2.000 στελέχη λιανικού εμπορίου στις ΗΠΑ. Τα ευρήματά τους ήταν σαφή. Το 64% των εμπόρων που συμμετείχαν στην έρευνα πιστεύουν ότι οι πελάτες τους «ενδιαφέρονται ιδιαίτερα» για τη χρήση ψηφιακών νομισμάτων, ενώ ένα εντυπωσιακό ποσοστό της τάξεως του 83% προβλέπει ότι οι πληρωμές με ψηφιακά νομίσματα θα έχει γίνει κάτι συνηθισμένο στον κλάδο τους μέχρι το 2027.

Οι προσπάθειες που καταβάλλονται, για να μειωθεί η πολυπλοκότητα της ενσωμάτωσης των πληρωμών με κρυπτονόμισμα - επί του παρόντος, το μεγαλύτερο εμπόδιο για τους εμπόρους - θα μπορούσαν να επιταχύνουν την υιοθέτηση αυτή. Το ίδιο θα μπορούσε να κάνει και η όλο και εντονότερη συζήτηση για τα Ψηφιακά Νομίσματα Κεντρικών Τραπεζών (CBDC), αφού όλο και περισσότερες κυβερνήσεις εξετάζουν το ενδεχόμενο να λανσάρουν τις δικές τους εκδοχές κρυπτονομισμάτων. Αυτή η τάση κινείται μόνο προς μία κατεύθυνση και κατά το 2023 θα μπορούσε να σημειωθεί σημαντική επιτάχυνση.

Ένα έτος ταχέων αλλαγών μπροστά μας

Είναι ασφαλές να πούμε πως, ό,τι κι αν επιφυλάσσει το 2023, ο ρυθμός των αλλαγών θα είναι αδυσώπητος. Οι εταιρείες FinTech εξακολουθούν να έχουν στήριξη μέσω χρηματοδότησης VC - και όλο και περισσότερο τη δική τους οικονομική επιρροή - για να θέσουν νέες, καινοτόμες λύσεις επί τάπητος. Εν τω μεταξύ, οι εδραιωμένες δυνάμεις κινούνται με γοργούς ρυθμούς όσον αφορά τις καινοτομίες τους. Οι πελάτες, ανταποκρινόμενοι στις παγκόσμιες τάσεις, έχουν όλο και μεγαλύτερες προσδοκίες για τις πληρωμές τους και οι έμποροι στοχεύουν ψηλότερα και απαιτούν περισσότερα από τους παρόχους πληρωμών τους.

Συνδυάζοντας αυτούς τους παράγοντες, ένα είναι σίγουρο: Το 2023 θα υπάρξουν περισσότερες αλλαγές στον τομέα των πληρωμών και μάλιστα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα.

ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ανερχόμενη δύναμη στα logistics η Ελλάδα

Αλμα 19 θέσεων, από την 42η το 2018 στην 23η φέτος, στην κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας για την εφοδιαστική αλυσίδα

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Σημαντική άνοδο εμφάνισε ο κλάδος της ελληνικής εφοδιαστικής αλυσίδας στη σχετική κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2023. Φέτος, καταλαμβάνει την 23η θέση από 42η το 2018 (το τελευταίο προηγούμενο έτος της έρευνας), με βάση έξι κριτήρια. Αυτά περιλαμβάνουν το επίπεδο των υποδομών, τις διαδικασίες εκτελωνισμού, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, τη δυνατότητα ελέγχου και καταγραφής εμπορευμάτων, την ύπαρξη ανταγωνιστικών τιμών και τον χρόνο παράδοσης-παραλαβής των εμπορευμάτων. Το τελευταίο αποτελεί καθοριστικής σημασίας παράγοντα, με τον μέσο χρόνο που απαιτείται ώστε ένα κοντέινερ να μεταβεί από το λιμάνι εισόδου μέχρι τον προορισμό του, μέσω όλων των υφιστάμενων διεθνών διαδρομών, να υπολογίζεται σε 44 ημέρες. Παράλληλα, περίπου το 60% του χρόνου που χρειάζεται για τη διαμεταφορά των αγαθών αντιστοιχεί στις θαλάσσιες οδούς, με τη μεγαλύτερη πηγή καθυστερήσεων να σχετίζεται με τον εγκλωβισμό των κοντέινερ είτε στην αφετηρία είτε στον τελικό προορισμό.

«Η πραγματικά εντυπωσιακή αναβάθμιση της χώρας μας στην κατάταξη του Logistics Performance Index (LPI) ήρθε να επιβραβεύσει τις προσπάθειες βελτίωσης του τομέα της εφοδιαστικής αλυσίδας και των logistics. Η συνεχής αύξηση των προσδοκιών για τα logistics με επίκεντρο την Ελλάδα δημιούργησε μια σειρά επενδυτικών δράσεων, κυρίως στους τομείς της αγοράς ακινήτων και των εξαγορών σημαντικών επιχειρήσεων του κλάδου», σημειώνει στην «Κ» ο Νίκος Ροδόπουλος, πρώην πρόεδρος διοικητικού συμβουλίου της Ελληνικής Εταιρείας Logistics.

Πράγματι, τα logistics και τα ακίνητα αποθήκευσης και διανομής αποτελούν μαγνήτη επενδύσεων. Η βελτίωση των χρόνων παράδοσης στο «τελευταίο μίλι» (από το τελευταίο σημείο αποθήκευσης στον καταναλωτή), που εξασφαλίζει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις επιχειρήσεις, καθιστά ελκυστικούς τους αποθηκευτικούς χώρους –ιδίως των υψηλών προδιαγραφών– για τα κεφάλαια. Σε αυτό το υπόβαθρο εντάσσεται η κινητικότητα στα logistics, την οποία τροφοδοτούν οι εξαγορές ακινήτων από επενδυτικές εταιρείες και η έναρξη υλοποίησης έργων. Προς την κατεύθυνση αυτή, τον όμιλο Med Frigo με έδρα την Πάτρα και τις θυγατρικές του Cargo Med και Med Energy εξαγόρασαν, πρόσφατα, τα funds Elikonos 2 SCA Sicar, EOS Hellenic Renaissance Fund, BEARONEM Limited και ο Α. Μαυριδόγλου. Επίσης, το αμερικανικό fund HIG Capital εξελίσσεται σε έναν από τους μεγαλύτερους παίκτες της ελληνικής αγοράς αποθηκών και κέντρων διανομής, έχοντας πρόσφατα ολοκληρώσει την εξαγορά του 80% της οικογενειακής επιχείρησης «Ορφέας Βεϊνόγλου», που εμφανίζει υψηλό διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης.

Η HIG έχει ακόμη αποκτήσει τη Makios Logistics, που διαθέτει δύο αποθηκευτικά κέντρα στη Θεσσαλονίκη και στόλο άνω των 300 οχημάτων, όπως και την Olympias - Κανδύλης. Το fund προσανατολίζεται, κατά πληροφορίες, στην εξαγορά –ενδέχεται να ολοκληρωθεί το προσεχές διάστημα– δύο ακόμη εταιρειών logistics, των οποίων ο κύκλος εργασιών κυμαίνεται από 15 έως 30 εκατομμύρια ευρώ. Φέτος, αναμένεται να ξεκινήσει να υλοποιεί η κοινοπραξία Goldair - ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ το εμπορευματικό κέντρο στο Θριάσιο Πεδίο, του οποίου η αξία ως επένδυση εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 200 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, το γεγονός ότι ο Πειραιάς έχει κατοχυρώσει τη θέση του ως το πρώτο μεγάλο λιμάνι στην Ευρώπη για πλοία που έρχονται από την Απω Ανατολή, σε συνδυασμό με την ισχυροποίηση του ρόλου του λιμανιού της Θεσσαλονίκης, ύστερα από την ιδιωτικοποίησή του, έχει συμβάλει στη βελτίωση της διεθνούς κατάταξης της Ελλάδας.

Οι μεγάλες επενδύσεις, σε συνδυασμό με το ότι ο Πειραιάς περιλαμβάνεται στα μεγαλύτερα λιμάνια της Ευρώπης, έχουν αναβαθμίσει τον κλάδο.

Μακρύς ο δρόμος

«Η κατάταξη της Ελλάδας στον Logistics Performance Index (LPI) δεν πρέπει να εφησυχάσει την αγορά, το κράτος και τους θεσμικούς φορείς. Τα προβλήματα δεν έχουν ολοκληρωμένες λύσεις και οι εκκρεμότητες που υπάρχουν είναι ακόμη σημαντικές. Τα κέντρα logistics εθνικής εμβέλειας ακόμη δεν υπάρχουν, ο διαθέσιμος στόλος οχημάτων παραμένει πεπαλαιωμένος, οι δράσεις προσέλκυσης διεθνών φορτίων με προοπτική ελαφράς μεταποίησης και παραγωγής εθνικής αξίας δεν έχουν υλοποιηθεί, ενώ τα agrologistics (σ.σ.: εφοδιαστική αλυσίδα των αγροδιατροφικών προϊόντων) παραμένουν ακόμη αφήγημα» τονίζει ο κ. Ροδόπουλος.

«Πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Ο LPI, που στην ουσία αποτυπώνει την αίσθηση αλλά διαμορφώνει τάσεις και δυναμική, οφείλει να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα για να διατηρηθούν και οι προσδοκίες υψηλά. Η εκμετάλλευση των logistics ως τέταρτου πυλώνα ανάπτυξης μπορεί να συνεισφέρει σημαντικές νέες παραγωγικές –αυτή τη φορά– επενδύσεις και να εκτοξεύσει το 10% του ΑΕΠ σε άνω του 13%», καταλήγει.

Εκρηξη ζήτησης

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της εταιρείας Cerved Property Services, η ζήτηση για χώρους logistics παραμένει αυξημένη και τη φετινή χρονιά.

Οι ελληνικές επενδυτικές εταιρείες ακινήτων και οι θεσμικοί επενδυτές εντείνουν τις επενδύσεις τους σε νεόδμητα κτίρια logistics υψηλών προδιαγραφών, τα οποία είναι πιστοποιημένα σύμφωνα με τα κριτήρια της πράσινης και βιώσιμης ανάπτυξης. Πέρυσι ξεκίνησαν ή ολοκλήρωσαν μια σειρά στοχευμένων επενδύσεων που αφορούν μεγάλα σύγχρονα συγκροτήματα αποθηκών ξηρού και ψυχρού φορτίου. Φέτος, υπολογίζεται ότι περίπου 180.000 τ.μ. νέων αποθηκευτικών χώρων θα προστεθούν στο υφιστάμενο απόθεμα στα μέσα του 2023, με επιπλέον 100.000 τ.μ. μέχρι το τέλος του 2024. Η αυξημένη ζήτηση έχει ενισχύσει και το κόστος κτήσης ακινήτων με προδιαγραφές ανάπτυξης κέντρων αποθήκευσης και διανομής. Στο Θριάσιο, την περιοχή που συγκεντρώνει τη συντριπτική πλειονότητα των νέων αναπτύξεων, το κόστος γης αντιστοιχεί στα 4/5 της συνολικής επένδυσης. Λόγω και της αύξησης των τιμών των πρώτων υλών, το κόστος κατασκευής νέων χώρων Logistics έχει αυξηθεί άνω του 30%, από 450 ευρώ / τ.μ. σε 600 ευρώ / τ.μ. Ως εκ τούτου, κάθε μεγάλη νέα αποθήκη είναι βέβαιο, σύμφωνα με την έρευνα της CPS, ότι θα εξασφαλίσει τους ενοικιαστές της αρκετούς μήνες πριν από τη λειτουργία της, ωθώντας τις αξίες και τα ενοίκια σε υψηλότερα επίπεδα.

Η Παγκόσμια Τράπεζα αξιολογεί το επίπεδο των υποδομών, τις διαδικασίες εκτελωνισμού, την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών, τη δυνατότητα ελέγχου και καταγραφής εμπορευμάτων, την ύπαρξη ανταγωνιστικών τιμών και τον χρόνο παράδοσης - παραλαβής των εμπορευμάτων.

Αν και οι οδικές μεταφορές καταλαμβάνουν τη μερίδα του λέοντος σε ποσοστό 69,5%, ο ελληνικός στόλος είναι γερασμένος.

Η συνεισφορά του κλάδου των logistics στο ΑΕΠ ανέρχεται σε περίπου 20 δισ. ευρώ και εκτιμάται ότι μπορεί να αυξηθεί αισθητά.

Εμφαση θα πρέπει να δοθεί προκειμένου το λιμάνι της Θεσσαλονίκης να καθιερωθεί ως διαμετακομιστικός κόμβος των Βαλκανίων.

Ισχυρές προοπτικές και σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα

Βάσει πρόσφατης έρευνας της Ελληνικής Εταιρείας Logistics, με πρόεδρο τον επίκουρο καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου Βασίλη Ζεϊμπέκη, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η συμβολή του κλάδου των logistics στο ΑΕΠ, οι εταιρείες θα πρέπει να αντιμετωπίσουν σειρά προκλήσεων. Ενδεικτικά, όπως επισημαίνεται, αν και οι οδικές μεταφορές καταλαμβάνουν τη μερίδα του λέοντος σε ποσοστό 69,5%, ο στόλος είναι γερασμένος και περιορισμένης χωρητικότητας, ενώ απουσιάζουν οι συνέργειες. Επίσης, κατά την έρευνα, έμφαση θα πρέπει να δοθεί προκειμένου το λιμάνι της Θεσσαλονίκης να καθιερωθεί ως κόμβος των Βαλκανίων, όπως και να ενισχυθεί η ανάθεση των δραστηριοτήτων της μεταφοράς - διανομής και της αποθήκευσης σε παρόχους υπηρεσιών logistics. Κι αυτό δεδομένου ότι η πρακτική αυτή επιτρέπει στις εταιρείες να επικεντρωθούν σε άλλες πιο κερδοφόρες δραστηριότητες.

Σήμερα η συνεισφορά του κλάδου στο ΑΕΠ, που ανέρχεται σε περίπου 20 δισεκατομμύρια ευρώ, θα μπορούσε να αυξηθεί σημαντικά. Οπως αναφέρθηκε τον περασμένο Φεβρουάριο σε συνεδρίαση της Επιτροπής Ερευνας και Τεχνολογίας της Βουλής –υπό την προεδρία του βουλευτή Επικρατείας Ν.Δ., καθηγητή Χρήστου Ταραντίλη– για την «τεχνολογική καινοτομία στην εφοδιαστική αλυσίδα και τις μεταφορές», οι δυνατότητες της Ελλάδας στον συγκεκριμένο κλάδο είναι πολύ μεγάλες. Κι αυτό τόσο λόγω της ευνοϊκής γεωγραφικής θέσης όσο και εξαιτίας των σημαντικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η χώρα, καθώς οι θαλάσσιες μεταφορές, τομέας όπου η χώρα μας ηγείται παγκοσμίως, αντιπροσωπεύουν σε όγκο περίπου το 80% του παγκόσμιου εμπορίου. Για τον στόχο αυτό χρειάζεται, όπως σημειώθηκε, να υιοθετηθούν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) κατά μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας, με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας με την αυτοματοποίηση των διαδικασιών, την αύξηση της αποτελεσματικότητας και τη μείωση του κόστους.

Επίσης, σύμφωνα με τους ειδικούς, η Ελλάδα θα πρέπει να ενισχύσει τον ρόλο της στη διαμετακίνηση προϊόντων που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την αυτοκινητοβιομηχανία, τις λευκές ηλεκτρικές συσκευές ή ακόμη και την ένδυση - υπόδηση. Επίσης, ιδιαίτερα περιορισμένο είναι το αποτύπωμα της χώρας και όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών μεταποίησης, ελαφράς συναρμολόγησης και ετικετοποίησης των προϊόντων, που σήμερα απλώς διαμετακινούνται μέσω των ελληνικών λιμανιών. Ως εκ τούτου, το «κλειδί» βρίσκεται, όπως αναφέρουν αναλυτές, στη διαμόρφωση ενιαίας στρατηγικής μεταξύ των λιμανιών, του σιδηροδρόμου και των πολυεθνικών ομίλων που αποτελούν τους πελάτες του συγκεκριμένου οικοσυστήματος. Ενας από τους βασικούς λόγους που καθιστούν το στοίχημα της καθιέρωσης της Ελλάδας ως παγκόσμιου διαμετακομιστικού κόμβου σχετίζεται με την απλοποίηση του χωροταξικού καθεστώτος και της αδειοδότησης των εμπορευματικών κέντρων, όπως και με τη δυνατότητα εξασφάλισης χρηματοδότησης.

Η χρηματοδότηση έργων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εφοδιαστικής αλυσίδας και της αναβάθμισης των υποδομών μέσω των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης αποτελεί, όπως αναφέρουν παράγοντες της αγοράς, την τελευταία ίσως ευκαιρία για τον μετασχηματισμό ενός πολύπλοκου κλάδου, αλλά με υψηλή προστιθέμενη αξία.

Εξαγορές από ελληνικές startup εταιρείες

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Ρόλο αγοραστή ή επενδυτή λαμβάνουν τους τελευταίους μήνες ελληνικές νεοφυείς εταιρείες που βρίσκονται σε ώριμα στάδια ανάπτυξης, προκειμένου είτε να εισέλθουν σε νέες αγορές, είτε να ενισχύσουν την ομάδα τους (acquihiring) ή να προσθέσουν νέες τεχνολογίες. Πρόκειται για μία τάση που δεν ήταν στο παρελθόν ιδιαίτερα διαδεδομένη. Παράγοντες της αγοράς τονίζουν πως στον «χορό» των εξαγορών μπαίνουν κυρίως ανεπτυγμένες (scaleup) εταιρείες, όπως η Blueground, Skroutz, Orfium, Hellas Direct κ.ά., εταιρείες δηλαδή που αποτελούν υπολογίσιμο παίκτη στην αγορά που δραστηριοποιούνται, εκτιμώντας παράλληλα πως οι εξαγορές είναι ένα δείγμα ωρίμανσής τους και φυσικό επακόλουθο ανάπτυξης ενός οικοσυστήματος καινοτομίας που άρχισε να «γεννάται» την περίοδο της οικονομικής κρίσης. «Τα exits, δηλαδή οι πωλήσεις των startups, είναι σημαντικό νέο καθώς επιστρέφουν χρήματα στους επενδυτές, ενισχύουν την ομάδα κ.λπ. Ωστόσο εξίσου σημαντικό είναι scaleup εταιρείες να εξαγοράζουν άλλες εταιρείες, να συγκεντρώνουν τεχνολογία και να έχουν ένα αποτύπωμα στο ελληνικό οικοσύστημα», αναφέρει στην «Κ» ο Παναγιώτης Καραμπίνης, διευθύνων σύμβουλος της Endeavor Greece, που αυτές τις ημέρες βρίσκεται, μαζί με περίπου επτά ελληνικές startups, στη Σιγκαπούρη, σε ένα από τα μεγαλύτερα event ναυτιλίας του κόσμου, το 17th Singapore Maritime Week. Ο ίδιος εκτιμά πως τουλάχιστον επτά scaleup ελληνικές ή ελληνικών συμφερόντων νεοφυείς εταιρείες έχουν προβεί σε κάποια εξαγορά, εξηγώντας πως είναι σημαντικό η τεχνολογία των εταιρειών που εξαγοράζονται να περιέρχονται στον έλεγχο Ελληνα επιχειρηματία και οι εργαζόμενοι, Ελληνες ή ξένοι, να απασχολούνται πλέον σε ελληνική εταιρεία, ακόμη και σε γραφεία στη χώρα μας.

Πρόσφατα, η εταιρεία εκμετάλλευσης ακινήτων Blueground εξαγόρασε δύο εταιρείες, τη βραζιλιάνικη Tabas, μέσω της οποίας επεκτάθηκε στη Λατινική Αμερική καθώς και την αμερικανική Travelers Haven, για να προσφέρει υπηρεσίες σε πελάτες που επιθυμούν να νοικιάζουν διαμερίσματα και εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων. Η Orfium, που αναπτύσσει λογισμικό για να εντοπίζει διαφυγόντα πνευματικά δικαιώματα κατά τη χρήση μουσικών κομματιών, πρόσθεσε άλλη μία εξαγορά στο χαρτοφυλάκιό της, αποκτώντας φέτος τη βρετανική Soundmouse. Είχε προηγηθεί το 2022 η εξαγορά της ιαπωνικής εταιρείας Breaker. Στον χορό των εξαγορών έχουν μπει η Skroutz, η Hellas Direct αλλά και η Viva Wallet, ενώ πρόσφατα εξαγοράστηκε η συνδρομητική υπηρεσία μίσθωσης ηλεκτρικών ποδηλάτων και πατινιών Kineo του Αδάμ Μαρκάκη από την ελληνική startup instacar, του Αντώνη Σαμοθράκη και του Αντώνη Ζώη. Με «προίκα» κεφάλαια ύψους 55 εκατ. ευρώ, τα οποία σήκωσε από Ελληνες επενδυτές, όπως η Autohellas, η instacar, που ιδρύθηκε το 2018 και έχει αναπτύξει μία πλατφόρμα ευέλικτης μίσθωσης οχημάτων μπήκε και εκείνη στον χορό των εξαγορών. Εκτός από το συναφές αντικείμενο των δύο startups αλλά και τον συνδετικό κρίκο, που δεν είναι άλλος από την Autohellas του ομίλου Βασιλάκη (είχε επενδύσει στο παρελθόν και στην Kineo), η κίνηση της instacar είναι στρατηγική, προσθέτοντας στο χαρτοφυλάκιό της ένα στόλο περίπου 1.000 ποδηλάτων και πατινιών και εντάσσοντας στο δυναμικό της την τεχνογνωσία της ομάδας της Kineo. Η instacar ωστόσο δεν θα περιοριστεί μόνο στην εξαγορά της Kineo.

Οι ώριμες startups εξαγοράζουν άλλες εταιρείες για να εισέλθουν σε νέες αγορές, να ενισχύσουν την ομάδα τους (acquihiring) ή να προσθέσουν νέες τεχνολογίες.

Ολικό ψηφιακό «λίφτινγκ» στην εφορία

Οι ηλεκτρονικές εφαρμογές έβαλαν τέλος στις ουρές – Τι έχει καθυστερήσει

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Από τις ουρές στις εφορίες, την αναμονή για επιστροφές φόρων εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, την καθυστέρηση για τουλάχιστον 2 έως 6 μήνες για την ολοκλήρωση μιας αγοραπωλησίας και τη συμπλήρωση της φορολογικής δήλωσης στο χαρτί, η εφορία έχει περάσει σε μια νέα εποχή. Εχουμε φθάσει στις προσυμπληρωμένες δηλώσεις για φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, στη δημιουργία των ηλεκτρονικών βιβλίων –μια ελληνική πατέντα που εξετάζεται και από άλλες χώρες της Ε.Ε., μάλιστα ήδη στελέχη της ΑΑΔΕ έχουν κάνει σχετικές παρουσιάσεις του νέου συστήματος–, στην ηλεκτρονική τιμολόγηση, ενώ από τα χρόνια των μνημονίων δημιουργήθηκε η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών που οδήγησε στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων της χώρας.

Οι νέες ηλεκτρονικές εφαρμογές που ουσιαστικά έχουν υποκαταστήσει την επαφή των φορολογουμένων με τους ελεγκτές και τους εφοριακούς έχουν συμβάλει στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, χωρίς ωστόσο να έχουν εκλείψει ζητήματα περίεργων συναλλαγών, ενώ ταυτόχρονα οι φορολογικές υποχρεώσεις επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων διεκπεραιώνονται σε λίγα λεπτά από τον υπολογιστή.

Η εξυπηρέτηση του πολίτη βρέθηκε στο επίκεντρο των παρεμβάσεων και σειρά πλέον έχουν τα μέτρα για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής, αναφέρουν από το υπουργείο Οικονομικών, σημειώνοντας ότι για να μειωθούν οι φόροι, ακόμη και το τέλος επιτηδεύματος, θα πρέπει να έχει περιορισθεί η φοροδιαφυγή. Παρότι οι προσπάθειες για περιορισμό της φοροδιαφυγής έχουν ορατά πλέον αποτελέσματα, εντούτοις δεν έχει βρεθεί ο κατάλληλος τρόπος για τη «συγκράτηση» συγκεκριμένων ομάδων, που απασχολούν δεκαετίες τις φορολογικές αρχές, από την απόκρυψη φορολογητέας ύλης. Μάλιστα εδώ και χρόνια έχει προαναγγελθεί το ηλεκτρονικό περιουσιολόγιο, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει όλη την κινητή και ακίνητη περιουσία των φορολογουμένων (από έργα τέχνης και θυρίδες μέχρι ακίνητα και αεροσκάφη), το οποίο ακόμη παραμένει σε εκκρεμότητα. Στο ηλεκτρονικό περιουσιολόγιο θα καλούνταν όλοι οι φορολογούμενοι να δηλώσουν τα περιουσιακά στοιχεία τους. Εάν στο μέλλον ο ελεγκτικός μηχανισμός ανακάλυπτε περιουσία που δεν είχε δηλωθεί, ο φορολογούμενος όχι μόνο θα πλήρωνε πρόστιμο, αλλά θα την έχανε, καθώς η εφορία θα είχε το δικαίωμα να την κατασχέσει.

Από την αναμονή έως και ένα χρόνο για να λάβει κάποιος την επιστροφή ΦΠΑ, φθάσαμε στις δέκα ημέρες.

Παράλληλα, ένα μέτρο το οποίο θα διευκόλυνε τους οφειλέτες του Δημοσίου έχει μείνει στα χαρτιά. Πρόκειται για τον προοδευτικά ακατάσχετο λογαριασμό. Ουσιαστικά το σύστημα αυτό προβλέπει ότι όσο ο οφειλέτης πληρώνει κανονικά τα χρέη του στην εφορία, τόσο το ακατάσχετο ποσό των 1.250 ευρώ αυξάνεται. Οι εφαρμογές που άλλαξαν το πρόσωπο της εφορίας:

1. Επιστροφές ΦΠΑ. Από την αναμονή έως και ένα χρόνο στο παρελθόν για να λάβει κάποιος την επιστροφή ΦΠΑ, φθάσαμε στις δέκα ημέρες. Το τελευταίο διάστημα οι επιστροφές φόρων έχουν εκτοξευτεί, με τις υπηρεσίες της ΑΑΔΕ να πιστώνουν στις επιχειρήσεις ταχύτατα τον ΦΠΑ που δικαιούνται, ενώ οι εξαγωγικές επιχειρήσεις δεν χρειάζεται να αποδείξουν πλέον τις συναλλαγές που πραγματοποίησαν, καθώς όλα τα στοιχεία είναι σε ηλεκτρονική μορφή. Συνολικά στο πρώτο τρίμηνο του έτους η εφορία έχει επιστρέψει φόρους ύψους 1,72 δισ. ευρώ, κάτι που οφείλεται στο αυτοματοποιημένο σύστημα που έχει δημιουργηθεί. Για παράδειγμα, μεγάλη επιχείρηση έκανε αίτηση επιστροφής ΦΠΑ ύψους 600.000 ευρώ και μετά δέκα ημέρες το ποσό είχε ήδη πιστωθεί στον λογαριασμό της. Βέβαια υπάρχουν δικλίδες ασφαλείας που οδηγούν κάποιες υποθέσεις, με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, σε δεύτερους και τρίτους επανελέγχους για να αποφευχθούν φαινόμενα φοροδιαφυγής.

2. Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών. Σαν ένα μικρό δικαστήριο με ταχύτατες αποφάσεις λειτουργεί η Διεύθυνση Επίλυσης φορολογικών Διαφορών. Οσοι προσφεύγουν πλέον στη ΔΕΔ γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι η προσφυγή τους θα πρέπει να είναι πολύ καλά «δεμένη», διαφορετικά θα απορριφθεί. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι έχουν μειωθεί σημαντικά οι προσφυγές φορολογουμένων που ζητούσαν ακύρωση προστίμων επειδή υπέβαλαν καθυστερημένα τη δήλωσή τους και γενικότερα περιπτώσεις που και οι ίδιοι γνωρίζουν ότι δεν πρόκειται να δικαιωθούν καθώς έχει καταστρατηγηθεί η φορολογική νομοθεσία.

3. myPROPERTY. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα myPROPERTY έχει μειώσει σημαντικά τον χρόνο στις μεταβιβάσεις ακινήτων. Οι σχετικές δηλώσεις γίνονται πλέον ηλεκτρονικά, ενώ σύντομα όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που απαιτούνται σήμερα σε μια αγοραπωλησία θα αντλούνται μέσα από τον ηλεκτρονικό φάκελο ακινήτου, που προς το παρόν λειτουργεί πιλοτικά.

4. Σκανάρισμα αποδείξεων. Η εφαρμογή για τις συσκευές κινητών appodixi έχει συμβάλει σημαντικά στη μείωση των πλαστών αποδείξεων. Οι πολίτες μέσω της εφαρμογής μπορούν να σκανάρουν την απόδειξη για να διαπιστώσουν εάν αυτή είναι νόμιμη ή πλαστή. Βέβαια, η κυβέρνηση, αν και είχε ανακοινώσει μπόνους για όσους εντόπιζαν πλαστές αποδείξεις, «ξέχασε» να καταθέσει στη Βουλή τη σχετική διάταξη.

5. Διασύνδεση ταμειακών. Η διασύνδεση των φορολογικών μηχανισμών με την ΑΑΔΕ έχει ήδη ξεκινήσει από το 2022 και μέχρι σήμερα η ΑΑΔΕ έχει λάβει πάνω από 8,5 δισεκατομμύρια παραστατικά λιανικής, συνολικής αξίας άνω των 250 δισεκατομμυρίων ευρώ. Πριν από λίγες ημέρες, υπουργείο Οικονομικών και ΑΑΔΕ παρουσίασαν το χρονοδιάγραμμα για το επόμενο βήμα τεχνολογικά, τη διασύνδεση, μέχρι τον Ιούλιο, των ταμειακών μηχανών με τα POS.

6. Ψηφιακό δελτίο αποστολής. Με το τελευταίο πολυνομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών το οποίο ψηφίστηκε από τη Βουλή, προβλέφθηκε η ψηφιακή έκδοση των απαιτούμενων από τη νομοθεσία παραστατικών για τη διακίνηση αγαθών και η διαβίβαση αυτών στην ΑΑΔΕ. Με τις διατάξεις επιδιώκεται η διευκόλυνση αφενός των επιχειρήσεων για την τεκμηρίωση και παρακολούθηση των συναλλαγών τους και αφετέρου της φορολογικής διοίκησης κατά τη διενέργεια των σχετικών επαληθεύσεων στο πλαίσιο των διενεργούμενων από αυτήν ελέγχων.

7. Ενημερότητα. Ψηφιακά θα μπορούν να λαμβάνουν ενημερότητα από τον επόμενο μήνα οι φορολογούμενοι που έχουν χρέη στο Δημόσιο. Η ΑΑΔΕ προχωράει στην απλοποίηση της διαδικασίας χορήγησης φορολογικής ενημερότητας στις περιπτώσεις οφειλής με παρακράτηση, διευκολύνοντας τους φορολογουμένους και μειώνοντας το διοικητικό κόστος.

Τα ηλεκτρονικά βιβλία

Η ηλεκτρονική τιμολόγηση και τα ηλεκτρονικά βιβλία μπορεί να προκάλεσαν την μήνιν των επιχειρήσεων και των επαγγελματιών, ωστόσο, όσο περνάει ο καιρός, οι συνεπείς επιχειρήσεις βλέπουν τα οφέλη του νέου συστήματος. Με τα ηλεκτρονικά βιβλία η εφορία γνωρίζει τα έσοδα και τα έξοδα των επιχειρήσεων. Ετσι, λοιπόν, η φορολογική διοίκηση κατάφερε να προχωρήσει στην προσυμπλήρωση των δηλώσεων ΦΠΑ, καθώς και κωδικών του εντύπου Ε3. Με την ηλεκτρονική τιμολόγηση η εφορία μπορεί να ελέγξει σε πραγματικό χρόνο τις συναλλαγές και να γνωρίζει εκ των προτέρων τον ΦΠΑ που θα εισπράξει το ελληνικό Δημόσιο.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Chief Executive Officer - Nicosia

Ref: 5588

On behalf of our client, the Modernisation and Reform Consulting Agency Ltd (Mo.Re), GRS hereby seeks to employ a successful candidate with strong personality and exemplary management skills for the position of **Chief Executive Officer (CEO)** of the company. Mo.Re is a ground breaking, newly established state-owned company established under private Law, created to increase the efficiency of strategic government projects and reforms. The Company will provide the required expertise, to enhance the capacity of the Government to execute the Government's strategic plan across a wide range of ministries and departments.

MAIN DUTIES AND RESPONSIBILITIES

- Develop high quality business strategies and plans, ensuring their alignment with short-term and long-term objectives of Mo.Re
- Manage and direct the company to achieve its primary goals and objectives
- Engage in effective management while setting priorities that will ensure long-term business success in both short-term goals as well as future planning stages
- Build the company's brand and reputation
- Successfully deliver company's initial projects
- Hiring the initial team and oversee the recruitment process at an executive level within the company. Recruiting and retaining high level industry specialists
- Prepare the company's budget and monitor day-to-day business activities, ensuring operations work within time and budget including adhering to the corresponding legal requirements
- Create the organizational structure and internal procedures of the company
- Report to the Board of Directors and any other relevant stakeholders on the progress of strategic objectives in accordance with the governance framework of the company
- Provide specialized guidance and support to all staff and be responsible for the company's overall operations

CANDIDATE PROFILE

- Minimum 5 years experience in a similar position or in leading a business unit, preferably in the consulting industry, in conjunction with significant experience in management consulting within the public sector or focused on public sector projects
- Preferable experience in IT consulting/business
- Experience in a startup organisation will be considered as an advantage
- Ability to multi-task and manage various business functions including Marketing, Business Development, Finance and Human Resources
- Fluency in English language. Greek language will be considered as a strong advantage
- Self-motivated and strategically oriented
- Excellent written and verbal communication skills
- Flexibility and adaptability with leadership and a high level of social and emotional intelligence skills
- Excellent planning skills to implement strategies to meet the organisation's goals set by the board of directors
- Ability to manage and motivate a newly established team

BENEFITS

- 13th salary
- Competitive remuneration package
- Yearly bonus upon performance/results

If you feel you have the necessary skills and experience for this position, please send your CV to Steve Slocombe (steve@grsrecruitment.com) or Annita Paliou (annitap@grsrecruitment.com) quoting the above job reference or call +35725342720 for further information.

Το Χ.Α. κατάφερε να κρατήσει το επίπεδο των 1.080 μονάδων

Οριακά κέρδη 0,22% χθες έπειτα από το «γύρισμα» πολλών blue chips

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Προσπάθησε και τελικά κατάφερε το Χρηματιστήριο Αθηνών να απορροφήσει τις πιέσεις και να «κρατήσει» το επίπεδο των 1.080 μονάδων αλλά και το θετικό πρόσημο, παρά την επικράτηση των πωλητών στο μεγαλύτερο μέρος της συνεδρίασης.

Το «γύρισμα» πολλών δεικτοβαρών τίτλων την τελευταία ώρα της συνεδρίασης στήριξε τον Γενικό Δείκτη, τη στιγμή που το κλίμα και στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια ήταν επιφυλακτικό εν αναμονή των αποφάσεων των Fed και ΕΚΤ για τα επιτόκια.

Ετσι, στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,22% στις 1.087,49 μονάδες, από το -0,87% και τις 1.075,66 μονάδες που έφτασε ενδοσυνεδριακά, ενώ ο τζίρος

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.087,49 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκεστα 66,13 εκατ. ευρώ.

διαμορφώθηκε στα 66,13 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,18% στις 2.628,82 μονάδες, σχεδόν αμετάβλητος και στο -0,01% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης, στις 1.607,8 μονάδες, ενώ ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε πτώση 0,30% στις 792,5 μονάδες.

Στα blue chips ανοδικά ξεχώρισαν η ΕΥΔΑΠ στο +3,81%, η Ελλάκτωρ στο +3,24% και η Lamda Development στο +3,04%, ενώ με άνοδο άνω του 2% έκλεισε η Aegean και κέρδη άνω του 1% σημείωσαν οι Τρ. Πειραιώς, ΔΕΗ, ΟΠΑΠ, Quest και Σαράντης. Στον αντίποδα, πτώση 3,32% κατέγραψε η Βιοχάλκο, στο -2,99% έκλεισε η ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ και με απώλειες άνω του 1% έκλεισαν

Τα θετικά σχόλια των αναλυτών για το Χ.Α. συνεχίζονται, με την Goldman Sachs να δηλώνει χθες την προτίμησή της για το Χρηματιστήριο Αθηνών έναντι όλων των αναδυόμενων αγορών της Ευρώπης. Η αμερικανική τράπεζα προβλέπει ότι σε διάστημα 12μήνου, ο Γενικός Δείκτης θα σκαρφαλώσει στις 1.200 μονάδες.

οι Eurobank, Mytilineos και ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή. Τα θετικά σχόλια των αναλυτών για το Χ.Α. συνεχίζονται προσφέροντας ανακούφιση στην αγορά, με την Goldman Sachs να δηλώνει χθες την προτίμησή της για το Χρηματιστήριο Αθηνών έναντι όλων των αναδυόμενων αγορών της Ευρώπης. Οπως σημείωσε μάλιστα, η ελληνική αγορά είναι από τις λίγες που αναμένεται να καταγράψουν ράλι άνω του 10% σε διάστημα 12μήνου, καθώς προβλέπει πως ο Γενικός Δείκτης θα σκαρφαλώσει στις 1.200 μονάδες.

Παράλληλα, η Eurobank Equities επιβεβαίωσε τη σύσταση «αγοράς» για τις ελληνικές τράπεζες αν και σημείωσε πως βραχυπρόθεσμα χρειάζεται κάποια προσοχή ενόψει των εκλογών, οι οποίες είναι πιθανό να προκαλέσουν διακυμάνσεις στο επενδυτικό κλίμα. Πάντως, η χρηματιστηριακή τόνισε πως οι πολύ θετικές προοπτικές του κλάδου παραμένουν άθικτες, τη στιγμή που οι ελληνικές τράπεζες απολαμβάνουν έναν συνδυασμό ισχυρής ρευστότητας και υγιών κεφαλαιακών «μαξιλαριών». Η επιστροφή στη διανομή μερισμάτων θα είναι βασικός καταλύτης για τις ελληνικές τράπεζες καθώς θα σηματοδοτήσει την επιστροφή τους στην κανονικότητα, όπως πρόσθεσε, αναμένοντας πως την αρχή θα κάνει η Εθνική το 2023 (από τα κέρδη του 2022) και θα ακολουθήσουν οι Alpha Bank και η Πειραιώς την επόμενη χρονιά (από τα κέρδη του 2023).

Παρά τις θετικές εξελίξεις και τα υποστηρικτικά σχόλια των οίκων, η ομιχλώδης εικόνα που έχει διαμορφωθεί εν μέσω της προεκλογικής περιόδου στο ελληνικό χρηματιστήριο, συνεχίζεται, όπως σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας της «Κύκλος Χρηματιστηριακή». Ετσι, οι συναλλαγές έχουν υποχωρήσει δραστικά, με τους αγοραστές να τηρούν στάση αναμονής και αρκετούς επενδυτές να επιδιώκουν την κατοχύρωση κερδών.

Αυτό είναι και το αποτέλεσμα της διεθνούς τραπεζικής κρίσης στις ΗΠΑ και αναπόφευκτα οδηγεί τους διαχειριστές σε ρευστοποιήσεις και ελληνικών τραπεζικών τίτλων προσπερνώντας τις ελπιδοφόρες προοπτικές που αυτοί ενσωματώνουν. Ως αποτέλεσμα, όπως καταλήγει ο κ. Τζάνας, οι 1.045 μονάδες συνιστούν τώρα την πλησιέστερη στήριξη για τον Γενικό Δείκτη.

Αρνητικό κλίμα σε ΗΠΑ και Ευρώπη

Μαζικές πωλήσεις μετοχών από περιφερειακές τράπεζες των ΗΠΑ άσκησαν αργά χθες το βράδυ πιέσεις στους χρηματιστηριακούς δείκτες στην αμερικανική αγορά, ενώ πτωτικά κινήθηκαν και τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια – κι αυτό συνέβη μία ημέρα πριν από την απόφαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) για τα επιτόκια, δηλαδή τη χειρότερη στιγμή, όπως επισημαίνουν αναλυτές. Παρά την ανακούφιση που προκάλεσε στις αγορές η διάσωση της First Republic από την JPMorgan τη Δευτέρα, χθες οι μαζικές πωλήσεις επανέφεραν το κλίμα ανησυχίας ανάμεσα στους επενδυτές σχετικά με τη σταθερότητα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Οσοι απομακρύνθηκαν από τις τραπεζικές μετοχές αναζήτησαν άλλα ασφαλή καταφύγια. Οι πωλήσεις παρατηρήθηκαν σε μετοχές των τραπεζών PacWest Bancorp και Western Alliance Bancorp, οι οποίες είχαν φθάσει να έχουν απώλειες τουλάχιστον 20%, διαμορφώνοντας ανάλογα και τον χρηματιστηριακό δείκτη S&P 500, ο οποίος είχε φθάσει να υποχωρεί 2%. Αργότερα και πριν από το κλείσιμο της Wall Street χθες είχε πτώση 1,07% και 1,10% ο Dow Jones. «Η Wall Street γρήγορα πατάει το κουμπί των μαζικών πωλήσεων, όταν η τραπεζική θύελλα δείχνει να μην έχει κοπάσει», επισημαίνει ο Εντ Μόγια, προϊστάμενος αναλυτής της Oanda. Οι μαζικές πωλήσεις κλιμάκωσαν την ανησυχία για την απόφαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας. Η κατάσταση των τραπεζών σε συνδυασμό με τον πληθωρισμό και το ενδεχόμενο μη αύξησης του ορίου δανεισμού των ΗΠΑ κάνει τους επενδυτές να προβλέπουν ηπιότερη στάση της Fed.

Στην απέναντι πλευρά του Ατλαντικού τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια έκλεισαν με απώλειες άνω του 1%, πρώτη ημέρα λειτουργίας τους μετά την αργία της Πρωτομαγιάς. Η εβδομάδα έχει σημαντικά γεγονότα, όπως η σημερινή απόφαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ για τα επιτόκια και η αντίστοιχη αύριο Πέμπτη από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Οι μετοχές των ενεργειακών ομίλων υποχώρησαν, ενώ πτωτικά κινήθηκαν και οι τίτλοι του εκδοτικού ομίλου και ΜΜΕ Pearson, επηρεάζοντας το σύνολο του χρηματιστηρίου. Ο δε πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 έκλεισε στα χαμηλότερα επίπεδα μηνός με -1,24%, όπως και στο Λονδίνο ο FTSE 100. Στη Φρανκφούρτη ο DAX ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με -1,23%, με -1,45% στο Παρίσι ο CAC 40, με -1,65% στο Μιλάνο ο FTSE MIB και με -1,72% ο IBEX στη Μαδρίτη.

Στον κλάδο του πετρελαίου και του φυσικού αερίου ο δείκτης υποχώρησε 4,5%, καταγράφοντας το χαμηλότερο κλείσιμό του τον τελευταίο μήνα.

Μαζικές πωλήσεις μετοχών περιφερειακών τραπεζών στις ΗΠΑ – Με απώλειες άνω του 1% έκλεισαν οι ευρωπαϊκές αγορές.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	102.66	-3.0137
ALCOA CORP	35.36	-5.1248
ALTRIA GROUP	46.84	-1.9674
AMAZON COM	103.43	1.3523
AMER EXPRESS C	152.1	-4.5318
AMER INTL GROU	51.62	-2.7689
AMGEN	236.41	-1.0423
APPLE INC	168.5038	-0.6405
BANK OF AMERIC	28.06	-3.3747
BAXTER INTL IN	47.1	-0.591
BOEING CO	202.62	-0.6131
BRISTOL MYERS	67.995	-0.5921
CAMPBELL SOUP	54.32	-0.5675
CATERPILLAR IN	213.44	-1.7628
THE CIGNA GP O	249.73	-2.0282
CHEVRON	159.35	-4.7178
CISCO SYSTEMS	46.165	-2.482
CITIGROUP	45.9015	-2.854
CERVECERIAS	15.94	0.0628
COCA-COLA CO	63.83	-0.7309
COLGATE PALMOL	80.645	-0.0558
DANAOS CORP	55.6	-2.2675
DIANA SHIPPING	3.7498	-2.6026
DOW INC	53.45	-1.2197
DUPONT DE NMOU	64.27	-7.3652
ENTERGY CP	106.39	-0.9496
EXXON MOBIL	110.1	-3.9853
FEDEX CORP	227.135	-1.4941
FORD MOTOR CO	11.71	-2.9022
INTL BUS MACHI	124.4	-1.3403
GENERAL DYNAMI	214.13	-1.8338
GENERAL ELEC C	101.33	0.1483
GOLDM SACHS GR	332.5	-2.3696
HALLIBURTON CO	30.04	-7.7112
HARTFORD FINL	69.74	-2.1605
HP INC	29.91	-0.1669
HOME DEPOT INC	292.99	-1.5821
INTEL CORP	29.84	-1.5182
JOHNSON JOHNSO	164.68	0.6601
JPMORGAN CHASE	138.64	-1.813
LAZARD	30.16	-3.2403
MCDONALD'S COR	297.94	0.121
MERCK & CO	117.23	0.765
MICROSOFT CP	305.73	0.0556
3M COMPANY	102.691	-2.9844
MORGAN STANLEY	85.9	-2.3087
NIKE INC CL B	127.12	-0.6254
NORFOLK SOUTHE	203.5	-2.4495
PFIZER INC	38.78	-1.0967
PROCTER & GAMB	156.25	-0.2044
ROCKWELL AUTOM	277.6675	-1.7628
SCHLUMBERGER L	46.11	-6.1851
SOUTHERN	73.29	-1.0798
STEALTHGAS	2.77	0.3623
TSAKOS ENERGY	16.45	-2.4896
UNISYS CORP	3.455	6.3077
UNITEDHEALTH G	493.26	-0.4922
US BANCORP	30.53	-7.3163
VERIZON COMMS	37.63	-2.79
WALT DISNEY CO	100.29	-1.8785
WELLS FARGO &	38.735	-4.0975
WALMART INC	150.39	-0.7916

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	2451	-3.047
A.B.FOOD	1962.05751	0
ADMIRAL GRP	2299.5161	-0.995
ASHTEAD GRP.	4714.05556	1.813
ANTOFAGASTA	1445.96373	-1.301
AVIVA	423.4	-1.844
ASTRAZENECA	11726	0.238
BABCOCK INTL	321.94073	1.323
BAE SYS.	1014.91982	0.099
BARCLAYS	158.14	-3.09
BR.AMER.TOB.	2890	-1.486
BARRATT DEVEL.	509.39803	1.04
BERKELEY GP.HL	4504	1.282
BR.LAND	399.25	-2.024
BUNZL	3122	-1.138
BP	517	-8.617
BURBERRY GRP	2561.8665	-1.853
BT GROUP	156.4751	-1.7
COCACOLA HBC A	2424	0.371
CARNIVAL	684.95295	2.751
CENTRICA	113.72155	-1.747
COMPASS GROUP	2100	-0.429
CAPITA GROUP	33.42	-3.8
CRH	3790	-1.763
DCC	4938	-2.508
DIAGEO	3643.5	0.248
DIRECT LINE	170.9416	-0.961
EXPERIAN	2810.83272	-1.032
EASYJET	501.14975	-1.246
FRESNILLO	699.8244	-1.518
GLENCORE	460.5	-1.812
GSK	1446.4	0.985
HIKMA	1850.3338	-0.489
HAMMERSON	27.54	-1.853
HARGREAVES LAN	803.29009	-2.615
HSBC HLDGS.UK	592.5	3.503
INTL CONSOL AI	153.673	-0.066
INTERCON. HOTE	5514	1.136
3I GRP.	1771	-0.34
IMP.BRANDS	1984.27183	-0.686
INTERTEK GROUP	4144.83333	-0.481
ITV	77.66	-3.862
JOHNSON MATTHE	1935.25	-2.623
KINGFISHER	257.4774	-0.117
LAND SECS.	659.475	-2.64
LEGAL&GEN.	234.025	-2.691
LLOYDS GRP.	48	-1.079
MARKS & SP.	1916	0.122
MONDI	1264.03186	-0.04
NATIONAL GRID	1137.97872	-0.262
NEXT	6622	-2.047
PRUDENTIAL	1213.6579	-1.362
PERSIMMON	1387	5.518
PEARSON	754	-14.994
RELX	2648	-5.102
RIO TINTO	4904.4344	-2.654
ROLLS-ROYCE HL	152.35	-1.084
SAINSBURY(J)	283.2	2.533
SCHRODERS	485.9	-1.585
SAGE GRP.	816.46667	-0.318
ST.JAMES'S PLA	1190.5	-1.326
SMITHS GROUP	1680.5	-0.03
SMITH&NEPHEW	1306.85302	-1.255
SSE	1838.75705	-0.027
STAND.CHART.	612.0688	-2.833
SEVERN TRENT	2883.08661	-1.023
TRAVIS PERKINS	965.8	-0.438
TESCO	281.69357	-0.107
TUI AG	510	0.276
TAYLOR WIMPEY	130.97701	0.039
UNILEVER	4433.5	0.158
UTD. UTILITIES	1079.216	-0.693
VODAFONE GRP	95.36032	-2.304
WPP	910.8	-1.769
WHITBREAD	3292.35714	0.37

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	31.93	-0.59
RICHEMONT N	147.9	0.65
GEBERIT N1	499.4	-1.46
NOVARTIS N	92.22	1.2
ROCHE HOLDING	280.65	0.11
SGS N	81	0.55
SWATCH GROUP I	303.4	-0.39
ADECCO N	30.11	-1.38
JULIUS BAER N	62.58	-1.79
CS GROUP AG	0.7802	-2.52
GIVAUDAN N	3099	-0.74
NESTLE SA	114.56	0.03
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	614.8	0.29
SWISS RE N	88.56	-1.29
UBS GROUP N	17.7	-2.02
ZURICH INSURAN	425.2	-1.53

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	159.22	-0.22
ALLIANZ SE	222.35	-5.1
BASF SE	45.185	-1.665
BAY MOT WERKE	100.58	-0.86
BEIERSDORF	126.95	0.35
BAYER N AG	57.2	-2.56
COMMERZBANK	9.646	-0.419
CONTINENTAL AG	63.18	-0.24
DEUTSCHE BANK	9.633	-0.31
DEUTSCHE POST	43.365	-0.155
DT BOERSE N	171.9	-1
DT LUFTHANSA A	9.652	-0.078
DT TELEKOM N	21.37	-0.51
E.ON SE NA	11.985	-0.02
FRESENIUS MEDI	42.89	-1.15
FRESENIUS SE	25.44	-0.78
HEIDELBERGCEME	67.94	-0.62
HENKEL AG&CO V	73.14	-0.14
INFINEON TECH	33.53	0.625
K+S AG NA	17.62	-0.47
MERCK KGAA	159.4	-3.15
MUENCH. RUECK	335.2	-5.3
RWE AG	41.83	-0.72
THYSSENKRUPP A	6.44	-0.064
VOLKSWAGEN VZ	123.24	-0.44
VONOVIA SE	18.735	-0.89
SIEMENS N	147.32	-1.58
SAP SE	121.96	-0.9

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	41.41	-0.89
AEGON	4.01	-2.74
ABN AMRO BANK	14.29	-1.55
AKZO NOBEL	73.6	-2.05
ARCELORMITTAL	25.365	-1.34
ASML HOLDING	572.9	-0.1
GALAPAGOS	36.85	5.02
HEINEKEN	103.6	-0.43
ING GROEP	11.02	-1.61
KONINKLIJKE DS	112.8	-5.01
KPN KON	3.273	-1.09
NN GROUP	33.03	-2.19
KONINKLIJKE DS	112.8	-5.01
IMCD	133.15	-2.24
RANDSTAD	48.47	-1.52
RELX	28.48	-5.44
VOPAK	33.99	-1.76
WOLTERS KLUWER	114.35	-4.83

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1.56	1.60
AZIMUT HLDG	19.90	20.36
ENEL	6.10	6.19
ENI	13.17	13.75
GENERALI ASS	18.58	18.84
GEOX	1.00	1.01
INTESA SANPAOL	2.3285	-2.35
MEDIOBANCA	9.73	9.73
RCS MEDIAGROUP	0.80	0.78
PRYSMIAN	37.39	37.46
SNAM	4.97	5.04
TELECOM ITALIA	0.26	0.27
TENARIS	12.35	13.05
TERNA	7.77	7.86
UNICREDIT	17.626	-1.75

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	4908	-0.87
ASAHI GROUP HL	5268	-0.53
ASTELLAS PHARM	2080	-0.62
BRIDGESTONE CO	5486	0.18
CANON INC	3230	0.78
CASIO COMPUTER	1305	0
CITIZEN WATCH	756	0.93
CREDIT SAISON	1877	-0.53
DAIWA SEC GROU	632	-0.94
SUBARU	2210.5	-0.54
FUJIFILM HOLDI	7156	0.44
FUJITSU	18400	-1.95
HINO MOTORS	540	-0.74
HITACHI	7735	-0.58
HONDA MOTOR	3621	0
IHI	3490	0.72
ISUZU MOTORS	1615	-0.98
KAWASAKI HVY I	2984	-0.2
KAJIMA CORP	1794	-0.44
KEIO	5120	-0.39
KOBE STEEL	1010	-0.79
KONICA MINOLTA	569	0.53
JTEKT	1155	0.17
MITSUB UFJ FG	862.6	-0.77
MITSUBISHI COR	5032	-0.36
MITSUBISHI ELE	1724.5	-1.6
MITSUBISHI MOT	518	0
NEC CORPORATIO	5990	0.67
NIKKON HLDG	2661	-0.15
NIKON CORP	1424	0.28
NISSUI CORP	5268	0
NISSAN MOTOR C	500.3	-0.56
NOMURA HOLDING	479.9	-1.98
NISSAN CHEMICA	6120	-0.33
NIPPON PAPER I	1078	
OBAYASHI CORP	1132	0.27
ODAKYU ELEC RA	2000	-0.35
OJI HOLDINGS	531	-0.56
OSAKA GAS	2236	-0.58
RICOH CO LTD	1140	1.33
SECOM	8707	-0.37
SEVEN & I HLDG	6225	-0.95
SHARP CORP	956	-1.14
SHIMIZU CORP	816	-0.49
SHISEIDO	6900	-0.32
SONY GROUP COR	12585	-0.08
SMFG	5617	-0.62
SUMITOMO CHEM	456	-0.87
SUZUKI	1025	-0.1
TAISEI CORP	4645	-0.21
TDK CORPORATIO	4885	1.24
TOBU RAILWAY	3460	-1.14
TOKIO MARINE H	2737.5	0.04
TORAY INDUSTRI	768.8	-0.16
TREND MICRO	6660	0.45
TOPY INDS LTD	1895	-0.58
TORAY INDUSTRI	768.8	-0.16
TOSHIBA CORP	4415	0.18
TOYOBO	1041	-0.38
TOYOTA MOTOR C	1864.5	-0.51
YAMAHA CORP	5370	-0.56

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	31.97	-0.47
AIR LIQUIDE	161.96	-0.75
ALSTOM	22.62	-0.53
AXA	28.84	-2.47
BNP PARIBAS	56.96	-2.78
BOUYGUES	32.70	-1.51
CAPGEMINI	164.35	-0.33
CARREFOUR	18.57	-1.56
CASINO GUICHAR	8.05	4.35
CREDIT AGRICOL	10.95	-1.21
DANONE	60.08	0.15
DASSAULT SYSTE	36.51	-0.44
EDF	11.99	0.5
L'OREAL	430.75	-0.46
L.V.M.H.	868.70	-0.26
LAGARDERE	21.75	-0.46
MICHELIN	28.75	-0.28
PERNOD RICARD	211.40	0.96
KERING	562.80	-1.3
PUBLICIS GROUP	73.16	-1.3
RENAULT	32.99	-1.9
SAINT-GOBAIN	51.32	-2.1
SANOFI	97.17	-2.83
SCHNEIDER ELEC	156.02	-1.14
SOCIETE GENERA	21.63	-1.79
SODEXO	96.96	-0.25
TF1	7.11	-2.74
THALES	138.50	0.07
VEOLIA ENVIRON	28.46	-0.8

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	31.06	-0.4487
AENA SME	146.7	-4.0549
ACERINOX	9.616	-1.8375
ACCIONA	167.6	-0.2381
AMADEUS	63.1	-1.0041
BBVA	6.404	-3.6992
BANKINTER	5.112	-4.6624
CAIXABANK	3.267	-2.5358
DSTR INT ALIME	0.0154	-2.5316
ENDESA	20.22	-0.7364
ENAGAS	17.87	-1.5698
FERROVIAL	28.39	-0.1407
FOMENTO DE CON	9.22	0.5453
GRIFOLS	9.124	-2.103
IBERDROLA	11.755	-0.2122
INT AIRLINES G	1.7235	-0.2893
INDRA SISTEMAS	12.02	0.1667
INDITEX	30.83	-1.0591
MAPFRE	1.781	-1.9813
MERLIN PROP	7.825	-2.3096
ARCELORMITTAL	25.34	-1.4008
REPSOL	12.715	-4.7209
BCO DE SABADEL	0.912	-3.4716
BANCO SANTANDE	3.104	-2.589
SACYR	2.962	-1.3324
TELEFONICA	4.047	-1.8909
MEDIASET ES CO	2.89	-4.2412
TECNICAS REUN	8.15	-3.2067

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0965	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,4853
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	150,70	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4885
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,5791
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	23,587	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,6075
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4538	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.143,37
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,87868	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,9717
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	371,98	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	89,7515
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,5758	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.470,32
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9305	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	19,6703
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2915	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,8948
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9841	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7654
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	149,70	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	60,712
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,7620	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4646
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	21,3508	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,478
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6371	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,1460

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΜΑΪΟΣ 2023	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0933
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8811
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4514
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,3060

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	409,89	493,94
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	409,89	493,94
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	409,89	489,49

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.087,49	1.085,11	2,38	0,22%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.628,82	2.624,08	4,74	0,18%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.774,70	7.043,29	-268,59	-3,81%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.393,24	3.363,80	29,44	0,88%
ATHEX SELECT PLUS	3.624,17	3.599,28	24,89	0,69%
ATHEX SELECT	5.207,64	5.334,97	-127,33	-2,39%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.231,91	1.230,33	1,58	0,13%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.882,51	4.924,81	-42,30	-0,86%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.619,61	1.619,73	-0,12	-0,01%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	3.116,92	3.128,70	-11,78	-0,38%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	630,36	629,43	0,93	0,15%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.929,42	1.925,02	4,40	0,23%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	792,50	794,86	-2,36	-0,30%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.895,63	3.829,76	65,87	1,72%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.008,36	999,73	8,63	0,86%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.682,83	2.675,19	7,64	0,29%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.927,57	6.001,05	-73,48	-1,22%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	1.129,59	1.145,50	-15,91	-1,39%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	11.923,00	11.873,45	49,55	0,42%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	10.287,36	10.250,02	37,34	0,36%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.386,82	7.604,50	-217,68	-2,86%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	3.774,55	3.760,56	13,99	0,37%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	4.936,90	4.925,00	11,90	0,24%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.277,18	7.183,35	93,83	1,31%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.674,54	2.639,54	35,00	1,33%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.311,92	2.311,64	0,28	0,01%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3.704,83	3.702,05	2,78	0,08%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	423,42	423,42	0,00	0,00%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.054,42	5.009,01	45,41	0,91%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	21.785.325,67
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	9.578.522,87
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.680.160,76
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	6.236.307,56
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.018.219,21
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	4.382.492,30
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.228.096,14
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.856.074,52
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.780.402,58
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	764.418,28
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	733.939,60
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	630.977,38
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	583.491,33
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	531.786,23
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	513.309,80
ΥΔΡΕΥΣΗ	435.152,69
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	362.931,82
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	350.193,21
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	337.582,52
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	277.462,79
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	206.681,30
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	175.059,84
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	170.106,62
ΤΡΟΦΙΜΑ	85.222,71
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	72.003,65
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	68.632,03
ΒΑΣΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ	60.274,60

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	4,200	4,74%	MIG (ΚΟ)	0,110	-10,42%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	6,540	3,81%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,465	-6,69%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	2,040	3,24%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,565	-5,72%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	5,770	3,04%	BRIQ PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	1,955	-5,10%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	7,960	2,31%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	4,800	-3,32%
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1,798	2,16%	ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	7,820	-3,22%
ΔΕΗ (ΚΟ)	7,950	1,66%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	3,180	-3,05%
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,550	1,48%	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,686	-2,99%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	7,280	1,39%	INTRAKAT (ΚΟ)	1,568	-2,97%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	15,650	1,23%	AUSTRIACARD HOLD. AG (ΚΑ)	11,200	-2,61%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	7.833.303,12	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,58%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	6.889.095,42	PHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,35%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.680.160,76	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,34%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	6.062.093,90	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,26%
ΔΕΗ (ΚΟ)	5.857.900,95	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,21%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	5.174.349,91	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,20%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.984.371,00	ΔΕΗ (ΚΟ)	0,20%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	4.382.492,30	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,19%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.563.081,57	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,19%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	2.228.096,14	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	0,18%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,8	-3,32
TITC	(TITAN)	15,1	0,8
EEE	(COCA COLA HBC)	27,5	0,37
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	13,26	0,08
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	7,96	2,31
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	19,8	-1,39
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	7,28	1,39
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,04	3,24
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	12,4	0
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	26	-1,14
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	5,77	3,04
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,686	-2,99
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,1385	0,31
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	21,02	0,57
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	4,735	-0,11
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	2,164	1,12
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	1,26	-1,56
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	7,23	0,42
ΚΟΥΕΣ	(QUEST)	4,99	1,01
ΟΤΟΕΛ	(AUTOHELLAS)	12,72	-0,63
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	6,54	3,81
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	15,65	1,23
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	21,64	0,19
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	7,95	1,66
ΟΛΠ	(ΟΛΠ)	18,96	-0,94

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	195	1.069	6.438
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	4	30	1.010
FTSE/Χ.Α. Large Cap	191	1.039	5.428
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	874	11.357	380.147
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	12	246	12.644
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	8	31	1.822
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	115	4.479	133.575
AUTOHELLAS (ΚΟ)	0	0	71
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	1	5	362
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	1	3	434
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	33	86	5.900
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	2	9	883
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	40	81	1.352
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	82	965	31.117
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5	11	507
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	7	7	1.632
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	1	4	8.170
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	11	52	1.791
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	6	18	1.535
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	30	103	4.470
INTRAKAT (ΚΟ)	16	111	8.123
JUMBO (ΚΟ)	7	18	370
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	29	59	5.831
MIG (ΚΟ)	3	13	1.423
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	20	72	1.332
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	83	235	2.377
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	75	806	20.016
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	10	35	1.773
ΟΤΕ (ΚΟ)	32	82	10.546
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	364
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	149	3.480	82.462
ΔΕΗ (ΚΟ)	50	196	22.255
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	97
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	19	50	10.274
TITAN CEMENT (ΚΑ)	1	1	882
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	26	99	5.757
Δικαιώματα σε Δείκτες	14	164	877
FTSE/Χ.Α. Large Cap	14	164	877
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	516
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	29
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	280
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	63
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	4
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	6
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	134
Συνολική Δραστηριότητα	1.083	12.590	387.978

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 2 Μαΐου 2023

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	1.7200	1.7750	1.7596	1.8190	"6,792"	1.7300	1.7600	1.7600	2.33
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	2.4000	2.4700	2.4327	-1.9910	"26,430"	2.4400	2.4500	2.4300	-1.22
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0.5050	0.5200	0.5081	-0.0030	"4,998"	0.5000	0.5200	0.5200	0.97
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0.0830	0.0830	0.0830	-0.8950	161	0.0830	0.1000	0.0830	-9.78
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0830	0.0865	0.0850	0.4530	"658,510"	0.0830	0.0865	0.0865	7.45
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0760	0.0790		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.2200	2.2200	2.2200	0.0000	"2,100"	2.2200	2.2400	2.2200	0.00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.8000	1.8900		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0450	0.0000		
MINE	MINERVA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.0145	0.0175		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0260		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΕΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3320	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM)						0.0560	0.0680		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (EM, Σ)"						0.0450	0.0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0030	0.0050		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0020	0.0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0025	0.0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0.3100	0.3780		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						0.9700	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0.0220	0.0240		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.0840	0.0845	0.0841	-0.8940	"45,000"	0.0840	0.1020	0.0840	-9.68
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0505	0.0000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.7350	0.8700		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	2.1600	2.1600	2.1600	-2.0000	850	2.0000	2.1600	2.1600	-0.92
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0565	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0575		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0.9000	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0.6300	0.6300	0.6300	0.5000	"6,000"	0.6200	0.6350	0.6300	0.80
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.3500	0.4260		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2.7400	2.7400	2.7400	0.0000	"1,000"	2.7400	2.7600	2.7400	0.00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1.4800	0.0000		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	0.2240	0.2240	0.2240	1.2000	100	0.1960	0.2240	0.2240	5.66
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0.8450	0.9100	0.8825	4.2560	"5,554"	0.8450	0.9000	0.8900	5.95
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2580	0.2720		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0.0000	1.0000		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD	0.0000	0.0000	0.0900	0.2500	"1,000,000"	0.0810	0.0875	0.0875	0.00
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.2820	0.3080		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0.0795	0.0860	0.0828	0.5920	"35,500"	0.0840	0.0000	0.0860	9.55
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0.0000	0.1790		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.1200	1.1500		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΣΕ	"Ch. Charilaou Group Plc (AN, Σ)"						0.0020	0.0000		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						83.1000	90.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	85.5000	85.5000	85.5000	0.0000	"1,000"	83.0000	85.0000	85.5000	0.00

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

ΑΝΑΛΥΣΗ

Περίμεναν την οικονομική καταστροφή που δεν έγινε

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Σπάνια οι άνθρωποι εμφανίζονται ευχαριστημένοι από την πορεία της οικονομίας γενικά και των οικογενειακών οικονομικών προοπτικών τους. Συνήθως δηλώνουν απαισιόδοξοι και αρνητικοί. Δεν αντλούν ικανοποίηση από την πραγματικότητα. Αισθάνονται σαν τη «Χαρά της ζωής», του Εμίλ Ζολά όπου οι κάτοικοι της Μπονβίλ ζούσαν δύσκολα, κολλημένοι στον βράχο τους. Οι έρευνες πριν από λίγους μήνες ήταν (πάλι) απαισιόδοξες. Σύμφωνα με έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ πάνω από 1 στα 2 νοικοκυριά (51,9%) εκτιμούσαν ότι το 2023 θα χειροτερέψει η οικονομική τους κατάσταση, έναντι μόλις του 15,4% που δήλωνε ότι θα βελτιωθεί και του 29,3% που εκτιμά ότι θα παραμείνει η ίδια.

Σύμφωνα με άλλη έρευνα από το ΙΕΛΚΑ, ο μεγαλύτερος φόβος των ανθρώπων προερχόταν από την οικονομική κρίση που αντιμετωπίζουν τα νοικοκυριά. Το 31% ένιωθε άγχος, το 29% θυμό, το 25% φόβο και το 23% ανασφάλεια, ενώ ένα ποσοστό 5% δήλωνε ακόμα και πανικό. Μόλις 2% δήλωνε αδιάφορο. Κι όμως την ίδια περίοδο η ελληνική οικονομία σημείωσε υψηλές επιδόσεις όσον αφορά την αύξηση του ΑΕΠ, η ανεργία μειωνόταν, οι επενδύσεις σημείωσαν άνοδο ρεκόρ. Καμία από τις επιδόσεις αυτές δεν περιόριζε την οργή, τον θυμό που δήλωναν οι ερωτώμενοι. Καθόλου δεν επηρεάστηκαν από την εικόνα που καταγράφεται στο ισοζύγιο πληρωμών το πρώτο δίμηνο του έτους. Την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2023, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε κατά 3 δισ. ευρώ σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022 και διαμορφώθηκε σε 1,5 δισ. ευρώ. Οι εξαγωγές σημείωσαν αύξηση κατά 25,1% και οι εισαγωγές οριακή αύξηση 0,3%. Ειδικά οι εξαγωγές αγαθών (χωρίς καύσιμα και πλοία) αυξήθηκαν κατά 11,9%, ενώ την ίδια περίοδο οι αντίστοιχες εισαγωγές αυξήθηκαν μόλις 0,8%. Σπάνια η ελληνική οικονομία έχει τόσο θριαμβευτική εικόνα όσον αφορά τις εξαγωγές. Επίσης, θετική είναι και η τουριστική κίνηση το πρώτο δίμηνο που δεν είναι καλή περίοδος. Οι αφίξεις ξένων ταξιδιωτών αυξήθηκαν 83,5% και οι σχετικές εισπράξεις 76,4% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2022.

Την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2023, το συνολικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίων που δείχνει τις ανάγκες της οικονομίας για χρηματοδότηση από το εξωτερικό, κατέγραψε πλεόνασμα, έναντι ελλείμματος το 2022, και διαμορφώθηκε σε 268,3 εκατ. ευρώ. Την περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2023, οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν αύξηση κατά 527,9 εκατ. ευρώ. Βέβαια εκτός από τις απελπισμένες οικονομικές τοποθετήσεις, υπάρχει και η μίζερη «προβληματισμένη» ανάλυση, σύμφωνα με την οποία η ευημερία οφείλεται στα κεφάλαια που μοιράζει το κράτος για επιδόματα κι άλλες εισοδηματικές ενισχύσεις, πολιτική που υπονομεύει τη δημοσιονομική ισορροπία φέρνοντας μεγάλα δεινά στο μέλλον.

Κι όμως τα στοιχεία για τις «καθαρές δανειακές ανάγκες του Δημοσίου σε ταμειακή βάση» που είναι αξιόπιστος δείκτης, λένε άλλα. Την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2023, το ταμειακό αποτέλεσμα της κεντρικής διοίκησης παρουσίασε έλλειμμα 383 εκατ. ευρώ, έναντι ελλείμματος 4,4 δισ. ευρώ το 2022. Κατά την περίοδο αυτή, τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού διαμορφώθηκαν σε 13.898 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 17,36% από πέρυσι. Οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού διαμορφώθηκαν σε 15.454 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 3,19% από την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2022. Η οικονομία δεν επιβεβαιώνει τα αισθήματα των πολιτών, αλλά η διαπίστωση αυτή δεν σημαίνει ότι είναι ανύπαρκτο το πρόβλημα. Οχι τόσο της οικονομίας ούτε καν της πραγματικότητας αλλά ο τρόπος με τον οποίο βιώνεται αυτή. Κάποιοι αισθάνονται χάλια, παρότι ο Εμίλ Ζολά μέσα από την απαισιοδοξία, την πικρία και τον φόβο, υμνεί τη θετική πλευρά της ζωής.

Το κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων και ο... νόμος του Μέρφι

Η απόκλιση από τους προϋπολογισμούς και το κακό timing της Αθήνας 2004

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

«Μπορείς να αντέξεις μια μέση αύξηση τουλάχιστον 150% σε σχέση με τη δαπάνη που έχεις αρχικά υπολογίσει και αφορά εξαρχής δισεκατομμύρια ευρώ; Εάν ναι, τότε προχώρα. Εάν όχι, τότε φύγε μακριά». Είναι η συμβουλή που δίνει στους επίδοξους διοργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων ο συγγραφέας του βιβλίου «How big things get done», καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πληροφορικής της Κοπεγχάγης, Μπεντ Φλίβμπγιεργκ, ο οποίος έχει μετρήσει όλους τους εκτροχιασμούς των αντίστοιχων προϋπολογισμών από το 1976.

Με 49%, η Ελλάδα κατέχει μόλις τη 16η θέση ανάμεσα στις 19 διοργανώσεις που αντιμετώπισαν υπέρβαση κόστους από τη δεκαετία του '70. Ωστόσο, της στοίχισε το γεγονός ότι είχε πολύ μικρότερη οικονομία σε σύγκριση με

Στην Ελλάδα στοίχισε το γεγονός ότι είχε πολύ μικρότερη οικονομία σε σχέση με άλλες χώρες και οι Αγώνες διοργανώθηκαν μόλις τρία χρόνια πριν από τη διεθνή κρίση.

άλλες χώρες, εξ ου και έγινε πιο αισθητός ο αντίκτυπος της επιβάρυνσης. Εξάλλου, οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας το 2004 διοργανώθηκαν μόλις τρία χρόνια πριν από την εκδήλωση της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, γεγονός που έφερε την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση απέναντι στην επέλαση της ύφεσης.

«Η Ελλάδα δεν ήταν σε χειρότερη θέση από άλλες χώρες. Υπάρχουν κράτη που είχαν μεγαλύτερες υπερβάσεις κόστους. Στην Ελλάδα υπήρξε ένας συνδυασμός παραγόντων που έκανε πιο δύσκολο να συγκρατηθεί το κόστος. Η χώρα σας έχει μια αρκετά μικρή οικονομία σε σύγκριση με άλλες χώρες που

ΠΗΓΗ: Flyvbjerg Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

φιλοξένησαν τους Αγώνες – όπως το Ηνωμένο Βασίλειο το οποίο έχει πολύ μεγαλύτερη οικονομία και έτσι η υπέρβαση του κόστους της διοργάνωσης δεν έκανε τόση ζημιά όση στην Ελλάδα.

Επίσης, η Ελλάδα ήταν άτυχη, διότι όλο αυτό συνέβη μόλις λίγα χρόνια πριν από τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση, και αυτό σημαίνει ότι στην πραγματικότητα η Ελλάδα ήταν σε χειρότερη θέση απ' ό,τι άλλες χώρες όταν εκδηλώθηκε η χρηματοοικονομική κρίση. Η Ελλάδα είχε ήδη να αντιμετωπίσει τα οικονομικά προβλήματα που ανέκυψαν από τη διοργάνωση. Αλλά πέρα από αυτό, δεν υπάρχει κάτι στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Ελλάδας που να την κάνει χειρότερη ή καλύτερη από άλλες αντίστοιχες διοργανώσεις», τονίζει στην «Κ» ο καθηγητής Φλίβμπγιεργκ, ο οποίος έχει υπολογίσει ότι οι πέντε τελευταίες διοργανώσεις για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία και αφορούν την περίοδο 2007-2016 είχαν μέσο κόστος 12 δισ. δολ., χωρίς να συμπεριληφθούν οι περιφερειακές δαπάνες –δρόμοι, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι, ξενοδοχεία και άλλες υποδομές– που είναι ακόμη υψηλότερες.

Ο ίδιος παρατηρεί ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο χρονικός ορίζοντας του σχεδιασμού –μέχρι σήμερα έχει καταγραφεί να εκτείνεται από 7 έως 11 χρόνια– τόσο πιο έντονη είναι η διακύμανση των τυχαίων μεταβλητών και άρα τόσο περισσότερες ευκαιρίες προκύπτουν για συμβάντα που θα εκπλήξουν δυσάρεστα σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό.

Σε αυτό το πλαίσιο υπογραμμίζει προτάσεις οι οποίες έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί για την αποφυγή υψηλών δαπανών με επιπτώσεις στις εθνικές οικονομίες. Μία από αυτές είναι η μόνιμη φιλοξενία των Αγώνων σε κάποια σταθερή πόλη, όπως η Αθήνα. Μια άλλη ιδέα είναι η φιλοξενία δύο διαδοχικών διοργανώσεων σε κάθε πόλη που αναλαμβάνει τους Αγώνες και άρα επενδύει στις απαιτούμενες υποδομές, ή η διασπορά των αθλητικών διοργανώσεων σε διαφορετικές μόνιμες έδρες – για παράδειγμα, ο στίβος στο Λος Αντζελες, το τένις στο Λονδίνο, η ιππασία στο Χονγκ Κονγκ κ.ο.κ.

Σημειωτέον, οι πιο ακριβοί θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες μέχρι σήμερα έχουν διοργανωθεί στο Λονδίνο το 2012, με κόστος 15 δισ. δολ. Στον αντίποδα, η πιο φθηνή θερινή διοργάνωση καταγράφηκε στο Τόκιο το 1964, με δαπάνη 282 εκατ. δολάρια.

• **Ακούστε** ολόκληρη τη συνέντευξη με τον συγγραφέα του βιβλίου «How big things get done» στο αντίστοιχο επεισόδιο της σειράς podcast «The Money Pod», στο kathimerini.gr.

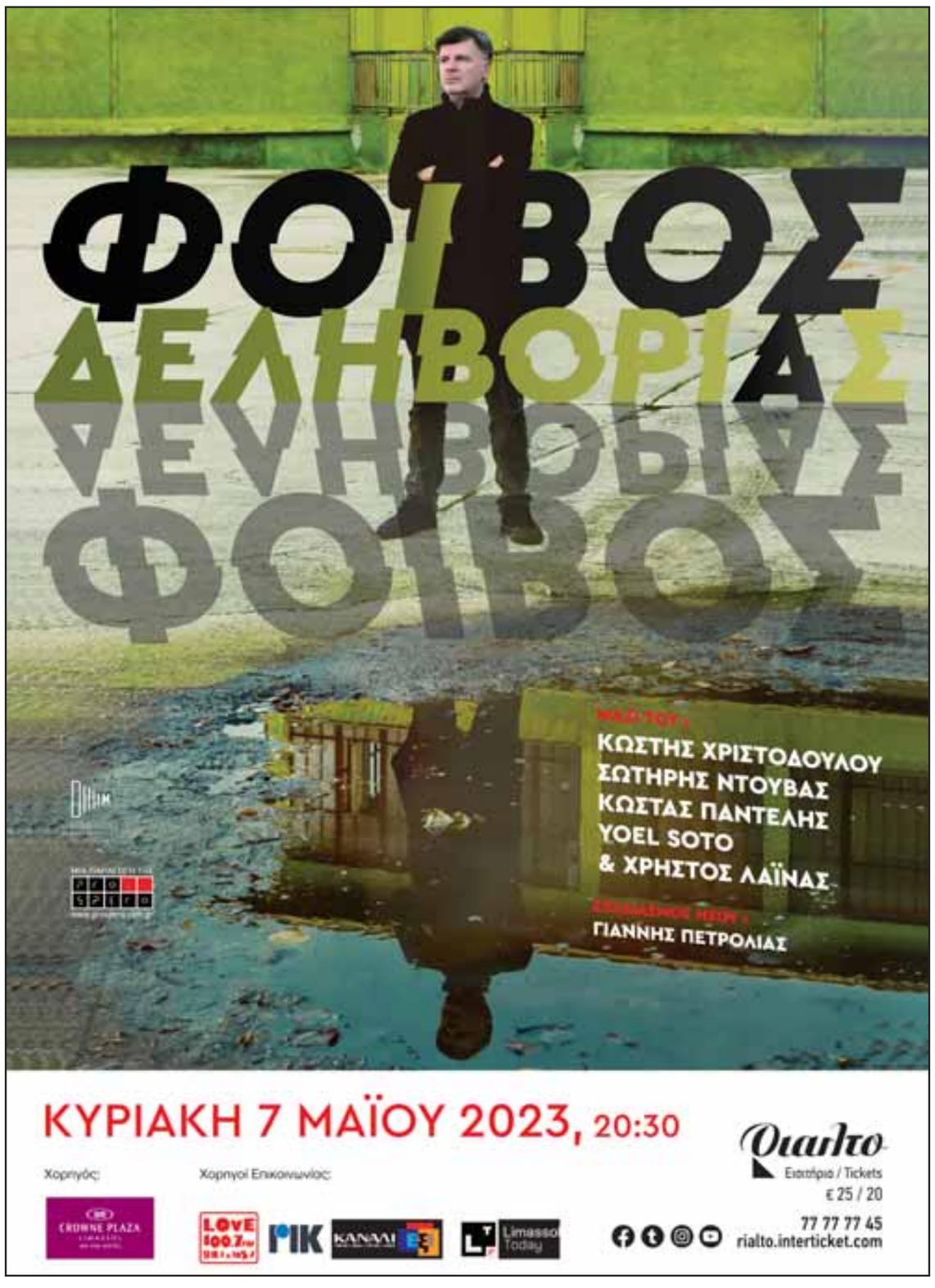

Ξεμένει από ευρώ το ταμείο συντάξεων της Ευρωβουλής

Οι Ευρωπαίοι φορολογούμενοι ίσως κληθούν σύντομα να καλύψουν ένα κενό τουλάχιστον 23 εκατ. ευρώ ετησίως, που αφορά την κάλυψη των συντάξεων των ευρωβουλευτών. Συγκεκριμένα, το συνταξιοδοτικό ταμείο του Ευρωκοινοβουλίου, που αφορά εκατοντάδες πρώην βουλευτές, φαίνεται πως κοντεύει να στερέψει καθώς αντιμετωπίζει σε βάθος χρόνου έλλειμμα σχεδόν 308 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με το Politico, ο γραμματέας του Ευρωκοινοβουλίου Αλεσάντρο Κιοκέτι συνέταξε προσφάτως ένα εσωτερικό έγγραφο στο οποίο αναφέρει πως «το ταμείο σύντομα θα μείνει χωρίς κεφάλαιο», καθώς βρίσκεται ήδη σε «δραματική οικονομική κατάσταση». Το περιεχόμενο του εν λόγω εγγράφου συζητήθηκε εκτενώς σε κεκλεισμένων των θυρών συνέλευση στο Στρασβούργο την προηγούμενη εβδομάδα, χωρίς ωστόσο να αποφασιστεί κάποιο σχέδιο δράσης. «Το να μην κάνουμε κάτι είναι η μόνη επιλογή που είναι εκτός συζήτησης», δήλωσε ένας ευρωβουλευτής ύστερα από τη συνεδρίαση.

Ετήσιο έλλειμμα 23 εκατ. Ευρώ θα κληθούν να καλύψουν σύντομα οι φορολογούμενοι.

Το ταμείο –τις επενδύσεις του οποίου διαχειρίζεται μια ανεξάρτητη επιχείρηση με έδρα το Λουξεμβούργο– διαθέτει μόλις 55 εκατ. ευρώ από τα 363 εκατ. που προβλέπεται ότι θα πρέπει να εκταμιεύσει σε συντάξεις έως το 2074. Αυτό σημαίνει πως το κεφάλαιο της Ε.Ε., το οποίο βασίζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στη φορολογία, μπορεί να χρειαστεί μια ενίσχυση της τάξεως των 23 εκατ. ευρώ ετησίως. Τρεις επιλογές Η συζήτηση της 17ης Απριλίου πάνω στο έγγραφο του Κιοκέτι, την οποία συντόνισε η πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου, Ρομπέρτα Μετσόλα, κατέληξε σε τρεις πιθανές επιλογές. Η πρώτη θα ήταν απλώς να μη γίνει τίποτα. Αυτό θα σήμαινε ότι το ταμείο θα αδειάσει στην ώρα του και κατόπιν το Ευρωκοινοβούλιο (και οι φορολογούμενοι) θα αναλάβουν «πιθανότατα» το κόστος των συντάξεων των ευρωβουλευτών. Η δεύτερη λύση αφορά μια ρευστοποίηση του ταμείου και την απόδοση ενός εφάπαξ ποσού σε όλους τους συνταξιούχους, ενώ η τρίτη περιλαμβάνει μια σειρά από ρυθμίσεις που θα αφορούν συνδυαστικά την αύξηση του νόμιμου ορίου συνταξιοδότησης των ευρωβουλευτών και τη μείωση των ποσών, καθώς και των σχετικών δικαιούχων στο μέλλον. Η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης των ευρωβουλευτών είναι τα 63 έτη και το ποσό ανέρχεται στο 3,5% του μισθού για κάθε χρόνο υπηρεσίας αλλά δεν γίνεται να ξεπερνά το 70% του μισθού που λάμβανε ο βουλευτής εν ενεργεία. Αυτή τη στιγμή, 914 άτομα, τα περισσότερα πρώην ευρωβουλευτές ή μέλη των οικογενειών τους, λαμβάνουν κατά μέσον όρο 2.206 ευρώ τον μήνα.

Το Κοινοβούλιο έχει δώσει αρκετές νομικές μάχες εναντίον των δικαιούχων του ταμείου –και κέρδισε– αφού αύξησε την ηλικία συνταξιοδότησης και αυστηροποίησε ορισμένους άλλους όρους και προϋποθέσεις, προκειμένου να σταματήσει το συνταξιοδοτικό ταμείο να αποστραγγίζει τα οικονομικά αποθέματα του θεσμικού οργάνου. Η Λάρα Γουόλτερς, Ολλανδή ευρωβουλευτής στην ομάδα των σοσιαλδημοκρατών, έγραψε στο Politico πως «όποια επιλογή γίνει πρέπει να μη γίνει εις βάρος των Ευρωπαίων φορολογουμένων. Ακόμη και αν το Κοινοβούλιο είναι υποχρεωμένο να κρατήσει το ταμείο του ζωντανό, δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να διατηρήσει το τρέχον ύψος των συντάξεων».

79% των αποβλήτων πλαστικών καταλήγουν σε χωματερές ή στο περιβάλλον.
80% των πλαστικών που εντοπίζονται στη θάλασσα προέρχονται από το έδαφος.

Τα χωράφια στην Ελλάδα «πνίγονται» στα μικροπλαστικά

Της **ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ**

Τα γεωργικά εδάφη αποτελούν τη μεγαλύτερη δεξαμενή μικροπλαστικών τόσο γιατί στη γεωργία χρησιμοποιούνται πολλά πλαστικά υλικά όσο και γιατί στο έδαφος καταλήγουν πολλά από τα πλαστικά καθημερινής χρήσης. Τις ακριβείς ποσότητες μικροπλαστικών στα γεωργικά εδάφη της Ευρώπης και της Ελλάδας, τις συνέπειες της παρουσίας τους στη γονιμότητα του εδάφους και την πιθανότητα να περνούν στα λαχανικά και φρούτα που καλλιεργούνται και από εκεί στον άνθρωπο εξετάζει το ευρωπαϊκό πρόγραμμα MINAGRIS. «Στο πλαίσιο του προγράμματος εξετάζονται 11 περιοχές στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης, όπου παρακολουθούμε τα επίπεδα ρύπανσης των γεωργικών εδαφών με πλαστικά», περιγράφει ο Δημήτρης Καρπούζας, καθηγητής Περιβαλλοντικής Μικροβιολογίας και Βιοτεχνολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Οπως εξηγεί, το μεγαλύτερο πρόβλημα δημιουργείται από τα νανοπλαστικά που προκύπτουν από την περαιτέρω αποσύνθεση των μικροπλαστικών στο έδαφος και έχουν μέγεθος μικρότερο από 1 μm (ή 1.000 nm). Είναι τόσο μικρά που μπορούν να διαπερνούν τις κυτταρικές μεμβράνες και με αυτή την έννοια υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να περάσουν στα τρόφιμα. Το έδαφος αποτελεί τη μεγαλύτερη δεξαμενή πλαστικών, καθώς εκτιμάται ότι 80% των πλαστικών που εντοπίζονται στη θάλασσα προέρχονται από το έδαφος και καταλήγουν στη θάλασσα. Ο όγκος των πλαστικών στο έδαφος είναι πολύ μεγάλος, πολλαπλάσιος των ποσοτήτων που βρίσκουμε στη θάλασσα από 4-23 φορές, ανάλογα την περιοχή, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των επιστημόνων.

Τα πλαστικά χρησιμοποιούνται πολλαπλώς στη γεωργία: ως υλικό εδαφοκάλυψης, πλαστικά για τα θερμοκήπια, σκοινιά για το δέσιμο των φυτών, κουτιά φυτοπροστατευτικών, γλάστρες.

«Πολλές φορές υπολείμματα αστικών λυμάτων τα οποία περιέχουν νανοπλαστικά διοχετεύονται στα χωράφια ως εδαφοβελτιωτικά, ενώ μικρά κομμάτια πλαστικού αποκολλώνται από τις ρόδες των τρακτέρ», σημειώνει ο κ. Καρπούζας. Η παρουσία τους στα χωράφια υποβαθμίζει σοβαρά την ποιότητα του εδάφους, τη δυνατότητά τους να αποδώσουν καλλιεργητικά ενώ περιορίζεται και η θρεπτική ικανότητα του χώματος. «Οι οργανισμοί που ζουν στο έδαφος καταπίνουν τα πλαστικά και έτσι δεν διατρέφονται καλά. Κατά συνέπεια δεν μπορούν να επιτελέσουν τις λειτουργίες που χρειάζεται, όπως η δημιουργία τούνελ για τον σωστό αερισμό του εδάφους», λέει ο πανεπιστημιακός. Την παρακολούθηση του έργου στην Κρήτη έχει αναλάβει η spinoff εταιρεία του Πολυτεχνείου Κρήτης CHQ Technologies.

Ντανταδες για σταρ και πρίγκιπες

Περιζήτητοι και με εξαψήφιο μισθό... οι απόφοιτοι της βρετανικής σχολής Νόρλαντ

Της **ΣΑΣΚΙΑ ΣΟΛΟΜΟΝ**

ΜΠΑΘ, ΑΓΓΛΙΑ. Τα μαθήματα ξεκινούν στις 09.30 ακριβώς. Από την αρχή του δρόμου που οδηγεί στις πύλες με τις αψίδες, πάνω στις οποίες αναγράφεται το όνομα της σχολής Νόρλαντ, μπορεί κανείς να δει τις σειρές των φοιτητών με τα μαλλιά χτενισμένα πίσω με στρατιωτική ακρίβεια. Ετοιμάζονται για μια μακρά ημέρα διαλέξεων και πρακτικών μαθημάτων. Με τις στολές τους, λευκά γάντια και τα καφέ καπέλα, οι εκπαιδευόμενες γκουβερνάντες του κολεγίου φοιτούν σε μία από τις αρχαιότερες και εγκυρότερες σχολές ντανταδων στον κόσμο. Ακόμη και στην 130ή χρονιά από την ίδρυση της σχολής, οι απόφοιτοι είναι οι πλέον περιζήτητοι. «Κατά μέσον όρο κάθε απόφοιτος λαμβάνει επτά προσφορές εργασίας», υπόσχεται το διαφημιστικό φυλλάδιο. Με ελάχιστη προϋπηρεσία κάθε «Νορλάντερ» μπορεί να εξασφαλίσει εξαψήφιο μισθό, φροντίζοντας τους απογόνους γαλαζοαιμάτων, τραπεζιτών ή διασημοτήτων. Συνήθως εργάζονται ως ανεξάρτητοι εκπαιδευτές ή προστίθενται σε ένα στρατό οικιακού προσωπικού, ο οποίος αποτελείται από σεφ, οικιακές βοηθούς, δασκάλους που παραδίδουν ιδιαίτερα κ.λπ. Ο Μικ Τζάγκερ των Ρόλινγκ Στόουνς και ο τενίστας Ρότζερ Φένταρερ έχουν απασχολήσει κατά καιρούς αποφοίτους της σχολής. Ο Μπόρις Τζόνσον είναι βέβαιο ότι μεγάλωσε με μια γυναίκα-απόφοιτο της σχολής, το οποίο –παρά τη μυστικότητα που περιβάλλει τη Νόρλαντ– μαθεύτηκε χάρη σε σχετικό άρθρο της αδελφής του Ρέιτσελ στους «Τάιμς του Λονδίνου».

Τα ΜΜΕ αποκαλούν τις συγκεκριμένες γκουβερνάντες διασταυρώσεις «Μέρι Πόπινς και Τζέιμς Μποντ».

Κατάλυση του απορρήτου

Καμία φορά, ωστόσο, αυτό το απόρρητο καταλύεται με τη συναίνεση των γονιών. «Είμαστε πολύ τυχεροί που η βασιλική οικογένεια επέτρεψε στην ντανταδα του πρίγκιπα Τζορτζ να φορέσει τη στολή της Νόρλαντ σε βαφτίσια το 2015, καθώς δεν θα δημοσιοποιούσαμε ποτέ κάποια πληροφορία για πελάτη μας», λέει η Τζάνετ Ρόουζ, διευθύντρια του κολεγίου. Μόλις εντοπίστηκε η στολή, το ενδιαφέρον για τη Νόρλαντ διογκώθηκε. «Μας έχουν ζητήσει να ανοίξουμε σχολές στην Κίνα και στις ΗΠΑ, αλλά πάντα λέγαμε όχι», προσθέτει η 59χρονη Ρόουζ. Μέρος της γοητείας είναι ακριβώς αυτό το μικρό μέγεθος: μόλις 300 φοιτητές φοιτούν εκεί, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η ζήτηση. Εκτός από τα κλασικά μαθήματα (αλλαγή πάνας, κέντημα, παρασκευή φαγητού και πρόγραμμα ύπνου), οι Νορλάντερ διδάσκονται πολεμικές τέχνες και επικίνδυνη οδήγηση. Μαθαίνουν να εξουδετερώνουν απαγωγείς και να προστατεύουν τα καρότσια από παπαράτσι, ενώ γνωρίζουν μεθόδους κυβερνοασφάλειας από πρώην στελέχη υπηρεσιών ασφαλείας.

Sophie Stafford/The New York Times

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Και πολεμικές τέχνες

Μπορεί όλα αυτά να ακούγονται κάπως ακραία, τα βρετανικά ΜΜΕ αποκαλούν τις γκουβερνάντες της Νόρλαντ διασταυρώσεις «Μέρι Πόπινς και Τζέιμς Μποντ», αλλά η σχολή επιμένει πως αυτές οι δεξιότητες είναι απαραίτητες. «Μια ντανταδα χρησιμοποίησε την εκπαίδευσή της σε πολεμικές τέχνες όταν κάποιος επιχείρησε να της πάρει το καρότσι στο Λονδίνο. Και δεν πρόκειται για μεμονωμένο περιστατικό», σχολιάζει η Ντι Μπερν, επικεφαλής του τμήματος μάρκετινγκ. «Από την πρώτη στιγμή οι απόφοιτοί μας ήταν περιζήτητοι και αυτό δεν άλλαξε... Από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι την πανδημία.

Το 2021 για κάθε απόφοιτο υπήρχαν 10 αιτήματα. Γι' αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να προειδοποιούμε τους γονείς ότι έχουν πολύ πολύ μικρές πιθανότητες να βρουν έναν ή μία απόφοιτό μας». Οταν ιδρύθηκε η σχολή, το 1892 στο Λονδίνο, από την πρωτοπόρο εκπαιδευτικό Εμιλι Ουόρντ, η Νόρλαντ ήταν η πρώτη στη Βρετανία που προσέφερε επίσημη εκπαίδευση στον τομέα της φροντίδας βρεφών. Οι φοιτητές συμπληρώνουν δύο κύκλους σπουδών στη διάρκεια των τεσσάρων ετών: ένα μπάτσελορ για τα πρώτα χρόνια ανάπτυξης και εκμάθησης, το οποίο συμπληρώνεται από ένα χρόνο εκπαίδευσης.

Με τα ετήσια δίδακτρα να φτάνουν τις 15.000 στερλίνες είναι πιο ακριβό από το μέσο βρετανικό πανεπιστήμιο των 9.000 στερλινών. Αν και το πρόγραμμα σπουδών είναι πολύ ακαδημαϊκό, η βασική εκπαίδευση βασίζεται στα διδάγματα του Φρίντριχ Φρέμπελ, Γερμανού παιδαγωγού του 19ου αιώνα και εμπνευστή του συστήματος του παιδικού σταθμού, που δίνει έμφαση στη μοναδικότητα κάθε παιδιού μέσα από το παιχνίδι και όχι τις εντολές. Βασιζόμενες στα διδάγματά του, οι Νορλάντερ έχουν πάντα μαζί τους εξοπλισμό ντανταδ: χαρτί και μολύβια, σνακ και παιχνίδια προκειμένου να απασχολήσουν τα παιδιά σε περίπτωση που βρεθούν σε κάποια ανιαρή, άβολη ή δυνάμει επικίνδυνη περίσταση.

Οι φοιτήτριες απαγορεύεται να χρησιμοποιούν κινητά, να πίνουν αλκοόλ ή να τρώνε πρόχειρο φαγητό δημοσίως ενώ φορούν τη στολή της σχολής. Η διοίκηση ελέγχει επίσης αυστηρά τα σόσιαλ μίντια των ντανταδων και σε περίπτωση που διαπιστωθεί κάτι επιλήψιμο, ο/η απόφοιτος μπορεί ταχύτατα να χάσει τον τίτλο της πιστοποιημένης γκουβερνάντας από τη Νόρλαντ.

Γιατί οι πίθηκοι λατρεύουν να στροβιλίζονται και να αιωρούνται

Της **ΡΕΪΤΣΕΛ ΝΟΥΕΡ**

Η αγάπη των ανθρώπων για την περιστροφή είναι εμφανής από την παιδική μας ηλικία. Αλλωστε, εδώ και εκατοντάδες χρόνια το παιχνίδι του «γύρω γύρω όλοι» είναι από τα δημοφιλέστερα στις παιδικές χαρές του κόσμου. Σύμφωνα, ωστόσο, με νέα έρευνα, οι άνθρωποι δεν είναι τα μοναδικά πρωτεύοντα που διασκεδάζουν με τη ζάλη που προκαλεί η περιστροφή. Ευρήματα που δημοσιεύτηκαν τον περασμένο μήνα στο περιοδικό Primates αναφέρουν πως και άλλα είδη μεγάλων πιθήκων φαίνεται να απολαμβάνουν τη διέγερση των αισθήσεών τους μέσω της περιστροφής, ενδεχομένως ακόμη και να την επιλέγουν τακτικά με στόχο τη μεταβολή της συναισθηματικής τους κατάστασης. «Η περιστροφή με σκοπό απλώς να ζαλιστούμε είναι κάτι που συνήθως θεωρούμε ως καθαρά ανθρώπινη δραστηριότητα», δήλωσε ο Μάρκους Πέρλμαν, επιστήμονας στο Πανεπιστήμιο του Μπέρμιγχαμ και συντάκτης της μελέτης. «Είναι λοιπόν πολύ ωραίο να ανακαλύπτουμε ότι και άλλα πρωτεύοντα θηλαστικά το κάνουν αυτό και ότι φαίνεται να το κάνουν για τον ίδιο λόγο που το κάνουμε κι εμείς: επειδή είναι διασκεδαστικό και αναζωογονητικό».

Διασκεδαστική και αναζωογονητική η αίσθηση της ζάλης από το «γύρω γύρω όλοι» για ανθρώπους και άλλα πρωτεύοντα θηλαστικά.

Βλέποντας το βίντεο του Ζόλα, ενός γορίλα στον ζωολογικό κήπο του Κάλγκαρι, που έγινε διάσημος για τις περιστροφές του στηριζόμενος στις γροθιές του, ο δρ Πέρλμαν στράφηκε στο YouTube για να διερευνήσει αν και άλλοι πίθηκοι επιδίδονται στη συμπεριφορά αυτή. Συγκέντρωσε σχεδόν 400 βίντεο, που δείχνουν πιθήκους και άλλα πρωτεύοντα να επιδίδονται σε συμπεριφορές όπως τούμπες, κύλισμα σε λόφους και πιρουέτες. Ακόμη μεγαλύτερη εντύπωση, πάντως, του προκάλεσε η «ιπτάμενη» περιστροφή, όπου πίθηκοι διαφόρων ειδών απολαμβάνουν να κρέμονται από κάτι ενόσω γυρίζουν γύρω από τον εαυτό τους. Ο Πέρλμαν και ο Αντριάνο Λαμέιρα, εξελικτικός ψυχολόγος στο Πανεπιστήμιο του Γουόρικ, εντόπισαν 132 περιπτώσεις εναέριας περιστροφής από ουρακοτάγκους, γορίλες, χιμπαντζήδες και μπονόμπο. Τα βίντεο παρουσίαζαν κυρίως πιθήκους σε αιχμαλωσία, αλλά σε κάποια συμμετείχαν και άγριοι γορίλες που κρέμονταν από κληματσίδες.

Οι ερευνητές υπολόγισαν την ταχύτητα με την οποία περιστρέφονταν οι πίθηκοι. Οι περισσότεροι κάνουν 1,43 περιστροφές το δευτερόλεπτο - ταχύτητα που συναγωνίζεται επαγγελματίες ανθρώπους χορευτές και χορεύτριες.

Οι ερευνητές υπολόγισαν την ταχύτητα με την οποία περιστρέφονταν οι πίθηκοι. Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι περισσότεροι κάνουν 1,43 περιστροφές το δευτερόλεπτο – ταχύτητα που συναγωνίζεται επαγγελματίες ανθρώπους χορευτές και χορεύτριες. Οι περισσότερες σερί περιστροφές που παρατήρησαν οι επιστήμονες ήταν 28, ενώ η μεγαλύτερη ταχύτητα –που την πέτυχε ένας πίθηκος μπονόμπο– ήταν το απίστευτο νούμερο των τεσσάρων πλήρων περιστροφών το δευτερόλεπτο. Οι ερευνητές παρατήρησαν ότι όσο περισσότερο περιστρεφόταν ένας πίθηκος, τόσο πιο πιθανό ήταν να παρουσιάσει σημάδια ζάλης, όπως να αφήσει το σχοινί και να καθίσει ή να ξαπλώσει αμέσως. Τα ζώα έκαναν επίσης συχνά «παιχνιδιάρικες γκριμάτσες» ενώ περιστρέφονταν, είπε ο Πέρλμαν, υπονοώντας ότι πιθανότατα διασκέδαζαν και δεν αναζητούσαν απλώς έναν τρόπο για να ανακουφιστούν από την πλήξη της αιχμαλωσίας. «Υπάρχει κάτι σε αυτή την εμπειρία το οποίο απολαμβάνουν», σχολίασε ο δρ Πέρλμαν. Η Κάθριν Χομπάιτερ, πρωτευοντολόγος στο Πανεπιστήμιο του Σέιντ Αντριου, η οποία δεν συμμετείχε στην έρευνα, συμφώνησε. Με βάση τις παρατηρήσεις της, είπε, «οι άγριοι πίθηκοι λατρεύουν να περιστρέφονται».

Διέγερση αισθήσεων

Οι πίθηκοι και ορισμένα άλλα ζώα είναι γνωστό ότι επιδίδονται και σε άλλες δραστηριότητες που μπορούν να διεγείρουν τις αισθήσεις, όπως η κατανάλωση ζυμωμένων φρούτων που περιέχουν αλκοόλ και η κατανάλωση φυσικών ψυχεδελικών ουσιών. Το αν αυτό γίνεται επίτηδες ή κατά λάθος είναι υπό συζήτηση, υπογράμμισε ο δρ Πέρλμαν. Μελέτες όπως αυτή πάντως συμβάλλουν στο να παρέχουν δεδομένα που απαιτούνται για τη διερεύνηση συμπεριφορών που ίσως αποτελούν εξελικτικούς προδρόμους της ανθρώπινης επιθυμίας να βιώνει κανείς μεταβαλλόμενες ψυχικές καταστάσεις. Ο δρ Πέρλμαν σχεδιάζει μια μεγαλύτερη μελέτη, που θα αναλύσει εκατοντάδες επιπλέον βίντεο με πρωτεύοντα θηλαστικά που περιστρέφονται, συμπεριλαμβανομένων των αρκούδων γκρίζλι και των πάντα, που φαίνεται να απολαμβάνουν δραστηριότητες που τους προκαλούν ζάλη.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Νέος γύρος ανησυχίας στις χρηματαγορές

Οι ανησυχίες για τον τραπεζικό τομέα των ΗΠΑ αναζωπυρώθηκαν τις τελευταίες ημέρες μετά την ανακοίνωση της First Republic Bank, στο πλαίσιο των αποτελεσμάτων πρώτου τριμήνου, για μεγαλύτερη από την αναμενόμενη εκροή καταθέσεων (-41%) και τη δημοσίευση άρθρων στον Τύπο που ανέφεραν ότι η τράπεζα εξετάζει το ενδεχόμενο να προχωρήσει σε πωλήσεις μακροπρόθεσμων ομολόγων και στεγαστικών δανείων συνολικής αξίας έως 100 δισ. δολαρίων με στόχο την αναδιάρθρωση του ισολογισμού της. Επίσης, σύμφωνα πάντα με δημοσιεύματα, σύμβουλοι της τράπεζας πρότειναν στις 11 μεγαλύτερες αμερικανικές τράπεζες –οι οποίες είχαν συμφωνήσει τον προηγούμενο μήνα, στο πλαίσιο σχεδίου που εφαρμόστηκε από κοινού με τις ρυθμιστικές αρχές των ΗΠΑ, σε συνολική χορήγηση 30 δισ. δολαρίων σε προθεσμιακές καταθέσεις στην εν λόγω τράπεζα– να αγοράσουν ομόλογά της σε επιτόκια υψηλότερα από τα αγοραία, με το επιχείρημα ότι η συνολική απώλειά τους θα ήταν μικρότερη από το κόστος που θα επωμιζόταν ο Ομοσπονδιακός Οργανισμός Ασφάλισης Καταθέσεων (Federal Deposit Insurance) σε περίπτωση κατάρρευσης της τράπεζας.

Παράλληλα με τις νέες πιέσεις στο τραπεζικό σύστημα, τα στοιχεία για την οικονομία των ΗΠΑ υποδηλώνουν επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης (1,1% σε ετησιοποιημένη βάση το πρώτο τρίμηνο του 2023 έναντι 2,6% το τελευταίο τρίμηνο του 2022), καθώς η επιθετική σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής της Fed από τον Μάρτιο του 2022 αρχίζει να έχει αισθητές επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα. Το ενδεχόμενο μη έγκαιρης συμφωνίας στο Κογκρέσο για αύξηση ή αναστολή του ορίου δημοσίου χρέους (πριν το υπουργείο Οικονομικών εξαντλήσει τα έκτακτα μέτρα που έχει θέσει σε εφαρμογή από τις αρχές του έτους για την αποφυγή στάσης πληρωμών), επίσης επιβαρύνει το επενδυτικό κλίμα τις τελευταίες ημέρες.

Σε αυτό το περιβάλλον, οι κυβερνητικοί τίτλοι των ΗΠΑ ενισχύθηκαν την περασμένη εβδομάδα, καθώς και αυτοί των ευρωπαϊκών χωρών, αλλά σε μικρότερο συγκριτικά βαθμό, καθώς νέες δηλώσεις αξιωματούχων της ΕΚΤ αφήνουν ανοιχτό το ενδεχόμενο για νέα αύξηση των επιτοκίων στην επόμενη συνεδρίαση νομισματικής πολιτικής στις 4 Μαΐου με ρυθμό 50 μ.β. Στις αγορές συναλλάγματος, το δολάριο υποχώρησε, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να καταγράφει την περασμένη Τετάρτη νέο υψηλό από τις αρχές του έτους, 1,1095, καθώς η πιθανότητα αύξησης 25 μ.β. στα επιτόκια από τη Fed τον Ιούνιο (έπειτα από μία αναμενόμενη ανάλογου μεγέθους αύξηση στις 3 Μαΐου) έχει περιοριστεί σε μόλις 5%.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Τι ρωτούν οι ξένοι την Goldman Sachs για τις ελληνικές τράπεζες

Εχουν βελτιώσει σημαντικά τους δείκτες CET 1 το 2022, κατά περίπου 1,8% και στο 13,7%

Στα τέσσερα θέματα που απασχολούν τους επενδυτές σε ό,τι αφορά τις ελληνικές τράπεζες εστιάζει η Goldman Sachs σε ανάλυσή της, επαναλαμβάνοντας παράλληλα τη θετική στάση της για τις προοπτικές του κλάδου ενόψει και των αποτελεσμάτων πρώτου τριμήνου. Οπως επισημαίνει, έλαβε αρκετές ερωτήσεις από επενδυτές σχετικά με: 1) τη θέση ρευστότητας, 2) την έκθεση σε εμπορικά ακίνητα, 3) την κεφαλαιακή επάρκεια και 4) την ποιότητα ενεργητικού.

Σύμφωνα με την ανάλυσή της, οι ελληνικές τράπεζες έχουν τα ισχυρότερα αποθέματα ρευστότητας/χρηματοδότησης στην Ευρωζώνη, με μέσο δείκτη κάλυψης ρευστότητας (LCR) 198% (έναντι 153% του μέσου όρου στην Ε.Ε.) και μέσο δείκτη δανείων προς καταθέσεις (LDR) 0,7x, έναντι 0,9x στην Ε.Ε. Η καταθετική βάση των ελληνικών τραπεζών αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από χρηματοδότηση λιανικής με ποσοστό περίπου 73% των συνολικών καταθέσεων (με δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης για την Ελλάδα 132%). Εκτός από τον δείκτη LCR, η Goldman εξέτασε και άλλα μέτρα ρευστότητας, όπως τα μετρητά και οι διαθέσιμοι προς πώληση και εμπορεύσιμοι τίτλοι, ως ποσοστό των καταθέσεων, με τις ελληνικές τράπεζες να κινούνται άνετα και σε αυτό το μέτωπο.

Ρευστότητα, έκθεση σε εμπορικά ακίνητα, κεφαλαιακή επάρκεια, ποιότητα ενεργητικού, τα συχνότερα ερωτήματα.

Ο μέσος δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPE) των ελληνικών τραπεζών το 2022 διαμορφώθηκε στο 6% (και η Goldman Sachs εκτιμά πως θα συνεχίσει να μειώνεται το 2023-2024 στο 5% και 3,5% αντίστοιχα.

Οσον αφορά την έκθεση των ελληνικών τραπεζών σε δάνεια προς εμπορικά ακίνητα (CRE) η Goldman επισημαίνει πως είναι σχετικά πιο υψηλή σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες σε μέσο όρο. Για το πρώτο εξάμηνο 2022, τα δάνεια με εξασφαλίσεις σε εμπορικά ακίνητα στην Ελλάδα ήταν στο 15% των συνολικών δανείων, έναντι 9% του μέσου όρου στην Ε.Ε. Ωστόσο τα χαρτοφυλάκια των δανείων CRE ως ποσοστό της ενσώματης λογιστικής αξίας είναι στα ίδια επίπεδα με τον μέσο όρο στην Ευρώπη. Σύμφωνα με την ανάλυση της Goldman, τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα που συνδέονται με δάνεια CRE αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα τρίτο όλων των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των ελληνικών τραπεζών και αποτελούν περίπου 2% του συνολικού ακαθάριστου χαρτοφυλακίου δανείων.

Ωστόσο, σημειώνει ότι το χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων CRE καλύπτεται κατά 41% περίπου με προβλέψεις που το προστατεύουν από τους κινδύνους απομείωσης.

Στο μέτωπο της κεφαλαιακής επάρκειας, η Goldman σημειώνει πως οι ελληνικές τράπεζες έχουν βελτιώσει σημαντικά τους δείκτες CET 1 το 2022, κατά περίπου 1,8% και στο 13,7%, ενώ οι εκτιμήσεις των διοικήσεων υποδηλώνουν περαιτέρω βελτίωση κατά περίπου 1,0%-1,5% το 2023 και 2,5%-3,5% έως το 2025.

Ειδικότερα, οι δείκτες CET1 της Εθνικής, της Eurobank, της Alpha Bank και της Πειραιώς διαμορφώθηκαν το 2022 στο 15,8%,15,2%, 12,3% και 11,5% αντίστοιχα, ενώ οι συνολικοί δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας ήταν στο 16,8%, 18,2%, 16,1% και 16,4%. Τέλος, σε ό,τι αφορά την ποιότητα του ενεργητικού, ο μέσος δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPE) των ελληνικών τραπεζών το 2022 διαμορφώθηκε στο 6% το 2022 (από 10% το 2021) με συνολικό δείκτη κάλυψης NPE στο 61%, και η Goldman Sachs εκτιμά ότι θα συνεχίσει να μειώνεται το 2023-2024 στο 5% και 3,5% αντίστοιχα, με κατεύθυνση προς το μέσο επίπεδο της Ε.Ε. 2%-3%.

Με μικρή άνοδο έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Με μικρή άνοδο έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης διαμορφώθηκε στις 107,32 μονάδες, καταγράφοντας αύξηση 0,54%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 64,92 μονάδες με επίσης κέρδη 0,59%. Η συνολική αξία των συναλλαγών ήταν 250.309,91 ευρώ.

Σε ό,τι αφορά τους επιμέρους δείκτες, άνοδο παρουσίασε η Κύρια Αγορά κατά 0,67% κλείνοντας στις 77,60 μονάδες, η Εναλλακτική Αγορά κατά 0,42%, κλείνοντας στις 1.078,20 μονάδες, οι Επενδυτικές κατά 0,92%, κλείνοντας στις 1.049,87 μονάδες, ενώ αντίθετα πτώση 1,11% κατέγραψαν τα Ξενοδοχεία κλείνοντας στις 897,54.

Ο Γενικός Δείκτης διαμορφώθηκε στις 107,32 μονάδες, καταγράφοντας αύξηση 0,54%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον συγκέντρωσε η μετοχή της Lordos United Public Ltd με όγκο συναλλαγών €90.000 (τιμή κλεισίματος 0,0875 ευρώ - αμετάβλητη), ακολουθούμενη από τη μετοχή της Τράπεζας Κύπρου με €64.295,85 (τιμή κλεισίματος 2,430 ευρώ - πτώση 1,22%), της Louis PLC με € 55.991,86 (τιμή κλεισίματος 0,0865 ευρώ - άνοδος 7,45%), της Ελληνικής Τράπεζας με €11.951,24 (τιμή κλεισίματος 1,760 ευρώ - άνοδος 2,33%), της Blue Island PLC με €4.901,39 (τιμή κλεισίματος 0,890 ευρώ - άνοδος 5,95%) και της Logicom με όγκο συναλλαγών €4.662 (τιμή κλεισίματος 2,220 ευρώ - αμετάβλητη). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης 7 κινήθηκαν ανοδικά, 4 καθοδικά και 3 έκλεισαν χωρίς μεταβολή. Ο αριθμός των συναλλαγών ήταν 85.

Σημαντική αύξηση της απασχόλησης και του τζίρου στη βιομηχανία το 2022

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Την εντονότερη αύξηση της απασχόλησης των τελευταίων 20 ετών παρουσίασε το 2022 ο κλάδος της βιομηχανίας, καταγράφοντας ετήσια άνοδο της τάξης του 5,9%. Αύξηση 33% παρουσίασε και ο κύκλος εργασιών της βιομηχανίας στην Ελλάδα έναντι ανόδου 19,5% στην Ε.Ε. Εξαιρουμένων των προϊόντων διύλισης πετρελαίου, την υψηλότερη άνοδο κύκλου εργασιών παρουσίασαν το 2022 τα βασικά μέταλλα, καταγράφοντας αύξηση 78% σε συνέχεια ανόδου 44,2% ένα έτος πριν.

Ειδικότερα και σύμφωνα με το μηνιαίο δελτίο εξελίξεων για την ελληνική βιομηχανία του ΙΟΒΕ (Απρίλιος 2023), το τέταρτο τρίμηνο του 2022 η απασχόληση στον κλάδο ενισχύθηκε κατά 3,2%, στα 434.300 άτομα από 420.700 το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2021. Στο σύνολο του 2022 η απασχόληση στη βιομηχανία κατέγραψε ετήσια άνοδο 5,9%, στα 424.900 άτομα. Ελαφρώς ηπιότερο ήταν το ποσοστό αύξησης της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας (5,4%), με τους απασχολούμενους να ανέρχονται σε 4.140.600 το 2022. Ενισχυμένος κατά 3,3% ήταν στο σύνολο του 2022 και ο δείκτης κόστους εργασίας στη μεταποίηση, ο οποίος κατέγραψε τη δεύτερη υψηλότερη άνοδο από το 2009. Διαμορφώθηκε στις 112,9 μονάδες, από τις 109,2 το 2021 και τις 109 μονάδες το 2020.

Κατά 33% ενισχύθηκε ο κύκλος εργασιών του κλάδου στην Ελλάδα έναντι ανόδου 19,5% στην Ε.Ε.

Την υψηλότερη άνοδο κύκλου εργασιών παρουσίασαν το 2022 τα βασικά μέταλλα, καταγράφοντας αύξηση 78%, σε συνέχεια ανόδου 44,2% ένα έτος πριν.

Η θετική εικόνα του προηγούμενου έτους για την ελληνική βιομηχανία δείχνει να συνεχίζεται και τους δύο πρώτους μήνες του 2023.

Σύμφωνα με το μηνιαίο δελτίο εξελίξεων στη βιομηχανία του ΙΟΒΕ (Απρίλιος 2023), τον Φεβρουάριο η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 5,2% σε σχέση με ένα έτος πριν, έναντι ανόδου 2,3% στην Ε.Ε. «27» και κατά 4,8% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2023. Σε κλάδους υψηλής σημασίας για την ελληνική οικονομία, βελτίωση σημειώθηκε τον Φεβρουάριο στα φάρμακα (35,1%) και τα τρόφιμα (6,4%), αλλά εξασθένηση στα βασικά μέταλλα (-5,2%).

Αξιοσημείωτη είναι και η ενίσχυση των εξαγωγών με την παράλληλη εξασθένηση του εμπορικού ελλείμματος της βιομηχανίας τον Ιανουάριο σε σχέση με ένα έτος πριν.

Οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων ανήλθαν τον Ιανουάριο στα 2,7 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας ετήσια αύξηση κατά 34,9%, ενώ το εμπορικό έλλειμμα υποχώρησε στα 3,2 δισ. ευρώ από 3,5 δισ. ευρώ ένα έτος πριν. Το μερίδιο των βιομηχανικών προϊόντων διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο στο 87% των συνολικών εξαγωγών αγαθών. Το αλουμίνιο και τα φαρμακευτικά σκευάσματα ήταν τα κορυφαία βιομηχανικά εξαγωγικά προϊόντα το 2022.

Οι εξαγωγές του αλουμινίου διαμορφώθηκαν το 2022 σε 2,76 δισ. ευρώ, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 35,7% και των φαρμακευτικών σκευασμάτων σε 2,55 δισ. ευρώ καταγράφοντας μείωση 11,2%. Το 82% των βιομηχανικών προϊόντων κατευθύνθηκε προς ευρωπαϊκές χώρες, ενώ μόλις το 5,7% προς Β. Αμερική.

Deloitte.

2023 Global Human Capital Trends

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

© 2023 Deloitte Limited